II

(Πράξεις για την ισχύ των οποίων δεν απαιτείται δημοσίευση)

ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 13ης Ιουνίου 2000

για το συμβιβάσιμο μιας συγκέντρωσης με την κοινή αγορά και με τη συμφωνία για τον ΕΟΧ

[Υπόθεση COMP/M.1673 — VEBA/VIAG]

[κοινοποιηθείσα υπό τον αριθμό Ε(2000) 1597]

(Το κείμενο στη γερμανική γλώσσα είναι το μόνο αυθεντικό)

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

(2001/519/ΕΚ)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας,

τη συμφωνία για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο, και ιδίως το άρθρο 57 παράγραφος 2, στοιχείο α),

τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 4064/89 του Συμβουλίου, της 21ης Δεκεμβρίου 1989, για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων μεταξύ επιχειρήσεων [1], όπως τροποποιήθηκε τελευταία από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1310/97 [2], και ιδίως το άρθρο 8 παράγραφος 2,

την απόφαση της Επιτροπής, της 4ης Φεβρουαρίου 2000, σχετικά με την κίνηση διαδικασίας για την παρούσα υπόθεση,

Έχοντας παράσχει στις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις την ευκαιρία να εκφράσουν τις απόψεις τους σχετικά με τις αιτιάσεις της Επιτροπής,

Κατόπιν διαβουλεύσεων με τη συμβουλευτική επιτροπή για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων μεταξύ επιχειρήσεων [3],

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Στις 14 Δεκεμβρίου 1999 κοινοποιήθηκε στην Επιτροπή μια συγκέντρωση σύμφωνα με το άρθρο 4 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 4064/89, βάσει της οποίας οι εταιρείες VEBA Aktiengesellschaft και VIAG Aktiengesellschaft προτίθενται να προβούν στη μεταξύ τους συγχώνευση κατά την έννοια του άρθρου 3 παράγραφος 1, στοιχείο α) του κανονισμού για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων.

(2) Στις 4 Φεβρουαρίου 2000, η Επιτροπή αποφάσισε να κινήσει ως προς την υπόθεση τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 6 παράγραφος 1, στοιχείο γ) του κανονισμού για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων και στο άρθρο 57 της συμφωνίας για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο (στο εξής: «η συμφωνία για τον ΕΟΧ»).

(3) Η συμβουλευτική επιτροπή συζήτησε στις 24 Μαΐου 2000 το σχέδιο της παρούσας απόφασης.

I. ΤΑ ΜΕΡΗ ΚΑΙ Η ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΘΕΙΣΑ ΠΡΑΞΗ

(4) Η VEBA είναι ένας όμιλος εταιρειών με ποικίλο αντικείμενο δραστηριότητας. Συγκεκριμένα, δραστηριοποιείται στους κλάδους της ηλεκτρικής ενέργειας, του φυσικού αερίου, των πετρελαιοειδών, των χημικών, των τηλεπικοινωνιών, της ύδρευσης, της διάθεσης αποβλήτων, της εμπορίας προϊόντων χάλυβα, της υλικοτεχνικής υποστήριξης και της διαχείρισης ακινήτων. Ο όμιλος δραστηριοποιείται μέσω της θυγατρικής εταιρείας PreussenElektra AG (στο εξής: «PreussenElektra» όλες τις βαθμίδες του κλάδου ηλεκτρικής ενέργειας. Η PreussenElektra συγκαταλέγεται στις μεγαλύτερες γερμανικές επιχειρήσεις διασύνδεσης του κλάδου ηλεκτρικής ενέργειας και εφοδιάζει βασικά τα βόρεια ομόσπονδα κρατίδια του Σλέσβιχ-Χολστάιν, της Κάτω Σαξονίας, καθώς και μεγάλα τμήματα της Έσσης. Εκτός αυτού, η PreussenElektra, μαζί με την RWE και την Bayernwerk AG, που ανήκει στη VIAG, εξαγόρασε μετά τη γερμανική επανένωση την επιχείρηση Vereinigte Energiewerke AG (VEAG), μαζί με τις υπόλοιπες δυτικογερμανικές

[1] ΕΕ L 395 της 30.12.1989, σ. 1, διορθωμένη έκδοση ΕΕ L 257 της 21.9.1990, σ. 13.
[2] ΕΕ L 180 της 9.7.1990, σ. 1.
[3] ΕΕ C 192 της 10.7.2001.

επιχειρήσεις διασύνδεσης. Η PreussenElektra ελέγχει πάντως την VEAG από κοινού με τις RWE και Bayernwerk AG. Επίσης, εκτός της περιοχής διασύνδεσης, ο όμιλος VEBA ελέγχει μέσω συμμετοχών επιχειρήσεις που καλύπτουν περιφερειακές ανάγκες στα νέα ομόσπονδα κρατίδια (e.dis και Avacon).

(5) Η VIAG είναι ένα επιχειρηματικό συγκρότημα που δραστηριοποιείται διεθνώς στους κλάδους της ηλεκτρικής ενέργειας, του φυσικού αερίου, των χημικών, των τηλεπικοινωνιών των συσκευασιών, της ύδρευσης, της διάθεσης αποβλήτων, του αλουμινίου, της εμπορίας προϊόντων χάλυβα και της υλικοτεχνικής υποστήριξης. Οι δραστηριότητές της στον κλάδο της ενέργειας έχουν ανατεθεί στην εταιρεία του ίδιου ομίλου Bayernwerk AG (στο εξής: «Bayernwerk»), η οποία επίσης συγκαταλέγεται στις μεγάλες γερμανικές επιχειρήσεις διασύνδεσης. Η Bayernwerk δραστηριοποιείται ομοίως σε όλες τις βαθμίδες του κλάδου ηλεκτρικής ενέργειας. Η βασική της περιοχή δικτύου και πωλήσεων συμπίπτει με το μεγαλύτερο μέρος του νότιου ομόσπονδου κρατιδίου της Βαυαρίας. Εκτός της VEAG (βλέπε την αιτιολογική σκέψη 4), η Bayernwerk ελέγχει από κοινού με τη Southern Energy Beteiligungsgesellschaft, η οποία ανήκει στην αμερικανική εταιρεία Southern Company, την Berliner Kraft- und Licht (BEWAG) AG. Στον όμιλο VIAG ανήκει επίσης η ανατολικογερμανική περιφερειακή προμηθεύτρια επιχείρηση TEAG, η οποία διαθέτει δική της περιοχή πωλήσεων πέραν της περιοχής διασύνδεσης της Bayernwerk.

(6) Τα μέρη σχεδιάζουν να συγχωνευθούν σύμφωνα με το άρθρο 2 παράγραφος 1, σημείο 1 του γερμανικού νόμου περί μετατροπής εταιρειών (Umwandlungsgesetz). Ειδικότερα, η VIAG προβλέπεται να απορροφηθεί από τη VEBA. Επομένως, πρόκειται για συγκέντρωση κατά την έννοια του νόμου.

II. **Η ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ**

(7) Μέχρι σήμερα οι VEBA και VIAG ήταν δύο ανεξάρτητες μεταξύ τους επιχειρήσεις, οι οποίες πλέον σκοπεύουν να συγχωνευθούν. Κατά συνέπεια πρόκειται για συγκέντρωση κατά την έννοια του άρθρου 3 παράγραφος 1, στοιχείο α) του κανονισμού για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων.

III. **ΚΟΙΝΟΤΙΚΟΣ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑΣ**

(8) Ο παγκόσμιος κύκλος εργασιών των μερών κατά τη χρήση του 1998 υπερέβη τα 5 δισεκ. ευρώ ([4]) (VEBA: 42,8 δισεκ. ευρώ, VIAG: 25,1 δισεκ. ευρώ). Ο κοινοτικός κύκλος εργασιών τόσο της VEBA (33,5 δισεκ. ευρώ) όσο και της VIAG (18,2 δις ευρώ) υπερβαίνει τα 250 εκατ. ευρώ, αντιστοίχως. Το 1998, η VEBA πραγματοποίησε τα δύο τρίτα του κοινοτικού κύκλου εργασιών της στη Γερμανία. Η VIAG, με βάση τα στοιχεία που έχει διαθέσει η ίδια, δεν πραγματοποίησε σε κανένα κράτος μέλος ποσοστό μεγαλύτερο από τα δύο τρίτα του κοινοτικού κύκλου εργασιών της. Εκ των ανωτέρω προκύπτει ότι η κοινοποιηθείσα συγκέντρωση έχει κοινοτική διάσταση.

IV. **ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΒΑΣΕΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 2 ΤΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΛΕΓΧΟ ΤΩΝ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΕΩΝ**

(9) Αμφότερα τα μέρη δραστηριοποιούνται σε πλήθος οικονομικών κλάδων. Εκ τούτου συνάγεται ότι η υπό εξέταση συγκέντρωση θα οδηγήσει στη δημιουργία δεσπόζουσας θέσης των VEBA/VIAG στη γερμανική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας (βλέπε το κεφάλαιο Α), καθώς και στην ενίσχυση δεσποζουσών θέσεων στον κλάδο των χημικών προϊόντων (βλέπε το κεφάλαιο Β). Στους υπόλοιπους κλάδους δεν αναμένεται να προκληθεί δημιουργία ή ενίσχυση δεσπόζουσας θέσης. Τούτο ισχύει ειδικότερα για τους κλάδους του φυσικού αερίου (βλέπε το κεφάλαιο Γ) και της εμπορίας προϊόντων χάλυβα (βλέπε το κεφάλαιο Δ).

Α. *ΗΛΕΚΤΡΙΚΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑ*

(10) Η υπό εξέταση συγκέντρωση θα οδηγήσει στη δημιουργία δεσπόζοντος δυοπωλίου, το οποίο οι VEBA/VIAG και RWE θα κατέχουν στην ομοσπονδιακή αγορά παροχής ηλεκτρικής ενέργειας στο επίπεδο της διασύνδεσης.

1. *Εξεταστέα αγορά προϊόντος*

(11) Σε παλαιότερες αποφάσεις της ([5]) η Επιτροπή διαπίστωσε ότι η αγορά ηλεκτρικής ενέργειας αποτελείται από τις εξής επιμέρους αγορές προϊόντος: παραγωγής, δηλαδή παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από μονάδες παραγωγής ενέργειας·μεταγωγής, δηλαδή μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας με καλώδια υψηλής τάσης· διανομής, δηλαδή μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας με αγωγούς μεσαίας και χαμηλής τάσης· και παροχής ηλεκτρικής ενέργειας, δηλαδή της προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας στους τελικούς καταναλωτές. Σε άλλη απόφαση ([6]) εντοπίστηκε ακόμη μία αγορά προϊόντος στον κλάδο της ηλεκτρικής ενέργειας, η οποία συνίσταται στην εμπορία ηλεκτρικής ενέργειας, χωρίς ωστόσο να προσδιορισθεί οριστικά η εν λόγω αγορά.

(12) Οι μέχρι σήμερα αποφάσεις της Επιτροπής αφορούσαν πρωτίστως τα δεδομένα της βρετανικής και της γαλλικής αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας. Σε πιο πρόσφατες αποφάσεις, οι οποίες αφορούσαν συγκεντρώσεις στη γερμανική αγορά, το ζήτημα του ορισμού της αγοράς αφέθηκε σε μεγάλο βαθμό ανοικτό. Για τον ορισμό της αγοράς έχει σημασία η διάρθρωση της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας, διότι είναι δυνατό να οδηγήσει σε συμπέρασμα για τα χαρακτηριστικά της προσφοράς και της ζήτησης.

(13) Ο γερμανικός κλάδος ηλεκτρικής ενέργειας χαρακτηρίζεται από κάθετη ιεράρχηση σε διαπεριφερειακές επιχειρήσεις διασύνδεσης, περιφερειακές επιχειρήσεις ηλεκτροδότησης (περιφερειακοί προμηθευτές) και τοπικές επιχειρήσεις διανομής ηλεκτρικής ενέργειας (οι οποίες είναι ως επί το πλείστον δημοτικές).

([4]) Ο υπολογισμός του κύκλου εργασιών έγινε με βάση το άρθρο 5 παράγραφος 1 του κανονισμού για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων και την ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τον υπολογισμό του κύκλου εργασιών (ΕΕ C 66 της 2.3.1998, σ. 25). Τα ποσά που αναφέρονται στους κύκλους εργασιών προ της 1ης Ιανουαρίου 1999 υπολογίστηκαν με βάση τον μέσο όρο της ισοτιμίας του Ecu και μετετράπησαν σε ευρώ με βάση την αναλογία 1:1.

([5]) Υπόθεση IV/M.1346 — EdF/London Electricity· υπόθεση IV/M.1606 — EdF/South Western Electricity.

([6]) Υπόθεση IV/M.1557 — EdF/Louis Dreyfus.

(14) Η ηλεκτρική ενέργεια που παράγεται από τις επιχειρήσεις διασύνδεσης, καθώς και εκείνη που εισάγεται από επιχειρήσεις εισαγωγής ηλεκτρικής ενέργειας πωλείται σε διάφορους ομίλους επιχειρήσεων, που την παραλαμβάνουν μέσω δικτύων πολύ υψηλής και υψηλής τάσης (380/220 kV). Τα δίκτυα αυτά καλούνται «δίκτυα μεταγωγής». Με τα δίκτυα μεταγωγής παρέχεται ηλεκτρική ενέργεια όχι μόνο σε περιφερειακές επιχειρήσεις ηλεκτροδότησης, αλλά και σε μεγάλων διαστάσεων δημοτικές επιχειρήσεις παροχής ενέργειας, σε επιχειρήσεις εμπορίας ηλεκτρικής ενέργειας και σε μεγάλες επιμέρους αγοράστριες βιομηχανικές επιχειρήσεις, που πραγματοποιούν τις αγορές τους απευθείας στα συγκεκριμένα επίπεδα τάσης.

(15) Οι επιχειρήσεις διασύνδεσης δραστηριοποιούνται επίσης μέσω κάθετης ενοποίησης με τη συμμετοχή συγγενών εταιρειών σε όλες τις αγορές στα επόμενα στάδια της παραγωγής (βλέπε τις αιτιολογικές σκέψεις 16 και επόμενες).

(16) Οι περιφερειακές επιχειρήσεις ηλεκτροδότησης προμηθεύουν ηλεκτρική ενέργεια μέσω αγωγών χαμηλής τάσης (κάτω των 20 kV), καθώς και εν μέρει μέσω αγωγών μεσαίας τάσης (20-110 kV). Επίσης εφοδιάζουν δημοτικές επιχειρήσεις παροχής ενέργειας και τελικούς καταναλωτές. Η δραστηριότητά τους εν προκειμένω συνίσταται εν πολλοίς στη διανομή της ηλεκτρικής ενέργειας που παράγουν οι επιχειρήσεις διασύνδεσης. Επίσης παράγουν οι ίδιες μικρές ποσότητες ηλεκτρικής ενέργειας, τις οποίες πωλούν στη δική τους πελατεία μέσω αγωγών χαμηλής και μεσαίας τάσης.

(17) Στην κατώτερη βαθμίδα διανομής, οι δημοτικές επιχειρήσεις παροχής ενέργειας εφοδιάζουν αποκλειστικά τους τελικούς καταναλωτές μέσω αγωγών χαμηλής τάσης. Οι δημοτικές επιχειρήσεις παροχής ενέργειας παράγουν και οι ίδιες ηλεκτρική ενέργεια, την οποία όμως χρησιμοποιούν πρωτίστως για την κάλυψη των δικών τους αναγκών. Αυτή η ηλεκτρική ενέργεια παράγεται κυρίως σε μονάδες συμπαραγωγής ηλεκτρισμού και θερμότητας. Οι μέχρι σήμερα αποφάσεις της Επιτροπής δεν δίνουν απάντηση στο ερώτημα σε ποιο βαθμό η συγκεκριμένη βαθμίδα της αγοράς μπορεί ενδεχομένως να υποδιαιρεθεί περαιτέρω με βάση τα χαρακτηριστικά των τελικών καταναλωτών ([7]). Πάντως, υπάρχουν στοιχεία τα οποία υποδηλώνουν ότι υφίστανται διαφορετικά δεδομένα αγοράς για τον εφοδιασμό των μικρών πελατών ([8]) (νοικοκυριά, επαγγελματίες και γεωργικές εκμεταλλεύσεις με ισχύ συνδέσεως κατώτερη των 30 kW και με ετήσια κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας κατώτερη των 30 MWh) μέσω των δικτύων χαμηλής τάσης, καθώς και για τον εφοδιασμό βιομηχανικών πελατών υπό ειδικούς όρους μέσω των δικτύων μεσαίας και μεγαλύτερης της μεσαίας τάσης. Κάτι τέτοιο θα σήμαινε ότι πρόκειται εν προκειμένω για αυτοτελείς αγορές του σχετικού προϊόντος.

(18) Η εμπορία ηλεκτρικής ενέργειας είναι μία αναπτυσσόμενη αγορά η οποία δημιουργήθηκε μόλις μετά την ελευθέρωση των αγορών, που είχε ως αποτέλεσμα την παραχώρηση στους αγοραστές της δυνατότητας ελεύθερης επιλογής. Με τον όρο «εμπορία ηλεκτρικής ενέργειας» νοείται η αγορά και πώληση ηλεκτρικού ρεύματος έναντι ιδίου κινδύνου και προς ίδιον όφελος. Η εμπορία ηλεκτρικής ενέργειας πραγματοποιείται σε όλα τα επίπεδα τάσης. Κατά συνέπεια, με την εμπορία ηλεκτρικής ενέργειας ασχολούνται όχι μόνο ανεξάρτητες εμπορικές επιχειρήσεις οι οποίες δεν διαθέτουν δικό τους δυναμικό παραγωγής ούτε δικό τους δίκτυο, αλλά και επιχειρήσεις διασύνδεσης, άλλες επιχειρήσεις εκμετάλλευσης σταθμών παραγωγής ενέργειας και εισαγωγείς ηλεκτρικής ενέργειας, τόσο από την πλευρά της προσφοράς, όσο και — εν μέρει — από την πλευρά της ζήτησης. Δεν αποτελεί εμπορική δραστηριότητα η πρακτόρευση ηλεκτρικής ενέργειας, δηλαδή η παροχή της μέσω μονάδων αποθήκευσης και αλυσίδων εμπορίας, η οποία δεν ενέχει τον κίνδυνο της αδυναμίας διάθεσης του προϊόντος. Τον κίνδυνο αυτό φέρουν κατεξοχήν οι επιχειρήσεις παραγωγής.

(19) Η προαναφερθείσα (αιτιολογική σκέψη 14) πώληση ηλεκτρικού ρεύματος στο επίπεδο της διασύνδεσης αποτελεί αυτοτελή αγορά με βάση τις ιδιότητες του προϊόντος (δηλαδή το εκάστοτε επίπεδο τάσης) και με βάση τις ενδιαφερόμενες επιμέρους κατηγορίες αγοραστών. Η αγορά αυτή καλύπτει (στη Γερμανία) την παραγωγή ηλεκτρικού ρεύματος στο επίπεδο της διασύνδεσης και την εισαγωγή ηλεκτρικού ρεύματος, που διατίθεται στη συνέχεια μέσω αγωγών πολύ υψηλής και υψηλής τάσης σε ποικίλες κατηγορίες αγοραστών, όπως είναι οι περιφερειακές επιχειρήσεις διανομής, οι μεγαλύτερες δημοτικές επιχειρήσεις παροχής ενέργειας, οι επιχειρήσεις εμπορίας ηλεκτρικού ρεύματος και μεγάλοι επιμέρους βιομηχανικοί αγοραστές. Τα δεδομένα της υπόψη αγοράς διερευνώνται κατωτέρω. Στο βαθμό που τα μέρη δραστηριοποιούνται και σε αγορές σε επόμενα στάδια της παραγωγής, οι επιπτώσεις της συγχώνευσης για τις αγορές αυτές θα εξετασθούν στο πλαίσιο της αξιολόγησης των επιπτώσεων από τη σκοπιά του ανταγωνισμού στο επίπεδο της διασύνδεσης.

2. *Γεωγραφική αγορά αναφοράς*

(20) Η γεωγραφική αγορά αναφοράς συνίσταται σε μία περιοχή στην οποία οι εμπλεκόμενες επιχειρήσεις προσφέρουν ή ζητούν αγαθά ή υπηρεσίες, στην οποία οι συνθήκες ανταγωνισμού είναι αρκούντως ομοιογενείς και η οποία είναι διακριτή από τις παρακείμενες περιοχές.

(21) Τα μέρη, στην κοινοποίηση της συγκέντρωσης, υποστηρίζουν ότι η αγορά παροχής ηλεκτρικής ενέργειας στο επίπεδο της διασύνδεσης εκτείνεται στο σύνολο της Κοινότητας. Για να θεμελιώσουν την άποψή τους αυτή επικαλούνται μεταξύ άλλων την κοινοτική οδηγία για την αγορά ηλεκτρικής ενέργειας, η οποία προβλέπει ομοιόμορφο γενικό καθεστώς για την παραγωγή ηλεκτρικού ρεύματος. Σύμφωνα με τα μέρη, η άποψη ότι η αγορά αναφοράς υπερβαίνει τα εθνικά σύνορα επιβεβαιώνεται και από το γεγονός ότι οι αγοραστές ηλεκτρικού ρεύματος στην Ευρωπαϊκή Ένωση καταφεύγουν ολοένα και περισσότερο στη μέθοδο της προκήρυξης πανευρωπαϊκού διαγωνισμού, καθώς και από το στοιχείο ότι το δίκτυο της UCTE ([9]) έχει οδηγήσει στη σύνδεση των δικτύων μεταγωγής των σημαντικότερων ηπειρωτικών κρατών μελών της ΕΚ.

([7]) Βλέπε για παράδειγμα την υπόθεση COMP/M.1720 — Fortum/Elektrizitätswerk Wesertal.

([8]) Η ομάδα των πελατών περιλαμβάνει τους αγοραστές εκείνους οι οποίοι μέχρι την ελευθέρωση της αγοράς χαρακτηρίζονταν ως «πελάτες τιμολογίου», δεδομένου ότι για τον εφοδιασμό τους ίσχυε το γενικό τιμολόγιο (BTOElt) και οι γενικοί όροι παροχής ηλεκτρικού ρεύματος (AVBEltV).

([9]) Στην Union pour la Coordination du Transport de l'Electricité μετέχουν οι ευρωπαϊκές επιχειρήσεις εκμετάλλευσης δικτύων μεταγωγής.

2.1. **Η αγορά περιορίζεται στο επίπεδο του κράτους μέλους**

(22) Από τις έως τώρα έρευνες της Επιτροπής έχει προκύψει το συμπέρασμα ότι η αγορά παροχής ηλεκτρικής ενέργειας στο επίπεδο της διασύνδεσης δεν υπερβαίνει τα όρια του εκάστοτε κράτους μέλους. Τούτο οφείλεται πρωτίστως στο γεγονός ότι το δυναμικό των αγωγών διασύνδεσης, δηλαδή των κόμβων διασύνδεσης με γειτονικές χώρες, είναι περιορισμένο, καθώς και στο ότι ο όγκος των εισαγωγών, λόγω τεχνικών εμποδίων, είναι λίαν περιορισμένος. Με βάση τα στοιχεία που περιέχονται στην κοινοποίηση, οι εισαγωγές αντιστοιχούσαν το έτος 1998 σε ποσοστό 8 % περίπου της γερμανικής αγοράς παροχής ηλεκτρικής ενέργειας (ο όγκος τους ανήλθε σε 38,5 TWh). Με βάση υπολογισμούς της European Transmission Systems Operators (ETSO) ([10]), οι εισαγωγές ηλεκτρικής ενέργειας στη Γερμανία κατά το χρονικό διάστημα από την 1η Οκτωβρίου 1998 μέχρι τις 30 Σεπτεμβρίου 1999 ήταν της τάξεως των 28 TWh. Αν ληφθεί υπόψη ότι η κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας ανήλθε σε 479,0 TWh, συνάγεται ότι το μερίδιο των εισαγωγών είναι κατά τι κατώτερο του 6 %. Η Επιτροπή πιστεύει ότι το πραγματικό μερίδιο των εισαγωγών είναι ακόμη χαμηλότερο, διότι ένα μέρος της ηλεκτρικής ενέργειας που εισάγεται στη Γερμανία δεν διοχετεύεται στη γερμανική αγορά. Πρόκειται για ποσότητες ηλεκτρικού ρεύματος οι οποίες απλώς διέρχονται από τη Γερμανία και καταλήγουν σε άλλες καταναλώτριες χώρες. Παραδείγματος χάρη, η γαλλική EdF παρέχει ηλεκτρικό ρεύμα στην ιταλική ENEL μέσω του γερμανικού δικτύου διασύνδεσης και της Ελβετίας. Από τα παραπάνω προκύπτει ότι, λόγω των σοβαρών εισαγωγικών φραγμών, όλες οι αγορές παροχής ηλεκτρικής ενέργειας στο επίπεδο της διασύνδεσης έχουν εθνικό χαρακτήρα.

(23) Οι αλλοδαποί παραγωγοί που επιθυμούν να εξαγάγουν ηλεκτρική ενέργεια στη γερμανική αγορά εξαρτώνται από το διαθέσιμο δυναμικό των αγωγών διασύνδεσης. Από τα στοιχεία που έχουν διαθέσει παράγοντες της υπόψη αγοράς προκύπτει όμως ότι το δυναμικό αυτό είναι εξαιρετικά περιορισμένο. Στον πίνακα που ακολουθεί παρέχονται στοιχεία για το θεωρητικό δυναμικό των επιμέρους αγωγών διασύνδεσης οι οποίοι είναι δυνατό να χρησιμοποιούνται για την εισαγωγή ηλεκτρικού ρεύματος στη Γερμανία.

Πίνακας: Δυναμικό διασύνδεσης με το εξωτερικό (*πηγή*: UCPTE, 1998)

(σε GW)

Επιχείρηση	**Δυναμικό διασύνδεσης**	
	Δυναμικό	Χώρες
VEBA	5,0	NL, DK, S
VIAG	6,6	A, CZ
BEWAG	0	—
RWE	13,9	NL, F, L, A, CH
VEAG	7,0	DK, PL, CZ
VEW	3,2	NL
Energie Baden-Württemberg (EnBW)	10,3	F, A, CH
Hamburgische Elektrizitäts-Werke AG (HEW)	0	—
Λοιπές	0	—
Σύνολο Γερμανίας	46,0	—

(24) Το αριθμητικό άθροισμα των επιμέρους τιμών του δυναμικού μεταγωγής όλων των αγωγών διασύνδεσης μεταξύ της Γερμανίας και των υπολοίπων χωρών είναι επομένως περίπου 46,0 GW. Κατά τα μέρη, αυτό το θεωρητικό δυναμικό δεν περιλαμβάνει ακόμη τις συνδέσεις μέσω δικτύου μεταξύ του Λουξεμβούργου και της Γερμανίας.

(25) Πάντως, τα ίδια τα μέρη δεν υποστηρίζουν ότι το ανωτέρω αριθμητικό δυναμικό μεταγωγής αντιστοιχεί στην υπαγορευόμενη από τους νόμους της φυσικής πραγματικότητα, ούτε ότι το ούτως υπολογισθέν δυναμικό των αγωγών διασύνδεσης μπορεί στο σύνολό του να χρησιμοποιηθεί για την εισαγωγή ηλεκτρικού ρεύματος στη Γερμανία. Τα μέρη θεωρούν μάλλον ότι τα εγκατεστημένα δίκτυα επιτρέπουν σε δεδομένη χρονική στιγμή την εισαγωγή μέγιστης ποσότητας 15 GW περίπου. Κατά τα μέρη, το αισθητά χαμηλότερο πραγματικό δυναμικό εισαγωγών οφείλεται σε κυκλικές ροές ηλεκτρικής ενέργειας (loop flow) οι οποίες σχετίζονται με μεταγωγές που πραγματοποιούνται ταυτοχρόνως αλλού.

(26) Με βάση τη φυσική ροή ισχύος, επινοήθηκε σε διεθνές επίπεδο ένα σύστημα, το οποίο, μεταξύ άλλων, προβλέπει την παροχή ελεύθερων διατομών μεταγωγής μεταξύ κρατών ([11]). Με βάση τους σχετικούς υπολογισμούς, που από γερμανικής πλευράς πραγματοποιήθηκαν από την RWE AG κατά παραγγελία της Deutsche Verbundgesellschaft

([10]) Μελέτη της ETSO: Proposal for the implementation of the Cross-border Tariffs for the year 2001, έκδοση της 27ης Μαρτίου 2000.

([11]) Διεθνείς συναλλαγές ηλεκτρισμού, πρόταση κανόνων από την European Transmission System Operators.

(Γερμανικής Εταιρείας Διασύνδεσης), το μέγιστο δυναμικό μεταγωγής εισαγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας που προέκυψε είναι 13,4 GW.

(27) Οι περισσότεροι από τους παράγοντες της αγοράς που ρωτήθηκαν θεωρούν ωστόσο ακόμη και την ούτως υπολογισθείσα μέγιστη παροχή ως υπερβολικά υψηλή και εκτιμούν ότι, λόγω αναπόφευκτων κυκλικών ροών και προβλημάτων που σχετίζονται με τη διατήρηση τάσης και τη σταθερότητα, το μέγιστο δυναμικό εισαγωγής κυμαίνεται μεταξύ 7 και 10 GW. Οι ερωτηθέντες παράγοντες της αγοράς επισημαίνουν επίσης ότι το δυναμικό των αγωγών διασύνδεσης τίθεται κατ' αποκλειστικότητα και βάσει μακροχρόνιων συμβάσεων στη διάθεση των επιχειρήσεων διασύνδεσης, οι οποίες είναι ιδιοκτήτριες των αγωγών διασύνδεσης. Π.χ., ιδίως ο αγωγός διασύνδεσης που βρίσκεται στα γερμανοδανικά σύνορα και τον οποίον από γερμανικής πλευράς εκμεταλλεύεται η PreussenElektra είναι ήδη «κρατημένος» κατά 50 % βάσει μακροχρόνιων συμβάσεων. Από το σχετικό δυναμικό, το οποίο με βάση τα στοιχεία που έχουν υποβάλει τα μέρη είναι 1 200 MW, μόνο τα 500 MW κατακυρώνονται μέσω δημοπρασίας.

(28) Τα μέρη υποστηρίζουν ότι οι αγωγοί διασύνδεσης χρησιμοποιούνται για ταυτόχρονες εισαγωγές και εξαγωγές ηλεκτρικού ρεύματος, με αποτέλεσμα το διαθέσιμο δυναμικό να ισούται και πάλι με το υπόλοιπο μεταξύ εισαγωγών και εξαγωγών. Ωστόσο, η μέτρηση της παροχής ενεργειακής ροής την οποία πραγματοποίησε η UCPTE έδειξε σαφώς ότι το υπόλοιπο της παροχής ενεργειακής ροής σε έναν αγωγό διασύνδεσης είναι ξεκάθαρο προς τη μία κατεύθυνση, γεγονός που προφανώς οφείλεται σε σημαντικό πλεόνασμα των εξαγωγών ή των εισαγωγών. Με βάση, πάντως, το ύψος και τη φορά του υπολοίπου αυτού, αποκλείεται κάθε πρόσθετη παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, διότι δεν θα την επέτρεπε το δυναμικό του αγωγού διασύνδεσης. Σήμερα εξάγονται μεν ορισμένες ποσότητες από τη Γαλλία στη Γερμανία, αλλά οι γαλλικές εισαγωγές από τη Γερμανία είναι μηδαμινές, διότι δεν έχει θεσπισθεί ακόμη στο σύνολό του το νομικό πλαίσιο που απαιτείται για την πλήρη ελευθέρωση. Το επίπεδο των τιμών του ηλεκτρικού ρεύματος στις Κάτω Χώρες είναι προς το παρόν υψηλότερο σε σχέση με τη Γερμανία. Ως εκ τούτου, πραγματοποιούνται πωλήσεις ηλεκτρικού ρεύματος από τη Γερμανία στις Κάτω Χώρες, αλλά όχι και αντιστρόφως. Και σε άλλους αγωγούς διασύνδεσης, οι πραγματοποιούμενες εξαγωγές υπερβαίνουν κατά πολύ τις εισαγωγές ή αντιστρόφως, με αποτέλεσμα να μην παρατηρείται για την ώρα σχεδόν καμία αποσυμφόρηση των αγωγών διασύνδεσης.

(29) Δεν αποκλείεται να αυξηθούν στο μέλλον οι εξαγωγές και να υπάρξει επομένως μεγαλύτερη αποσυμφόρηση των αγωγών διασύνδεσης προς όφελος των εισαγωγών ηλεκτρικού ρεύματος, ιδιαίτερα εξαιτίας της αυξανόμενης ελευθέρωσης των αγορών ηλεκτρικής ενέργειας στις χώρες που συνορεύουν με τη Γερμανία. Ωστόσο, μια τέτοια αύξηση των εξαγωγών εξαρτάται από πλήθος παραγόντων. Πάντως, επειδή δεν υπάρχουν απτά πληροφοριακά στοιχεία για τη μελλοντική εξέλιξη των εξαγωγών, είναι ακόμη πρώιμο να προεξοφληθεί στο πλαίσιο της εξέτασης της παρούσας συγκέντρωσης ότι πράγματι θα υπάρξει μια τέτοια αβέβαιη ακόμη εξέλιξη.

(30) Επιπλέον, οι εισαγωγές ηλεκτρικής ενέργειας, ιδίως αυτές που προέρχονται από ξένους προμηθευτές, δυσχεραίνονται επιπροσθέτως από το γεγονός ότι οι διασυνοριακές πωλήσεις ηλεκτρικού ρεύματος στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας βαρύνονται με ένα τέλος μεταφοράς (που καλείται T-Komponente) και ανέρχεται σε 125×10^{-5} DEM/kWh, υπό την προϋπόθεση ότι η ποσότητα του μεταφερόμενου ηλεκτρικού ρεύματος δεν είναι δυνατό να ισοσκελισθεί (για λεπτομερέστερη ανάλυση βλέπε το σημείο 2.4).

(31) Επομένως, το συμπέρασμα ότι τα όρια της γεωγραφικής αγοράς αναφοράς δεν υπερβαίνουν σε καμία περίπτωση τα εθνικά σύνορα αποδεικνύεται από τη χαμηλή αναλογία των εισαγωγών, καθώς επίσης από το περιορισμένο δυναμικό εισαγωγών των αγωγών διασύνδεσης και από το επιπλέον κόστος (π.χ. εκείνο που συνδέεται με τη χρήση των αγωγών διασύνδεσης).

2.2. **Η αξιολόγηση της υπόθεσης από τη σκοπιά του ανταγωνισμού βασίζεται στα δεδομένα μιας εθνικής αγοράς. Στο ορατό μέλλον η αγορά δεν θα υπερβαίνει το μέγεθος της εθνικής αγοράς**

(32) Επειδή πολλές επιχειρήσεις που προμηθεύουν ενέργεια δεν πραγματοποιούν ακόμη πωλήσεις προς πελάτες στις άλλοτε προστατευόμενες περιοχές πωλήσεων των ανταγωνιστών τους, παρά το ότι δικαιούνται να το κάνουν, δεν είναι βέβαιο ότι στο επίπεδο της διασύνδεσης υφίσταται ήδη μια εθνική αγορά. Πριν από την ελευθέρωση των αγορών ηλεκτρικής ενέργειας, η δραστηριότητα κάθε επιχείρησης παροχής ενέργειας περιοριζόταν στην περιοχή πωλήσεων που της αντιστοιχούσε. Κατά συνέπεια, η γεωγραφική αγορά παροχής ηλεκτρικής ενέργειας στο επίπεδο της διασύνδεσης δεν ήταν ευρύτερη από την ομάδα πελατών οι οποίοι ήταν προσπελάσιμοι μέσω του δικτύου μεταγωγής της παραγωγού εταιρείας.

(33) Σε πιο πρόσφατες αποφάσεις ([12]), στις οποίες εξετάζονταν οι συνέπειες μιας συγκέντρωσης σε ήδη απελευθερωμένες αγορές ηλεκτρικής ενέργειας, η Επιτροπή κατέγραψε στοιχεία τα οποία υποδηλώνουν ότι η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας στη Γερμανία αποτελεί ενδεχομένως εθνική αγορά, αλλά απέφυγε να ορίσει επακριβώς την αγορά αυτή. Η Επιτροπή είναι της άποψης ότι η αγορά παροχής ηλεκτρικής ενέργειας στο επίπεδο της διασύνδεσης στη Γερμανία πρόκειται στο εγγύς μέλλον να μετεξελιχθεί σε εθνική αγορά. Ο αποφασιστικός παράγοντας εν προκειμένω είναι το γεγονός ότι έχουν εν τω μεταξύ θεσπισθεί οι βασικοί κανόνες για τη διόδευση ηλεκτρικής ενέργειας μέσω των δικτύων τρίτων. Στο δεδομένο αυτό πρέπει να προστεθούν και ορισμένοι άλλοι παράγοντες οι οποίοι επηρεάζουν την αγορά (βλέπε τα σημεία 2.3 και 2.4 κατωτέρω).

2.3. **Βασικοί κανόνες διόδευσης**

(34) Ο γερμανικός νόμος για την προσαρμογή της νομοθεσίας περί παροχής ενέργειας ([13]) είχε ως αποτέλεσμα την ελευθέρωση και χαλάρωση του κανονιστικού πλαισίου που διέπει τις αγορές ηλεκτρικής ενέργειας. Ο νόμος αυτός αποβλέπει στην ενσωμάτωση στη γερμανική νομοθεσία της οδηγίας 96/92/ΕΚ της 19ης Δεκεμβρίου 1996 περί εσωτερικής αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας (στο εξής: «οδηγία για την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας»). Στη Γερμανία

([12]) Π.χ. υπόθεση IV/M.1720 — Fortum/Elektrizitätswerk Wesertal.
([13]) BGBl. 1998 I αριθ. 23, 730.

δεν ισχύει περιορισμός για το μέγεθος των πελατών, παρά τη σχετική πρόβλεψη που υπάρχει στο άρθρο 19 της οδηγίας. Αντ' αυτού, ο νόμος καθιστά τον ανταγωνισμό ελεύθερο για όλες τις κατηγορίες πελατών, μη εξαιρουμένων των τελικών καταναλωτών κάθε μεγέθους. Η γερμανική νομοθεσία εξαιρούσε αρχικά τις συμφωνίες εδαφικού χαρακτήρα (που καλούνται και «συμφωνίες οριοθέτησης») καθώς και τα αποκλειστικά δικαιώματα διόδου στο πλαίσιο των καλουμένων «συμβάσεων χορήγησης αδειών» με οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης, από την απαγόρευση των συμφωνιών που περιστέλλουν τον ανταγωνισμό [άρθρα 103 και 103α του προϊσχύσαντος νόμου σχετικά με τους περιορισμούς του ανταγωνισμού (GWB)]. Ο κανόνας αυτός καταργήθηκε με το νεοθεσπισθέντα νόμο περί ενεργειακού κλάδου (EnWG) με ισχύ από τις 29 Απριλίου 1998.

(35) Ο εφοδιασμός τρίτων που βρίσκονται στις άλλοτε αποκλειστικές περιοχές πωλήσεων είναι πλέον δυνατός με δύο τρόπους: είτε μέσω πρόσθετων αγωγών και καλωδίων είτε με διόδευση.

(36) Για να διασφαλισθούν ίσοι όροι διόδευσης, η οδηγία για την ηλεκτρική ενέργεια προβλέπει ότι η εκμετάλλευση του δικτύου πρέπει να είναι λειτουργικά αυτοτελής και να αποτελεί αντικείμενο ξεχωριστών λογιστικών καταστάσεων και ισολογισμού ([14]). Οι εναλλακτικές δυνατότητες είναι η μεταβίβαση της κυριότητας επί του δικτύου σε ιδιόκτητη εταιρεία εκμετάλλευσης, η εκμετάλλευση του δικτύου από ανεξάρτητη επιχείρηση ή ο διαχωρισμός της εκμετάλλευσης του δικτύου από την παραγωγή, καθώς και η εκμετάλλευση του δικτύου μόνο στο επίπεδο της οργάνωσης και της απόδοσης λογαριασμών. Ο γερμανός νομοθέτης πρόκρινε την τελευταία αυτή εναλλακτική δυνατότητα.

(37) Το γενικό δικαίωμα διόδευσης, το οποίο προβλέπεται στο άρθρο 6 του νόμου EnWG, βασίζεται στην έννοια της πρόσβασης στο δίκτυο κατόπιν διαπραγματεύσεων. Σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 1 του νόμου EnWG, οι εταιρείες που εκμεταλλεύονται δίκτυα παροχής ενέργειας οφείλουν να θέτουν το δίκτυο παροχής στη διάθεση άλλων επιχειρήσεων υπό όρους οι οποίοι να μην είναι λιγότερο ευνοϊκοί από αυτούς που οι ίδιες εφαρμόζουν, ρητώς ή σιωπηρώς, σε ανάλογες περιπτώσεις για παροχές στο πλαίσιο δικής τους επιχείρησης ή έναντι συγγενούς ή συνδεδεμένης επιχείρησης. Βάσει του νόμου περί προσαρμογής της νομοθεσίας που διέπει τον ενεργειακό κλάδο, επιτρέπεται η άρνηση διόδευσης σε μεμονωμένες περιπτώσεις, εκτός αν δεν παρέχεται επαρκής δυνατότητα προστασίας του ηλεκτρικού ρεύματος που παρέχεται από λιγνίτη (ρήτρα προστασίας της παραγωγής από λιγνίτη βάσει του άρθρου 4, παράγραφος 3 του νόμου περί προσαρμογής της νομοθεσίας που διέπει τον ενεργειακό κλάδο) ή προστασίας του ηλεκτρικού ρεύματος που παράγεται σε εγκαταστάσεις συμπαραγωγής ενέργειας και θερμότητας (άρθρο 6, παράγραφος 3 του νόμου EnWG) καθώς και αν κάτι τέτοιο υπαγορεύεται από την αρχή της αμοιβαιότητας (άρθρο 4, παράγραφος 2 του νόμου περί προσαρμογής της νομοθεσίας που διέπει τον ενεργειακό κλάδο).

(38) Το άρθρο 6, παράγραφος 2 του νόμου EnWG προβλέπει ότι το Ομοσπονδιακό Υπουργείο των Οικονομικών μπορεί, με κανονισμό και με την έγκριση της Άνω Βουλής της Γερμανίας (Bundesrat), να θεσπίσει διατάξεις για τη μορφή των συμβάσεων που συνάπτονται κατ' εφαρμογή του άρθρου 6, παράγραφος 1 του ίδιου νόμου, καθώς και τις προϋποθέσεις βάσει των οποίων καθορίζεται το αντίτιμο για τη διοδευση. Παρόλα αυτά, το Υπουργείο των Οικονομικών δεν έχει κάνει χρήση της εξουσίας αυτής, δεδομένου ότι αντί της θέσπισης κανονιστικών ρυθμίσεων από το κράτος προτίμησε την εφαρμογή οικειοθελούς λύσης από τις ενδιαφερόμενες επιχειρηματικές ενώσεις. Τον Μάιο του 1998 συνήφθη η «συμφωνία επιχειρηματικών ενώσεων I», (εφεξής «συμφωνία I»), με την οποία η Ομοσπονδιακή Ένωση Γερμανικών Βιομηχανιών (BDI), η Ένωση Επιχειρήσεων Ενεργειακού Κλάδου (VIK) και η Ένωση Γερμανικών Σταθμών Παραγωγής Ενέργειας (VDEW) δημιούργησαν τη βάση για τη σύναψη συμφωνιών κατόπιν ελεύθερων διαπραγματεύσεων μεταξύ των επιχειρήσεων του κλάδου ηλεκτρικής ενέργειας και των πελατών τους. Η «συμφωνία επιχειρηματικών ενώσεων I» έπαυσε να ισχύει το φθινόπωρο του 1999. Από τον Ιανουάριο του 2000 ισχύει η «συμφωνία επιχειρηματικών ενώσεων II» (εφεξής: «συμφωνία II»), η διάρκεια ισχύος της οποίας είναι διετής.

(39) Κατά την άποψη της Επιτροπής ([15]), κάποιες επιμέρους διατάξεις της συμφωνία II δυσχεραίνουν τη θέση ορισμένων επιχειρήσεων του υπό εξέταση κλάδου (π.χ. των ανεξάρτητων εταιρειών εμπορίας ηλεκτρικού ρεύματος) οι οποίες επιθυμούν ενδεχομένως να αναπτύξουν δραστηριότητα σε ολόκληρη τη Γερμανία σε σύγκριση με τη θέση των μεγάλων επιχειρήσεων παροχής ενέργειας. Βάσει της συμφωνίας, το έδαφος της Γερμανίας διαιρείται σε δύο τομείς εμπορίας. Ο βορεινός τομέας περιλαμβάνει τα δίκτυα μεταγωγής των εταιρειών VEAG, PreussenElektra, VEW, HEW και BEWAG, ενώ ο νότιος τομέας περιλαμβάνει τις περιοχές που καλύπτουν οι EnBW, RWE και Bayernwerk. Κάθε φορά που ηλεκτρικό ρεύμα πωλείται από τον έναν τομέα εμπορίας στον άλλον ή αποτελεί αντικείμενο εισαγωγής ή εξαγωγής από/προς το εξωτερικό, επιβάλλεται ένα τέλος μεταφοράς, το οποίο καλείται «T-Κομπονεντε», ύψους 0,125 Pf./kWh (0,25 Pf./kWh για τις μεταφορές μεταξύ των δύο εγχώριων τομέων εμπορίας), εφόσον όμως η μεταφερόμενη ποσότητα ηλεκτρικού ρεύματος δεν μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο συμψηφισμού. Με τον όρο «συμψηφισμός» νοείται η αντιστάθμιση δεδομένης ποσότητας που διασχίζει τα σύνορα προς τη μία κατεύθυνση με άλλη ποσότητα που τα διασχίζει προς την αντίθετη κατεύθυνση. Το σχετικό ισοζύγιο υπολογίζεται για κάθε ομάδα ενεργειακού ισοζυγίου (Bilanzkreis)· μέσω κάθε τέτοιας ομάδας πωλούν και αγοράζουν ηλεκτρική ενέργεια περισσότερες επιχειρήσεις.

(40) Επιπλέον, οι λογιστικές διατάξεις που ισχύουν για την «ενέργεια εξισορρόπησης»δυσχεραίνουν την προσπάθεια των επιχειρήσεων του κλάδου να αναπτύξουν δραστηριότητα σε ολόκληρη τη Γερμανία. Πρόκειται για την περίπτωση της ηλεκτρικής ενέργειας που προσφέρεται από μία επιχείρηση διασύνδεσης όταν οι ποσότητες που απορροφά ένας

([14]) Άρθρο 7 παράγραφος 6 και άρθρο 14 παράγραφος 3 της οδηγίας για την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας.

([15]) Έπειτα από προκαταρκτική εξέταση, η Επιτροπή γνωστοποίησε στις ενώσεις επιχειρήσεων ότι έχει επιφυλάξεις σε σχέση με τη συμφωνία επιχειρηματικών ενώσεων II από την άποψη του άρθρου 82 της συνθήκης ΕΚ. Η Επιτροπή έχει καταλήξει στο προσωρινό συμπέρασμα ότι το σύστημα του τέλους που είναι γνωστό ως T-Komponente περιάγει σε δυσμενή θέση τους μεμονωμένους πελάτες που κάνουν χρήση υπηρεσιών μεταγωγής. Η Επιτροπή θεωρεί ότι επιβαρύνεται ιδίως η θέση των αλλοδαπών επιχειρήσεων που προμηθεύουν ηλεκτρική ενέργεια.

πελάτης παρουσιάζουν διακυμάνσεις (βλέπε την αιτιολογική σκέψη 122).

(41) Ωστόσο, οι αδυναμίες της συμφωνίας ΙΙ δεν μεταβάλλουν τη βασιμότητα της πρόβλεψης ότι στο εγγύς μέλλον η αγορά θα προσλάβει εθνικό χαρακτήρα. Ειδικότερα, δεν είναι σωστό να γίνεται λόγος για αυτοτελείς γεωγραφικές αγορές, είτε αυτές έχουν τη μορφή των πρώην περιοχών πωλήσεων είτε με αυτές νοούνται οι δύο τομείς εμπορίας. Παρόλα αυτά, τα προαναφερθέντα στοιχεία της συμφωνίας ΙΙ πρέπει υποχρεωτικά να ληφθούν υπόψη στο πλαίσιο της αξιολόγησης από τη σκοπιά του ανταγωνισμού.

2.4. **Λοιποί παράγοντες**

(42) Οι έρευνες που διεξήχθησαν για την παρούσα υπόθεση έδειξαν ότι η διόδευση ηλεκτρικής ενέργειας εξακολουθεί να αφορά πολύ περιορισμένες ποσότητες. Ειδικότερα, επειδή οι διατάξεις περί διόδευσης της συμφωνίας ΙΙ εφαρμόζονται σήμερα από ελάχιστες επιχειρήσεις παροχής ενέργειας, οι επιχειρήσεις του κλάδου εξακολουθούν να έχουν επιφυλάξεις για τον τρόπο αντιμετώπισης των αιτήσεων διόδευσης. Πάντως, οι αιτήσεις διόδευσης εξακολουθούν να είναι υποχρεωτικές σε περιπτώσεις για τις οποίες δεν έχει τεθεί σε εφαρμογή η συμφωνία ΙΙ. Συνεπώς, οι πωλήσεις ηλεκτρικής ενέργειας προς πελάτες που βρίσκονται εκτός των πρώην διασυνδεδεμένων περιοχών πραγματοποιούνται σήμερα εν πολλοίς υπό το καθεστώς της παροχής. Από τις έρευνες της Επιτροπής προέκυψε το συμπέρασμα ότι ο εφοδιασμός των πελατών που βρίσκονται εκτός των πρώην διασυνδεδεμένων περιοχών και χρειάζονται ποσότητες της τάξεως των 90 GWh πραγματοποιούνται υπό το καθεστώς της παροχής, ενώ μόνο οι πελάτες των οποίων οι ανάγκες είναι της τάξεως των 60 GWh δικαιούνται να αγοράζουν υπό το καθεστώς της διόδευσης. Συνήθως, η παροχή γίνεται από νέο προμηθευτή που συνδέεται απευθείας με τον πελάτη, με τον οποίον συνάπτει σύμβαση παροχής ηλεκτρικού ρεύματος, μολονότι αγοράζει το απαιτούμενο ηλεκτρικό ρεύμα «επί τόπου» από τον τοπικό προμηθευτή στο πλαίσιο ξεχωριστής συμφωνίας. Αρκετές επιχειρήσεις του κλάδου επεσήμαναν ότι η αγορά διέρχεται φάση ανακατατάξεων και ότι η μέθοδος της παροχής θα αντικαταστήσει τη μέθοδο της διόδευσης μόνο για ένα μεταβατικό χρονικό διάστημα. Από τη στιγμή που η συμφωνία ΙΙ θα τεθεί σε εφαρμογή σε ολόκληρη τη χώρα, θα είναι δυνατό, κατά την άποψη των περισσότερων επιχειρήσεων του κλάδου, να πωλείται παραχθείσα ηλεκτρική ενέργεια οπουδήποτε στη Γερμανία με τη μέθοδο της διόδευσης.

(43) Σήμερα, λόγω της βραδείας θέσης σε εφαρμογή της συμφωνίας ΙΙ και της χρονοβόρας διεκπεραίωσης των αιτήσεων διόδευσης στις περιπτώσεις εφαρμογής της συμφωνίας ΙΙ αντί της συμφωνίας Ι, ο ανταγωνισμός σε εθνικό επίπεδο εξακολουθεί να έχει ως αποτέλεσμα, οι προμηθευτές ενέργειας να περιορίζουν εν πολλοίς τις δραστηριότητές τους στις δικές τους περιοχές πωλήσεων. Παρόλα αυτά, πληρούνται οι αρχικές βασικές προϋποθέσεις για τη λειτουργία αγοράς σε ομοσπονδιακή διάσταση. Κατά συνέπεια, στο πλαίσιο της εξέτασης της παρούσας συγκέντρωσης, η Επιτροπή θεωρεί ότι η εξεταστέα αγορά είναι εθνική, τουλάχιστον στο επίπεδο της διασύνδεσης. Στο πλασίσιο της παορύσας εξέτασης είναι θέμα αξιολόγησης από άποψη δικαίου του ανταγωνισμού το κατά πόσον στην αγορά αυτή προκαλείται ή εξακολουθεί να υφίσταται ανταγωνσιμός ακόμη και ενόψει των εν λόγω προκειμένων βασικών κανόνων και της διαρθρωτικής αλλαγής που θα προέλεθι από την υπό κρίση συγκέντρωση.

(44) Οι περιορισμένες δυνατότητες διόδευσης εξαιτίας της προτιμησιακής διόδευσης ηλεκτρικού ρεύματος που έχει παραχθεί από λιγνίτη, κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 4 παράγραφος 3 του νόμου περί προσαρμογής της νομοθεσίας που διέπει τον ενεργειακό κλάδο, ή εξαιτίας της κατάτμησης της επικράτειας σε βόρειο και νότιο τομέα εμπορίας δυνάμει της συμφωνίας ΙΙ (βλέπε κατωτέρω) δεν συνεπάγονται τη γεωγραφική διαίρεση της γερμανικής αγοράς παροχής ηλεκτρικής ενέργειας στο επίπεδο της διασύνδεσης στις γεωγραφικές ενότητες που προκύπτουν κατ' αυτόν τον τρόπο. Είναι γεγονός ότι η ρήτρα προστασίας της παραγωγής από λιγνίτη που ισχύει για την VEAG αποτελεί τη νομική βάση για την παρεμπόδιση της διόδευσης στην περιοχή των νέων ομόσπονδων γερμανικών κρατιδίων, αν και η εφαρμογή της ρήτρας έχει αποτελέσει αντικείμενο πλήθους δικαστικών προσφυγών, οι οποίες εκκρεμούν. Υπάρχουν επίσης ενδείξεις ότι η επιτυχής εφαρμογή της ρήτρας στην πράξη είναι δυσχερής.

(45) Η δημιουργία εθνικής αγοράς πιστοποιείται επίσης από την ίδρυση των χρηματιστηρίων της Φρανκφούρτης και της Λειψίας, μέσω των οποίων υποτίθεται ότι θα γίνονται στο εξής υλικώς οι αγοραπωλησίες ηλεκτρικής ενέργειας. Λόγω της καθυστερημένης θέσπισης της συμφωνίας ΙΙ, η οποία θεωρείται απαραίτητη προϋπόθεση για την παροχή ηλεκτρικής ενέργειας σε εθνική κλίμακα, τα εν λόγω χρηματιστήρια ηλεκτρικής ενέργειας δεν λειτουργούν ακόμη πλήρως. Οι συναλλαγές και στα δύο πρόκειται να αρχίσουν το αργότερο το φθινόπωρο του παρόντος έτους. Οι συναλλαγές στα χρηματιστήρια αυτά θα προσκρούουν επί μία μεταβατική περίοδο σε σοβαρά εμπόδια εξαιτίας ορισμένων διατάξεων της συμφωνίας ΙΙ, αλλά η σημασία των εμποδίων αυτών θα βαίνει μειούμενη με την πάροδο του χρόνου.

(46) Κατά συνέπεια, λαμβάνεται ως δεδομένο ότι η αγορά παροχής ηλεκτρικής ενέργειας στο επίπεδο της διασύνδεσης καλύπτει το σύνολο της επικράτειας της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας.

3. *Αξιολόγηση από τη σκοπιά του δίκαιου ανταγωνισμού*

(47) Εκτιμάται ότι η υπό εξέταση συγκέντρωση θα έχει ως αποτέλεσμα τη δεσπόζουσα θέση των VEBA/VIAG και RWE στην ομοσπονδιακή αγορά παροχής ηλεκτρικής ενέργειας στο επίπεδο της διασύνδεσης.

3.1. **Σημερινή διάρθρωση της αγοράς**

3.1.1. *Η γερμανική αγορά παροχής ηλεκτρικής ενέργειας στο επίπεδο της διασύνδεσης χαρακτηρίζεται ήδη από υψηλή συγκέντρωση, ενώ τα περιθώρια ανταγωνισμού περιορίζονται και από ορισμένους πρόσθετους παράγοντες*

(48) Στη Γερμανία, το συντριπτικά μεγαλύτερο μέρος της ηλεκτρικής ενέργειας παράγεται από οκτώ διασυνδεδεμένες

εταιρείες. Σε αυτές περιλαμβάνονται οι προμηθευτές ενέργειας οι οποίοι διαθέτουν τόσο ιδιόκτητο δυναμικό παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας όσο και ιδιόκτητο δίκτυο πολύ υψηλής και υψηλής τάσης (δίκτυο μεταγωγής). Στη Γερμανία δραστηριοποιούνται οι εξής εταιρείες διασύνδεσης: RWE, VEBA (PreussenElektra), VIAG (Bayernwerk), VEW, EnBW, BEWAG, HEW και VEAG. Οι εταιρείες αυτές έχουν συστήσει από κοινού την Deutsche Verbundgesellschaft (Γερμανική Εταιρεία Διασύνδεσης). Τα δίκτυα των εταιρειών διασύνδεσης είναι συνδεδεμένα τόσο μεταξύ τους όσο και με τα δίκτυα πολύ υψηλής τάσης των όμορων Laender (ομοσπονδιακών κρατιδίων). Η παροχή ηλεκτρικής ενέργειας σε άλλες επιχειρήσεις διασύνδεσης γίνεται επί τη βάσει συμβάσεων διασύνδεσης. Για την προστασία από τον κίνδυνο βλάβης ενός σταθμού παραγωγής ενέργειας και κατ' επέκταση διακοπής της ηλεκτροδότησης έχουν συναφθεί σε διασυνοριακό αλλά και πανευρωπαϊκό επίπεδο συμφωνίες με εταιρείες διασύνδεσης γειτονικών Laender. Επιπλέον, στην αγορά δραστηριοποιούνται και εισαγωγείς, οι οποίοι πωλούν ηλεκτρικό ρεύμα στους πελάτες τους απευθείας από το διασυνδεδεμένο σύστημα.

(49) Στον παρακάτω πίνακα είναι συγκεντρωμένα στοιχεία για τα μερίδια αγοράς των εταιρειών διασύνδεσης στην αγορά παροχής ηλεκτρικής ενέργειας στο επίπεδο της διασύνδεσης.

Πίνακας: Μερίδια αγοράς για την παροχή ηλεκτρικής ενέργειας στο επίπεδο της διασύνδεσης (παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας στο επίπεδο της διασύνδεσης) — Κατάσταση προ της συγκέντρωσης

Εταιρεία διασύνδεσης	Παραγωγή ([16]) (σε TWh)	Μερίδιο αγοράς
VEBA	77,1	21,2 %
VIAG	44,5	12,2 %
BEWAG ([17])	10,3	2,8 %
RWE	120,4	33,1 %
VEW	19,8	5,44 %
VEAG	43,9	12,1 %
EnBW	35,3	9,7 %
HEW	12,6	3,46 %
Σύνολο εταιρειών διασύνδεσης	363,9	100 %

([16]) Τα στοιχεία περιλαμβάνουν τους σταθμούς παραγωγής ενέργειας που τελούν υπό συνιδιοκτησία.

([17]) Η BEWAG έχει καταχωρηθεί ως ανεξάρτητη επιχείρηση παροχής ενέργειας. Την ελέγχουν από κοινού οι VIAG και Southern Energy.

(50) Ο παραπάνω πίνακας περιλαμβάνει εκτιμήσεις για τα μερίδια αγοράς στο επίπεδο της διασύνδεσης με βάση την ηλεκτρική ενέργεια που οι εταιρείες διασύνδεσης παρήγαγαν το έτος 1998. Είναι αλήθεια ότι η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας καθ' εαυτή δεν αποτελεί ξεχωριστή αγορά αλλά βιομηχανική δραστηριότητα. Η παραγόμενη από τις εταιρείες διασύνδεσης ηλεκτρική ενέργεια πωλείται σε επιχειρήσεις του επόμενου σταδίου εμπορίας, καθώς επίσης, σε μικρότερο βαθμό, σε άλλες εταιρείες διασύνδεσης. Η πελατεία στο επίπεδο της παραγωγής αποτελείται βασικά από επιχειρήσεις που διανέμουν περαιτέρω την ηλεκτρική ενέργεια, μεγάλες βιομηχανικές επιχειρήσεις (που συγκροτούν ιδιαίτερη πελατεία), καθώς επίσης, υστάτως, επιχειρήσεις που ασχολούνται με την εμπορία ηλεκτρικής ενέργειας. Οι ποσότητες ηλεκτρικού ρεύματος που παράγονται από τις εταιρείες διασύνδεσης και στη συνέχεια πωλούνται στους πελάτες αυτούς χρησιμεύουν επίσης ταυτόχρονα ως βάση για τον υπολογισμό των μεριδίων αγοράς των ανταγωνιστριών επιχειρήσεων στο επίπεδο της διασύνδεσης. Μολονότι η συγκεκριμένη μέθοδος υπολογισμού δεν λαμβάνει υπόψη τις εισαγωγές ηλεκτρικού ρεύματος, οι εισαγωγές αυτές, όπως εξηγείται παραπάνω, αποτελούν ένα ελάχιστο μόνο ποσοστό της συνολικής ηλεκτρικής ενέργειας που πωλείται στη Γερμανία. Επιπλέον, το μεγαλύτερο μέρος του εισαγόμενου ηλεκτρικού ρεύματος πωλείται στις εταιρείες διασύνδεσης, οι οποίες στη συνέχεια το μεταπωλούν στην πελατεία τους στο επίπεδο της διασύνδεσης. Είναι δυνατό να θεωρήσει κανείς ότι η εισαγόμενη ηλεκτρική ενέργεια αντιστοιχεί κάθε φορά από την άποψη του όγκου στο μέγεθος της εκάστοτε εταιρείας διασύνδεσης. Η παραδοχή αυτή δεν αμφισβητήθηκε στο πλαίσιο της παρούσας διαδικασίας ούτε από τα μέρη ούτε από τρίτους ενδιαφερόμενους. Κατά συνέπεια, τα μερίδια αγοράς που παρατίθενται παραπάνω δεν θα μεταβάλλονταν ουσιωδώς ακόμη και αν συνυπολογίζονταν οι εισαγωγές ηλεκτρικού ρεύματος.

(51) Όπως προκύπτει από τον πίνακα, η RWE κατέχει ηγετική θέση μεταξύ των εταιρειών διασύνδεσης. Το μερίδιο αγοράς της είναι 33,1 % της συνολικής παροχής ηλεκτρικής ενέργειας στο επίπεδο της διασύνδεσης. Προς το παρόν η RWE πόρρω απέχει από την VEBA, η οποία κατέχει μερίδιο 21,2 %. Οι υπόλοιπες εταιρείες διασύνδεσης, περιλαμβανομένης της VIAG, παράγουν σημαντικά μικρότερες ποσότητες ηλεκτρικής ενέργειας και καμία εξ αυτών δεν κατέχει μερίδιο αγοράς μεγαλύτερο του 13 %.

(52) Αντιστοίχως, οι RWE και VEBA προηγούνται επίσης σαφώς έναντι των υπολοίπων εταιρειών διασύνδεσης που δραστηριοποιούνται στην υπό εξέταση αγορά σε ό,τι αφορά τα διαρθρωτικά δεδομένα για το εγκατεστημένο δυναμικό παραγωγής ενέργειας (βλέπε τον κατωτέρω πίνακα για το παραγωγικό δυναμικό στη Γερμανία). Το εγκατεστημένο παραγωγικό δυναμικό της RWE είναι 19,8 GW, πράγμα που σημαίνει ότι, από την άποψη των σταθμών παραγωγής ενέργειας που εκμεταλλεύεται, η RWE διαθέτει ένα μικρό μόνο προβάδισμα σε σύγκριση με την VEBA (17,5 GW), αλλά είναι ήδη διπλάσια σε μέγεθος από την επόμενη κατά σειρά εταιρεία, δηλαδή την VIAG. Οι περισσότερες από τις υπόλοιπες εταιρείες διασύνδεσης διαθέτουν εγκατεστημένο δυναμικό παραγωγής ενέργειας όχι μεγαλύτερο από 10 GW.

Πίνακας: Παραγωγικό δυναμικό στη Γερμανία μη περιλαμβανομένης της βιομηχανίας και της κρατικής επιχείρησης σιδηροδρόμων (Deutsche Bahn)

Εταιρεία διασύνδεσης	Εγκατεστημένο παραγωγικό δυναμικό (σε GW) ([18])	
VEBA	17,5	17,6 %
VIAG	11,0	11,1 %
BEWAG ([19])	2,9	2,9 %
RWE	19,8	19,9 %
VEAG	9,4	9,5 %
VEW	4,2	4,2 %
EnBW	7,7	7,8 %
HEW	3,8	3,8 %
Σύνολο εταιρειών διασύνδεσης	76,3	76,8 %
Λοιποί (περιφερειακές επιχειρήσεις παροχής ενέργειας, δημοτικές επιχειρήσεις ηλεκτροδότησης)	23,1	23,2 %
Σύνολο ([20]) (σύνολο Γερμανίας)	99,4	100 %

(53) Για λόγους αποσαφήνισης των δομών που χαρακτηρίζουν την αγορά ηλεκτρικής ενέργειας στο σύνολό της, τα μέρη συμπεριέλαβαν στην κοινοποίησή τους στοιχεία για τις πωλήσεις ηλεκτρικής ενέργειας προς τελικούς καταναλωτές. Με βάση τα στοιχεία αυτά, οι πωλήσεις ηλεκτρικής ενέργειας κατά το έτος 1998 ανήλθαν συνολικά στις 479,0 TWh (230 TWh προς πελάτες ειδικού καθεστώτος και 249 TWh προς πελάτες γενικού καθεστώτος). Τα μέρη κατένειμαν τις πωλήσεις αυτές μεταξύ των εταιρειών διασύνδεσης που λειτουργούν στη Γερμανία με βάση την προέλευση των παρεχόμενων ποσοτήτων ηλεκτρικού ρεύματος, χωρίς να λάβουν υπόψη ποιά επιχείρηση σε ποιό επίπεδο εμπορίας (π.χ. περιφερειακές επιχειρήσεις παροχής ενέργειας, δημοτικές επιχειρήσεις ηλεκτροδότησης, κ.λπ.) διατηρούσε απευθείας συμβατικές σχέσεις με τους πελάτες. Συνεπώς, τα στοιχεία που έχουν διαθέσει τα μέρη και τα οποία στηρίζονται σε στατιστικές της VDEW δεν αποτυπώνουν τα μερίδια αγοράς υπό την κυριολεκτική έννοια του όρου, αλλά αποσαφηνίζουν τις θέσεις που οι επιμέρους εταιρείες παροχής ενέργειας κατέχουν σε όλα τα στάδια εμπορίας και δίδουν μια εικόνα για τη διάρθρωση της γερμανικής αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας. Από τα στοιχεία αυτά προκύπτει η ακόλουθη εικόνα για την παροχή ηλεκτρικού ρεύματος στους τελικούς καταναλωτές:

Πίνακας: Παροχή ηλεκτρικού ρεύματος στο σύνολο της γερμανικής αγοράς — Κατάσταση προ της συγκέντρωσης

Εταιρεία διασύνδεσης	Παροχή ηλεκτρικού ρεύματος (σε TWh)	Μερίδιο αγοράς
VEBA	102,3	21,4 %
VIAG	59,5	12,4 %
BEWAG ([21])	13,3	2,8 %
RWE	151,0	31,5 %
VEAG ([22])	μ.δ.	—
VEW	43,6	9,1 %
EnBW	44,3	9,3 %
HEW	15,4	3,2 %
Σύνολο εταιρειών διασύνδεσης	429,4	89,7 %
Λοιποί (περιφερειακές επιχειρήσεις παροχής ενέργειας, δημοτικές επιχειρήσεις ηλεκτροδότησης)	49,6	10,3 %
Σύνολο Γερμανίας	479,0	100 %

(54) Από τα παραπάνω στοιχεία για τις παρεχόμενες ποσότητες ηλεκτρικού ρεύματος προκύπτει ότι η RWE έρχεται πρώτη, δεδομένου ότι το μερίδιό της υπερβαίνει το 30 % της συνολικής παρασχεθείσας ποσότητας. Οι μόνες εταιρείες που το μερίδιό τους υπερβαίνει σαφώς το 10 % είναι η VEBA (21,4 %) και η VIAG (12,4 %). Από τις υπόλοιπες εταιρείες διασύνδεσης, μόνο η EnBW καταφέρνει να κατέχει μερίδιο 9,3 % της συνολικής παροχής ηλεκτρικού ρεύματος. Η ισχυρή θέση των RWE, VEBA και Bayernwerk (VIAG) στην αγορά παροχής ηλεκτρικής ενέργειας είναι αισθητά πιο ισχυρή ακόμη και από τη θέση που οι εν λόγω εταιρείες κατέχουν στην αγορά παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας και οφείλεται μεταξύ άλλων στην καλή πρόσβαση που οι εταιρείες αυτές διαθέτουν προς τους τελικούς καταναλωτές στα νέα ομόσπονδα γερμανικά κρατίδια, όπου οι εταιρείες αυτές δραστηριοποιούνται μέσω περιφερειακών προμηθευτών. Αυτοί οι τελευταίοι διανέμουν κατά κύριο λόγο την ηλεκτρική ενέργεια που παράγει η VEAG. Εκτός αυτού, οι εισαγωγές ηλεκτρικής ενέργειας, παρά το γεγονός ότι αντιπροσωπεύουν ελάχιστο ποσοστό της ηλεκτρικής ενέργειας που πωλείται στη Γερμανία, ωφελούν πρωτίστως τις εταιρείες διασύνδεσης.

(55) Επιπλέον, πρέπει να ληφθεί υπόψη η μετοχική διάρθρωση των VEAG και BEWAG, οι οποίες στον πίνακα έχουν καταχωρηθεί ως ανεξάρτητοι προμηθευτές. Την εταιρεία

([18]) Τα στοιχεία συμπεριλαμβάνουν τους σταθμούς παραγωγής ενέργειας που τελούν υπό συνιδιοκτησία.

([19]) Η BEWAG έχει καταχωρηθεί ως ανεξάρτητη επιχείρηση παροχής ενέργειας. Την ελέγχουν από κοινού οι VIAG και Southern Energy.

([20]) Τα στοιχεία δεν περιλαμβάνουν το εγκατεστημένο παραγωγικό δυναμικό το οποίο ανήκει στη βιομηχανία και στην κρατική επιχείρηση σιδηροδρόμων (Deutsche Bahn).

([21]) Η BEWAG έχει καταχωρηθεί ως ανεξάρτητη επιχείρηση παροχής ενέργειας. Την ελέγχουν από κοινού οι VIAG και Southern Energy.

([22]) Τα στοιχεία για τη VEAG έχουν συμπεριληφθεί κατ' αναλογία στα αριθμητικά δεδομένα της εκάστοτε επιχείρησης διασύνδεσης.

διασύνδεσης BEWAG ελέγχουν από κοινού οι Southern Company και VIAG. Την VEAG ελέγχουν από κοινού οι VEBA, VIAG και RWE ([23]). Κατά συνέπεια, κατά τον υπολογισμό της ισχύος που τα μέρη διαθέτουν στην αγορά πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι μήτε η VEAG μήτε η BEWAG δεν ανταγωνίζονται τις εταιρείες διασύνδεσης οι οποίες τις ελέγχουν από κοινού.

(56) Τα δεδομένα που αφορούν την VEAG έχουν μία ακόμη διαφορετική σημασία, πρωτίστως σε σχέση με τον ανταγωνισμό μεταξύ των VEBA, VIAG και RWE. Αυτές οι τελευταίες λογικά δεν έχουν συμφέρον να ασκήσουν ανταγωνισμό στην VEAG, διότι στην αντίθετη περίπτωση θα εξάλειφαν την αξία της κοινής τους επένδυσης στη συγκεκριμένη εταιρεία. Τούτο στην πράξη σημαίνει ότι ούτε αναφορικά με τη συμβατική περιοχή πωλήσεων της VEAG στην ανατολική Γερμανία δεν είναι λογικό να αναμένεται ανταγωνισμός μεταξύ των ΩΕΒΑ, ΩΙΑΓ και RWE.

(57) Αν ληφθεί υπόψη το σύνολο της ηλεκτρικής ενέργειας που παράγεται στη Γερμανία, περιλαμβανομένης εκείνης που παράγεται από τη βιομηχανία, διαπιστώνεται ότι οι οκτώ διασυνδεδεμένες εταιρείες παράγουν το 71 % περίπου της ηλεκτρικής ενέργειας στη Γερμανία. Εντούτοις, θα πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι η παραγόμενη από τη βιομηχανία ηλεκτρική ενέργεια χρησιμοποιείται κατά κύριο λόγο από τις επιχειρήσεις που την παράγουν, με αποτέλεσμα να διοχετεύεται σε μικρή μόνο κλίμακα στην ελεύθερη αγορά. Για να μπορεί μία επιχείρηση να πωλεί την ηλεκτρική ενέργεια που παράγει, θα ήταν υποχρεωμένη να συγκροτήσει μηχανισμό πωλήσεων και παροχής υπηρεσιών στους πελάτες, πράγμα που είναι οικονομικά ασύμφορο για τις περισσότερες βιομηχανικές επιχειρήσεις, λόγω του περιορισμένου μεγέθους των πωλούμενων ποσοτήτων. Καθώς η ηλεκτρική ενέργεια που παράγεται από βιομηχανικές επιχειρήσεις καταναλώνεται κατά βάση από τις ίδιες αυτές επιχειρήσεις, δεν είναι σωστό να θεωρηθεί ότι διατίθεται στην ελεύθερη αγορά. Κάποιες διευκρινίσεις είναι επίσης απαραίτητες για την ηλεκτρική ενέργεια την οποία παράγουν οι επιχειρήσεις παροχής ενέργειας. Οι 700 περίπου περιφερειακοί και τοπικοί προμηθευτές ενέργειας αντιπροσωπεύουν το 10 % περίπου της ηλεκτρικής ενέργειας που παράγεται στη Γερμανία. Με την παραγωγή τους καλύπτουν ένα μέρος των αναγκών τους και συγχρόνως επιτυγχάνουν τον περιορισμό της εξάρτησής τους από τις εταιρείες διασύνδεσης. Ωστόσο, λόγω των επενδύσεων τις οποίες προϋποθέτει η συγκρότηση μηχανισμού πωλήσεων και λόγω του ότι οι ποσότητες που θα μπορούσαν να πωλήσουν είναι περιορισμένες, οι συγκεκριμένες επιχειρήσεις μπορούν μεν να θεωρηθούν ως δραστηριοποιούμενες στην αγορά, αλλά σε περιορισμένο μόνο βαθμό.

(58) Τέλος, πρέπει να διαπιστωθεί ότι υπάρχουν πράγματι περιθώρια ανάπτυξης ανταγωνισμού, όπως μαρτυρούν οι εξελίξεις μετά την έναρξη της ελευθέρωσης, αλλά μια σειρά παραγόντων περιστέλλει τα περιθώρια αυτά. Οι παράγοντες αυτοί αναλύονται διεξοδικότερα στο πλαίσιο της αξιολόγησης της παρούσας συγκέντρωσης. Προς το παρόν, ενδείκνυται να επισημανθούν ιδίως οι εξής παράγοντες: η ομοιογένεια του ηλεκτρικού ρεύματος ως προϊόντος και η διαφάνεια της (χαρακτηριζόμενης από υψηλό βαθμό συγκέντρωσης) αγοράς (βλέπε σημείο 3.2.2.1)· η ισχυρή θέση των εταιρειών διασύνδεσης στις πρώην αποκλειστικές περιοχές πωλήσεων και η δυνατότητα διαμόρφωσης της ανταγωνιστικής σχέσης με βάση την αρχική διαίρεση σε αποκλειστικές περιοχές (βλέπε σημείο 3.2.2.4)· η μικρή αναμενόμενη αύξηση της ζήτησης και η μικρή ελαστικότητα της ζήτησης (βλέπε σημεία 3.2.2.5 και 3.2.2.6)· οι φραγμοί εισόδου στην αγορά (βλέπε σημείο 3.2.3.4) και η συμμετοχή των εταιρειών διασύνδεσης σε προμηθεύτριες εταιρείες που δραστηριοποιούνται σε αγορές σε επόμενα στάδια της παραγωγής, καθώς και το περιεχόμενο της «Συμφωνίας ενώσεων επιχειρήσεων II» (βλέπε σημεία 3.2.3.5 και 3.2.3.6).

3.1.2. *Το δίκτυο μεταγωγής πολύ υψηλής τάσης, το οποίο έχει καίρια σημασία για τον ανταγωνισμό στο επίπεδο της διασύνδεσης, ελέγχεται σε ποσοστό που υπερβαίνει το 80 % από τους τέσσερις μεγαλύτερους παραγωγούς ηλεκτρικού ρεύματος*

(59) Οκτώ μόνο επιχειρήσεις είναι όλες μαζί ιδιοκτήτριες του 93 % του γερμανικού δικτύου μεταγωγής. Η εταιρεία RWE, καθώς και οι VEBA και VIAG κατέχουν το 52 % και πλέον του δικτύου πολύ υψηλής τάσης· το ποσοστό αυτό ξεπερνά το 81 % αν συμπεριληφθεί και το μερίδιο της VEAG, την οποία οι προαναφερθείσες εταιρείες ελέγχουν από κοινού. Με τον τρόπο αυτό οι εν λόγω εταιρείες ελέγχουν τα μέσα τα οποία, στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας, έχουν καίρια σημασία για τον ανταγωνισμό με βάση τη διόδευση μέσω των δικτύων τρίτων επιχειρήσεων. Επιπλέον, με βάση τα υφιστάμενα δίκτυά τους, οι VEBA και VIAG καλύπτουν ήδη μία συνεχή γεωγραφική ενότητα, η οποία εκτείνεται από τη Σκανδιναβία έως τις Άλπεις. Επίσης καλύπτουν το σύνολο των νέων γερμανικών ομόσπονδων κρατιδίων μέσω της συμμετοχής τους στον έλεγχο της ανατολικογερμανικής VEAG. Επειδή επιπλέον είναι ιδιοκτήτριες των αγωγών διασύνδεσης που συνδέουν τα διάφορα δίκτυα πολύ υψηλής τάσης με τα αντίστοιχα δίκτυα πολύ υψηλής τάσης των γειτονικών χωρών, ελέγχουν το μεγαλύτερο μέρος των υποδομών από τις οποίες εξαρτώνται οι ανταγωνιστές τους προκειμένου να εισέλθουν με επιτυχία στην αγορά. Η σπουδαιότητα της κυριότητας του δικτύου, ιδίως υπό το πρίσμα των διατάξεων της συμφωνίας II, αναλύεται διεξοδικότερα παρακάτω (βλέπε σημείο 3.2.3.3).

Πίνακας: Δίκτυο μεταγωγής στη Γερμανία (πηγή: VDEW, 1997)

Επιχείρηση	Μήκος του δικτύου μεταγωγής (σε km) Πολύ υψηλή/υψηλή τάση 380/220 kV	
VEBA	6 569	16 %
VIAG	5 500	14 %
BEWAG	136	< 1 %
RWE	9 000	22 %
VEAG	11 500	29 %
VEW	2 000	5 %
EnBW	2 100	5 %
HEW	360	1 %
Λοιπές	2 121	7 %
Σύνολο Γερμανίας	40 150	100 %

([23]) Βλέπε το σημείο 2.2. της συμφωνίας σύστασης κοινοπραξίας μεταξύ της Bayernwerk AG, της PreussenElektra AG και της RWE Energie AG της 22ας Αυγούστου 1990.

3.2. **Επιπτώσεις της συγκέντρωσης: Δημιουργία δεσπόζοντος δυοπωλίου**

(60) Κατόπιν ανάλυσης, η Επιτροπή εξάγει το συμπέρασμα ότι η κοινοποιηθείσα συγκέντρωση θα είχε ως αποτέλεσμα οι δύο μεγαλύτερες προμηθεύτριες εταιρείες VEBA/VIAG και RWE να κατέχουν από κοινού δεσπόζουσα θέση στη γερμανική αγορά παροχής ηλεκτρικής ενέργειας στο επίπεδο της διασύνδεσης.

(61) Η γερμανική αγορά παροχής ηλεκτρικής ενέργειας στο επίπεδο της διασύνδεσης παρουσιάζει διάφορα χαρακτηριστικά τα οποία είναι ικανά να οδηγήσουν, σε περίπτωση αύξησης του βαθμού συγκέντρωσης συνεπεία της συγχώνευσης των VEBA και VIAG, σε μία ενσυνείδητη παράλληλη συμπεριφορά από μέρους των VEBA/VIAG και RWE, οι οποίες με τον τρόπο αυτό θα κατείχαν από κοινού δεσπόζουσα θέση στην αγορά. Η συγκέντρωση θα οδηγούσε στη δημιουργία δύο ισχυρών καθετοποιημένων συγκροτημάτων, τα οποία από κάθε άποψη θα κατείχαν σαφές προβάδισμα έναντι των ανταγωνιστών τους στην υπό εξέταση αγορά. Το προβάδισμα αυτό θα ήταν ακόμη μεγαλύτερο σε περίπτωση υλοποίησης της σχεδιαζόμενης συγκέντρωσης μεταξύ RWE και VEW.

(62) Στις 30 Δεκεμβρίου 1999, οι RWE και VEW κοινοποίησαν το σχέδιο συγκέντρωσής τους στην αρμόδια για την εξέταση της υπόθεσης Ομοσπονδιακή Υπηρεσία Ανταγωνισμού. Η απόφαση επί της υπόθεσης αυτής προβλέπεται να εκδοθεί περίπου ταυτόχρονα με την απόφαση επί της σχεδιαζόμενης συγκέντρωσης των VEBA και VIAG. Με βάση τα στοιχεία που έχει στη διάθεσή της η Ομοσπονδιακή Υπηρεσία Ανταγωνισμού, οι εμπλεκόμενες επιχειρήσεις έχουν προτείνει την ανάληψη ορισμένων υποχρεώσεων στον τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας, επί τη βάσει των οποίων πιθανολογείται ότι θα χορηγηθεί απαλλαγή στην παρούσα υπόθεση εντός της νόμιμης προθεσμίας πρόγνωσης. Ως εκ τούτου, η συνεπακόλουθη μεταβολή της διάρθρωσης της αγοράς πρέπει υποχρεωτικώς να ληφθεί υπόψη για την αξιολόγηση από την άποψη του ανταγωνισμού της σχεδιαζόμενης συγκέντρωσης των VEBA και VIAG.

(63) Ωστόσο, η Επιτροπή φρονεί ότι αυτό που έχει σημασία δεν είναι το κατά πόσον θα ευοδωθεί ή όχι η συγκέντρωση μεταξύ των RWE και VEW. Είναι βέβαιο ότι η προσθήκη της VEW θα ενδυνάμωνε τη θέση της RWE και κατ' επέκταση του δυοπωλίου συνολικά. Εξάλλου, η νέα οντότητα, ως μέλος του δυοπωλίου, θα κατείχε μικρό προβάδισμα έναντι της VEBA/VIAG. Όμως, το προβάδισμα αυτό είναι υπερβολικά μικρό για να αναιρέσει τη βασιμότητα του συμπεράσματος περί της ύπαρξης δεσπόζοντος δυοπωλίου. Η RWE από μόνη της κατέχει ήδη θέση συγκρίσιμη με εκείνη της VEBA/VIAG. Η VEW θα ενίσχυε ακόμη περισσότερο τη θέση της RWE. Παρόλα αυτά, τα μεγέθη των VEBA/VIAG και RWE θα παρέμεναν εν πολλοίς συγκρίσιμα ακόμη και μετά από μία συγχώνευση της RWE με την VEW.

3.2.1. *Στη γερμανική αγορά παροχής ηλεκτρικής ενέργειας στο επίπεδο της διασύνδεσης η συγκέντρωση θα οδηγήσει στη δημιουργία δύο περίπου ισοδύναμων συγκροτημάτων, τα οποία θα διαθέτουν σημαντικό προβάδισμα έναντι των υπολοίπων προμηθευτών*

(64) Οι VEBA/VIAG και RWE θα κατέχουν περίπου ισοδύναμα μερίδια αγοράς, δηλαδή από την άποψη του κύκλου εργασιών, στη γερμανική αγορά παροχής ηλεκτρικής ενέργειας στο επίπεδο της διασύνδεσης. Επίσης θα διαθέτουν περίπου ισοδύναμο δυναμικό παραγωγής ενέργειας. Η θέση την οποία θα κατέχουν από κοινού και στους δύο τομείς θα τους παρέχει σαφές προβάδισμα έναντι των υπολοίπων ανταγωνιστών. Η κατάσταση αυτή θα έχει ως αποτέλεσμα να έχουν οι δύο επιχειρήσεις κοινό συμφέρον για την εκδήλωση παράλληλης συμπεριφοράς με σκοπό την περιστολή του ανταγωνισμού. Μία επιθετική ανταγωνιστική συμπεριφορά θα συρρίκνωνε, υπό συνθήκες ισορροπίας δυνάμεων, τα έσοδα όλων των επιχειρήσεων, χωρίς σημαντική αύξηση του όγκου πωλήσεων. Από την άλλη πλευρά, η ειρηνική παράλληλη συμπεριφορά όχι μόνο προλαμβάνει όλα αυτά τα μειονεκτήματα, αλλά επιπλέον παρέχει στα συμμετρικά ολιγοπώλια τη δυνατότητα να επιτύχουν τη μεγιστοποίηση των κερδών όλων των μελών στην ίδια περίπου έκταση. Στην παρούσα υπόθεση, η ισοδύναμη θέση που θα κατέχουν στην αγορά οι VEBA/VIAG και RWE ευνοεί την εκδήλωση παρόμοιας συμπεριφοράς.

(65) Ο παρακάτω πίνακας παρέχει μια γενική εικόνα για τη θέση των εταιρειών διασύνδεσης στην αγορά του σχετικού προϊόντος μετά την ευόδωση της συγκέντρωσης.

Πίνακας: Μερίδια των επιχειρήσεων στην αγορά παροχής ηλεκτρικής ενέργειας στο επίπεδο της διασύνδεσης (παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας στο επίπεδο της διασύνδεσης) — Κατάσταση μετά τη συγκέντρωση

Εταιρεία διασύνδεσης	Παραγωγή ([24]) (σε TWh)	Μερίδιο αγοράς
VEBA	77,1	21,2 %
VIAG	44,5	12,2 %
BEWAG ([25])	10,3	2,8 %
VEBA + VIAG	131,9	36,3 %
RWE	120,4	33,1
VEAG	43,9	12,1 %
Σύνολο δυοπωλίου VEBA/VIAG και RWE	296,2	81,5 %
VEW	19,8	5,44 %
RWE + VEW	140,2	38,5 %
Σύνολο δυοπωλίου VEBA/VIAG και RWE/VEW	316,0	86,8 %
EnBW	35,3	9,7 %
HEW	12,6	3,46 %
Σύνολο εταιρειών διασύνδεσης	363,9	100 %

([24]) Τα στοιχεία καλύπτουν τους σταθμούς παραγωγής ενέργειας που τελούν υπό καθεστώς συνιδιοκτησίας.

([25]) Η BEWAG έχει συμπεριληφθεί ως ανεξάρτητη εταιρεία παροχής ηλεκτρικής ενέργειας. Την ελέγχουν από κοινού οι VIAG και Southern Energy. Στο πλαίσιο της αξιολόγησης του δυοπωλίου, τα αριθμητικά δεδομένα που αφορούσαν την BEWAG ελήφθησαν υπόψη μαζί με εκείνα που αφορούσαν τη VEBA/VIAG.

(66) Από τον ανωτέρω πίνακα προκύπτει ότι το μερίδιο αγοράς της VEBA/VIAG θα είναι 36,3 %. Στο ποσοστό αυτό περιλαμβάνεται το μερίδιο αγοράς 2,8 % της BEWAG, δεδομένου ότι η BEWAG, όπως εξηγείται παραπάνω, τελεί υπό τον κοινό έλεγχο της VIAG (και θα τελεί υπό τον κοινό έλεγχο της VEBA/VIAG μετά τη συγκέντρωση). Οι εταιρείες VEBA/VIAG και RWE μαζί θα κατέχουν μερίδιο αγοράς 69,4 %. Επιπλέον, επειδή η VEAG τελεί ήδη σήμερα υπό τον κοινό έλεγχο των VEBA, VIAG και RWE, το μερίδιο αγοράς της VEAG πρέπει να συνυπολογισθεί στο μερίδιο αγοράς του δυοπωλίου. Επομένως, οι δύο όμιλοι κατέχουν από κοινού μερίδιο 81,5 %. Αν συνυπολογισθεί και το μερίδιο αγοράς της VEW, δεδομένου ότι έχει ανακοινωθεί σχετικό σχέδιο συγχώνευσης, το συνολικό μερίδιο αγοράς που προκύπτει για το δυοπώλιο είναι 86,8 %.

(67) Η κατάσταση που θα προκύψει μετά τη συγκέντρωση στη συνολική γερμανική αγορά παροχής ηλεκτρικής ενέργειας είναι η εξής:

Πίνακας: Συνολική γερμανική αγορά παροχής ηλεκτρικής ενέργειας — Κατάσταση μετά τη συγκέντρωση

Εταιρεία διασύνδεσης	Παροχή ηλεκτρικής ενέργειας (σε TWh)	Μερίδιο αγοράς
VEBA	102,3	21,4 %
VIAG	59,5	12,4 %
BEWAG ([26])	13,3	2,8 %
VEBA + VIAG	175,1	36,6 %
RWE	151,0	31,5
VEAG ([27])	Μ/Δ	—
Άθροισμα δυοπωλίου VEBA/VIAG και RWE	326,1	68,1 %
VEW	43,6	9,1 %
RWE + VEW	194,6	40,6 %
Άθροισμα δυοπωλίου VEBA/VIAG και RWE/VEW	369,7	77,2 %
EnBW	44,3	9,3 %
HEW	15,4	3,2 %
Σύνολο εταιρειών διασύνδεσης	429,4	89,7 %
Λοιποί (περιφερειακές επιχειρήσεις παροχής ενέργειας, δημοτικές επιχειρήσεις ηλεκτροδότησης)	49,6	10,3 %
Σύνολο Γερμανίας	479,0	100 %

([26]) Η BEWAG έχει συμπεριληφθεί ως ανεξάρτητη εταιρεία παροχής ηλεκτρικής ενέργειας και ελέγχεται από κοινού από τις εταιρείες VIAG και Southern Energy. Για την αξιολόγηση του δυοπωλίου, τα αριθμητικά στοιχεία που αναφέρονται στην BEWAG έχουν ληφθεί υπόψη μαζί με εκείνα που αναφέρονται στην VEBA/VIAG.

([27]) Τα στοιχεία που αναφέρονται στην VEAG έχουν συμπεριληφθεί κατ' αναλογία στα στοιχεία που αναφέρονται στις οικείες εταιρείες διασύνδεσης.

(68) Από τον ανωτέρω πίνακα προκύπτει ότι το δυοπώλιο θα κατέχει μερίδιο 77,2 % του συνολικού όγκου πωλήσεων ηλεκτρικής ενέργειας στη Γερμανία.

(69) Ο παρακάτω πίνακας περιλαμβάνει στοιχεία για το παραγωγικό δυναμικό στη Γερμανία μετά την υπό εξέταση συγκέντρωση.

Πίνακας: Παραγωγικό δυναμικό στη Γερμανία — Κατάσταση μετά τη συγκέντρωση

Εταιρεία διασύνδεσης	Εγκατεστημένο παραγωγικό δυναμικό (σε GW) ([28])	
VEBA	17,5	17,6 %
VIAG	11,0	11,1 %
BEWAG ([29])	2,9	2,9 %
VEBA + VIAG	31,4	31,6 %
RWE	19,8	19,9 %
VEAG	9,4	9,5 %
Δυοπώλιο VEBA/VIAG και RWE	60,6	60,9 %
VEW	4,2	4,2 %
RWE + VEW	24,0	24,1 %
Άθροισμα δυοπωλίου VEBA/VIAG και RWE/VEW	64,8	65,2 %
EnBW	7,7	7,8 %
HEW	3,8	3,8 %
Σύνολο εταιρειών διασύνδεσης	76,3	76,8 %
Λοιποί (περιφερειακές επιχειρήσεις παροχής ενέργειας και δημοτικές επιχειρήσεις ηλεκτροδότησης)	23,1	23,2 %
Σύνολο ([30]) (για ολόκληρη τη Γερμανία)	99,4	100 %

3.2.2. *Εξαιτίας μιας σειράς διαρθρωτικών παραγόντων εκτιμάται ότι μετά τη συγκέντρωση δεν θα αναπτύσσεται πλέον ουσιαστικός ανταγωνισμός μεταξύ, αφενός, της VEBA/VIAG και, αφετέρου, της RWE*

(70) Οι εταιρείες VEBA/VIAG και RWE θα παύσουν να ασκούν στο μέλλον ουσιαστικό ανταγωνισμό η μια στην άλλη. Η πρόβλεψη αυτή στηρίζεται στα ακόλουθα χαρακτηριστικά της αγοράς, τα οποία ευνοούν σε σημαντικό βαθμό την εκδήλωση ολιγοπωλιακής παράλληλης συμπεριφοράς.

([28]) Τα στοιχεία καλύπτουν τους σταθμούς παραγωγής ενέργειας που τελούν υπό καθεστώς συνιδιοκτησίας.

([29]) Η BEWAG έχει συμπεριληφθεί ως ανεξάρτητη εταιρεία παροχής ηλεκτρικής ενέργειας και ελέγχεται από κοινού από τις εταιρείες VIAG και Southern Energy. Για την αξιολόγηση του δυοπωλίου, τα αριθμητικά στοιχεία που αναφέρονται στην BEWAG έχουν ληφθεί υπόψη μαζί με εκείνα που αναφέρονται στην VEBA/VIAG.

([30]) Τα στοιχεία δεν συμπεριλαμβάνουν το εγκατεστημένο παραγωγικό δυναμικό της βιομηχανίας και της Deutsche Bahn.

3.2.2.1. Η ηλεκτρική ενέργεια είναι ομοιογενές προϊόν το οποίο προσφέρεται προς πώληση σε μία διαφανή αγορά

(71) Η ηλεκτρική ενέργεια είναι ένα ομοιογενές προϊόν, το οποίο ως τέτοιο δεν επιδέχεται περαιτέρω τεχνικής επεξεργασίας. Τα ομοιογενή αγαθά, σε αντίθεση με τα μη ανομοιογενή, παρουσιάζουν τα ίδια εν πολλοίς φυσικά ή υποκειμενικά χαρακτηριστικά. Η τιμή αποτελεί την πρωταρχική ανταγωνιστική παράμετρο που έχει σημασία για την απόφαση του πελάτη να επιλέξει μεταξύ διαφόρων προμηθευτών ηλεκτρικής ενέργειας. Οι υπόλοιπες παράμετροι (π.χ. η ποιότητα, η παροχή υπηρεσιών στον τομέα της έρευνας και η αξιοπιστία του προμηθευτή) διαδραματίζουν δευτερεύοντα και μόνο ρόλο για την επιλογή του προμηθευτή από τον πελάτη. Επιπλέον, παρατηρείται η τάση μεγαλύτερης τυποποίησης του ηλεκτρικού ρεύματος που αποτελεί αντικείμενο εμπορίας. Η τάση αυτή παρατηρείται, για παράδειγμα, στο πλαίσιο του «Central European Power Index» (βλέπε το επόμενο κεφάλαιο).

(72) Ένα χαρακτηριστικό της αγοράς είναι η αυξημένη διαφάνεια του κόστους παραγωγής και των τιμών πώλησης. Ειδικότερα, εκδίδονται πολυάριθμα έντυπα όπου αντιπαραβάλλονται οι πραγματικές τιμές τις οποίες εφαρμόζουν οι δραστηριοποιούμενοι στη Γερμανία προμηθευτές ηλεκτρικής ενέργειας ([31]). Παρά τη διαφοροποίηση των συντελεστών των τιμών (π.χ. τιμή ανά kWh, ετήσιο ή μηνιαίο τέλος, διαφορετική διάρκεια ισχύος των συμβάσεων ή προθεσμία προειδοποίησης), οι σχετικοί συγκεντρωτικοί πίνακες επιτρέπουν τον γρήγορο προσανατολισμό των πελατών και τους παρέχουν τη δυνατότητα να εντοπίσουν τις πλέον συμφέρουσες προσφορές. Μολονότι τα προαναφερθέντα έντυπα και οι οδηγοί για τις τιμές της ηλεκτρικής ενέργειας απευθύνονται πρωτίστως στους τελικούς καταναλωτές, οι αγοραίες τιμές είναι αρκούντως διαφανείς ακόμη και για τους πελάτες στο επίπεδο της διασύνδεσης. Για το λόγο αυτό, οι εταιρείες διασύνδεσης καταβάλλουν οι ίδιες προσπάθεια για την ενίσχυση της διαφάνειας της αγοράς ([32]). Π.χ. η PreussenElektra έχει αναπτύξει από κοινού με την Dow Jones και με άλλους παράγοντες της αγοράς το δείκτη «Central European Power Index» (CEPI). Ο δείκτης CEPI αντικατοπτρίζει το επίπεδο των τιμών στην περιοχή που καλύπτει η PreussenElektra. Σκοπός του εν λόγω δείκτη είναι να καταστεί διαφανέστερη η αγορά ηλεκτρικής ενέργειας. Εκτός αυτού, τα μέρη έχουν αναφερθεί ρητώς στην πρακτική βάσει της οποίας οι πελάτες ειδικού καθεστώτος επικαλούνται συχνά τις προσφερόμενες από ανταγωνίστριες επιχειρήσεις τιμές προκειμένου να εξασφαλίσουν ευνοϊκότερες τιμές παράδοσης από δεδομένη επιχείρηση. Οι ενώσεις επιχειρήσεων διαθέτουν επίσης στα μέλη τους συγκριτικά στοιχεία για τις τιμές. Ένα ακόμη στοιχείο που ενισχύει τη διαφάνεια της αγοράς είναι το γεγονός ότι οι VEBA/VIAG και RWE είναι σε θέση, χάρη στην κάθετη ολοκλήρωσή τους, να εκτιμήσουν με ακρίβεια τη θέση που όλοι οι προμηθευτές κατέχουν στην αγορά παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας. Συνεπώς, το κόστος παραγωγής καθώς και το κόστος χρήσης των δικτύων, τα οποία επηρεάζουν το μεταβλητό κόστος και, κατ' επέκταση, ασκούν σημαντική επίδραση στις προτεινόμενες τιμές πώλησης, είναι γνωστό στο σύνολο των παραγόντων του κλάδου και πάντως οπωσδήποτε στις επιχειρήσεις που χαρακτηρίζονται από κάθετη ολοκλήρωση.

(73) Είναι αληθές ότι, όταν η τιμή αποτελεί την κύρια παράμετρο του ανταγωνισμού σε μία αγορά η οποία χαρακτηρίζεται από υψηλή συγκέντρωση, το στοιχείο αυτό οδηγεί σε πρώτη φάση στην αύξηση της έντασης του ανταγωνισμού. Ωστόσο, το ίδιο στοιχείο εξωθεί ταυτόχρονα τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην αγορά να αποφύγουν την άσκηση ανταγωνισμού, διότι κάθε φορά που μια επιχείρηση προτείνει στους πελάτες της τιμή κατώτερη εκείνης που εφαρμόζει ένας ανταγωνιστής της, συγχρόνως συρρικνώνει το δικό της περιθώριο κέρδους. Αλλιώς έχουν τα πράγματα σε μια αγορά όπου ο ανταγωνισμός είναι αφανής και όπου η εκάστοτε επιχείρηση δεν μπορεί να είναι βεβαία για την επιτυχία της προσφοράς της. Υπό τέτοιες συνθήκες, μία επιχείρηση είναι περισσότερο διατεθειμένη να προσφέρει ορισμένα ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα, ελπίζοντας ότι με τον τρόπο αυτό θα εξασφαλίσει παραγγελίες. Όταν η προσφορά τιμών γίνεται εξίσου αισθητή σε όλες τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται σε δεδομένη αγορά, το στοιχείο αυτό είναι ικανό να οδηγήσει μεσοπρόθεσμα σε άμβλυνση του ανταγωνισμού στο πεδίο των τιμών. Το σκεπτικό αυτό ευσταθεί εν πάση περιπτώσει για τη σχέση μεταξύ επιχειρήσεων με παρεμφερή μερίδια αγοράς και διαρθρωτικό κόστος, δηλαδή με παρεμφερή δυνατότητα εφαρμογής αντιποίνων (για το διαρθρωτικό κόστος στην παρούσα υπόθεση βλέπε σημείο 3.2.2.2).

(74) Η βασιμότητα της ανωτέρω πρόβλεψης δεν αναιρείται από την πτώση των τιμών της ηλεκτρικής ενέργειας, η οποία σύμφωνα με τα στοιχεία που περιέχει η κοινοποίηση έχει φθάσει σε επίπεδο μεταξύ 10 % και 50 % από τότε που ελευθερώθηκαν οι αγορές ηλεκτρικής ενέργειας. Η πτώση αυτή καταδεικνύει ότι στη γερμανική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας είναι δυνατή η άσκηση ανταγωνισμού στο πεδίο των τιμών. Παρόλα αυτά, η πτώση πρέπει να αξιολογηθεί με γνώμονα τις περιστάσεις υπό τις οποίες σημειώθηκε. Πρώτον, η αγορά εξακολουθεί να βρίσκεται στην εναρκτήρια φάση της διαδικασίας ελευθέρωσης, στο πλαίσιο της οποίας οι επιχειρήσεις λαμβάνουν θέση στη γερμανική αγορά που περιγράφεται πιο πάνω. Η φάση αυτή είναι περιορισμένης χρονικής διάρκειας. Δεύτερον, η προαναφερθείσα μείωση των τιμών παρατηρήθηκε πριν από την πραγματοποίηση της συγκέντρωσης. Μετά την κοινοποιηθείσα συγκέντρωση θα προκύψει μια διάρθρωση της αγοράς η οποία θα περιορίσει σημαντικά τα περιθώρια άσκησης ανταγωνισμού και, κατ' επέκταση, το ενδιαφέρον των VEBA/VIAG και RWE να συναγωνισθούν η μία την άλλη στο πεδίο των τιμών.

3.2.2.2. Η διάρθρωση κόστους των VEBA/VIAG και RWE είναι παρεμφερής, διότι τα σύνολα σταθμών ηλεκτροπαραγωγής που η καθεμιά από τις δύο αυτές εταιρείες εκμεταλλεύεται είναι παρόμοιας σύνθεσης και διότι οι εν λόγω εταιρείες εκμεταλλεύονται από κοινού μια σειρά μεγάλων σταθμών ηλεκτροπαραγωγής

(75) Η εκδήλωση παράλληλης συμπεριφοράς στο μέλλον ευνοείται ακόμη περισσότερο από το γεγονός ότι οι VEBA/VIAG

([31]) Π.χ. IWR-Stromtarifrechner στην ηλεκτρονική διεύθυνση www.Stromtarife.de· Focus Heft 39/99, σελίδα 319 επόμενες.

([32]) Βλ. την ιστοσελίδα της PreussenElektra (www.preussenelektra.de) σχετικά με τον «Central European Power Index».

και RWE διέπονται από παρόμοια επιχειρηματική δομή. Χαρακτηρίζονται από κάθετη ολοκλήρωση σε όλες τις βαθμίδες του κλάδου ηλεκτρικής ενέργειας. Τόσο η οικονομική τους ισχύ όσο και το μέγεθος των δικτύων μεταγωγής τους είναι συγκρίσιμα. Επίσης, τα σύνολα («πάρκα») των σταθμών ηλεκτροπαραγωγής που εκμεταλλεύονται είναι ισοδύναμα σε μέγεθος και καλύπτουν όλα τα φάσματα τάσης, όπως προκύπτει και από τον παρακάτω πίνακα. Από την άλλη πλευρά, οι υπόλοιπες εταιρείες διασύνδεσης έχουν περιορισμένο δυναμικό, είτε στον κλάδο του βασικού φορτίου είτε στον κλάδο του μεσαίου φορτίου και του φορτίου αιχμής. Ως εκ τούτου, εξαρτώνται από την αγορά ηλεκτρικής ενέργειας από άλλους παραγωγούς για τον κλάδο φορτίου στον οποίο δεν διαθέτουν επαρκή παρουσία.

Πίνακας: Πάρκο σταθμών παραγωγής ενέργειας ανά κλάδο φορτίου (VDEW-Στατιστική: Leistung und Arbeit, 1998)

(σε GW)

Επιχείρηση	**Κλάδος φορτίου**			
	Βασικό φορτίο ([33])	Μεσαίο φορτίο	Φορτίο αιχμής	Σύνολο
VEBA	12,0	2,3	3,6	17,9
VIAG	4,0	2,6	3,4	10,0
BEWAG ([34])	1,1	0,9	0,8	2,8
VEBA + VIAG	17,1	5,8	7,8	30,7
RWE	15,3	4,2	1,7	21,2
VEAG	8,0	0,1	2,8	10,9
Άθροισμα δυοπωλίου VEBA/VIAG και RWE	40,4	10,1	12,3	62,8
VEW	2,5	0,8	2,1	5,4
RWE + VEW	17,8	5,0	3,8	26,6
Άθροισμα δυοπωλίου VEBA/VIAG και RWE/VEW	42,9	10,9	14,4	68,2
EnBW	4,7	0,8	1,5	7,0
HEW	2,2	0,2	1,7	4,1

(76) Μόνο το 25 % περίπου της ηλεκτρικής ενέργειας που παράγεται στη Γερμανία προέρχεται από σταθμούς παραγωγής ενέργειας οι οποίοι τελούν υπό καθεστώς συνιδιοκτησίας και τους οποίους εκμεταλλεύονται από κοινού περισσότερες εταιρείες διασύνδεσης. Πολλοί σταθμοί παραγωγής ενέργειας στον τομέα βασικού φορτίου (ιδίως πυρηνικοί) τελούν υπό την κοινή εκμετάλλευση των εταιρειών διασύνδεσης VEBA/VIAG και RWE.

Στους σταθμούς παραγωγής ενέργειας τους οποίους εκμεταλλεύονται από κοινού οι VEBA/VIAG και RWE συγκαταλέγονται οι εξής:

— Kernkraftwerke Grundremmingen Betriebsgesellschaft mbH, Grundremmingen: Η επιχείρηση εκμεταλλεύεται τις μονάδες B και C του πυρηνικού σταθμού παραγωγής ενέργειας στο Grundremmingen· η ενέργεια που παράγεται ανήκει κατά κυριότητα στις μετόχους εταιρείες RWE Energie AG και Bayernwerk με βάση την αναλογία της συμμετοχής τους στο κεφάλαιο (75 % και 25 %).

— KNG Kraftwerks- und Netzgesellschaft mbH, Rostock: Η επιχείρηση εκμεταλλεύεται έναν σταθμό παραγωγής ενέργειας από λιθάνθρακα στο Rostock, ο οποίος ανήκει στην RWE Energie AG κατά 24,6 %, στην VEBA κατά 24,6 % και στην Bayernwerk κατά 21,1 %. Η ηλεκτρική ενέργεια που παράγεται ανήκει κατά κυριότητα στην VEAG, η οποία ομοίως μετέχει στην εν λόγω επιχείρηση.

— Kernkraftwerke Lippe-Ems GmbH: Η εταιρεία KLE GmbH εκμεταλλεύεται τον πυρηνικό σταθμό παραγωγής ενέργειας στο Emsland· ιδιοκτήτριες της εν λόγω εταιρείας είναι η RWE Energie AG κατά 12,5 % και η VEBA ομοίως κατά 12,5 %. Η εταιρεία ελέγχεται από την VEW Energie AG, η οποία κατέχει πλειοψηφική συμμετοχή (75 % των μετοχών). Η παραγόμενη ηλεκτρική ενέργεια ανήκει κατά κυριότητα στους μετόχους σε αναλογία ίδια με εκείνη των συμμετοχών τους στο κεφάλαιο.

— Bayerische Wasserkraftwerke AG: Η εταιρεία Lech-Elektrizitätswerke AG, που είναι μέλος του ομίλου εταιρειών RWE, και η Bayernwerk κατέχουν άμεσα ή έμμεσα το 50 % του κεφαλαίου της εν λόγω εταιρείας, η οποία εκμεταλλεύεται υδροηλεκτρικούς σταθμούς παραγωγής ενέργειας στη Βαυαρία. Η εταιρεία ελέγχεται από την Bayernwerk. Τα δικαιώματα αγοράς της παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας ανήκουν κατά βάση στους μετόχους.

([33]) Περιλαμβανομένου του λιθάνθρακα.

([34]) Η BEWAG έχει συμπεριληφθεί ως ανεξάρτητη εταιρεία παροχής ηλεκτρικής ενέργειας και ελέγχεται από κοινού από τις εταιρείες VIAG και Southern Energy. Για την αξιολόγηση του δυοπωλίου, τα αριθμητικά στοιχεία που αναφέρονται στην BEWAG έχουν ληφθεί υπόψη μαζί με εκείνα που αναφέρονται στην VEBA/VIAG.

— Rhein-Main-Donau AG: Η εταιρεία αυτή, η οποία εκμεταλλεύεται υδροηλεκτρικούς σταθμούς παραγωγής ενέργειας στη διώρυγα των ποταμών Ρήνου, Μάιν και Δούναβη, ανήκει (έμμεσα) κατά 22,5 % στην Lech-Elektrizitätswerke AG, που είναι μέλος του ομίλου εταιρειών RWE, και κατά 77,49 % στην Bayernwerk, η οποία και την ελέγχει. Η Lech-Elektrizitätswerke μετέχει επίσης κατά 40 % σε μία θυγατρική της RMD, την Mittlere Donau-Kraftwerke AG.

— Untere Iller AG: Η εταιρεία αυτή εκμεταλλεύεται υδροηλεκτρικούς σταθμούς παραγωγής ενέργειας. Το μετοχικό της κεφάλαιο ανήκει κατά 40 % στη Lech-Elektrizitätswerke και κατά 60 % στην Bayernwerk AG.

— Hochtemperatur Reaktor Gesellschaft mbH: Η εταιρεία αυτή δεν εκμεταλλεύεται καμία λειτουργική εταιρεία, αλλά εξυπηρετεί ερευνητικούς σκοπούς. Ανήκει στην RWE Energie AG κατά 20,3 % και σε διάφορες εταιρείες του ομίλου VEBA κατά 36,5 %.

(77) Πέραν του συγκρίσιμου πάρκου σταθμών παραγωγής ενέργειας που κατέχουν, οι δύο επιχειρηματικοί όμιλοι έχουν επίσης εξασφαλίσει σε συγκρίσιμο βαθμό τη δυνατότητα πραγματοποίησης εισαγωγών από το εξωτερικό επί τη βάσει μακροπρόθεσμων συμβάσεων προμήθειας. Οι εισαγωγές πραγματοποιούνται μέσω ιδιόκτητων αγωγών διασύνδεσης επί των οποίων έχουν παραχωρηθεί μακροχρόνια δικαιώματα αποκλειστικής χρήσης.

3.2.2.3. Υπάρχουν δεσμοί μεταξύ της VEBA/VIAG και της RWE οι οποίοι θα μπορούσαν να υποθάλψουν την εκδήλωση παράλληλης συμπεριφοράς

(78) Η VIAG κατέχει άμεση συμμετοχή στην εταιρεία διασύνδεσης VEW. Κατά συνέπεια, μέσω της προτεινόμενης συγχώνευσης της RWE με την VEW, η VIAG θα αποκτούσε άμεση συμμετοχή στην RWE/VEW.

(79) Επιπλέον, οι δύο επιχειρηματικοί όμιλοι κατέχουν από κοινού συμμετοχή στο κεφάλαιο των ακόλουθων εταιρειών:

— VEAG AG: η εταιρεία διασύνδεσης VEAG παράγει ηλεκτρική ενέργεια από λιγνίτη στα νέα ομόσπονδα γερμανικά κρατίδια. Ιδιοκτήτριες της VEAG είναι η RWE Energie AG κατά 26,25 %, η VEBA κατά 26,25 % και η Bayernwerk κατά 22,5 %. Οι τρεις αυτοί μέτοχοι ελέγχουν την VEAG από κοινού. Το υπόλοιπο μέρος του μετοχικού κεφαλαίου ανήκει στις υπόλοιπες εταιρείες διασύνδεσης (VEW, EnBW, BEWAG και HEW). Συγχρόνως, η VEAG εκμεταλλεύεται το δίκτυο μεταγωγής στα νέα ομόσπονδα γερμανικά κρατίδια. Οι ελιγμοί στο πεδίο των τιμών από πλευράς ενός μέλους του ολιγοπωλίου θα είχαν, εξαιτίας της συνακόλουθης απώλειας πελατείας, αρνητικές συνέπειες για την κοινή επιχείρηση και κατ' επέκταση για τα έσοδα που το συγκεκριμένο μέλος του ολιγοπωλίου αποκομίζει από την κοινή επιχείρηση. Ένα μέλος του ολιγοπωλίου δεν μπορεί από μόνο του να αποφασίζει για την ακολουθητέα πολιτική στο πλαίσιο της VEAG (βλέπε την ανωτέρω αιτιολογική σκέψη 56).

— LAUBAG AG: Η LAUBAG ανήκει κατά κυριότητα στις επτά δυτικογερμανικές εταιρείες διασύνδεσης ως εξής: η PreussenElektra κατέχει το 30 % και η Bayernwerk το 15 %. Το υπόλοιπο 55 % των μετοχών ανήκει στην BBS-Braunkohle-Beteiligungsgesellschaft mbH. Η BBS ανήκει κατά 18,2 % στην Energiebeteiligungs-Holding (που απαρτίζεται από τις BEWAG, HEW, VEW και EVS· αυτή η τελευταία ανήκει στην EnBW), κατά 71,8 % στην Rheinbraun AG, μία θυγατρική της RWE, και κατά 10 % στην RWE Energie. Η LAUBAG είναι ο μεγαλύτερος παραγωγός λιγνίτη στην ανατολική Γερμανία και συναποτελεί ως προμηθεύτρια της VEAG μία οικονομική ενότητα μαζί με την VEAG.

— Rhenag Rheinische Energie AG: Το μετοχικό κεφάλαιο της Rhenag ανήκει κατά 54,1 % στην RWE Energie AG και κατά 41,3 % στην Thüga AG, στην οποία ο όμιλος VEBA κατέχει συμμετοχή 56,29 %. Η Rhenag έχει ως κύρια δραστηριότητα την παροχή φυσικού αερίου, αλλά παράλληλα παρέχει ηλεκτρική ενέργεια ως περιφερειακός προμηθευτής. Επιπλέον, κατέχει μειοψηφική συμμετοχή σε πολυάριθμες δημοτικές επιχειρήσεις παροχής ενέργειας, οι οποίες εκτός από φυσικό αέριο προμηθεύουν επίσης ηλεκτρική ενέργεια. Ο όμιλος VEBA εξαρτά σημαντικά συμφέροντα από την επιτυχία της συγκεκριμένης θυγατρικής της RWE, στο μέτρο που κατέχει την προαναφερθείσα συμμετοχή στο κεφάλαιό της. Εκπροσωπείται στο εποπτικό συμβούλιο της εν λόγω εταιρείας και επομένως βρίσκεται σε προνομιούχο θέση για να γνωρίζει την επιχειρηματική της πολιτική.

— Επιπροσθέτως, υπάρχουν κοινές συμμετοχές στο κεφάλαιο της STEAG και συμμετοχές της ενωσιακές επιχειρήσεις παροχής ενέργειας στο ομόσπονδο κρατίδιο της Σαξονίας.

STEAG AG: Η STEAG δραστηριοποιείται κατά κύριο λόγο στην παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από λιθάνθρακα και πωλεί το ηλεκτρικό ρεύμα που παράγει σχεδόν αποκλειστικά στην RWE Energie AG και στην VEW Energie AG. Η STEAG ανήκει κατά 26 % στην Gesellschaft für Energiebeteiligung mbH, η οποία με τη σειρά της ανήκει στην RWE Energie AG κατά 49,7 % και στην VEBA, άμεσα ή έμμεσα, κατά 50,3 %. Κύριος μέτοχος της STEAG είναι η RAG AG, η συμμετοχή της οποίας ανέρχεται στο 71,5 %.

Η εταιρεία envia, η οποία ανήκει στον όμιλο εταιρειών της RWE, κατέχει αρκετές μειοψηφικές συμμετοχές σε δημοτικές επιχειρήσεις παροχής ενέργειας στο ομόσπονδο κρατίδιο της Σαξονίας, στις οποίες μειοψηφική συμμετοχή κατέχει επίσης η Thüga, η οποία ανήκει στον όμιλο εταιρειών της VEBA.

— Επιπλέον, κοινές συμμετοχές υφίστανται σε σταθμούς παραγωγής ενέργειας στον κλάδο βασικού φορτίου, στους οποίους τόσο η VEBA/VIAG όσο και η RWE διαθέτουν δικαιώματα λήψης ηλεκτρικής ενέργειας. Πάντως, η από κοινού εκμετάλλευση των υπόψη σταθμών δεν προϋποθέτει σχεδόν κανένα συντονισμό των επιχειρήσεων εκμετάλλευσης μεταξύ τους. Στην πραγματικότητα, οι σταθμοί παραγωγής ενέργειας του κλάδου βασικού φορτίου λειτουργούν αδιαλείπτως, με αποτέλεσμα να μην είναι απαραίτητο να έρχονται σε συνεννόηση οι επιχειρήσεις εκμετάλλευσης για τον χρόνο έναρξης ή/και παύσης της λειτουργίας των

σταθμών. Αντ' αυτού, κάθε επιχείρηση εκμετάλλευσης λαμβάνει ηλεκτρική ενέργεια ανάλογα με το δυναμικό που έχει προκρατήσει. Για το λόγο αυτό, οι συνιδιόκτητοι σταθμοί παραγωγής ενέργειας, τουλάχιστον στον κλάδο βασικού φορτίου, έχουν μηδαμινή σημασία για τη δυνατότητα άντλησης πληροφοριών για την επιχειρηματική πολιτική του εκάστοτε άλλου μέλους του δυοπωλίου.

3.2.2.4. Η εκδήλωση παράλληλης συμπεριφοράς διευκολύνεται από τη δυνατότητα κατανομής της πελατείας με βάση τα όρια των πρώην γεωγραφικών μονοπωλίων

(80) Προ της απελευθέρωσης, η VEBA/VIAG και η RWE, όπως και όλες οι γερμανικές εταιρείες διασύνδεσης, ήταν επί δεκαετίες επιχειρήσεις οι οποίες ασκούσαν μονοπώλιο υπό την κάλυψη του νόμου και ανέπτυσσαν τη δραστηριότητά τους σε συγκεκριμένη περιοχή πωλήσεων, της οποίας τα όρια ήταν σαφή σε σχέση με τα όρια που ίσχυαν για τους προμηθευτές των γειτονικών περιοχών. Η μακροχρόνια πρακτική των αποκλειστικών περιοχών πωλήσεων διευκολύνει την εκδήλωση παράλληλης συμπεριφοράς στον βαθμό που είναι διαθέσιμο ένα κατάλληλο πρότυπο συμπεριφοράς. Κάθε εταιρεία διασύνδεσης εξακολουθεί, όπως και παλαιότερα, να κατέχει ηγετική θέση στην περιοχή πωλήσεων που της αντιστοιχεί ιστορικά, με μερίδιο αγοράς που υπερβαίνει σαφώς το 50 %. Αντιστοίχως, η ύπαρξη των παλαιών οριοθετημένων περιοχών διευκολύνει τον προαναφερθέντα τύπο παράλληλης συμπεριφοράς από πλευράς εταιρειών διασύνδεσης.

3.2.2.5. Η αναμενόμενη μικρή αύξηση της ζήτησης αποτελεί πρόσθετο αντικίνητρο για την άσκηση ενεργού ανταγωνισμού από τα μέλη του δυοπωλίου

(81) Σύμφωνα με τις προβλέψεις, η ζήτηση ηλεκτρικής ενέργειας θα αυξηθεί ελαφρά. Σε μελέτη της IEA ([35]) αναφέρεται ότι η κατανάλωση ενέργειας αναμένεται να αυξηθεί μεν, αλλά με βραδύ ρυθμό. Η IEA εκτιμά ότι η ετήσια αύξηση της κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας θα είναι της τάξεως του 1 % μεταξύ του 1992 και του 2010 και της τάξεως του 0,7 % μεταξύ του 2010 και του 2020. Με την πρόβλεψη περί βραδείας αύξησης της ζήτησης συμφωνούν όλοι οι παράγοντες της αγοράς, περιλαμβανομένων των μερών που εμπλέκονται στην παρούσα υπόθεση.

(82) Η σταθερότητα της ζήτησης και των λοιπών παραμέτρων του ανταγωνισμού διευρύνει τα περιθώρια εφαρμογής παράλληλων στρατηγικών από πλευράς προμηθευτών. Κάθε έντονη διαρθρωτική μεταβολή σημαίνει κατά κανόνα ότι καθίσταται πολύ πιο δύσκολη η επίτευξη συντονισμού και ότι η συμπεριφορά των επιχειρήσεων πρέπει διαρκώς να προσαρμόζεται και να ανανεώνεται. Αντιθέτως, κάτι τέτοιο δεν είναι αναγκαίο όταν τα δεδομένα της αγοράς είναι σταθερά. Όταν τα δεδομένα της αγοράς δεν μεταβάλλονται καθόλου ή μεταβάλλονται ελάχιστα, οι προσαρμογές που χρειάζονται είναι δυνατό να πραγματοποιηθούν με σχετική ευχέρεια. Υπό σταθερές συνθήκες αγοράς, οι ανταγωνιστικοί ελιγμοί αποσκοπούν πρωτίστως στην εξουδετέρωση υφιστάμενων παικτών, διότι οι νέοι πελάτες που προσφέρονται για προσέλκυση είναι ελάχιστοι. Η μόνη δυνατότητα είναι η κατανομή του όγκου πωλήσεων που έχει επιτευχθεί μεταξύ των υφιστάμενων προμηθευτών. Οι προμηθευτές που έχουν εδραιώσει την παρουσία τους είναι επομένως λογικό να θέλουν να υπερασπισθούν το μερίδιο επί των πωλήσεων που κατέχουν και την πελατειακή τους βάση. Υπό τέτοιες συνθήκες, τα μακροπρόθεσμα οφέλη που προβλέπεται να προκύψουν από την αποφυγή του ουσιαστικού ανταγωνισμού είναι λογικό να προτιμηθούν σε σχέση με τα βραχυπρόθεσμα επιτεύγματα που απορρέουν από την άσκηση ανταγωνισμού. Κατά συνέπεια, η πρόβλεψη περί πολύ μικρής αύξησης της ζήτησης ευνοεί την εκδήλωση παράλληλης συμπεριφοράς από πλευράς VEBA/VIAG και RWE με βάση το βαθμό συγκέντρωσης της αγοράς που θα έχει επιτευχθεί.

3.2.2.6. Η περιορισμένη ελαστικότητα της ζήτησης σε σχέση με την τιμή επίσης ευνοεί την παράλληλη συμπεριφορά

(83) Ως ελαστικότητα σε σχέση με την τιμή νοείται η ικανότητα και η προθυμία των υποψήφιων αγοραστών να στραφούν σε προϊόντα υποκατάστασης ή να παραιτηθούν από αγοραστικό ενδιαφέρον αφ' ης στιγμής οι προμηθευτές αυξήσουν την τιμή ενός ζητούμενου προϊόντος σε επίπεδο το οποίο υπερβαίνει εκείνο που αντιστοιχεί στον ανταγωνισμό. Στο πλαίσιο ενός ολιγοπωλίου, η περιορισμένη ελαστικότητα σε σχέση με την τιμή αποτελεί κίνητρο για την εκδήλωση παράλληλης συμπεριφοράς. Και τούτο διότι στην περίπτωση αυτή ενδέχεται μία σημαντική αύξηση της τιμής σε επίπεδο ανώτερο από αυτό που αντιστοιχεί στον ανταγωνισμό να οδηγήσει σε αύξηση των εσόδων παρά τη συρρίκνωση των πωλήσεων.

(84) Με βάση τις εκτιμήσεις παραγόντων της αγοράς, η βραχυπρόθεσμη ελαστικότητα στην υπό εξέταση αγορά είναι λίαν περιορισμένη, με αποτέλεσμα να είναι πολύ πιθανή η εκδήλωση ολιγοπωλιακής συμπεριφοράς. Υποστηρίζεται ότι είναι περιορισμένη η δυνατότητα των αγοραστών να στραφούν σε εναλλακτικά προϊόντα. Κάποια άλλα αγαθά είναι δυνατό να υποκατασταθούν ή ακόμη και να μη χρησιμοποιηθούν σκοπίμως καθόλου, αλλά τούτο δεν ισχύει στην περίπτωση της ηλεκτρικής ενέργειας, διότι η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από την ίδια την εκάστοτε επιχείρηση ή η μεταστροφή σε άλλες πηγές ενέργειας είναι εφικτή μόνο σε περιορισμένο βαθμό, είναι δαπανηρή και πολύ χρονοβόρα. Τα μέρη κατ' ουσία δεν αμφισβήτησαν τη βασιμότητα του ανωτέρω σκεπτικού. Απλώς αντιτείνουν ότι, εάν οι τιμές της ηλεκτρικής ενέργειας είναι υψηλές, οι πελάτες έχουν τη δυνατότητα να στραφούν στη λύση της κατασκευής μικρών μονάδων όπου θα παράγουν οι ίδιες την ηλεκτρική ενέργεια που χρειάζονται. Ωστόσο, τέτοιες μονάδες είναι σε θέση να καλύψουν ένα ελάχιστο μόνο μέρος των αναγκών των πελατών στο επίπεδο της διασύνδεσης. Από την άλλη πλευρά, η κατασκευή μεγαλύτερων σταθμών παραγωγής ενέργειας είναι πολύ δαπανηρή και κατά κανόνα απαιτεί μεγαλύτερο χρονικό διάστημα για να υλοποιηθεί.

3.2.2.7. Οι VEBA/VIAG και RWE δεν έχουν να αντιμετωπίσουν σημαντική αγοραστική ισχύ

(85) Από την πλευρά της προσφοράς, η αγορά ηλεκτρικής ενέργειας στο επίπεδο της διασύνδεσης χαρακτηρίζεται από

([35]) IEA, Energy Policy of IEA Countries: Germany 1998 Review, www.iea.org/pubs/reviews/files/germany/02-germ.htm.

υψηλό βαθμό συγκέντρωσης. Οι οκτώ γερμανικές εταιρείες διασύνδεσης αντιπροσωπεύουν ποσοστό όχι κατώτερο του 79,8 % του εγκατεστημένου δυναμικού παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας. Προμηθεύουν το 100 % περίπου της ηλεκτρικής ενέργειας που πωλείται στο επίπεδο της διασύνδεσης. Από το ποσοστό αυτό, στις VEBA/VIAG και RWE αντιστοιχεί το 81,5 % ή ακόμη και το 86,8 % (αν ληφθεί υπόψη η συγχώνευση των REW και VEW).

(86) Οι χρήστες, οι περισσότεροι από τους οποίους είναι περιφερειακοί προμηθευτές (περίπου 80), δημοτικές επιχειρήσεις ηλεκτροδότησης και μεγάλοι βιομηχανικοί πελάτες δεν είναι σε θέση να αντιτάξουν αγοραστική ισχύ. Τούτο οφείλεται στο γεγονός ότι, λόγω του μεγάλου πλήθους των πελατών στο επίπεδο της υψηλής τάσης, η ζήτηση είναι κατακερματισμένη. Για το λόγο αυτό, η απειλή της αλλαγής προμηθευτή δεν είναι πιθανό να ασκήσει ουσιαστική ανταγωνιστική πίεση. Στην απάντησή τους στην κοινοποίηση αιτιάσεων, τα μέρη κάνουν λόγο για τη συνδυασμένη αγοραστική ισχύ που απορρέει μεταξύ άλλων από τους «πολυάριθμους συνεταιρισμούς αγοραστών» τους οποίους συγκροτούν περισσότερες επιχειρήσεις που διανέμουν περαιτέρω το προϊόν. Είναι αλήθεια ότι κατά τη διάρκεια της διαδικασίας ελευθέρωσης μερικές επιχειρήσεις αξιοποιούν τη δυνατότητα σύστασης ενώσεων αγοραστών. Είναι επίσης δυνατό να θεωρηθεί ότι η συλλογική ζήτηση οδηγεί στην εξασφάλιση καλύτερων προσφορών ως προς την τιμή σε σύγκριση με τη μεμονωμένη ζήτηση από πλευράς επιμέρους επιχειρήσεων. Οι υφιστάμενοι συνεταιρισμοί αγοραστών καλύπτουν, ωστόσο, μόνο ένα μέρος της ζήτησης, το μέγεθος του οποίου μάλιστα δεν διευκρινίζεται από τα μέρη. Το γεγονός ότι έχουν συσταθεί τέτοιου είδους συλλογικοί φορείς υποδηλώνει εξάλλου ότι οι επιμέρους αγοραστές δεν διαθέτουν ικανή αγοραστική ισχύ ώστε να είναι σε θέση να επηρεάσουν σε αξιόλογο βαθμό τις τιμές. Ο βαθμός συγκέντρωσης στο σκέλος της προσφοράς εξακολουθεί να μην έχει καμία σχέση με το βαθμό συγκέντρωσης στο σκέλος της ζήτησης. Μόνο οι περιφερειακοί προμηθευτές ανέρχονται στους ογδόντα, ενώ εκτός από αυτούς υπάρχουν και άλλοι αγοραστές. Επιπλέον, οι περιφερειακοί προμηθευτές και οι δημοτικές επιχειρήσεις ηλεκτροδότησης δεν έχουν προς το παρόν ιδιαίτερο λόγο να επιδιώξουν τη διεξαγωγή σκληρών διαπραγματεύσεων για τις τιμές. Εξακολουθούν να κατέχουν ισχυρή θέση στην περιοχή πωλήσεων που αντιστοιχεί παραδοσιακά σε καθεμιά από τις εν λόγω επιχειρήσεις και έχουν τη δυνατότητα να μετακυλίσουν το σχετικό κόστος χρεώνοντας υψηλές τιμές αγοράς.

(87) Ένα επιπλέον στοιχείο που πρέπει να ληφθεί υπόψη είναι το γεγονός ότι οι επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στο επίπεδο της παραγωγής κατέχουν αξιόλογες συμμετοχές (πλειοψηφικές ή μειοψηφικές) σε επιχειρήσεις της επόμενης βαθμίδας της αγοράς. Όταν πρόκειται για πλειοψηφική συμμετοχή, δεν υπάρχει κανένας κίνδυνος αλλαγής του αρχικού προμηθευτή. Όταν πρόκειται για μειοψηφική συμμετοχή, και πάλι στην πράξη η δυνατότητα αλλαγής του αρχικού προμηθευτή αξιοποιείται σε πολύ σπάνιες περιπτώσεις (βλέπε το κατωτέρω σημείο 3.2.3.5).

3.2.2.8. Περίληψη

(88) Με βάση το σύνολο των στοιχείων για τη διάρθρωση της υπό εξέταση αγοράς (π.χ. μερίδια αγοράς, παραγωγικό δυναμικό, μέγεθος δικτύου), οι VEBA/VIAG και RWE θα υπερέχουν σαφώς των ανταγωνιστών τους. Οι δύο αυτοί επιχειρηματικοί όμιλοι θα κατέχουν ανάλογη θέση στην αγορά, ενώ, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της Επιτροπής, μετά τη συγχώνευση δεν θα έχουν κανένα συμφέρον να συναγωνίζονται ο ένας τον άλλον.

(89) Με βάση την ισοδυναμία των μελλοντικών θέσεων των μελών του ολιγοπωλίου στην αγορά, την εν πολλοίς ταυτόσημη εταιρική τους δομή, την ομοιογένεια του προϊόντος, τη διαφάνεια που χαρακτηρίζει την αγορά, τη μικρή ελαστικότητα της ζήτησης ηλεκτρικής ενέργειας σε σχέση με την τιμή, τη στασιμότητα της συνολικής ζήτησης ηλεκτρικής ενέργειας και τους δεσμούς που υφίστανται μεταξύ των μελών, δεν αναμένεται να υπάρξει άσκηση ανταγωνισμού στο πεδίο των τιμών από πλευράς ενός μέλους του ολιγοπωλίου, διότι οποιαδήποτε τέτοια κίνηση είναι ευκόλως ανιχνεύσιμη και παρουσιάζει λιγοστές πιθανότητες επιτυχίας λόγω της ανάλογης δυνατότητας εφαρμογής αντιποίνων την οποία διαθέτει το έτερο μέλος του ολιγοπωλίου.

(90) Η πτώση των τιμών με έναυσμα την ελευθέρωση και ο ανταγωνισμός στο πεδίο των τιμών μεταξύ των τριών επιχειρήσεων που κατέχουν ηγετική θέση στην αγορά δεν αναιρούν την ορθότητα της προεκτεθείσας ανάλυσης (βλέπε την αιτιολογική σκέψη 74 παραπάνω).

3.2.3. *Το δυοπώλιο που θα σχηματίζουν η VEBA/VIAG και η RWE ή η RWE/VEW δεν θα έχει να αντιμετωπίσει αξιόλογο ανταγωνισμό έξωθεν*

(91) Μετά τη συγχώνευση, οι VEBA/VIAG και RWE δεν θα αντιμετωπίζουν αξιόλογο ανταγωνισμό ούτε από άλλους παραγωγούς ούτε από επιχειρήσεις που ασχολούνται με την εμπορία ηλεκτρικής ενέργειας. Η πρόβλεψη αυτή βασίζεται όχι μόνο στα περιορισμένα περιθώρια άσκησης ανταγωνισμού από άλλους παραγωγούς και στις περιορισμένες ευκαιρίες εισόδου νέων παικτών στην αγορά, αλλά και γενικότερα στο νομικό πλαίσιο που διέπει την ανάληψη δραστηριότητας στη γερμανική αγορά.

3.2.3.1. Εκτός από το εξαιρετικά υψηλό μερίδιο αγοράς που θα κατέχει το δυοπώλιο, υφίστανται δεσμοί με όλες τις άλλες εταιρείες διασύνδεσης πλην της EnBW, οι οποίοι ενισχύουν περαιτέρω την ανταγωνιστική ισχύ του δυοπωλίου

(92) Προκειμένου να αξιολογηθεί ο βαθμός στον οποίο οι υπόλοιπες εταιρείες διασύνδεσης είναι σε θέση να περιορίσουν την ελευθερία κινήσεων του δυοπωλίου, πρέπει επίσης να διερευνηθούν οι συμμετοχές που αμφότεροι οι επιχειρηματικοί όμιλοι κατέχουν σε πολλούς από τους ανταγωνιστές αυτούς.

— VEAG/LAUBAG: Πρέπει καταρχάς να επισημανθεί ότι η VEAG δεν μπορεί να θεωρηθεί ανταγωνίστρια του δυοπωλίου. Η εν λόγω εταιρεία ανήκει στην RWE Energie AG κατά 26,25 %, στην VEBA κατά 26,25 % και στην Bayernwerk κατά 22,5 %. Οι υπόλοιπες μετοχές της είναι κατανεμημένες μεταξύ των υπολοίπων εταιρειών διασύνδεσης (VEW, EnBW, BEWAG και HEW). Όπως εξηγείται και πιο πάνω (αιτιολογική σκέψη 4), την VEAG ελέγχουν από κοινού οι RWE,

VEBA και VIAG. Η LAUBAG είναι ο μεγαλύτερος παραγωγός λιγνίτη της ανατολικής Γερμανίας και ως προμηθευτής της VEAG συναποτελεί μαζί της μία οικονομική ενότητα. Η LAUBAG ανήκει στις επτά δυτικογερμανικές εταιρείες διασύνδεσης, όπως έχει ήδη επισημανθεί (βλέπε σημείο 3.2.2.3).

Η VEAG παράγει ηλεκτρική ενέργεια χρησιμοποιώντας σχεδόν κατ' αποκλειστικότητα ανατολικογερμανικό λιγνίτη και εξαρτάται για τον εφοδιασμό της από τη LAUBAG, η οποία με τη σειρά της είναι εξαρτημένη από το δυοπώλιο. Ως εκ τούτου, η εν λόγω εταιρεία είναι σε θέση να ασκεί αποφασιστική επίδραση στο κόστος παραγωγής της VEAG. Εκτός αυτού, η VEAG, λόγω του ότι παράγει ηλεκτρική ενέργεια χρησιμοποιώντας κατά κύριο λόγο λιγνίτη, αδυνατεί σχεδόν πλήρως να καλύπτει τους κλάδους μεσαίου φορτίου και φορτίου αιχμής με το δικό της παραγωγικό δυναμικό. Σε ό,τι αφορά την πελατεία, η VEAG εξαρτάται από τους επτά ανατολικογερμανούς περιφερειακούς προμηθευτές, οι οποίοι με τη σειρά τους ανήκουν κατά κυριότητα σε μια δυτικογερμανική εταιρεία διασύνδεσης.

— BEWAG: Εταιρεία διασύνδεσης η οποία παράγει ηλεκτρική ενέργεια στο Βερολίνο. Ιδιοκτήτριές της είναι η Southern Company κατά 26 % περίπου, η VIAG κατά 26 % περίπου, και η VEBA, η οποία κατέχει το 23 % του μετοχικού κεφαλαίου και το 20 % των δικαιωμάτων ψήφου. Σήμερα, η εν λόγω εταιρεία ελέγχεται πάντως από τη VIAG και τη Southern. Η BEWAG δεν είναι ιδιοκτήτρια κανενός σταθμού παραγωγής ενέργειας στον κλάδο βασικού φορτίου, με αποτέλεσμα να είναι υποχρεωμένη να αγοράζει ποσότητες ηλεκτρικής ενέργειας βασικού φορτίου.

— HEW: Η VEBA κατέχει άμεση συμμετοχή στην HEW ύψους 15,4 %, καθώς και έμμεση συμμετοχή ύψους 15,4 % μέσω της εταιρείας Sydkraft, στην οποία συμμετέχει κατά 17,6 %. Η HEW είναι μία μικρή εταιρεία διασύνδεσης, με πολύ μικρό παραγωγικό δυναμικό, ενώ το δίκτυο μεταγωγής που διαθέτει είναι πολύ περιορισμένο. Η εκμετάλλευση όλων των σταθμών παραγωγής ενέργειας στον κλάδο βασικού φορτίου γίνεται από κοινού με την ανταγωνίστρια εταιρεία PreussenElektra. Η Vattenfall έχει αποκτήσει τον από κοινού έλεγχο της HEW μέσω της συνένωσης της συμμετοχής της στο μετοχικό κεφάλαιο της εταιρείας (25,1 %) με τη συμμετοχή του Δήμου του Αμβούργου ([36]). Μολονότι η HEW τελεί υπό τον κοινό έλεγχο της Vattenfall και του Δήμου του Αμβούργου, η VEBA είναι σε θέση να γνωρίζει τις σπουδαιότερες αποφάσεις και στρατηγικές της HEW, δεδομένου ότι κατέχει μειοψηφική συμμετοχή στο κεφάλαιό της και καταλαμβάνει μία θέση στο εποπτικό της συμβούλιο. Η συμμετοχή της τής παρέχει τη δυνατότητα να αντλεί πληροφορίες για τη στρατηγική τιμών της HEW και για τις τυχόν ποσότητες που αυτή προμηθεύεται (καθώς και για τις σχετικές τιμές) διαμέσου του αγωγού διασύνδεσης της VEBA με τη Δανία. Ανεξάρτητα από την εισροή νέων κεφαλαίων, δεν κρίνεται πιθανή προς το παρόν μία ενίσχυση της ανταγωνιστικής θέσης της HEW μέσω της συμμετοχής της Vattenfall, π.χ. χάρη στη δυνατότητα αγοράς φθηνότερης ηλεκτρικής ενέργειας σκανδιναβικής παραγωγής. Το δίκτυο υψηλής τάσης της HEW δεν είναι συνδεδεμένο με κανένα δίκτυο του εξωτερικού, με αποτέλεσμα η πρόσβαση της HEW σε εισαγόμενο ηλεκτρικό ρεύμα να υπόκειται εν πολλοίς στους ίδιους περιορισμούς όπως και η πρόσβαση των αλλοδαπών προμηθευτών στη γερμανική αγορά (βλέπε παραπάνω). Για τον εφοδιασμό από τη Σκανδιναβία της HEW, στην οποία και κατέχει συμμετοχή, η Vattenfall είναι εξαρτημένη από το ελεύθερο δυναμικό των αγωγών διασύνδεσης μεταξύ της Γερμανίας και της Δανίας ή της Σουηδίας. Από γερμανικής πλευράς, η σύνδεση Γερμανίας/Δανίας ελέγχεται από τη μετέχουσα στο δυοπώλιο PreussenElektra. Πλην όμως, το ελεύθερο δυναμικό των αγωγών διασύνδεσης είναι περιορισμένο, με αποτέλεσμα η Vattenfall να μπορεί να προμηθεύει ελάχιστες ποσότητες στην HEW. Εκτός αυτού, το δυναμικό διασύνδεσης με τη Σουηδία είναι διαθέσιμο σε πολύ περιορισμένο συγκριτικά βαθμό.

— VEW: Η VIAG κατέχει συμμετοχές (άμεσες και έμμεσες) στο κεφάλαιο της VEW. Όπως και στην περίπτωση της HEW, η VIAG, χάρη στη συμμετοχή της, έχει δικαίωμα κατάληψης μίας έδρας στο εποπτικό συμβούλιο της εταιρείας, με αποτέλεσμα να είναι σε προνομιούχο θέση για την άντληση πληροφοριών περί της επιχειρηματικής της πολιτικής. Εκτός αυτού, μετά τη σχεδιαζόμενη συγχώνευσή της με την RWE, η VEW θα παύσει να αποτελεί ανεξάρτητο προμηθευτή στην αγορά.

(93) Η EnBW είναι σήμερα ο μοναδικός προμηθευτής στο επίπεδο της διασύνδεσης στον οποίον δεν κατέχει συμμετοχή κάποια άλλη γερμανική εταιρεία διασύνδεσης. Η απόκτηση από πλευράς EdF μειοψηφικής συμμετοχής στο κεφάλαιο της EnBW βρίσκεται ακόμη στο στάδιο του σχεδιασμού. Η EdF προτίθεται να αποκτήσει τον από κοινού έλεγχο επί της EnBW μέσω της συνένωσης των μειοψηφικών της δικαιωμάτων με τις μετοχές κάποιου άλλου μετόχου. Εν πάση περιπτώσει, υφίστανται διαπλοκές μεταξύ της EnBW και του δυοπωλίου στον τομέα της εκμετάλλευσης σταθμών παραγωγής ενέργειας.

(94) Ακόμη και αν ληφθεί υπόψη η ισχύς της EdF από την άποψη των μέσων που διαθέτει, δεν δικαιολογείται η πρόβλεψη ότι η EnBW θα είναι σε θέση να περιορίζει αποτελεσματικά την ελευθερία κινήσεων του δυοπωλίου. Αφενός, εκτιμάται ότι η EnBW, λόγω της ανυπαρξίας άλλων ισχυρών εξωτερικών ανταγωνιστών, θα απέχει από την άσκηση ισχυρού ανταγωνισμού στην περιοχή την οποία καλύπτει το δυοπώλιο και η οποία εκτείνεται στο σύνολο σχεδόν της Γερμανίας και ότι θα ευθυγραμμίσει τη συμπεριφορά της με εκείνη των μελών του δυοπωλίου. Τούτο κρίνεται προφανές λόγω της γνώσης της δυνατότητας εφαρμογής αντιποίνων την οποία διαθέτουν οι ανήκουσες στο δυοπώλιο εταιρείες διασύνδεσης οι οποίες κατέχουν ηγετική θέση στην αγορά. Αφετέρου, η αύξηση των ποσοτήτων φθηνού ηλεκτρικού ρεύματος που προμηθεύει η EdF είναι δυνατή σε λίαν περιορισμένη κλίμακα, και τούτο λόγω του περιορισμένου δυναμικού των αγωγών διασύνδεσης.

(95) Εξάλλου, οι VEBA/VIAG και RWE κατέχουν συμμετοχές σε επιχειρήσεις παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας σε γειτονικές χώρες, οι οποίες τους προσπορίζουν δικαιώματα πρόσβασης σε παραγωγικό δυναμικό. Η αξιοποίηση του παρα-

([36]) Υπόθεση COMP/M.1842 — Vattenfall/HEW.

γωγικού αυτού δυναμικού είναι δυνατή, τουλάχιστον σε περιορισμένο βαθμό, μέσω των αγωγών διασύνδεσης που οι εν λόγω εταιρείες ελέγχουν. Ειδικότερα, η RWE συμμετέχει στην SEO σε ποσοστό 40,31 %. Η SEO εκμεταλλεύεται έναν σταθμό συσσώρευσης ενέργειας με άντληση. Στις Κάτω Χώρες, η PreussenElektra συμμετέχει κατά 87 % στην EZH, η οποία συγκαταλέγεται στις τέσσερις μεγαλύτερες επιχειρήσεις παραγωγής. Η PreussenElektra κατέχει επίσης το 10 % της ελβετικής BKW. Η Bayernwerk και η EnBW κατέχουν η καθεμία το 24,5 % της Watt AG, η οποία δραστηριοποιείται ήδη με εισαγωγές στη γερμανική αγορά. Οι RWE και EdF κατέχουν η καθεμία το 20 % των μετοχών της Motor-Columbus, η οποία με τη σειρά της κατέχει το 56,5 % της ATEL. Οι BKW, Watt και ATEL κατέχουν το 23 % περίπου του ελβετικού δυναμικού παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας.

(96) Επομένως, μετά την υλοποίηση της συγκέντρωσης, οι VEBA/VIAG και RWE θα διαθέτουν ξεκάθαρο προβάδισμα σε σχέση με τους εγγύτερους ανταγωνιστές τους. Η θέση των εν λόγω εταιρειών διασύνδεσης είναι ακόμη πιο ασθενής από αυτήν που υποδηλώνουν τα μερίδια αγοράς τους, δεδομένου ότι οι VEBA/VIAG και RWE κατέχουν αξιόλογες συμμετοχές στις περισσότερες ανταγωνίστριες επιχειρήσεις. Για τον λόγο αυτό δεν αναμένεται να ασκηθεί ουσιαστικός ανταγωνισμός από τις συγκεκριμένες εταιρείες διασύνδεσης.

3.2.3.2. Το δυοπώλιο θα ελέγχει το κατά πολύ μεγαλύτερο τμήμα της εγκατεστημένης ικανότητας παραγωγής καθώς και το σύνολο σχεδόν του ελεύθερου δυναμικού παραγωγής

(97) Μετά τη συγκέντρωση, η VEBA/VIAG θα ελέγχει το 30 % περίπου της συνολικής ικανότητας παραγωγής της Γερμανίας. Οι VEBA/VIAG και RWE κατέχουν μαζί ένα μερίδιο της τάξεως του 50 % της ικανότητας παραγωγής. Αν ληφθεί επιπλέον υπόψη η ικανότητα την οποία διαθέτουν οι εταιρείες VEW, VEAG και BEWAG, συνάγεται ότι το δυοπώλιο, μετά τη σχεδιαζόμενη συγχώνευση των RWE και VEW, θα ελέγχει μερίδιο άνω των δύο τρίτων της συνολικής εγκατεστημένης ικανότητας παραγωγής (βλέπε παραπάνω).

(98) Όπως εξηγείται παραπάνω (αιτιολογική σκέψη 57), η ηλεκτρική ενέργεια την οποία παράγει η βιομηχανία διοχετεύεται σε οπωσδήποτε περιορισμένο βαθμό στην ελεύθερη αγορά. Αντιστοίχως, η ηλεκτρική ενέργεια που παράγουν οι περιφερειακοί και τοπικοί προμηθευτές ενέργειας χρησιμοποιείται πρωτίστως για την κάλυψη ιδίων αναγκών. Κατά συνέπεια, το στοιχείο που έχει καθοριστική σημασία για τον ανταγωνισμό είναι το μερίδιο επί της εγκατεστημένης ικανότητας παραγωγής στο επίπεδο της διασύνδεσης. Στο επίπεδο αυτό, το δυοπώλιο θα ελέγχει το 60 έως 65 % περίπου (αν συμπεριληφθεί και η VEW) της συνολικής ικανότητας.

(99) Εν προκειμένω, έχει επίσης σημασία το γεγονός ότι, ιστορικά, υφίσταται στενή σχέση μεταξύ παραγωγής και δικτύων. Λόγω της σχέσης αυτής το σημερινό σύστημα δικτύων δεν επιτρέπει την πλήρη υποκατάσταση όλων των σταθμών παραγωγής ενέργειας μιας περιοχής διασύνδεσης από έξωθεν εφοδιασμό. Για τον λόγο αυτό, οι εταιρείες διασύνδεσης διαθέτουν μέχρι ενός σημείου ικανότητα παραγωγής η οποία είναι αδύνατο να υποκατασταθεί, γεγονός που τους παρέχει τη βεβαιότητα ότι θα πραγματοποιήσουν έναν όγκο πωλήσεων. Όσο αυξάνεται μέσω κάποιας συγκέντρωσης η ικανότητα παραγωγής που συνδέεται με τα υπάρχοντα δίκτυα, τόσο περισσότερο διευρύνονται και οι αγορές ηλεκτρικής ενέργειας οι οποίες για διαρθρωτικούς λόγους τίθενται εκτός ανταγωνιστικού πεδίου.

(100) Αν εξετασθεί επιπλέον το σύνολο σταθμών παραγωγής ενέργειας που έχουν υπό τον έλεγχό τους οι υπόψη επιχειρήσεις, εξάγεται το συμπέρασμα ότι τα μέλη του δυοπωλίου ελέγχουν σε μεγάλο βαθμό το ελεύθερο δυναμικό παραγωγής ή την πλεονάζουσα ικανότητα σε όλους τους κλάδους φορτίου. Στον πίνακα που ακολουθεί έχουν συγκεντρωθεί ορισμένα στοιχεία για την πλεονάζουσα ικανότητα των επιμέρους διασυνδεδεμένων επιχειρήσεων που παράγουν ηλεκτρική ενέργεια.

Πίνακας: Ελεύθερο παραγωγικό δυναμικό των σταθμών παραγωγής ενέργειας που ανήκουν στην εκάστοτε εταιρεία ανά κλάδο φορτίου (VDEW-Στατιστική: Leistung und Arbeit, 1998)

(σε TWh)

Επιχείρηση	Ελεύθερο παραγωγικό δυναμικό (1997)			
	Βασικό φορτίο ([37])	Μεσαίο φορτίο	Φορτίο αιχμής	Σύνολο
VEBA	21,2	2,3	2,8	26,3
VIAG	4,1	1,1	3,2	8,4
BEWAG ([38])	2,3	1,7	0,4	4,4
VEBA + VIAG	27,6	5,1	6,4	39,1
RWE	12,1	4,2	1,6	17,9
VEAG	17,8	0,0	1,1	18,9
Άθροισμα δυοπωλίου VEBA/VIAG και RWE	57,5	9,3	9,1	75,9
VEW	2,2	0,2	1,1	3,5
RWE + VEW	14,3	4,4	2,7	21,4
Άθροισμα δυοπωλίου VEBA/VIAG και RWE/VEW	59,7	9,5	10,2	79,4
EnBW	5,7	1,8	0,5	8,0
HEW	3,4	0,1	1,2	4,7

(101) Τα μέρη έχουν μεν υποστηρίξει ότι οι VEBA/VIAG και RWE δεν διαθέτουν πλεονάζουσα ικανότητα στον κλάδο βασικού φορτίου, αλλά δεν έχουν υποβάλει κανένα στοιχείο προς απόδειξη του ισχυρισμού τους αυτού.

(102) Τα μέλη του δυοπωλίου έχουν την ευχέρεια να μην κάνουν χρήση της προαναφερθείσας πλεονάζουσας ικανότητας ή ακόμη και να την περιορίσουν εκ παραλλήλου, προκειμένου να επιτύχουν τη σταθεροποίηση των τιμών.

(103) Στο πλαίσιο της ακροαματικής διαδικασίας τα μέρη υποστήριξαν ότι η πλεονάζουσα ικανότητα θα τόνωνε τον ανταγωνισμό και ότι κατά το συντριπτικά μεγαλύτερο μέρος μιας περιόδου αξιολόγησης ήταν πιο συμφέρουσα η αξιοποίηση της πλεονάζουσας ικανότητας παρά η αύξηση των τιμών.

(104) Ωστόσο, τα μέρη δεν υπέβαλαν κανένα γραπτό αποδεικτικό στοιχείο προς επίρρωση του ισχυρισμού τους αυτού. Συνεπώς, η Επιτροπή δεν είναι σε θέση να ελέγξει την ορθότητα των σχετικών αριθμητικών δεδομένων. Εκτός αυτού, στην επιχειρηματολογία τους τα μέρη διατείνονται ότι η ικανότητα του δυοπωλίου παραμένει αμετάβλητη. Με τον τρόπο αυτό παραγνωρίζουν την ευχέρεια του δυοπωλίου να επεκτείνει την παράλληλη συμπεριφορά του στη διακοπή της λειτουργίας παραγωγικής ικανότητας.

3.2.3.3. Το δυοπώλιο θα ελέγχει το συντριπτικά μεγαλύτερο μέρος του γερμανικού δικτύου μεταγωγής

(105) Οι VEBA/VIAG και RWE, μη συνυπολογιζομένης της VEW ούτε της ελεγχόμενης από τις ίδιες VEAG, θα ελέγχουν από μόνες τους το 52 % του γερμανικού δικτύου μεταγωγής. Οι ανταγωνιστές του δυοπωλίου εξαρτώνται από αυτό για τη χρήση του εν λόγω δικτύου, διαφορετικά δεν μπορούν να ανταγωνισθούν το δυοπώλιο. Επιπλέον, το δίκτυο μεταγωγής στο σύνολό του καλύπτει το μεγαλύτερο τμήμα της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας.

Πίνακας: Γερμανικό δίκτυο μεταγωγής (*πηγή*: VDEW, 1997)

Επιχείρηση	Μήκος δικτύου μεταγωγής (σε km) πολύ υψηλή/υψηλή τάση 380/220 kV	
VEBA	6 569	16 %
VIAG	5 500	14 %
BEWAG ([39])	136	< 1 %
VEBA + VIAG	12 069	30 %
RWE	9 000	22 %
VEAG	11 500	29 %

([37]) Περιλαμβανομένου του λιθάνθρακα.

([38]) Η ΒΕΨΑΓ έχει συμπεριληφθεί ως ανεξάρτητη εταιρεία παροχής ηλεκτρικής ενέργειας και ελέγχεται από κοινού από τις εταιρείες VIAG και Southern Energy. Για την αξιολόγηση του δυοπωλίου, τα αριθμητικά στοιχεία που αναφέρονται στην BEWAG έχουν ληφθεί υπόψη μαζί με εκείνα που αναφέρονται στην VEBA/VIAG.

([39]) Η BEWAG έχει συμπεριληφθεί ως ανεξάρτητη εταιρεία παροχής ηλεκτρικής ενέργειας και ελέγχεται από κοινού από τις εταιρείες VIAG και Southern Energy. Για την αξιολόγηση του δυοπωλίου, τα αριθμητικά στοιχεία που αναφέρονται στην BEWAG έχουν ληφθεί υπόψη μαζί με εκείνα που αναφέρονται στην VEBA/VIAG.

Επιχείρηση	Μήκος δικτύου μεταγωγής (σε km) πολύ υψηλή/υψηλή τάση 380/220 kV	
Άθροισμα VEBA/VIAG και RWE	32 569	81 %
VEW	2 000	5 %
RWE + VEW	11 000	27 %
Άθροισμα δυοπωλίου VEBA/VIAG και RWE/VEW	34 569	86 %
EnBW	2 100	5 %
HEW	360	1 %
Λοιποί	3 121	8 %
Σύνολο Γερμανίας	40 150	100 %

(106) Επιπλέον, το δίκτυο, λόγω της έκτασής του αλλά και χάρη στην ιδιοκτησία των σημείων σύζευξης στο εσωτερικό της Γερμανίας και των αγωγών διασύνδεσης, παρέχει επίσης στα μέλη του δυοπωλίου τη δυνατότητα να εξασφαλίζουν σημαντικό προβάδισμα από την άποψη της συλλογής πληροφοριών σε σύγκριση με τους ανταγωνιστές τους.

(107) Χάρη στην ιδιοκτησία και την εκμετάλλευση των σημείων σύζευξης και των αγωγών διασύνδεσης του δικτύου, οι εταιρείες διασύνδεσης αποκτούν πληροφορίες σχετικά με τις ροές φορτίου και τις ποσότητες που προμηθεύουν οι ανταγωνιστές τους, καθώς και για τα χαρακτηριστικά των φορτίων που χρειάζονται οι διάφοροι πελάτες. Από οργανωτική σκοπιά, η εκμετάλλευση του δικτύου είναι αυτοτελής σε σχέση με την εμπορία και διανομή ηλεκτρικής ενέργειας. Παρόλα αυτά, υπάρχουν στοιχεία τα οποία υποδηλώνουν ότι σε μεμονωμένες περιπτώσεις κρίσιμα δεδομένα που προκύπτουν από την εκμετάλλευση του δικτύου και αφορούν ανταγωνιστές των εταιρειών διασύνδεσης περιέρχονται σε γνώση των τμημάτων πωλήσεων των εταιρειών διασύνδεσης. Παρόμοιοι ισχυρισμοί προβλήθηκαν επίσης στο πλαίσιο της ακροαματικής διαδικασίας από ανταγωνιστές των μερών.

(108) Η ιδιοκτησία του δικτύου μεταγωγής προσπορίζει ένα πρόσθετο πλεονέκτημα στα μέλη του δυοπωλίου έναντι των ανταγωνιστών τους: πρόκειται για τους όρους συμψηφισμού που ισχύουν για την ενέργεια εξισορρόπησης σύμφωνα με τις περί διόδευσης διατάξεις της συμφωνίας ΙΙ (βλέπε σημείο 3.2.3.6).

(109) Ένα γενικό συμπέρασμα είναι ότι στη Γερμανία η εκμετάλλευση του δικτύου μεταγωγής δεν γίνεται από ανεξάρτητη επιχείρηση αλλά από διάφορες εταιρείες διασύνδεσης στις οποίες το δίκτυο ανήκει κατά κυριότητα. Οι εταιρείες διασύνδεσης έχουν αναθέσει την εκμετάλλευση του δικτύου σε θυγατρικές εταιρείες τις οποίες σύστησαν γι' αυτόν ακριβώς το σκοπό. Με τον τρόπο αυτό συμμορφώθηκαν με τις ελάχιστες απαιτήσεις που προβλέπονται στην οδηγία για την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας, διαχωρίζοντας από πλευράς διαχείρισης και χρέωσης την εκμετάλλευση του δικτύου μεταγωγής από τις δραστηριότητές τους στους κλάδους της παραγωγής και προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας (οι διαδικασίες αυτές είναι γνωστές στα αγγλικά ως management unbundling και unbundling of accounts). Παρόλα αυτά, το μέτρο αυτό δεν συνοδεύτηκε από αντίστοιχο οικονομικό διαχωρισμό· η εκμετάλλευση του δικτύου, αφενός, και η παραγωγή και προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας, αφετέρου, εξακολουθούν να εντάσσονται στο πλαίσιο λειτουργίας του ίδιου κάθετα ενοποιημένου ομίλου, με αποτέλεσμα να είναι ακόμη δυνατή η διακριτική μεταχείριση εις βάρος των ανταγωνιστών οι οποίοι τελούν υπό εξάρτηση σε ό,τι αφορά τη διόδευση της ηλεκτρικής ενέργειας. Μέσω της παροχής πρόσβασης στο δίκτυο κατόπιν διαπραγματεύσεων είναι δυνατή η υπονόμευση των ανταγωνιστικών δυνατοτήτων των ανταγωνιστών, ιδίως εκείνων που ασχολούνται με την εμπορία, προς όφελος των εταιρειών παραγωγής των ίδιων των εταιρειών διασύνδεσης· τούτο επιτυγχάνεται με τη συνδυασμένη κοστολόγηση, και ειδικότερα με την επιβολή υψηλών τελών διόδευσης και την εφαρμογή αντίστοιχα χαμηλών τιμών για τις πωλήσεις ηλεκτρικής ενέργειας. Υπό τις συνθήκες αυτές, είναι ελάχιστα τα κίνητρα που υπάρχουν για την εφαρμογή διαφανών όρων χρέωσης οι οποίοι να μπορούν να ελεγχθούν με γνώμονα το κόστος και τις περί διόδευσης διατάξεις της συμφωνίας ΙΙ. Το σκεπτικό αυτό ισχύει ιδίως στην περίπτωση κατά την οποία το συντριπτικά μεγαλύτερο μέρος του εθνικού δικτύου κυριαρχείται (όπως θα συμβαίνει μετά την υλοποίηση της σχεδιαζόμενης συγκέντρωσης) από δύο μονάχα ομίλους οι οποίοι, όπως έχει εξηγηθεί, αναμένεται να εκδηλώσουν παράλληλη συμπεριφορά. Στο βαθμό που οι δύο όμιλοι δραστηριοποιούνται επίσης σε αγορά σε επόμενα στάδια της παραγωγής, έχουν τη δυνατότητα, μέσω της αδιαφάνειας των τιμών, να κρατήσουν σε απόσταση τους ανταγωνιστές τους και να χρησιμοποιήσουν τα σχετικά έσοδα με σκοπό την ενίσχυση της ανταγωνιστικής τους θέσης στο επίπεδο της διασύνδεσης.

3.2.3.4. Υπάρχουν σημαντικοί φραγμοί για την είσοδο στην αγορά, τόσο από την άποψη της δημιουργίας νέας παραγωγικής ικανότητας, όσο και από την άποψη των εισαγωγών. Οι εισαγωγές δεν είναι ικανές να περιστείλουν τα περιθώρια ελευθερίας του δυοπωλίου, διότι είναι δυνατές σε περιορισμένη μόνο έκταση και επιπλέον πραγματοποιούνται κατά το μεγαλύτερο μέρος μέσω των αγωγών διασύνδεσης που τελούν υπό τον έλεγχο των μελών του δυοπωλίου

(110) Οι δυνητικοί προμηθευτές αδυνατούν ουσιαστικά να εξουδετερώσουν την ισχυρή θέση των μερών στην αγορά, και τούτο εξαιτίας των σοβαρών εμποδίων που φράσσουν την είσοδο στην αγορά της Γερμανίας.

(111) Κάθε είσοδος στην αγορά προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας στο επίπεδο της διασύνδεσης στη Γερμανία προϋποθέτει σημαντικές επενδύσεις. Οι δαπάνες αυτές μέχρι ενός σημείου αποτελούν εφάπαξ έξοδο, παρουσιάζουν δηλαδή χρησιμότητα για μία μόνο αγορά προϊόντος και δεν παρουσιάζουν χρησιμότητα για τις τυχόν άλλες δραστηριότητες σε άλλες αγορές. Οι εν λόγω δαπάνες περιλαμβάνουν, στο επίπεδο της παραγωγής, επενδύσεις σε σταθμούς παραγωγής ενέργειας. Ακόμη και μετά την ελευθέρωση της γερμανικής αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας, η είσοδος στην αγορά στο επίπεδο της παραγωγής προϋποθέτει σημαντικό κόστος και είναι χρονοβόρα, διότι απαιτεί επενδύσεις σε σταθμούς παραγωγής ενέργειας. Όμως, λόγω του κατοχυρωμένου από τον νόμο δικαιώματος διόδευσης, η ανάπτυξη ιδιόκτητου

δικτύου μεταγωγής δεν είναι πλέον αναγκαία, διότι οι επιχειρήσεις που ασχολούνται με την παραγωγή έχουν τη δυνατότητα να χρησιμοποιούν επί ίσοις όροις τα δίκτυα μεταγωγής άλλων επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στην αγορά. Οι VEBA/VIAG και RWE κατέχουν τη συντριπτική πλειονότητα της γερμανικής ικανότητας παραγωγής. Για τον λόγο αυτό, οποιαδήποτε είσοδος στην αγορά ενέχει τον κίνδυνο ότι τα μέλη του δυοπωλίου θα χρησιμοποιήσουν την πλεονάζουσα ικανότητα που διαθέτουν προκειμένου να αποβάλουν τους νεοεισελθόντες από την αγορά, εφαρμόζοντας συμφέρουσες τιμές. Αυτό το τελευταίο δυσχεραίνει στην πράξη την είσοδο στην αγορά και των επιχειρήσεων που ασχολούνται με την εμπορία ηλεκτρικής ενέργειας.

(112) Συνεπώς, ακόμη και μετά την ελευθέρωση, η είσοδος στην αγορά προϋποθέτει υψηλό κόστος, με αποτέλεσμα να εξακολουθούν να υφίστανται σοβαρά εμπόδια που φράσσουν την είσοδο στη γερμανική αγορά προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας στο επίπεδο της διασύνδεσης. Το συμπέρασμα αυτό αποδεικνύεται περίτρανα από το γεγονός ότι μέχρι σήμερα η είσοδος στην αγορά στο επίπεδο της παραγωγής επιχειρήθηκε κατά κανόνα μέσω της συμμετοχής σε υφιστάμενες παραγωγούς επιχειρήσεις. Π.χ., η σουηδική Vattenfall απέκτησε συμμετοχή στην εταιρεία διασύνδεσης HEW. Η φινλανδική Fortum αγόρασε τη μονάδα παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας της Wesertal. Αντιθέτως, η είσοδος στην αγορά μέσω της δημιουργίας ιδίας παραγωγικής ικανότητας παραμένει η εξαίρεση. Η Επιτροπή γνωρίζει λιγοστές περιπτώσεις κατά τις οποίες προμηθευτές επιχείρησαν να εισέλθουν στην αγορά δημιουργώντας δική τους ικανότητα παραγωγής. Παράδειγμα αποτελεί η Fortum, η οποία κατασκεύασε μία μονάδα παραγωγής ενέργειας στα νέα ομόσπονδα γερμανικά κρατίδια, προκειμένου να ενισχύσει την ιδιόκτητη ικανότητα παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας την οποία διαθέτει στη Γερμανία. Η αμερικανική NRG Energy διαθέτει επίσης συμμετοχή σε μία μονάδα παραγωγής ενέργειας.

(113) Εξάλλου, είναι σκόπιμο να υπομνηθεί ότι οι δυνατότητες εισαγωγής ηλεκτρικής ενέργειας είναι περιορισμένες, διότι μόνο ένα πολύ μικρό μέρος του δυναμικού των αγωγών διασύνδεσης είναι διαθέσιμο προς χρήση. Κατά τα επόμενα χρόνια είναι απίθανη μία αύξηση του δυναμικού των αγωγών διασύνδεσης, και τούτο λόγω του αναγκαίου κόστους αλλά και της υποχρεωτικής βάσει του νόμου διαδικασίας λήψης αδείας, τουλάχιστον όσο διατηρούνται οι τρέχουσες πολιτικές συνθήκες. Όπως τα μέρη υποστήριξαν κατά την ακροαματική διαδικασία, η κατασκευή των εναέριων γραμμών και μόνο απαιτεί έως δύο χρόνια. Σε αυτό το χρονικό διάστημα πρέπει να προστεθεί και ο χρόνος που απαιτείται για την ολοκλήρωση της επίσημης διαδικασίας λήψης αδείας, καθώς και για την επιβεβλημένη ανάλυση των φορτίων στα δίκτυα σε επόμενα στάδια της παραγωγής.

(114) Συμπερασματικά, τα εμπόδια που φράσσουν την είσοδο στη γερμανική αγορά προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας στο επίπεδο της διασύνδεσης είναι πολύ σημαντικά. Ο ανταγωνισμός που θα μπορούσε να ασκηθεί στους ομίλους VEBA/VIAG και RWE περιστέλλεται εξαιτίας του ύψους των αναγκαίων επενδύσεων και λόγω της έλλειψης της δυνατότητας πρόσβασης από το εξωτερικό, η οποία οφείλεται στην περιορισμένη ικανότητα των αγωγών διασύνδεσης. Οι δύο όμιλοι κατέχουν σημαντικά μέσα, τα οποία τους παρέχουν τη δυνατότητα επιβολής αντιποίνων· συγχρόνως τους χωρίζει μεγάλη απόσταση από τις υπόλοιπες επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην υπό εξέταση αγορά. Για τους λόγους αυτούς δεν αναμένεται να ασκηθεί ουσιαστικός ανταγωνισμός από υφιστάμενους ή δυνητικούς προμηθευτές οι οποίοι θα μπορούσαν να περιστείλουν αποτελεσματικά τα περιθώρια ελευθερίας των δύο συγκεκριμένων επιχειρηματικών ομίλων.

3.2.3.5. Χάρη στις πολυάριθμες συμμετοχές που κατέχουν, τα μέλη του δυοπωλίου κατέχουν ισχυρή θέση στις αγορές σε επόμενα στάδια παραγωγής, η οποία τους επιτρέπει να διασφαλίζουν την πελατειακή τους βάση σε βάρος των ανταγωνιστών τους

(115) Η θέση στην αγορά των VEBA/VIAG και RWE ενισχύεται περαιτέρω από τις πολυάριθμες συμμετοχές τους σε επιχειρήσεις των αγορών σε επόμενα στάδια παραγωγής. Οι συμμετοχές αυτές προσπορίζουν στα μέλη του δυοπωλίου τη δυνατότητα να επηρεάζουν καίρια την πολιτική εφοδιασμού των εν λόγω επιχειρήσεων, γεγονός που τους επιτρέπει να διασφαλίζουν την πελατειακή τους βάση και συγχρόνως να υπονομεύουν σε μεγάλο βαθμό τη δυνατότητα των ανταγωνιστών τους να πραγματοποιούν πωλήσεις. Στον παρακάτω πίνακα είναι συγκεντρωμένα στοιχεία για τις συμμετοχές των μελών του δυοπωλίου.

Πίνακας: Ενδεικτικές συμμετοχές των εταιρειών διασύνδεσης VEBA, VIAG, RWE και VEW σε περιφερειακές επιχειρήσεις παροχής ενέργειας (RVU) και σε δημοτικές επιχειρήσεις ηλεκτροδότησης (SW)

Επιχείρηση	RVU/SW	Ύψος συμμετοχής	Εταιρεία διασύνδεσης
Avacon	RVU	55,0 %	VEBA
Badische Gas- u. Elektrizitätsversorgung		47,6 %	VEBA
e.dis	RVU	69,0 %	VEBA
EAM	RVU	46,0 %	VEBA

Επιχείρηση	RVU/SW	Ύψος συμμετοχής	Εταιρεία διασύνδεσης
Energieversorg. Potsdam		35,0 %	VEBA
EWE	RVU	27,0 %	VEBA
Fraenk. Ueberlandw.	RVU	67,1 %	VEBA
Freib. Energie- u. Wasserversorgung		35,9 %	VEBA
PESAG	RVU	54,7 %	VEBA
Prevag Provinzialsächsische Energie-Versorgung		25,0 %	VEBA
SCHLESWAG	RVU	65,0 %	VEBA
St.werke Magdeburg	SW	29,0 %	VEBA
Stadtwerke Frankenthal	SW	10,0 %	VEBA
Stadtwerke Garbsen	SW	24,9 %	VEBA
Stadtwerke Geesthacht	SW	24,9 %	VEBA
Stadtwerke Halberstadt	SW	20,0 %	VEBA
Stadtwerke Schwedt	SW	37,0 %	VEBA
Stadtwerke Weißenfels	SW	24,5 %	VEBA
Stadtwerke Zweibruecken	SW	25,1 %	VEBA
Staedtische Werke Brandenburg	SW	24,5 %	VEBA
Stromversorgung Osthannover		26,0 %	VEBA
Thüga	RVU	56,5 %	VEBA
Rhenag	RVU	42 %/54 %	VEBA/RWE
Contigas	RVU	95,0 %	VIAG
IAW Isar-Amperwerke	RVU	84,6 %	VIAG
OBAG	RVU	96,0 %	VIAG
REWAG Regensburger Energie- u. Wasserversorgung		35,5 %	VIAG
TEAG	RVU	75,0 %	VIAG
Ueberlandwerk Unterfranken	SW	54,3 %/40,1 %	VIAG/VEBA
ELE	RVU	79,0 %	RWE
Envia	RVU	63,0 %	RWE
EWR	RVU	50,0 %	RWE
KAWAG	RVU	30,0 %	RWE

Επιχείρηση	RVU/SW	Ύψος συμμετοχής	Εταιρεία διασύνδεσης
KEVAG	RVU	57,0 %	RWE
LEW	RVU	40,0 %	RWE
MKW	RVU	27,0 %	RWE
NVV	RVU	50,0 %	RWE
OIE	RVU	100,0 %	RWE
Pfalzwerke	RVU	25,0 %	RWE
VSE	RVU	41,0 %	RWE
ELEKTROMARK	RVU	10 %/10 %	RWE/VEW
AVU	RVU	50,0 %	VEW
MEAG	RVU	61,0 %	VEW

(116) Πολλές από τις εν λόγω συμμετοχές είναι πλειοψηφικές συμμετοχές σε εταιρείες διανομής. Με τον τρόπο αυτό, τα διάφορα μέλη του δυοπωλίου, ως ελέγχουσες επιχειρήσεις, είναι σε θέση να επηρεάζουν ευθέως τις αποφάσεις των οικείων εταιρειών σχετικά με τις προμήθειές τους. Ακόμη και όταν ένα μέλος κατέχει μειοψηφική συμμετοχή, μπορεί και πάλι να ασκεί ουσιώδη επίδραση στην πολιτική προμηθειών της εταιρείας της οποίας κατέχει τη μειοψηφία του κεφαλαίου.

(117) Η πλειοψηφία του κεφαλαίου των συγγενικών αυτών επιχειρήσεων ανήκει σε έναν ή περισσότερους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης, οι οποίοι συνήθως εκπροσωπούνται στα όργανα της εταιρείας από αξιωματούχους που υπηρετούν σε αυτούς. Ωστόσο, από επιχειρηματική σκοπιά ενδιαφέρον παρουσιάζουν αποκλειστικά και μόνο οι επιχειρήσεις παροχής ενέργειας οι οποίες κατέχουν την εκάστοτε μειοψηφική συμμετοχή. Λόγω των ιδιαίτερων ικανοτήτων των εταιρειών PreussenElektra, Bayernwerk και RWE στους τομείς της ενέργειας και της διοίκησης επιχειρήσεων, οι συμμετοχές των μελών του δυοπωλίου σε εταιρείες που ασχολούνται με την περαιτέρω διανομή και η εκπροσώπησή τους στα όργανα των εταιρειών αυτών έχουν στην πράξη πολύ μεγαλύτερη βαρύτητα από αυτήν που θα συνάγετο από το μέγεθος της εκάστοτε συμμετοχής και από την αριθμητική τους παρουσία στα όργανα της εκάστοτε εταιρείας.

(118) Η τεχνογνωσία στους τομείς της ενέργειας και της διοίκησης επιχειρήσεων συνεισφέρεται κατά το πλείστον στην επιχείρηση από την εκάστοτε εταιρεία διασύνδεσης. Η εταιρεία διασύνδεσης και η άλλη εταιρεία συνδέονται κατά κανόνα μεταξύ τους με σύμβαση προμήθειας η οποία καλύπτει το σύνολο των εξωτερικών προμηθειών της περιφερειακής επιχείρησης παροχής ενέργειας ή της δημοτικής επιχείρησης ηλεκτροδότησης. Οι έρευνες που διεξήγαγε η Επιτροπή κατέδειξαν ότι οι εταιρείες διανομής στις οποίες κατέχει συμμετοχή κάποια εταιρεία διασύνδεσης έχουν αξιοποιήσει έως σήμερα σε ελάχιστες περιπτώσεις τις δυνατότητες που τους ανοίγει η ελευθέρωση του κλάδου και παραμένουν πιστές στους παραδοσιακούς τους προμηθευτές. Αντιστοίχως, είναι δύσκολο για τις άλλες επιχειρήσεις (π.χ. εισαγωγείς, εταιρείες εμπορίας ηλεκτρικής ενέργειας και άλλες εταιρείες διασύνδεσης) να προσελκύσουν τη συγκεκριμένη κατηγορία πελατών. Οι μειοψηφικές συμμετοχές, ιδίως εκείνες που οι VEBA/VIAG και RWE κατέχουν σε επιχειρήσεις του κλάδου διανομής, ενισχύουν ακόμη περισσότερο τη θέση του δυοπωλίου και ορθώνουν πρόσθετα εμπόδια για τις άλλες επιχειρήσεις που προσπαθούν να εδραιώσουν την παρουσία τους στη γερμανική αγορά.

(119) Υπό τις συνθήκες αυτές, τα μέρη διαθέτουν εκτεταμένες δυνατότητες επηρεασμού των αποφάσεων πολλών περιφερειακών και τοπικών προμηθευτών όσον αφορά τον εφοδιασμό τους σε ηλεκτρική ενέργεια. Ακόμη και αν οι ανταγωνιστές αποκτούσαν στο μέλλον σημαντική ικανότητα παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας στη Γερμανία, θα ήταν υποχρεωμένοι να εκμεταλλευθούν την ικανότητα αυτή συναγωνιζόμενοι τα μέλη του δυοπωλίου υπό συνθήκες εξαιρετικά περιορισμένου ανταγωνισμού. Λόγω των στενών δεσμών που υπάρχουν μεταξύ των προαναφερθέντων περιφερειακών και τοπικών προμηθευτών και των εταιρειών διασύνδεσης, οι ανταγωνιστές του δυοπωλίου δεν διαθέτουν ικανοποιητική πρόσβαση στην αγορά στο επίπεδο της παραγωγής, η οποία θα τους επέτρεπε να ασκούν ουσιαστικό και, πρωτίστως, πλήρη από γεωγραφική άποψη ανταγωνισμό. Το στοιχείο αυτό επηρεάζει την αγορά παροχής ηλεκτρικής ενέργειας στο επίπεδο της διασύνδεσης, διότι είναι οικονομικά ασύμφορη η παραγωγή μεγάλων ποσοτήτων ηλεκτρικής ενέργειας σε ανταγωνισμό με τα μέλη του δυοπωλίου, εκτός αν υπάρχουν επαρκείς δυνατότητες διάθεσης της παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας.

3.2.3.6. Οι όροι της συμφωνίας ενώσεων επιχειρήσεων II (συμφωνία II), ιδίως σχετικά με το τέλος που είναι γνωστό ως T-Komponente και την ενέργεια εξισορρόπησης, προσποριζουν στο δυοπώλιο πρόσθετα πλεονεκτήματα έναντι των ανταγωνιστών του

(120) Οι διατάξεις της συμφωνίας II, οι οποίες εκ πρώτης όψεως είναι σαφώς βελτιωμένες σε σύγκριση με εκείνες της συμφωνίας I, περιλαμβάνουν ορισμένες ρήτρες οι οποίες δημιουργούν σοβαρά εμπόδια στη διόδευση, ιδίως για τους ανταγω-

νιστές των εταιρειών διασύνδεσης· κατ' επέκταση, χρησιμεύουν κυρίως για την περαιτέρω εδραίωση και ενίσχυση της θέσης ιδίως των εταιρειών διασύνδεσης που ηγούνται της αγοράς.

(121) Οι αλλοδαποί προμηθευτές εξακολουθούν να είναι υποχρεωμένοι να καταβάλλουν το τέλος T-Komponente, το οποίο ανέρχεται σε 0,125 Pf./kWh, κάθε φορά που εισάγουν ηλεκτρική ενέργεια στο έδαφος της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας. Το τέλος T-Komponente (στο εξής: «τέλος Τ») ισχύει επίσης στο εσωτερικό της Γερμανίας (στην περίπτωση αυτή ανέρχεται σε 0,25 Pf./kWh) για όλες τις επιχειρήσεις που εμπορεύονται ή παράγουν ηλεκτρική ενέργεια και οι οποίες αδυνατούν να επιτύχουν ένα ισοζύγιο πωλήσεων μεταξύ του βόρειου και του νότιου τομέα εμπορίας. Με βάση στοιχεία που διέθεσαν επιχειρήσεις εμπορίας ηλεκτρικής ενέργειας, σε ορισμένες περιπτώσεις η καταβολή του «τέλους Τ» ενδέχεται να περιορίσει το περιθώριο των επιχειρήσεων αυτών στο μηδέν. Από την καταβολή του «τέλους Τ» απαλλάσσονται μόνο οι επιχειρήσεις οι οποίες μπορούν να συμψηφίσουν τις ποσότητες ηλεκτρικής ενέργειας που πωλούν με ποσότητες ηλεκτρικής ενέργειας που διασχίζουν τα όρια των τομέων εμπορίας προς την αντίθετη κατεύθυνση. Από την άποψη αυτή, τα μέλη του δυοπωλίου απολαύουν σημαντικών πλεονεκτημάτων. Οι VEBA και VIAG θα έχουν στη διάθεσή τους μία εκτεταμένη περιοχή πωλήσεων η οποία θα καλύπτει και τους δύο τομείς εμπορίας. Μολονότι σήμερα η RWE δραστηριοποιείται μονάχα σε έναν τομέα εμπορίας (το ίδιο ισχύει για την VEW), το γεγονός ότι είναι μία μεγάλη εταιρεία διασύνδεσης της προσπορίζει ένα πλεονέκτημα όσον αφορά τον συμψηφισμό της ηλεκτρικής ενέργειας σε σύμπραξη με άλλες εταιρείες διασύνδεσης οι οποίες δραστηριοποιούνται στον έτερο τομέα εμπορίας. Μετά την υλοποίηση της προτεινόμενης συγκέντρωσης, η περιοχή πωλήσεων των εταιρειών που θα συγχωνευθούν θα καλύπτει ομοίως και τους δύο τομείς εμπορίας. Αντιθέτως, οι μικρότερες εταιρείες διασύνδεσης και επιχειρήσεις που ασχολούνται με την εμπορία ηλεκτρικής ενέργειας θα συναντούν συγκριτικά μεγαλύτερες δυσκολίες στην προσπάθειά τους να συμψηφίσουν τις πωλήσεις ενέργειας.

(122) Ένα πρόσθετο πλεονέκτημα που οι διατάξεις της συμφωνίας ΙΙ συνεπάγονται για τα μέλη του δυοπωλίου συνίσταται στις διατάξεις περί αντιστάθμισης που ισχύουν για την ενέργεια εξισορρόπησης. Επειδή η κατανάλωση ενέργειας από τους τελικούς καταναλωτές αυξομειώνεται, είναι συχνό το φαινόμενο, στο πλαίσιο πιο μακροπρόθεσμων πωλήσεων, οι αγοραζόμενες ποσότητες ενέργειας να είναι είτε μικρότερες είτε μεγαλύτερες από αυτές που προβλέπονται στη σχετική σύμβαση. Λόγω των σχετικών τεχνικών κανόνων, το υπόλοιπο, δηλαδή το πλεόνασμα ή το έλλειμμα, πρέπει να συμψηφίζεται από την επιχείρηση που εκμεταλλεύεται το δίκτυο για την περιοχή ισοζυγίου που του αντιστοιχεί. Τούτο σημαίνει ότι πωλείται ή αγοράζεται επιπλέον ενέργεια εξισορρόπησης. Η συμφωνία ΙΙ καλύπτει βασικά συστημικές υπηρεσίες οι οποίες είναι αναγκαίες για τη μεταγωγή και τη διανομή ηλεκτρικής ενέργειας και από τις οποίες εξαρτάται η ποιότητα της παροχής ηλεκτρικής ενέργειας (π.χ. αιτήσεις για ενέργεια εξισορρόπησης μέχρι ένα εύρος διακύμανσης +/– 5 %). Ανακύπτει υποχρέωση καταβολής πρόσθετου ποσού αφ' ης στιγμής σημειωθεί υπέρβαση του πάγιου περιθωρίου αποδεκτής απόκλισης +/– 5 % από τη σχετική τιμή αναφοράς. Εάν καταβάλει υψηλότερη τιμή για τη μεταγωγή, αυτός που έχει υποβάλει την εκάστοτε αίτηση μπορεί να επιλέξει ένα ευρύτερο περιθώριο απόκλισης +/– 10 ή ακόμη και 20 %. Η ενέργεια εξισορρόπησης μπορεί κατά κανόνα να παρέχεται μόνο από τις επιχειρήσεις εκμετάλλευσης δικτύων μεταγωγής εντός του τομέα εξισορρόπησης που αντιστοιχεί στην καθεμία ή από τους προμηθευτές εκείνους οι οποίοι εκμεταλλεύονται έναν σταθμό παραγωγής ενέργειας στη ζώνη εξισορρόπησης στην οποία πραγματοποιείται η παροχή ηλεκτρικού ρεύματος. Σύμφωνα με δηλώσεις επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στην υπό εξέταση αγορά, η τιμή που εφαρμόζουν οι επιχειρήσεις εκμετάλλευσης δικτύων μεταγωγής για την προμήθεια ενέργειας εξισορρόπησης βάσει της συμφωνίας ΙΙ είναι σημαντικά υψηλότερη από την αντίστοιχη τιμή που προκύπτει με βάση τη συμφωνία Ι. Με βάση τα στοιχεία που διέθεσαν ερωτηθέντες παράγοντες της αγοράς, η τιμή που ισχύει για την παροχή ενέργειας εξισορρόπησης βάσει της συμφωνίας ΙΙ υπερβαίνει κατά πολύ το κόστος παροχής της ενέργειας αυτής. Το γεγονός ότι ανά πάσα στιγμή υπάρχουν κάποιες ετοιμοπαράδοτες ποσότητες ενέργειας εξισορρόπησης για ώρα ανάγκης έχει συγκριτικά βαρύνουσα σημασία για τον υπολογισμό. Επί παραδείγματι, αν σημειωθεί μονάχα μία υπέρβαση του περιθωρίου ανοχής 5 %, το ποσό που χρεώνεται βασίζεται στην παραδοχή ότι η υπέρβαση διήρκεσε έναν μήνα. Η μέθοδος αυτή είναι ενδεχομένως επαχθής, ιδίως στην περίπτωση των προμηθευτών που πωλούν σχετικά περιορισμένες ποσότητες ηλεκτρικής ενέργειας. Οι επιχειρήσεις εμπορίας ηλεκτρικής ενέργειας κινδυνεύουν εξαιτίας της συγκεκριμένης μεθόδου υπολογισμού να απωλέσουν σε ορισμένες περιπτώσεις ολοσχερώς το περιθώριο κέρδους τους.

(123) Απεναντίας, οι τιμές της ενέργειας εξισορρόπησης δεν συνεπάγονται σχεδόν καμία επιβάρυνση για τα μέλη του δυοπωλίου. Τούτο οφείλεται πρωτίστως στο γεγονός ότι τα μέλη του δυοπωλίου, χάρη στην εξέχουσα θέση που κατέχουν στην αγορά και στον μεγάλο όγκο πωλήσεων που πραγματοποιούν, μπορούν με πολύ μεγαλύτερη ευκολία να αντισταθμίζουν τις αυξομειώσεις της κατανάλωσης στο εσωτερικό της οικείας ζώνης εξισορρόπησης, με αποτέλεσμα να καταβάλλουν πολύ χαμηλότερο κόστος για την ενέργεια εξισορρόπησης. Εκτός αυτού, παράγοντες της αγοράς ισχυρίζονται ότι οι εταιρείες διασύνδεσης, οι οποίες εκμεταλλεύονται τα δίκτυα μεταγωγής και ως εκ τούτου είναι στην πραγματικότητα οι κύριοι προμηθευτές ενέργειας εξισορρόπησης, συνήθως προμηθεύουν η μία στην άλλη ενέργεια εξισορρόπησης έναντι πληρωμής εις είδος. Τα μέρη υποστηρίζουν ότι οι εταιρείες διασύνδεσης παρέχουν ενέργεια η μία στην άλλη βάσει της αμοιβαιότητας και σε περιορισμένη έκταση, και οπωσδήποτε σε περιπτώσεις ακούσιας ανταλλαγής ενέργειας ή βλάβης σταθμού παραγωγής ενέργειας, με αποτέλεσμα να μην επωμίζονται κανένα κόστος για την ενέργεια εξισορρόπησης. Οι ανταγωνιστές οι οποίοι δεν είναι διασυνδεδεμένοι εξαρτώνται συχνά από τις εταιρείες διασύνδεσης για την προμήθεια ενέργειας εξισορρόπησης. Όπως είναι φυσικό, εξαρτώνται όλως ιδιαιτέρως από τα μέλη του δυοπωλίου, τα οποία καλύπτουν ένα μεγάλο τμήμα της επικράτειας της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας.

(124) Επιπλέον, η συμφωνία ΙΙ δεν περιλαμβάνει ρυθμίσεις για την αντιμετώπιση των προβλημάτων συμφόρησης που παρουσιάζονται όταν τα δίκτυα στη Γερμανία δεν αρκούν για την κάλυψη όλων των αναγκών. Για το λόγο αυτό συμβαίνει ενίοτε οι επιχειρήσεις εκμετάλλευσης δικτύων μεταγωγής να ικανοποιούν κατά προτεραιότητα τις αιτήσεις διόδευσης

που προέρχονται από τον δικό τους όμιλο και να παραχωρούν στις ανταγωνίστριες επιχειρήσεις μονάχα τη χρήση της όποιας εναπομένουσας ελεύθερης ικανότητας, επικαλούμενες ζητήματα που άπτονται της ασφάλειας του δικτύου ή τεχνικές δυσκολίες.

(125) Συνεπώς, οι ανταγωνιστές των μελών του δυοπωλίου οι οποίοι ενδεχομένως δεν διαθέτουν δικό τους δίκτυο μεταγωγής υφίστανται αρνητικές συνέπειες από τις ρυθμίσεις που διέπουν τη χρήση των δικτύων. Η εξέχουσα θέση που κατέχουν στην αγορά οι VEBA/VIAG και RWE διασφαλίζεται ακόμη περισσότερο μέσω των ρυθμίσεων που ισχύουν για τη χρήση των δικτύων μεταγωγής που ανήκουν στις ίδιες αυτές εταιρείες.

3.2.3.7. Ο έλεγχος του συντριπτικά μεγαλύτερου μέρους της παραγωγικής ικανότητας, των δικτύων μεταγωγής και της ικανότητας σύζευξης με γειτονικές χώρες παρέχει στο δυοπώλιο τη δυνατότητα να επηρεάζει αποφασιστικά την αγορά ηλεκτρικής ενέργειας, η οποία αναπτύσσεται συνεπεία της απελευθέρωσης

(126) Με βάση τα στοιχεία που έχει σήμερα υπόψη της η Επιτροπή, οι επιχειρήσεις εμπορίας ηλεκτρικής ενέργειας που παρίστανται ήδη στην αγορά αδυνατούν και αυτές να περιστείλουν την επιχειρησιακή ελευθερία που η διάρθρωση της αγοράς προσπορίζει στα μέρη.

(127) Από τότε που απελευθερώθηκε η γερμανική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας το 1998, ο κάθε πελάτης έχει πλέον το δικαίωμα να επιλέξει τους προμηθευτές του. Η κατάσταση αυτή οδήγησε στην ανάπτυξη εμπορικής δραστηριότητας, τόσο από την πλευρά των παραγωγών, όσο και από την πλευρά ανεξάρτητων εταιρειών εμπορίας ηλεκτρικής ενέργειας. Οι υπάρχουσες εταιρείες διασύνδεσης έχουν σε μεγάλο βαθμό επεκτείνει την εμπορική τους δραστηριότητα και πέραν της παραδοσιακής τους περιοχής διασύνδεσης. Οι ανεξάρτητες επιχειρήσεις εμπορίας ηλεκτρικής ενέργειας (π.χ. Enron, Fortum και Vasa Energy) εισήλθαν εκ νέου στην αγορά, αλλά έχουν έως σήμερα επικεντρώσει τη δραστηριότητά τους σε βραχυπρόθεσμες παραγγελίες άμεσης παράδοσης και δεν έχουν καταφέρει να συνάψουν μακροπρόθεσμες συμβάσεις προμήθειας πλην ελαχίστων εξαιρέσεων. Η ιδιόκτητη ικανότητα παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας που διαθέτουν είναι αμελητέα, με αποτέλεσμα να εξαρτώνται σε ανάλογο βαθμό από την πρόσβαση σε ελεύθερη ικανότητα.

(128) Οι επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην υπό εξέταση αγορά θεωρούν ότι απαραίτητη προϋπόθεση για να υπάρξει μία αγορά εμπορίας ηλεκτρικής ενέργειας η οποία να μπορεί να επηρεάσει ουσιαστικά την ελευθερία διαμόρφωσης των τιμών από την πλευρά των μελών του δυοπωλίου είναι η ύπαρξη επαρκούς ρευστότητας στην αγορά αυτή. Η πλεονάζουσα ικανότητα η οποία είναι διαθέσιμη για τις ανεξάρτητες επιχειρήσεις εμπορίας ηλεκτρικής ενέργειας ανήκει κατά κύριο λόγο στις εταιρείες VEBA/VIAG και RWE, όπως έχει επισημανθεί πιο πάνω. Ως εκ τούτου, οι εν λόγω εταιρείες διαθέτουν ευρεία ελευθερία διαμόρφωσης των τιμών, δεδομένου ότι οι υπόλοιποι παραγωγοί αδυνατούν να καλύψουν το σύνολο της ζήτησης. Οι δύο επιχειρηματικοί όμιλοι θα είναι συνεπώς σε θέση να αποφασίζουν τις ποσότητες ηλεκτρικής ενέργειας που θα διοχετεύονται στις ανεξάρτητες επιχειρήσεις εμπορίας στη γερμανική αγορά και να ασκούν μόνιμο έλεγχο επί των τιμών.

(129) Το ίδιο σκεπτικό ισχύει για τις συναλλαγές μέσω των γερμανικών «χρηματιστηρίων» ηλεκτρικής ενέργειας, τα οποία αναμένεται να αρχίσουν να λειτουργούν το φθινόπωρο του τρέχοντος έτους. Η LPX υποστηρίζει ότι, για να λειτουργεί εύρυθμα ένα χρηματιστήριο και να επιτελεί τη θεμελιώδη λειτουργία της διαμόρφωσης των τιμών, πρέπει ένα ποσοστό μεταξύ 15 και 25 % της εθνικής φυσικής κατανάλωσης να είναι δυνατό να αποτελέσει αντικείμενο συναλλαγής στο πλαίσιο του χρηματιστηρίου. Λόγω της υψηλής συγκέντρωσης της παραγωγικής ικανότητας που κατέχουν οι VEBA/VIAG και RWE, οι δύο όμιλοι είναι σε θέση να αποφασίσουν για την επιτυχία ή μη των χρηματιστηρίων και κατ' επέκταση για την επιτυχία και την κερδοφορία των ανταγωνιστών τους.

4. *Συμπέρασμα*

(130) Συνοψίζοντας, η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η συγχώνευση των VEBA και VIAG θα επιδείνωνε σημαντικά τις δομές της γερμανικής αγοράς παροχής ηλεκτρικής ενέργειας στο επίπεδο της διασύνδεσης. Ο σχηματισμός δυοπωλίου (VEBA/VIAG και RWE ή RWE/VEW) θα αποδυνάμωνε καθοριστικά τον ανταγωνισμό. Λόγω της δεσπόζουσας θέσης τους στην αγορά και της πρόσβασης σε μέσα (π.χ. σταθμούς παραγωγής ενέργειας, δίκτυα μεταγωγής και σημεία μεταβίβασης δικτύου), τα μέλη του δυοπωλίου θα μπορούν σε μεγάλο βαθμό να αποτρέπουν την ανάπτυξη ανταγωνισμού στη γερμανική αγορά και, επιπλέον, θα είναι σε θέση να εμποδίσουν την εμφάνιση μίας εύρυθμα λειτουργούσας αγοράς εμπορίας ηλεκτρικής ενέργειας. Επομένως, η υπό εξέταση συγκέντρωση θα οδηγούσε στη δημιουργία κοινής δεσπόζουσας θέσης.

Β. *ΧΗΜΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ*

(131) Η VEBA δραστηριοποιείται στον κλάδο των χημικών προϊόντων μέσω των θυγατρικών εταιρειών της Degussa-Hüls AG και VEBA OEL AG (πετροχημικά προϊόντα). Οι δραστηριότητες του ομίλου VIAG στον κλάδο των χημικών προϊόντων ασκούνται από τη θυγατρική της εταιρεία SKW Trostberg AG και από τη θυγατρική αυτής της τελευταίας Goldschmidt AG. Η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η συγκέντρωση θα ενισχύσει περαιτέρω την ήδη υπάρχουσα δεσπόζουσα θέση στις αγορές δικυαναμίδης νατρίου και κυανιούχου χλωρίου.

Β.1. ΔΙΚΥΑΝΑΜΙΔΗ ΝΑΤΡΙΟΥ

1. *Σχετική αγορά*

(132) Η δικυαναμίδη νατρίου (NDC) παράγεται χημικώς από το υδροκυανικό οξύ και το χλωριούχο κυανούριο. Προκύπτει από την ένωση του (εξαιρετικά τοξικού) χλωριούχου κυανουρίου με κυαναμίδη. Επειδή το χλωριούχο κυανούριο είναι άκρως επικίνδυνη ουσία, η παραγωγή NDC γίνεται σε τόπο παρακείμενο προς τον τόπο όπου παράγεται το χλωριούχο κυανούριο.

(133) Η ουσία NDC χρησιμοποιείται κυρίως ως ενδιάμεσο προϊόν με σκοπό την παραγωγή των ενεργών ουσιών διγουανίδη πολυεξαμεθυλενίου (PHMBG), χλωροεξιδίνη και προγουανίλη. Η PHMBG χρησιμοποιείται για συντήρηση και αποστείρωση στον τεχνικό τομέα. Από πλευράς όγκου, η σημαντικότερη χρήση του είναι σε κολυμβητήρια ως βιοκτόνου ουσίας που δεν περιέχει χλώριο. Η ουσία PHMBG χρησιμοποιείται επίσης στη βιομηχανία τροφίμων, π.χ. στην κατεργασία κρέατος και στη ζυθοποιία, για τον καθαρισμό κάδων και σωλήνων, δεδομένου ότι δεν είναι τοξική και δεν διαβρώνει τα υλικά στεγανοποίησης. Στον κλάδο των πετρελαιοειδών η PHMBG χρησιμοποιείται στο πλαίσιο δοκιμών πίεσης επί αγωγών, διότι θανατώνει ανεπιθύμητους οργανισμούς αλλά όχι και τα βακτήρια που αποσυνθέτουν το θείο (τέτοιου είδους βακτήρια προστίθενται στο πετρέλαιο υψηλής περιεκτικότητας θείου). Η χλωροεξιδίνη είναι απολυμαντικό μέσο· χρησιμοποιείται επί ανθρώπων αλλά και επί ζώων που αποτελούν στοιχείο της ανθρώπινης διατροφικής αλυσίδας. Π.χ. χρησιμοποιείται στην ιατρική επί ανθρώπων (χειρουργική), στην κτηνιατρική (απολύμανση μαστών), στην παρασκευή καλλυντικών και σε υγρά καθαρισμού φακών επαφής. Η προγουανίλη χρησιμοποιείται ως μέσο θεραπείας της μαλάριας. Η δικυαναμίδη του νατρίου χρησιμοποιείται επίσης στη γεωργοχημική βιομηχανία ως ζιζανιοκτόνο.

(134) Οι πελάτες που ρωτήθηκαν δήλωσαν ομόφωνα ότι η δικυαναμίδη νατρίου αποτελεί γι' αυτούς ένα καίριο ενδιάμεσο προϊόν το οποίο δεν μπορεί να αντικατασταθεί από κανένα άλλο ενδιάμεσο προϊόν. Τα εμπλεκόμενα μέρη δεν αμφισβήτησαν τη βασιμότητα του ισχυρισμού αυτού. Ακόμη και αν ήταν διαθέσιμο στο ορατό μέλλον κάποιο άλλο ενδιάμεσο προϊόν, η χρήση του θα προϋπέθετε μεγάλης έκτασης προσαρμογές της μεθόδου παραγωγής, καθώς και την επανακαταχώρηση των προϊόντων που παράγονται έως σήμερα με τη χρήση NDC και όλων των σχετικών περαιτέρω εφαρμογών. Πλην όμως, η διαδικασία αυτή είναι χρονοβόρα και επιπλέον δαπανηρή. Με βάση τα ανωτέρω, η Επιτροπή συμπεραίνει ότι ως εξεταστέα αγορά προϊόντος πρέπει να εκληφθεί η αγορά της δικυαναμίδης νατρίου.

2. *Σχετική γεωγραφική αγορά*

(135) Τα μέρη βασίζουν την επιχειρηματολογία τους στην παραδοχή ότι η αγορά της δικυαναμίδης νατρίου είναι παγκόσμιων διαστάσεων. Οι ερωτηθείσες επιχειρήσεις υποστηρίζουν το ίδιο. Επομένως, γίνεται δεκτό ότι η γεωγραφική αγορά αναφοράς είναι πράγματι παγκόσμια.

3. *Αξιολόγηση από τη σκοπιά του ανταγωνισμού*

3.1. **Τρέχουσα κατάσταση της αγοράς**

(136) Η ουσία NDC παράγεται σήμερα παγκοσμίως σε μεγάλες ποσότητες από δύο μονάχα επιχειρήσεις, την Degussa και την SKW. Τα μέρη έχουν επίσης μνημονεύσει την Avecia Ltd., που εδρεύει στο Μάντσεστερ (Ηνωμένο Βασίλειο). Ωστόσο, η επιχείρηση αυτή εφαρμόζει μία μέθοδο παραγωγής από την οποία δεν προκύπτει καθαρή NDC, αλλά ένα ενδιάμεσο προϊόν (HMBDA), από το οποίο στη συνέχεια εξάγεται χλωροεξιδίνη και PHMBG. Το ενδιάμεσο αυτό προϊόν παράγεται μόνο από την Avecia και δεν διατίθεται στην αγορά, διότι η Avecia δεν ασχολείται με την εμπορία HMBDA. Η ελβετική εταιρεία Schweizer Lonza AG (Lonza) παρήγαγε NDC μέχρι το 1998, αλλά στη συνέχεια διέκοψε την παραγωγή της ουσίας αυτής και έκτοτε εμπορεύεται προϊόντα τα οποία προμηθεύεται από την […] (*). Τα μέρη εκτιμούν ότι η Lonza θα αρχίσει εκ νέου την παραγωγή κατά το δεύτερο εξάμηνο του τρέχοντος έτους.

(137) Η SKW παράγει NDC σε μία μονάδα της οποίας η ικανότητα αυξήθηκε από […]* t (το 1996) σε […]* t (το 1999). Η Degussa παράγει NDC σε μία μονάδα όπου παράγει και άλλα προϊόντα· δηλώνει ότι η ετήσια ικανότητα παραγωγής NDCπου διαθέτει είναι περίπου […]* t. Η Degussa χρησιμοποιεί την NDC για την παραγωγή χλωροεξιδίνης υπό μορφή βάσης χλωροεξιδίνης και διγλυκονάτης χλωροεξιδίνης. Η […]* προμηθεύεται από την Degussa ένα παράγωγο της NDC, το εξαμεθυλένιο δικυανογουανιδίνης (HMBCG), το οποίο επεξεργάζεται περαιτέρω με σκοπό την παραγωγή βάσης χλωροεξιδινίου και αλάτων χλωροεξιδινίου. Η […]* επιπλέον αγοράζει ποσότητες NDC.

(138) Σύμφωνα με εκτιμήσεις των μερών, η παγκόσμια ετήσια παραγωγή NDC είναι μεταξύ των 900 τόνων και των 1 300 τόνων. Η ποσότητα αυτή περιλαμβάνει την ποσότητα που εκτιμάται ότι αντιπροσωπεύει η ετήσια παραγωγή της Avecia (από […]* τόνους περίπου έως […]* τόνους περίπου). Τα μέρη παραγνωρίζουν εν προκειμένω ότι η Avecia δεν παράγει καθαρό NDC. Οι κατά προσέγγιση υπολογισμοί για παραγωγούς της Ασίας τους οποίους επικαλούνται τα μέρη δεν έχουν επιβεβαιωθεί από τις έρευνες της Επιτροπής.

(139) Αν αφαιρέσουμε τον όγκο παραγωγής της Avecia, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις των μερών, από την παγκόσμια παραγωγή, και πάλι σύμφωνα με τις εκτιμήσεις των μερών, απομένει μία ποσότητα η οποία οπωσδήποτε δεν υπερβαίνει τους […]* τόνους ανά έτος. Η ποσότητα αυτή ισούται εν πολλοίς με τη συνολική παραγωγή των μερών το έτος 1998, η οποία ανήλθε σε […]* τόνους περίπου. Με βάση τις εκτιμήσεις των μερών, τούτο σημαίνει ότι η μέγιστη παραγωγή των υπολοίπων εταιρειών είναι μικρότερη από […]* τόνους. Με αφετηρία το δεδομένο ότι η παγκόσμια παραγωγή ανέρχεται σε […]* τόνους περίπου, το μερίδιο της SKW είναι περίπου [50-60] %, ενώ το συνολικό μερίδιο των μερών είναι [< 100] %. Αν από τον αριθμό αυτό αφαιρεθούν οι ποσότητες παραγωγής που τα μέρη χρησιμοποιούν για να καλύψουν τις δικές τους ανάγκες, προκύπτει ότι ο όγκος της αγοράς ανέρχεται στους […]* τόνους περίπου. Εξ αυτών, στην SKW αντιστοιχούν […]* τόνοι, ήτοι ένα ποσοστό [60-70] %.

(140) Η Degussa υποστηρίζει ότι δεν ασχολείται ενεργά με την εμπορία NDC, αλλά ότι την παράγει για χρήση στο εσωτερικό του επιχειρηματικού της ομίλου, και συγκεκριμένα για την παραγωγή χλωροεξιδίνης. Ωστόσο, κατά το παρελθόν διέθεσε κάποιες μεμονωμένες συμπληρωματικές ποσότητες στην […]*. Μάλιστα, η Degussa παρέδωσε ένα μέρος των ποσοτήτων αυτών απευθείας σε πελάτες της […]*.

(141) Σήμερα, όσοι ενδιαφέρονται να αγοράσουν NDC μπορούν να απευθυνθούν σε δύο προμηθευτές: τη Lonza και την SKW. Ακόμη και από συντηρητικούς υπολογισμούς προκύπτει ότι η SKW καλύπτει πάνω από τα δύο τρίτα των

(*) Ορισμένα τμήματα του παρόντος κειμένου διατυπώθηκαν κατά τρόπο που να εξασφαλίζει την τήρηση του επαγγελματικού απορρήτου. Τα τμήματα αυτά περικλείονται σε αγκύλες και επισημαίνονται με έναν αστερίσκο.

αναγκών της αγοράς. Υπό τις συνθήκες αυτές, είναι δυνατό να θεωρηθεί ότι η SKW κατέχει δεσπόζουσα θέση.

(142) Χάρη στη Lonza, ωστόσο, οι αγοραστές έχουν σήμερα μέχρι ενός σημείου τη δυνατότητα να αντιδρούν στις τυχόν υπερβολικές απαιτήσεις της SKW όσον αφορά τις τιμές με το να περιορίζουν τις ποσότητες που παραγγέλλουν. Υπό την έννοια αυτή, η έκταση των δραστηριοτήτων της Lonza στην αγορά εξαρτάται από τις ποσότητες NDC που η Degussa είναι διατεθειμένη να πωλήσει. Από την πλευρά της, η Degussa συμβάλλει στον εφοδιασμό της αγοράς μέσω των προαναφερθεισών ποσοτήτων που πωλεί στη Lonza. Προ της συγκέντρωσης, η Degussa θα μπορούσε να θεωρηθεί και ως δυνητικός ανταγωνιστής στην σχετική αγορά.

(143) Με την εξαίρεση της AstraZeneca, όλες οι επιχειρήσεις που χρειάζονται μεγάλες ποσότητες NDC είναι μικρού ή μεσαίου μεγέθους. Η AstraZeneca χρησιμοποιεί την NDC για να παραγάγει προγουανίλη, η οποία διατίθεται στην αγορά με το εμπορικό σήμα Paludrin. Οι ποσότητες που χρειάζεται για το σκοπό αυτό είναι σχετικά περιορισμένες.

3.2. **Συνέπειες της συγκέντρωσης**

(144) Η συγκέντρωση θα έχει ως συνέπεια να εκλείψει ως δυνητικός ανταγωνιστής η Degussa, η οποία σήμερα έχει επαφές και με πελάτες της Lonza. Αντιστοίχως, η νέα οντότητα, που θα κατέχει δεσπόζουσα θέση στην αγορά, δεν θα έχει συμφέρον να εφοδιάζει τη Lonza, δηλαδή τον μοναδικό ανταγωνιστή της. Από την άποψη αυτή, η συγκέντρωση θα σημάνει, αν μη τι άλλο, την περαιτέρω αποδυνάμωση της ανταγωνιστικής θέσης της Lonza. Πέραν αυτού, η Degussa δραστηριοποιείται ήδη σε μία αγορά σε επόμενα στάδια της παραγωγής (χλωροεξιδίνης), στην οποία και αποτελεί δυνητικό ανταγωνιστή για το προϊόν PHMBG, δεδομένου ότι από το HMBCG που παράγει η Degussa είναι δυνατό να προκύψουν κατόπιν περαιτέρω επεξεργασίας τόσο χλωροεξιδίνη όσο και PHMBG. Οι Degussa/SKW θα μπορούσαν να αποφασίσουν κατά πόσον, συνολικά, είναι πιο συμφέρον γι' αυτές να διαθέσουν τη δικυαναμίδη νατρίου στην αγορά ή να τη χρησιμοποιήσουν για τις δικές τους ανάγκες. Στην τελευταία αυτή περίπτωση θα μπορούν να εμποδίζουν σε μεγάλο βαθμό τον εφοδιασμό σε NDC των ανταγωνιστών της Degussa στην κατάντη αγορά χλωροεξιδίνης ή να καθιστούν τον εφοδιασμό τους πιο δαπανηρό, υπονομεύοντας με τον τρόπο αυτό τη μακροπρόθεσμη ανταγωνιστικότητά τους.

3.2.1. *Ισχυρισμοί των μερών σχετικά με την πιθανή επάνοδο της Lonza στην αγορά*

(145) Τα μέρη έχουν ισχυρισθεί ότι υπάρχει περίπτωση επανόδου της Lonza στην αγορά με δική της παραγωγή. Πλην όμως, το στοιχείο αυτό δεν μεταβάλλει την αξιολόγηση της συγκέντρωσης υπό το πρίσμα του ανταγωνισμού. Αν δεν πραγματοποιείτο η συγκέντρωση, η Lonza θα έπαυε να είναι πελάτης της Degussa, στον βαθμό που θα παρήγαγε η ίδια ορισμένες ποσότητες. Κάτι τέτοιο θα παρακινούσε την Degussa να πωλεί την παραγωγή της αλλού, ανταγωνιζόμενη με τον τρόπο αυτό τις ποσότητες που παράγει η SKW. Η συγκέντρωση θα είχε ως συνέπεια την εξάλειψη του ανταγωνισμού αυτού, ενώ αντίστοιχη θα ήταν η ενίσχυση της δεσπόζουσας θέσης της SKW, η οποία σε καμία περίπτωση δεν θα απειλείτο από τις ποσότητες που εκτιμάται ότι θα διέθετε στην αγορά η Lonza ([…]* τόνοι ετησίως) ([40]).

3.2.2. *Η είσοδος στην αγορά άλλων ανταγωνιστών είναι απίθανη*

(146) Εξάλλου, σε περίπτωση που τα μέρη αυξήσουν αισθητά τις τιμές, και πάλι είναι απίθανο να απειληθούν από την είσοδο νέων ανταγωνιστών στην αγορά. Σήμερα, μόνο η Avecia θα μπορούσε να θεωρηθεί δυνητικός ανταγωνιστής. Ωστόσο, ακόμη και αν η Avecia επιθυμούσε να διαθέσει ποσότητες NDC στην ελεύθερη αγορά, θα ήταν προηγουμένως υποχρεωμένη να αναδιοργανώσει σε σημαντικό βαθμό την παραγωγή της, προκειμένου να είναι σε θέση να παράγει καθαρή NDC. Σχετικά με το θέμα αυτό πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι η Avecia προμηθεύεται την κυαναμίδη που χρειάζεται για την παραγωγή HMBDA από την […]* . Λόγω της αστάθειας της κυαναμίδης, η Avecia αδυνατεί να τη μεταφέρει σε μεγάλες αποστάσεις. Για τον λόγο αυτό, η μεταστροφή της σε άλλον προμηθευτή δεν θα ήταν ευχερής.

4. ***Συμπέρασμα***

(147) Για τους προεκτεθέντες λόγους η Επιτροπή θεωρεί ότι η συγκέντρωση θα οδηγούσε σε μόνιμη ενίσχυση της δεσπόζουσας θέσης που τα μέρη κατέχουν στην αγορά δικυαναμίδης νατρίου.

Β.2. ΚΥΑΝΙΟΥΧΟ ΧΛΩΡΙΟ

1. ***Σχετική αγορά***

1.1. **Περιγραφή του κυανιούχου χλωρίου και των τεσσάρων κύριων εφαρμογών του**

(148) Το κυανιούχο χλώριο (CC) είναι ένα ενδιάμεσο χημικό παράγωγο του υδροκυανικού οξέος. Η χημική του σύσταση είναι απλή και δεν καλύπτεται πλέον εδώ και καιρό από ευρεσιτεχνία. Η πιο σημαντική πρώτη ύλη για την παραγωγή του CC είναι, πέραν του υδροκυανικού οξέος, το αέριο χλωρίου.

(149) Το CC είναι ένα βασικό αγαθό το οποίο πωλείται υπό μορφή σκόνης ή τήγματος. Κατά τα άλλα, δεν υπάρχει αξιόλογος βαθμός διαφοροποίησης του προϊόντος. Πέραν της τιμής, οι σημαντικότερες παράμετροι που έχουν σημασία για τον ανταγωνισμό είναι απλώς η ποιότητα του προϊόντος (καθαρότητα και —αν πρόκειται για σκόνη— η ρευστότητα) και ο τύπος συσκευασίας. Σε ό,τι αφορά τη συσκευασία, σημασία δεν έχουν μόνο οι διαστάσεις. Το CC κατατάσσεται στις «λιγότερο επικίνδυνες» ουσίες. Ως εκ τούτου, για τη μεταφορά του ισχύουν ορισμένες απαιτήσεις που θεσπίζονται από το κράτος.

([40]) Ο όγκος αυτός προκύπτει από εκτιμήσεις με βάση τις ποσότητες που η Degussa προμήθευσε στη Lonza κατά το χρονικό διάστημα στο οποίο η Lonza δεν παρήγαγε πλέον η ίδια NDC. Αν ληφθεί υπόψη η ιδία κατανάλωση της Lonza, συνάγεται ότι ο όγκος των σχετικών συναλλαγών υπολείπεται των […] * τόνων ετησίως.

(150) Με τη διανομή του CC ασχολούνται κατά κύριο λόγο οι επιχειρήσεις που το παράγουν, καθώς και εισαγωγείς. Τα μέρη υποστηρίζουν ότι οι εμπορικές επιχειρήσεις δεν συμμετέχουν καθόλου στη διανομή.

(151) Το CC χρησιμοποιείται κυρίως για την παραγωγή ζιζανιοκτόνων, οπτικών λευκαντικών, χρωστικών ουσιών αντίδρασης και απορροφητών υπεριώδους ακτινοβολίας.

(152) Ένα ποσοστό [> 50 %] (*) της παραγωγής CC χρησιμοποιείται στον γεωργοχημικό κλάδο με σκοπό την παραγωγή ουσιών για την καταπολέμηση των ζιζανίων στην καλλιέργεια αραβοσίτου (ζιζανιοκτόνα) αραβοσίτου.

(153) [Σημαντικά τμήματα της παραγωγής]* υποβάλλονται σε περαιτέρω επεξεργασία με σκοπό την παραγωγή οπτικών λευκαντικών. Τα λευκαντικά αυτά χρησιμοποιούνται για την οπτική λεύκανση χάρτου και υφασμάτων, καθώς επίσης ως συστατικό απορρυπαντικών. Τα οπτικά λευκαντικά μεταβάλλουν τις ιδιότητες αντίδρασης των εν λόγω υλικών σε σχέση με συγκεκριμένα φωτοσυστατικά τους και προσδίδουν μία ιδιαιτέρως λευκή όψη στα προϊόντα επί των οποίων εφαρμόζονται.

(154) Το CC χρησιμοποιείται επίσης με σκοπό την παραγωγή χρωστικών ουσιών αντίδρασης. Η προσθήκη CC επαυξάνει την αντοχή των βαφών υφασμάτων, διότι το CC ενισχύει τη συνάφεια μεταξύ της βαφής και της ίνας. Τα μέρη εκτιμούν ότι [ένα τμήμα]* της παραγωγής CC χρησιμοποιείται γι' αυτόν τον σκοπό.

(155) Τέλος, αξιόλογες ποσότητες CC ([< 10 %] της παγκόσμιας παραγωγής)* χρησιμοποιούνται για την παραγωγή σταθεροποιητών υπεριώδους ακτινοβολίας, που χρησιμοποιούνται για την κατασκευή πλαστικών. Το CC προστατεύει την επιφάνεια των πλαστικών από το ξεθώριασμα και τη φθορά.

(156) Σύμφωνα με τους ανταγωνιστές και τους πελάτες που ρωτήθηκαν, το CC αποτελεί την εξεταστέα αγορά προϊόντος, αν και δύο πελάτες κάνουν διάκριση μεταξύ κονιορτοποιημένου και τηγμένου CC. Μόνο η Degussa παράγει τηγμένο CC. Η παραγωγή ανέρχεται σε περίπου […]* τόνους ετησίως στην Ευρώπη και σε περίπου […]* τόνους ετησίως στις ΗΠΑ. Δεν είναι απαραίτητο να δοθεί απάντηση στο ερώτημα για το κατά πόσο οι δύο παραλλαγές του προϊόντος αποτελούν μια ενιαία ή δύο αυτοτελείς αγορές προϊόντος, και τούτο διότι η αξιολόγηση της συγκέντρωσης υπό το πρίσμα του ανταγωνισμού δεν εξαρτάται από το συγκεκριμένο ζήτημα.

1.2. **Τα μέρη θεωρούν ότι το CC επιδέχεται υποκατάστασης σε όλες του τις εφαρμογές**

(157) Τα μέρη διατείνονται ότι διεξάγεται έντονος ανταγωνισμός μεταξύ του CC και άλλων ενδιάμεσων προϊόντων τα οποία ομοίως χρησιμοποιούνται για την παραγωγή προϊόντων που πωλούνται στις προαναφερθείσες αγορές κατανάλωσης.

(158) Τα μέρη θεωρούν ακόμη ότι το CC είναι ένα ενδιάμεσο προϊόν το οποίο δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί από τον τελικό καταναλωτή και ότι το ανταγωνιστικό του περιβάλλον θα πρέπει να αξιολογηθεί όχι μόνο σε συσχετισμό με τον ανταγωνισμό μεταξύ παραγωγών, αλλά πρωτίστως υπό το πρίσμα των τεσσάρων αγορών κατανάλωσης που αντιστοιχούν στους προαναφερθέντες τρόπους εφαρμογής. Υποστηρίζουν ότι στις αγορές αυτές τα προϊόντα που παράγονται με τη χρήση CC ανταγωνίζονται τα προϊόντα που δεν περιέχουν CC. Για το λόγο αυτό τα μέρη ζητούν από την Επιτροπή να μην ερευνήσει τους όρους ανταγωνισμού που ισχύουν για την παραγωγή και πώληση CC, αλλά να θεωρήσει ότι εξεταστέες είναι οι προαναφερθείσες αγορές κατανάλωσης. Προς επίρρωση του αιτήματός τους αυτού υποστηρίζουν ότι το CC, ως ενδιάμεσο προϊόν, δέχεται έντονο ανταγωνισμό στις αγορές κατανάλωσης από άλλα ενδιάμεσα προϊόντα τα οποία ομοίως χρησιμοποιούνται για την παραγωγή των ίδιων τελικών προϊόντων που προσφέρονται προς πώληση στις συγκεκριμένες αγορές κατανάλωσης. Διατείνονται ότι η παραγωγή και πώληση CC δεν έχει σημασία για την αξιολόγηση της παρούσας συγκέντρωσης ως προς το συγκεκριμένο σημείο από την άποψη του ανταγωνισμού, διότι δεν συγκροτούν την «αγορά αναφοράς» κατά την έννοια του εντύπου CO. Εν προκειμένω, τα μέρη συγχέουν την οριοθέτηση της αγοράς σχετικού προϊόντος, η οποία περιλαμβάνει «όλα τα προϊόντα […]* που είναι δυνατόν να εναλλάσσονται ή να υποκαθίστανται αμοιβαία από τον καταναλωτή, λόγω των χαρακτηριστικών, των τιμών και της χρήσης για την οποία προορίζονται» ([41]), με την ανάλυση των παραγόντων που διαμορφώνουν τις συνθήκες ανταγωνισμού στις συγκεκριμένες αγορές.

1.3. **Εντούτοις, δεν υπάρχουν δυνατότητες υποκατάστασης του CC, τόσο ως συστατικού όσο και για τα προϊόντα που προκύπτουν από περαιτέρω επεξεργασία**

(159) Οι ισχυρισμοί των μερών σχετικά με τα πολλά πιθανά υποκατάστατα που υπάρχουν και για τις τέσσερις κύριες εφαρμογές του CC δεν επιβεβαιώθηκαν από τις έρευνες της Επιτροπής. Αντιθέτως, από πλευράς πελατών έχει υποστηριχθεί ότι, προς το παρόν, δεν έχουν τη δυνατότητα να αντικαταστήσουν το CC με άλλες χημικές ουσίες στα προϊόντα που παράγουν.

(160) Σε ό,τι αφορά τα ζιζανιοκτόνα, η απαγόρευση της ατραζίνης δεν μπορεί επ' ουδενί να θεωρηθεί ισοδύναμη με την απαγόρευση όλων των ζιζανιοκτόνων αραβοσίτου που περιέχουν CC. Εξάλλου, ούτε τα μέρη ισχυρίζονται κάτι τέτοιο. Σύμφωνα με πληροφορίες της Ομοσπονδιακής Υπηρεσίας Δασών και Γεωργίας του Βερολίνου και του Μπράουνσβάιχ, ακόμη και μετά την απαγόρευση στη Γερμανία της ατραζίνης που περιέχει CC, εξακολουθεί να επιτρέπεται στη χώρα αυτή η χρήση 13 άλλων ζιζανιοκτόνων που χρησιμοποιούνται στην καλλιέργεια αραβοσίτου και των οποίων το ενεργό συστατικό συντίθεται με τη χρήση CC. Ωστόσο, ακόμη και αν απαγορεύονταν όλα τα ζιζανιοκτόνα αραβοσίτου που περιέχουν CC, κάτι τέτοιο θα συνεπάγετο την απλή συρρίκνωση της αγοράς CC. Ειδικότερα, δεν είναι σωστό να υποτεθεί ότι η εκάστοτε επιχείρηση θα μπορούσε σε σύντομο χρονικό διάστημα και χωρίς υψηλότερο κόστος να αντικαταστήσει το CC με κάποιο άλλο ενεργό συστατικό. Η βασιμότητα της παρατήρησης αυτής ενισχύεται από το γεγονός ότι κάθε προϊόν με νέα σύνθεση χρήζει έγκρισης προτού να διατεθεί στην αγορά.

([41]) Ανακοίνωση της Επιτροπής όσον αφορά τον ορισμό της σχετικής αγοράς για τους σκοπούς του κοινοτικού δικαίου ανταγωνισμού (ΕΕ C 372 της 9.12.1997, σ. 5.).

(161) Τα οπτικά λευκαντικά χρησιμοποιούνται για την παραγωγή χάρτου, υφασμάτων, πλαστικών και απορρυπαντικών. Στη χαρτοβιομηχανία, τα λευκαντικά με βάση το CC δεν είναι δυνατό να αντικατασταθούν από λευκαντικά που δεν περιέχουν CC, ενώ στην κλωστοϋφαντουργία η δυνατότητα αντικατάστασης εξαρτάται από την ίνα που χρησιμοποιείται. Για το βαμβάκι, που αποτελεί με μεγάλη διαφορά την ίνα που χρησιμοποιείται ευρύτερα στην κλωστοϋφαντουργία, χρησιμοποιούνται αποκλειστικά οπτικά λευκαντικά με βάση το CC, ενώ για τις συνθετικές ίνες χρησιμοποιούνται αποκλειστικά λευκαντικά που δεν περιέχουν CC. Στην περίπτωση των απορρυπαντικών δεν υπάρχει δυνατότητα αντικατάστασης των λευκαντικών με βάση το CC στις υψηλές θερμοκρασίες πλύσης. Συνεπώς, σε γενικές γραμμές το CC, ως εκ της εφαρμογής του, δεν είναι δυνατό να αντικατασταθεί στον συγκεκριμένο τομέα.

(162) Σε ό,τι αφορά την αντικατάσταση του CC στο μέλλον, είναι γεγονός για όλα τα είδη εφαρμογών ότι οι αγοραστές του CC θα πρέπει πρώτα να αναπτύξουν νέα προϊόντα και να προσαρμόσουν αναλόγως τις μεθόδους παραγωγής τους, χωρίς να συνυπολογίζει κανείς τις κατά κανόνα χρονοβόρες διαδικασίες λήψης έγκρισης που ενδεχομένως πρέπει να ολοκληρωθούν πριν από τη διάθεση ενός καινούργιου προϊόντος στην αγορά.

1.4. **Συνεπώς το CC αποτελεί την σχετική αγορά**

(163) Το CC πρέπει επομένως να θεωρηθεί ως η σχετική αγορά.

2. ***Σχετική γεωγραφική αγορά***

(164) Τα μέρη παράγουν CC σε διάφορα σημεία της Ευρώπης και των ΗΠΑ (VEBA). Επίσης, στην Ευρώπη παράγεται CC από την ελβετική εταιρεία Lonza AG, η οποία ανήκει στον όμιλο Algroup-Lonza. Στις ΗΠΑ παράγεται CC και από τη Novartis. Οι εν λόγω επιχειρήσεις εμπορεύονται το CC παγκοσμίως, με εξαίρεση τη Novartis AG, η οποία το χρησιμοποιεί αποκλειστικά και μόνο για την κάλυψη ιδίων αναγκών […]*.

(165) Οι ερωτηθείσες επιχειρήσεις και τα μέρη θεωρούν ότι η σχετική αγορά είναι παγκόσμιας εμβέλειας και επισημαίνουν την αύξηση των εισαγωγών από την Κίνα στην περιοχή του ΕΟΧ. Το κόστος μεταφοράς αντιστοιχεί συνολικά σε ποσοστό [< 7] %* της συνολικής τιμής, ανάλογα με τη χώρα προορισμού, με αποτέλεσμα το CC να εξάγεται παντού. Για τις εισαγωγές δεν ισχύουν αξιόλογοι περιορισμοί, και τούτο ισχύει ιδίως για τις εισαγωγές από την Κίνα. Από την άλλη πλευρά, οι ερωτηθείσες επιχειρήσεις υποστηρίζουν ότι η μεταφορά (και κατεργασία) του CC ενέχουν σοβαρούς κινδύνους. Όταν το CC έρχεται σε επαφή με την ατμόσφαιρα ή την ατμοσφαιρική υγρασία, σχηματίζεται υδροχλωρικό οξύ, ενώ κατά τη θέρμανση (καύση) σχηματίζεται υδροκυανικό οξύ. Για τον λόγο αυτό, οι χρήστες λαμβάνουν αυξημένα μέτρα πρόληψης ήδη κατά την παράδοση του CC. Π.χ. φροντίζουν οι παρεχόμενες ποσότητες να φορτώνονται σε οχήματα-δεξαμενές και η φύλαξη να γίνεται σε σιλό ή δεξαμενές. Ωστόσο, για την αξιολόγηση από τη σκοπιά του ανταγωνισμού είναι δυνατό να αφεθεί χωρίς απάντηση το ερώτημα κατά πόσον η γεωγραφική αγορά αναφοράς, με βάση τους προαναφερθέντες κινδύνους, καλύπτει μόνο τη δυτική Ευρώπη (ΕΟΧ και Ελβετία) ή ολόκληρο τον κόσμο.

3. ***Αξιολόγηση από τη σκοπιά του ανταγωνισμού***

3.1. **Με βάση τα μερίδια αγοράς της, η Degussa κατέχει δεσπόζουσα θέση στην αγορά CC· η υπό εξέταση συγκέντρωση θα προκαλούσε σημαντική αύξηση των μεριδίων αγοράς της**

(166) Τα μέρη εκτιμούν ότι οι παραγωγοί CC παγκοσμίως διέθεταν κατά την προηγούμενη τριετία την ακόλουθη ικανότητα παραγωγής:

Πίνακας: Συνολική ικανότητα σε τόνους

	SKW	Degussa	Lonza	Novartis	Ιαπωνία	Κίνα
1996	[…]*.000	[…]*.000	[…]*.000	[…]*.000	[…]*.000	[…]*.000
1997	[…]*.000	[…]*.000	[…]*.000	[…]*.000	[…]*.000	[…]*.000
1998	[…]*.000	[…]*.000	[…]*.000	[…]*.000	—	[…]*.000

(167) Με βάση τις εκτιμήσεις των μερών για τη χρησιμοποίηση ικανότητας, προκύπτει η ακόλουθη εικόνα για την παραγωγή CC κατά την τελευταία τριετία:

Πίνακας: Παραγωγή σε τόνους

	SKW	Degussa	Lonza	Novartis	Ιαπωνία	Κίνα	Σύνολο	Σύνολο χωρίς τη Novartis
1996	[…]*	[…]*	[…]*	[…]*	[…]*	[…]*	[…]*	[70 000-80 000]
1997	[…]*	[…]*	[…]*	[…]*	[…]*	[…]*	[…]*	[90 000-100 000]
1998	[…]*	[…]*	[…]*	[…]*	—	[…]*	[…]*	[80 000-90 000]

(168) Είναι σκόπιμο να σημειωθεί στο σημείο αυτό ότι οι εκτιμήσεις της Lonza για το μέγεθος της παγκόσμιας αγοράς υπολείπονται σημαντικά των εκτιμήσεων των μερών· η απόκλιση προκύπτει αποκλειστικά και μόνο από την εκτίμηση για το μερίδιο που αντιστοιχεί στην κινεζική παραγωγή (10 % κατά τη Lonza, 30 % περίπου κατά τα μέρη). Με βάση τις εκτιμήσεις της Lonza, το μερίδιο αγοράς των μερών είναι ακόμη μεγαλύτερο. Επιπλέον, η παραγωγή της Κίνας κατανέμεται μεταξύ περισσοτέρων επιχειρήσεων.

(169) Πάντως ήδη, με βάση τις εκτιμήσεις των μερών, τα παγκόσμια μερίδια αγοράς (επί %) έχουν ως εξής:

	SKW	Degussa	SKW + Degussa	Lonza
1996	[< 20]	[50-60]	[70-80]	[< 10]
1997	[< 20]	[50-60]	[60-70]	[< 10]
1998	[< 20]	[50-60]	[60-70]	[< 10]

(170) Με βάση τα δεδομένα που έχουν υποβάλει τα μέρη για τον ΕΟΧ, τα μερίδια αγοράς στον ΕΟΧ το 1998 έχουν ως εξής: Degussa: [60-70] %·SKW: [20-30] % και Lonza: [< 10] %. Για τον ΕΟΧ και την Ελβετία, η εικόνα που θα προέκυπτε θα ήταν παρεμφερής. Οι εισαγωγές από την Κίνα δεν έχουν και εν προκειμένω καμία σημασία.

3.2. **Η Novartis κατέχει ηγετική θέση όσον αφορά την από πλευράς όγκου σπουδαιότερη εφαρμογή του CC, αλλά δεν περιορίζει σημαντικά την ελευθερία κινήσεων των Degussa/SKW όσον αφορά το ύψος των τιμών**

(171) Τα μέρη διατείνονται ότι ο σημαντικότερος παράγοντας που τα εμποδίζει να διαμορφώνουν ανεξέλεγκτα την τιμολογιακή τους πολιτική είναι η δεσπόζουσα θέση της Novartis στην κατάντη αγορά ζιζανιοκτόνων. Υποστηρίζουν ότι οι δραστηριότητες της Novartis, κυρίως στις αγορές των ΗΠΑ και της Νοτίου Αμερικής, αποτελούν καθοριστικό παράγοντα για το ύψος των τιμών του CC στον τομέα των ζιζανιοκτόνων που περιέχουν τριαζίνη (δηλαδή των ζιζανιοκτόνων αραβοσίτου που έχουν ως βάση το CC). Οποιαδήποτε αύξηση από πλευράς Degussa/SKW του κόστους χρήσης του CC θα περιήγαγε αυτομάτως τους πελάτες τους σε σαφώς μειονεκτική ανταγωνιστική θέση έναντι της Novartis, η οποία εκτιμάται ότι διαθέτει μη χρησιμοποιούμενη ικανότητα παραγωγής της τάξεως των […]*. Η επιχειρηματολογία αυτή δεν είναι δυνατό να γίνει δεκτή. Είναι πράγματι πιθανό, όπως υποστηρίζουν τα μέρη, η ισχυρή θέση της Novartis στην κατάντη αγορά ζιζανιοκτόνων αραβοσίτου να περιστέλλει μέχρι ενός σημείου τα περιθώρια ευελιξίας της Degussa όσον αφορά τον καθορισμό των τιμών, στο μέτρο που το CC πωλείται σε παραγωγούς ζιζανιοκτόνων. Η περιστολή αυτή συμπίπτει κανονικά με μία αύξηση της τιμής του ενδιάμεσου προϊόντος CC η οποία να είναι τόσο μεγάλη, ώστε οι πελάτες της Degussa να μην είναι πλέον σε θέση να παράγουν και να πωλούν τα ζιζανιοκτόνα τους σε ανταγωνιστική τιμή. Παρόλα αυτά, μία τέτοια περιστολή των περιθωρίων ευελιξίας της Degussa στο πεδίο των τιμών (η οποία ούτως ή άλλως θα αφορούσε μόνο συγκεκριμένη κατηγορία πελατών) δεν αναιρεί την ορθότητα της άποψης ότι η εν λόγω εταιρεία κατέχει δεσπόζουσα θέση στην αγορά CC. Καταρχάς, πρέπει να επισημανθεί ότι, σε γενικές γραμμές, η κατοχή δεσπόζουσας θέσης σε μία αγορά δεν ισοδυναμεί με πλήρη ελευθερία διαμόρφωσης των τιμών. Ακόμη και μια μονοπωλιακή επιχείρηση οφείλει (και όντως το πράττει) να λαμβάνει υπόψη ως έναν βαθμό την ελαστικότητα της ζήτησης από την πλευρά των πελατών της. Αν υπάρξει αύξηση της τιμής πάνω από ένα ορισμένο επίπεδο, οι αρνητικές συνέπειες της συρρίκνωσης της ζήτησης ενδέχεται να υπερκεράσουν τα οφέλη από την αύξηση της τιμής. Στην προκείμενη περίπτωση, πρέπει καταρχάς να ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι το CC αντιπροσωπεύει μονάχα το ένα τρίτο περίπου του συνολικού κόστους παραγωγής των ζιζανιοκτόνων αραβοσίτου. Κατά συνέπεια, μία αύξηση της τιμής του CC δεν θα οδηγήσει κατ' ανάγκη σε ανάλογη αύξηση της τιμής του τελικού προϊόντος. Εξάλλου, ούτε τα μέρη έχουν ισχυριστεί κάτι τέτοιο έως σήμερα. Έπειτα, δεν έχει αποδειχθεί ότι η τιμή αποτελεί τη μοναδική παράμετρο η οποία επηρεάζει τις ενέργειες των παραγωγών ζιζανιοκτόνων αραβοσίτου. Σημαντικό ρόλο εν προκειμένω διαδραματίζουν επίσης η ποιότητα και οι υποδείξεις των πελατών. Ούτε πρέπει να παραγνωρισθεί το πλεονέκτημα το οποίο ενδεχομένως αντιπροσωπεύει η προσφορά πλειάδας προϊόντων τα οποία συμπληρώνουν το ένα το άλλο από την άποψη της επενέργειάς τους. Κατά συνέπεια, πρέπει να γίνει δεκτό ότι, στον συγκεκριμένο τομέα εφαρμογής του CC, που είναι και ο σημαντικότερος από πλευράς όγκου, οι αγοραστές του CC εξακολουθούν να έχουν κάποια περιθώρια ευελιξίας αν επιθυμούν να προστατεύσουν τους πελάτες τους από τη μετακύληση των αυξήσεων της τιμής του CC.

3.3. **Η Novartis, ο μεγαλύτερος παραγωγός CC παγκοσμίως, χρησιμοποιεί το CC αποκλειστικά για τη δική της παραγωγή και δεν αποτελεί δυνητικό ανταγωνιστή στην παγκόσμια αγορά**

(172) Μολονότι η Novartis αποτελεί τον μεγαλύτερο παραγωγό CC παγκοσμίως, υποβάλει η ίδια σε κατεργασία το σύνολο της παραγωγής της και δεν πραγματοποιεί πωλήσεις CC σε τρίτους. Κατά την άποψη της Επιτροπής, τέτοιες πωλήσεις είναι απίθανο να πραγματοποιηθούν μελλοντικώς, και τούτο εξαιτίας των ιδιαίτερων για τη Novartis συνθηκών παραγωγής στις ΗΠΑ, καθώς και εξαιτίας του γεγονότος ότι […]*.

3.4. **Η κινεζική παραγωγή CC είναι παρομοίως ανίκανη να περιστείλει ουσιαστικά την ελευθερία διαμόρφωσης των τιμών των Degussa/SKW**

(173) Τα μέρη επικαλούνται την αυξανόμενη σημασία της κινεζικής παραγωγής CC. Πέραν του εφοδιασμού της εγχώριας

αγοράς, αρκετές κινεζικές επιχειρήσεις πωλούν CC στην παγκόσμια αγορά, ιδίως στις αγορές των ΗΠΑ και του ΕΟΧ. Υποστηρίζεται ότι οι πωλήσεις στον ΕΟΧ πραγματοποιούνται σε τιμές οι οποίες είναι κατά […]* φθηνότερες. Ωστόσο, έως σήμερα οι ποσότητες CC κινεζικής παραγωγής που έφθαναν μέχρι την Ευρώπη ήσαν μηδαμινές, με αποτέλεσμα η σημασία της κινεζικής παραγωγής να φαίνεται μικρότερη από αυτήν που περιγράφουν τα μέρη (η Lonza εκτιμά ότι στον ΕΟΧ κατέχει μερίδιο αγοράς 1 %). Οι απαντήσεις που δόθηκαν από πελάτες επιβεβαιώνουν το συμπέρασμα αυτό. Μόνο μία επιχείρηση προσπάθησε να εξακριβώσει (με μικρή ποσότητα αρχικά) κατά πόσον τα προβλήματα που συνδέονταν με την κινεζική παραγωγή CC (μεταφορά, διαθεσιμότητα, ποιότητα) ήταν δυνατό να υπερπηδηθούν. Οι υπόλοιπες επιχειρήσεις, με την εξαίρεση μίας, η οποία δεν διαθέτει ακριβή στοιχεία, απέκλεισαν την πιθανότητα πραγματοποίησης τέτοιων πωλήσεων, επικαλούμενες τη μη ικανοποιητική ποιότητα και διαθεσιμότητα, καθώς και προβλήματα μεταφοράς.

3.5. **Η συγκέντρωση θα απέκλειε τη δυνατότητα συνέχισης της τακτικής των πελατών να στρέφονται και προς δεύτερο προμηθευτή (second-supply policy)**

(174) Τα μέρη υποστηρίζουν ότι ο κύριος όγκος των πωλήσεών τους αφορά έναν περιορισμένο αριθμό μεγάλων πελατών, των οποίων τα επαγγελματικά τμήματα προμηθειών θα επεδίωκαν αμέσως την εξασφάλιση ανταγωνιστικών προσφορών σε περίπτωση αύξησης της τιμής από πλευράς προμηθευτών. Ωστόσο, το επιχείρημα αυτό παραγνωρίζει το γεγονός ότι δεν θα υπάρχουν πια ανταγωνιστές ικανοί να προμηθεύσουν τις αναγκαίες ποσότητες.

(175) Το ανωτέρω σκεπτικό ισχύει ιδίως για το επιχείρημα ότι πολλοί από τους πελάτες εφαρμόζουν την πολιτική της εξασφάλισης και δεύτερης πηγής εφοδιασμού. Η συγκέντρωση θα μείωνε τον αριθμό των προμηθευτών CC από τρεις σε δύο. Η ικανότητα παραγωγής της Lonza είναι τόσο μικρή, ώστε, κατά την άποψη των περισσοτέρων ερωτηθέντων πελατών, η εταιρεία αυτή δεν είναι δυνατό να θεωρηθεί ως εναλλακτικός προμηθευτής αλλά μόνο ως συμπληρωματικός προμηθευτής σε σχέση με την Degussa ή/και την SKW. Εξάλλου, αν οι πελάτες εφάρμοζαν μια τέτοια στρατηγική, η Lonza δεν θα αναγκαζόταν να εφαρμόζει χαμηλότερη τιμή σε σύγκριση με τις Degussa/SKW προκειμένου να αξιοποιήσει καλύτερα τη μικρή της παραγωγική ικανότητα.

3.6. **Η συγκέντρωση θα ενισχύσει τη δεσπόζουσα θέση της Degussa**

(176) Για τους προεκτεθέντες λόγους είναι δυνατό να συμπεράνει κανείς ότι η Degussa κατέχει ήδη σήμερα δεσπόζουσα θέση στην αγορά CC. Η υπό εξέταση συγκέντρωση θα ενίσχυε σημαντικά και εις το διηνεκές τη θέση αυτή. Λαμβανομένης υπόψη της ασήμαντης θέσης της Lonza στην αγορά και της λίαν περιορισμένης παραγωγικής της ικανότητας, η νέα οντότητα θα καταφέρει να έχει ουσιαστικά το μονοπώλιο στην αγορά του CC, χωρίς να έχει σημασία το αν θα εκληφθεί ως εξεταστέα αγορά προϊόντος το CC εν γένει ή αν θα γίνει διάκριση μεταξύ κονιορτοποιημένου CC και τηγμένου CC, δεδομένου ότι αυτό το τελευταίο παράγεται αποκλειστικά από την Degussa. Ούτε έχει καμία σημασία το αν η αγορά αναφοράς καλύπτει τη δυτική Ευρώπη ή ολόκληρο τον κόσμο.

4. *Συμπέρασμα*

(177) Για τους προεκτεθέντες λόγους η Επιτροπή θεωρεί ότι η προτεινόμενη συγκέντρωση θα οδηγήσει στην ενίσχυση δεσπόζουσας θέσης.

(178) Η κοινοποιηθείσα συγκέντρωση θα οδηγήσει στη δημιουργία ή την ενίσχυση δεσποζουσών θέσεων, εξαιτίας των οποίων θα εμποδίζεται η ανάπτυξη ουσιαστικού ανταγωνισμού σε σημαντικό τμήμα της Κοινότητας. Κατά συνέπεια, η συγκέντρωση δεν συμβιβάζεται με την κοινή αγορά και με τη λειτουργία του ΕΟΧ.

Γ. *ΦΥΣΙΚΟ ΑΕΡΙΟ*

(179) Τα μέρη δραστηριοποιούνται επίσης εταιρειών του ομίλου στον τομέα της διανομής φυσικού αερίου και της παροχής του στους τελικούς καταναλωτές. Πρόκειται, ειδικότερα, για περιφερειακές εταιρείες παροχής φυσικού αερίου (VEBA: Avacon) ή για εταιρείες παροχής φυσικού αερίου που προμηθεύουν τελικούς καταναλωτές (VEBA: Avacon, Schleswag, Gelsenwasser, Thüga·VIAG: Contigas, Fränkische Gas-Lieferungsgesellschaft, Gasversorgung Ostbayern).

1. *Σχετικές αγορές*

(180) Τα μέρη κάνουν διάκριση μεταξύ του τμήματος της αγοράς που αντιπροσωπεύουν οι εκ μεγάλης αποστάσεως εργασίες με αντικείμενο φυσικό αέριο (εισαγωγή, αποθήκευση, καθώς επίσης μεταφορά και πώληση φυσικού αερίου σε αγοραστές χονδρικής) και της παροχής φυσικού αερίου στους τελικούς καταναλωτές (από περιφερειακούς προμηθευτές και τοπικούς διανομείς) και υποστηρίζουν ότι πρόκειται για τις σχετικές αγορές.

(181) Σε πρόσφατη απόφασή της ([42]), η Επιτροπή διερεύνησε τα δεδομένα του κλάδου φυσικού αερίου, και ιδιαίτερα τις συνθήκες που επικρατούν στις αγορές φυσικού αερίου μεγάλων αποστάσεων. Η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι, στο πλαίσιο της αγοράς φυσικού αερίου μεγάλων αποστάσεων, πρέπει να γίνει διάκριση μεταξύ δύο σχετικών αγορών· πρόκειται για τη μεταγωγή φυσικού αερίου μεταξύ περιφερειών και για τη μεταγωγή φυσικού αερίου στο επίπεδο μίας περιφέρειας. Η αγορά διαπεριφερειακής μεταγωγής φυσικού αερίου περιλαμβάνει την εισαγωγή φυσικού αερίου που προέρχεται από αλλοδαπούς παραγωγούς και τη συνακόλουθη μεταφορά του μέσω χερσαίων αγωγών προς περιφερειακές επιχειρήσεις φυσικού αερίου μεγάλων αποστάσεων. Όπως ακριβώς και οι περιφερειακές επιχειρήσεις φυσικού αερίου μεγάλων αποστάσεων, οι διαπεριφερειακές επιχειρήσεις φυσικού αερίου μεγάλων αποστάσεων προμηθεύουν κυρίως μεγάλους βιομηχανικούς πελάτες για τους οποίους ισχύουν ειδικά τιμολόγια, επιχειρήσεις που παράγουν ηλεκτρική ενέργεια και τοπικές επιχειρήσεις διανομής φυσικού αερίου. Η διαπεριφερειακή μεταγωγή φυσικού αερίου μεγάλων αποστάσεων αποτελεί αυτοτελή αγορά. Η ιδιαιτερότητα της δραστηριότητας αυτής, την οποία ασκούν διαπεριφερειακές επιχειρήσεις φυσικού αερίου

([42]) Υπόθεση COMP/M.1383 — Exxon/Mobil.

μεγάλων αποστάσεων, συνίσταται στο ότι περιλαμβάνει την εισαγωγή μεγάλων ποσοτήτων φυσικού αερίου από παραγωγούς χώρες. Οι επιχειρήσεις αυτές συνάπτουν, αντιστοίχως, με τους παραγωγούς συμβάσεις προμήθειας μεγάλης χρονικής διάρκειας και διαθέτουν τις εγκαταστάσεις που απαιτούνται για την εισαγωγή, τη μεταφορά του φυσικού αερίου σε μεγάλη απόσταση και την παροχή υπηρεσιών στους πελάτες (π.χ. αποθήκευση).

(182) Η Επιτροπή θεώρησε επίσης ως χωριστή την σχετική αγορά στο επόμενο στάδιο της εμπορίας, δηλαδή την αγορά παροχής φυσικού αερίου στους τελικούς καταναλωτές ([43]). Το φυσικό αέριο στην αγορά αυτή προσφέρεται από τοπικές επιχειρήσεις διανομής φυσικού αερίου, οι οποίες προμηθεύουν επαγγελματικούς και οικιακούς πελάτες μέσω ενός πυκνού δικτύου αγωγών χαμηλής τάσης.

(183) Οι έρευνες που διεξήχθησαν για την παρούσα υπόθεση δεν αποκάλυψαν κανένα στοιχείο το οποίο να θέτει εν αμφιβόλω την ορθότητα της προαναφερθείσας μεθόδου οριοθέτησης των αγορών. Ως εκ τούτου, η κατωτέρω αξιολόγηση από τη σκοπιά του ανταγωνισμού στηρίζεται στη συγκεκριμένη οριοθέτηση των αγορών.

(184) Τα μέρη ισχυρίζονται ότι οι δραστηριότητες των δύο ομίλων αλληλεπικαλύπτονται μόνο στον τομέα της παροχής φυσικού αερίου στους τελικούς καταναλωτές, οπότε η αγορά αυτή πρέπει να θεωρηθεί ως η σχετική αγορά. Ωστόσο, στο πλαίσιο της διαδικασίας η Επιτροπή έλαβε μία αναφορά στην οποία υποστηρίζεται ότι η υπό εξέταση συγκέντρωση θα οδηγήσει στην ενίσχυση της δεσπόζουσας θέσης της Ruhrgas AG στην αγορά διαπεριφερειακής μεταγωγής φυσικού αερίου μεγάλων αποστάσεων. Προς επίρρωση του ισχυρισμού αυτού επισημαίνονται στην αναφορά τα εξής: η συγκέντρωση θα απέκλειε σημαντικούς διαύλους πωλήσεων εις βάρος των ανταγωνιστών της Ruhrgas στην αγορά παροχής φυσικού αερίου μεγάλων αποστάσεων, διότι τόσο η VIAG όσο και η VEBA μετέχουν άμεσα στη Ruhrgas και συγχρόνως δραστηριοποιούνται με θυγατρικές τους στις κατάντη αγορές φυσικού αερίου. Συνεπεία της συγκέντρωσης, η Ruhrgas θα διαθέτει καλύτερη πρόσβαση — και μάλιστα παγίως — στους πελάτες στους οποίους κατέχουν συμμετοχή οι επιχειρήσεις του ομίλου της VIAG. Αντιστοίχως, στο πλαίσιο της αξιολόγησης από τη σκοπιά του ανταγωνισμού διερευνήθηκαν επίσης οι συνέπειες της συγκέντρωσης για τη θέση της Ruhrgas στην αγορά διαπεριφερειακής μεταγωγής φυσικού αερίου μεγάλων αποστάσεων.

2. *Σχετικές γεωγραφικές αγορές*

(185) Κατά το παρελθόν η Επιτροπή θεώρησε ότι οι αγορές φυσικού αερίου — τουλάχιστον στη Γερμανία — έχουν περιφερειακό χαρακτήρα και ότι τα όριά τους συμπίπτουν με τα όρια των γεωγραφικών περιοχών που αντιστοιχούν στις διάφορες προμηθεύτριες επιχειρήσεις. Με τη θέση σε ισχύ της νέας έκδοσης του γερμανικού ενεργειακού νόμου (EnWG — βλέπε παραπάνω), οι αρχικές συμφωνίες σχετικά με τον καταμερισμό της αγοράς έπαυσαν πλέον να ισχύουν. Παρόλα αυτά, σε αντίθεση με ό,τι συμβαίνει στον τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας, η ελευθέρωση δεν έχει ακόμη οδηγήσει σε αξιόλογες μεταβολές διαρθρωτικού χαρακτήρα στις γερμανικές αγορές φυσικού αερίου. Σύμφωνα με την οδηγία της ΕΚ σχετικά με την εσωτερική αγορά φυσικού αερίου ([44]), τα κράτη μέλη όφειλαν να ανοίξουν τις αγορές τους μέχρι τις 10 Αυγούστου του 2000. Κατά την ημερομηνία αυτή, οι επιχειρήσεις που εκμεταλλεύονται μονάδες που λειτουργούν με φυσικό αέριο, ανεξαρτήτως της ετήσιας κατανάλωσής τους, καθώς και οι τελικοί καταναλωτές που καταναλώνουν ετησίως περισσότερα από 25 εκατ. κυβικά μέτρα (m^3) πρέπει να είναι ελεύθεροι να επιλέξουν τον προμηθευτή τους (πρόκειται για τους λεγόμενους «επιλέξιμους πελάτες». Συνολικά, πρέπει να ελευθερωθεί το 20 % της αγοράς τουλάχιστον· μέχρι το 2005 το ποσοστό αυτό πρέπει να έχει αυξηθεί στο 28 % και μέχρι το 2010 στο 33 %. Η προαναφερθείσα ελάχιστη ετήσια κατανάλωση προβλέπεται να μειωθεί στα 15 εκατ. m^3 το έτος 2005 και στα 5 εκατ. m^3 το 2010. Σήμερα διεξάγονται διαπραγματεύσεις μεταξύ ενώσεων επιχειρήσεων με σκοπό τη σύναψη συμφωνίας για τον τομέα του φυσικού αερίου, κατά το πρότυπο της οικειοθελούς συμφωνίας που έχει συναφθεί μεταξύ των ενώσεων επιχειρήσεων του κλάδου ηλεκτρικής ενέργειας και προβλέπει τους όρους διόδευσης. Οι εν λόγω διαπραγματεύσεις διεξάγονται μεταξύ του Verband der Industriellen Kraftwirtschaft (VIK), του Bundesverband der Deutschen Industrie (BDI) και του Bundesverband der Gas- und Wasserwirtschaft (BGW). Σε αντίθεση με ό,τι ισχύει στον κλάδο ηλεκτρικής ενέργειας, όπου ήδη αναγνωρίζεται δικαίωμα πρόσβασης στα δίκτυα και υπάρχει δυνατότητα ανάπτυξης ανταγωνισμού στον τομέα της διόδευσης, οι βασικές αυτές προϋποθέσεις για την ανάπτυξη ανταγωνισμού εκτός των παραδοσιακών περιοχών εφοδιασμού δεν υφίστανται ακόμη στον κλάδο του φυσικού αερίου. Τα μέρη υποστηρίζουν ότι το πρώτο εξάμηνο του 2000 αναμενόταν να επιτευχθεί σύγκλιση απόψεων για το περίγραμμα της συμφωνίας ενώσεων επιχειρήσεων του κλάδου. Προς το παρόν, οι ενώσεις αυτές έχουν καταφέρει να συμφωνήσουν μόνο επί ενός στοιχειώδους κειμένου, που τιτλοφορείται Eckpunkte der Verbändevereinbarung zum Netzzugang bei Erdgas (Βασικά σημεία μίας συμφωνίας των ενώσεων επιχειρήσεων του κλάδου φυσικού αερίου σχετικά με την πρόσβαση στο δίκτυο) και χρονολογείται από τις 17 Μαρτίου 2000. Στο κείμενο αυτό αφήνονται ανοικτά πολλά ζητήματα πρακτικού χαρακτήρα σχετικά με την υλοποίηση της μεταγωγής.

(186) Τα προεκτεθέντα δεδομένα στο σύνολό τους συνηγορούν υπέρ της άποψης ότι η σχετική γεωγραφική αγορά περιορίζεται στις περιφερειακές περιοχές πωλήσεων στις οποίες είχε διαιρεθεί παλαιότερα η εθνική επικράτεια και όπου η εκάστοτε εταιρεία παροχής φυσικού αερίου είναι συγχρόνως ιδιοκτήτρια των αγωγών μέσω των οποίων γίνεται η παροχή του φυσικού αερίου. Κατά την αξιολόγηση της συγκέντρωσης μεταξύ της Exxon και της Mobil ([45]) δεν δόθηκε απάντηση στο ερώτημα κατά πόσον η αγορά διαπεριφερειακής μεταγωγής φυσικού αερίου μεγάλων αποστάσεων εξακολουθούσε να έχει περιφερειακές διαστάσεις ή είχε ήδη προσλάβει εθνικές διαστάσεις, και τούτο κυρίως λόγω της κατάργησης των συμφωνιών οριοθέτησης των περιοχών πωλήσεων. Στην παρούσα υπόθεση ομοίως, δεν είναι απαραίτητο να προσδιορισθεί η ακριβής έκταση των αγορών φυσικού αερίου, διότι οποιαδήποτε δυνατή οριοθέτηση θα ήταν άνευ σημασίας για την αξιολόγηση από τη σκοπιά του ανταγωνισμού.

([43]) Υπόθεση COMP/M.1383 — Exxon/Mobil.

([44]) ΕΕ L 204 της 21.7.1998, σ. 1.

([45]) Υπόθεση COMP/M.1383 — Exxon/Mobil.

3. ***Αξιολόγηση από τη σκοπιά του ανταγωνισμού***

(1) *Παροχή φυσικού αερίου στους τελικούς καταναλωτές*

(187) Η VEBA δραστηριοποιείται στην Κάτω Σαξονία και σε παρακείμενες περιοχές μέσω της συγγενικής της εταιρείας Avacon. Μία ακόμη θυγατρική της, η Schleswag, δραστηριοποιείται στο Σλέσβιχ-Χολστάιν, ενώ η Gelsenwasser αναπτύσσει δραστηριότητα στην περιοχή Ost-Westfalen-Lippe και στο Μεκλεμβούργο-Προπομερανία. Η άλλη εταιρεία του ομίλου η Thüga δραστηριοποιείται στη Βαυαρία μέσω δύο δικών της εταιρειών, αλλά και στη Βάδη-Βυρτεμβέργη μέσω συμμετοχής της στην εταιρεία Gasbetriebe Emmendingen.

(188) Η VIAG ελέγχει τις βαυαρικές εταιρείες διανομής φυσικού αερίου Fränkische Gas-Lieferungsgesellschaft και Gasversorgung Ostbayern. Παράλληλα, διαθέτει παρουσία στη νότια Γερμανία, μέσω της θυγατρικής της Contigas, με αρκετές ιδιόκτητες επιχειρήσεις και με πλειοψηφικές συμμετοχές.

(189) Στην εθνική αγορά, το μερίδιο της VEBA το έτος 1998 ήταν [< 5] % (κύκλος εργασιών [35-40] TWh σύμφωνα με τα μέρη), με βάση την παραδοχή ότι το συνολικό μέγεθος της αγοράς ήταν περίπου 925 TWh. Η VIAG, με κύκλο εργασιών [10-15] TWh ([46])φέρεται να κατέχει σε ομοσπονδιακό επίπεδο μερίδιο αγοράς μόνο [< 5] %. Αν ληφθεί υπόψη ότι το συνολικό μερίδιο αγοράς είναι [5-10] % και ότι υπάρχουν πολλοί ανταγωνιστές οι οποίοι συναγωνίζονται ο ένας τον άλλον για την κάλυψη των αναγκών των τελικών καταναλωτών, εξάγεται το συμπέρασμα ότι δεν αναμένεται να υπάρξει δημιουργία ή ενίσχυση δεσπόζουσας θέσης στη συγκεκριμένη βαθμίδα εμπορίας, εάν υποτεθεί ότι η αγορά είναι εθνικών διαστάσεων.

(190) Αν η αξιολόγηση γίνει επί τη βάσει περιφερειακών αγορών οι οποίες περιορίζονται στις περιοχές πωλήσεων των εταιρειών παροχής φυσικού αερίου, το συμπέρασμα που προκύπτει είναι ότι οι θυγατρικές των VEBA και VIAG εξακολουθούν να κατέχουν δεσπόζουσα θέση στις περιοχές πωλήσεων που τους αντιστοιχούν.

(191) Ωστόσο, η Επιτροπή θεωρεί ότι καμία από τις εν λόγω δεσπόζουσες θέσεις δεν πρόκειται να ενισχυθεί εξαιτίας της συγκέντρωσης, και τούτο διότι οι περιοχές πωλήσεων των εταιρειών του ομίλου VEBA βρίσκονται στην πλειονότητά τους μακριά από εκείνες των εταιρειών του ομίλου VIAG, με αποτέλεσμα να μη θεωρείται πιθανή η ενίσχυση των αντίστοιχων μεριδίων αγοράς συνεπεία της συγκέντρωσης. Μόνο στην περιοχή Harz η εταιρεία Avacon, η οποία ανήκει στη VEBA, καθώς και η Thüga, η οποία ανήκει στον ίδιο όμιλο, κατέχουν μειοψηφικές συμμετοχές σε μεμονωμένες δημοτικές επιχειρήσεις παροχής φυσικού αερίου, των οποίων οι περιοχές πωλήσεων γειτονεύουν με την περιοχή πωλήσεων της Gasversorgung Thüringen. Μειοψηφική συμμετοχή σε αυτή την τελευταία κατέχει η Contigas, η οποία ανήκει στη VIAG. Εντούτοις, δεν υπάρχουν λόγοι για να θεωρήσει κανείς ότι οι εν λόγω μειοψηφικές συμμετοχές προσπορίζουν στα μέρη τη δυνατότητα άσκησης ελέγχου.

([46]) Πηγή την οποία επικαλούνται τα μέρη: επιχειρηματική έκθεση της BEB για το 1998· στατιστικές της BGW.

(192) Συνεπώς, η συγχώνευση των VEBA και VIAG δεν πρόκειται να προκαλέσει τη δημιουργία ή ενίσχυση δεσποζουσών θέσεων στις αγορές παροχής φυσικού αερίου στους τελικούς καταναλωτές.

(2) *Διαπεριφερειακή μεταγωγή φυσικού αερίου σε μεγάλη απόσταση*

(193) Με βάση την τρέχουσα διάρθρωση του μετοχικού κεφαλαίου της VEBA, δεν θεωρείται ότι η εν λόγω εταιρεία είναι σε θέση να ασκήσει αποφασιστική επιρροή στη Ruhrgas. Επισήμως, η Ruhrgas ελέγχεται από το καλούμενο «ευρύτερο συγκρότημα Bergemann»(Bergemann-Pool), στο οποίο θεωρείται ότι ανήκουν η Bergemann GmbH και οι μέτοχοί της (περιλαμβανομένης μίας θυγατρικής της RAG, στην οποία ανήκει το 51 % περίπου του κεφαλαίου), καθώς και η Gelsenberg AG. Η Gelsenberg AG έχει συνενώσει τις μετοχές της Ruhrgas που κατέχει με εκείνες των μετόχων της Bergemann GmbH. Χάρη στη συνένωση αυτή των μετοχών της Ruhrgas, η Gelsenberg AG ελέγχει το 41 % περίπου των ψήφων στη συνέλευση των μετόχων της Bergemann GmbH. Με τον τρόπο αυτό περιορίζεται σε ανάλογο ποσοστό η βαρύτητα των ψήφων των πραγματικών μετόχων της Bergemann GmbH σε ό,τι αφορά την άσκηση των δικαιωμάτων ψήφου στη Ruhrgas. Το ποσοστό ψήφων της RAG μειώνεται αντίστοιχα στο 30 % περίπου. Ωστόσο, η Bergemann GmbH από κοινού με την Gelsenberg (πρόκειται για το λεγόμενο «ευρύτερο» συγκρότημα Bergemann) αποφασίζει για την άσκηση των δικαιωμάτων ψήφου στη γενική συνέλευση των μετόχων της Ruhrgas.

(194) Οι προϋποθέσεις πλειοψηφίας στο πλαίσιο του ευρύτερου συγκροτήματος Bergemann καθορίζονται στο άρθρο 7 της συμφωνίας των μετόχων της Bergemann GmbH. Εκεί προβλέπεται ότι οι αποφάσεις που αφορούν τις ψηφοφορίες στη γενική συνέλευση των μετόχων μίας συγγενικής εταιρείας λαμβάνονται με ειδική πλειοψηφία οσάκις ειδική πλειοψηφία απαιτείται και στο πλαίσιο της εν λόγω συγγενικής εταιρείας. Η γενική συνέλευση των μετόχων της Ruhrgas αποφασίζει κατά κανόνα με απλή πλειοψηφία, υπό την προϋπόθεση ότι δεν προβλέπεται το αντίθετο από τη νομοθεσία ή το καταστατικό (άρθρο 19 του καταστατικού). Τούτο σημαίνει ότι, λόγω της διάρθρωσης του μετοχικού κεφαλαίου της Bergemann GmbH, είναι δυνατές μεταβολές της πλειοψηφίας. Επομένως, δεν υφίστανται επαρκείς λόγοι για να θεωρηθεί ότι η VEBA ελέγχει άμεσα ή έμμεσα, μόνη της ή από κοινού με άλλη εταιρεία, τη Ruhrgas.

(195) Για να μπορέσει να αξιολογήσει τη σημασία που έχει από τη σκοπιά του ανταγωνισμού η συμμετοχή της VIAG σε επιχειρήσεις που παρέχουν φυσικό αέριο σε τελικούς καταναλωτές, η Επιτροπή διερεύνησε επίσης την κατάσταση της VEBA. Πιο συγκεκριμένα, ήδη προ της συγκέντρωσης η VEBA κατείχε συμμετοχές τόσο στη Ruhrgas όσο και σε επιχειρήσεις παροχής φυσικού αερίου σε τελικούς καταναλωτές.

(196) Οι έρευνες της Επιτροπής οδήγησαν στο συμπέρασμα ότι, τουλάχιστον το 1998, οι εταιρείες που δραστηριοποιούνταν στη Γερμανία και προμήθευαν φυσικό αέριο στους τελικούς καταναλωτές προμηθεύονταν το φυσικό αέριο από την εταιρεία στης οποίας την παραδοσιακή περιοχή πωλήσεων βρισκόταν η έδρα τους. Για το λόγο αυτό η Επιτροπή θεωρεί ότι δεν έχει καμία σημασία το κατά πόσον η VEBA κατείχε συμμετοχή στη δημοτική επιχείρηση που παρέχει φυσικό

αέριο στους τελικούς καταναλωτές. Π.χ. οι επιχειρήσεις που εδρεύουν στην πρώην αποκλειστική περιοχή πωλήσεων της Thyssengas καλύπτουν, όπως προκύπτει, τις ανάγκες τους σε φυσικό αέριο από την Thyssengas βάσει συμβάσεως προμήθειας με διάρκεια ισχύος μεγαλύτερη της δεκαετίας. Κατά το παρελθόν, οι εναλλακτικοί προμηθευτές φυσικού αερίου δυσκολεύονταν ήδη, εξαιτίας των συμβάσεων αποκλειστικής προμήθειας, να προσεγγίσουν τις επιχειρήσεις παροχής φυσικού αερίου στους τελικούς καταναλωτές που δεν έδρευαν στη δική τους περιοχή πωλήσεων. Από τότε που καταργήθηκαν οι συμβάσεις αποκλειστικής προμήθειας, η κατάσταση δεν έχει μεταβληθεί ουσιωδώς. Ακόμη και στις περιπτώσεις κατά τις οποίες οι εναλλακτικοί προμηθευτές φυσικού αερίου κατάφεραν να προσελκύσουν πελάτες, ο εφοδιασμός αυτών των τελευταίων γίνεται μέσω γραμμών διακλαδώσεων από ιδιόκτητους αεριαγωγούς. Δεν έχουν καταγραφεί πράξεις διόδευσης οι οποίες να πιστοποιούν την ύπαρξη ανταγωνισμού. Στο βαθμό που η VEBA συμμετείχε στο κεφάλαιο κάποιας δημοτικής επιχείρησης παροχής φυσικού αερίου σε τελικούς καταναλωτές, η Ruhrgas δεν αποκόμισε κανένα πρόδηλο όφελος από αυτήν έναντι των τρίτων ανταγωνιστών (πλην του παραδοσιακού προμηθευτή της συγκεκριμένης περιοχής πωλήσεων). Ερωτηθείσες από την Επιτροπή, μερικές από τις επιχειρήσεις στις οποίες κατέχει συμμετοχή η VEBA και οι οποίες εφοδιάζουν τελικούς καταναλωτές στην πρώην αποκλειστική περιοχή πωλήσεών της εδήλωσαν ότι προμηθεύονταν το φυσικό αέριο από ανταγωνιστές της Ruhrgas (όπως π.χ. η WINGAS GmbH), παρά τη συμμετοχή της Ruhrgas. Εξάλλου, ακόμη και μερικές περιφερειακές επιχειρήσεις παροχής φυσικού αερίου στις οποίες η Ruhrgas κατέχει άμεση συμμετοχή προμηθεύτηκαν κατά το παρελθόν κάποιες ποσότητες από την WINGAS.

(197) Υπό τις συνθήκες αυτές δεν υπάρχουν επαρκείς ενδείξεις που να αποδεικνύουν ότι οι επιχειρήσεις παροχής φυσικού αερίου στις οποίες κατέχει συμμετοχή η VEBA αδυνατούν να προσεγγίσουν τους ανταγωνιστές της Ruhrgas εξαιτίας των δεσμών που υπάρχουν μεταξύ VEBA και Ruhrgas. Η εκτίμηση αυτή βασίζεται στην παραδοχή ότι η γεωγραφική αγορά στην οποία δραστηριοποιείται η Ruhrgas περιορίζεται στα όρια της πρώην αποκλειστικής περιοχής πωλήσεων της εν λόγω εταιρείας. Αν υποτεθεί ότι στην πραγματικότητα έχουμε να κάνουμε με μία μεγαλύτερη (π.χ. εθνικών διαστάσεων) αγορά, το σκεπτικό που ισχύει είναι παρεμφερές και πρέπει και πάλι να γίνει δεκτό ότι δεν δικαιολογούνται φόβοι για τον ανταγωνισμό.

4. ***Συμπέρασμα***

(198) Δεν αναμένεται να προκληθεί δημιουργία ή ενίσχυση δεσποζουσών θέσεων στις αγορές παροχής φυσικού αερίου στους τελικούς καταναλωτές, ούτε στις αγορές διαπεριφερειακής μεταγωγής φυσικού αερίου σε μεγάλη απόσταση.

Δ. *ΕΜΠΟΡΙΑ ΧΑΛΥΒΑ*

(199) Η επιχειρηματική δραστηριότητα των μερών περιλαμβάνει επίσης την εμπορία χάλυβα. Η VEBA παρίσταται στον χώρο αυτό μέσω του ομίλου Interfer, ο οποίος ανήκει στο επιχειρηματικό συγκρότημα Stinnes (στο εξής: «Stinnes»), και η VIAG μέσω της θυγατρικής της Klöckner & Co. AG (στο εξής: «Klöckner»). Η εμπορία προϊόντων έλασης χάλυβα (πεπλατυσμένων και επιμήκων προϊόντων χάλυβα), ανοξείδωτου χάλυβα, πλατιών ταινιών θερμής έλασης, χονδροσύρματος και ημικατεργασμένων προϊόντων εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Άνθρακα και Χάλυβα, της 18ης Απριλίου 1951, και ως εκ τούτου αποτελεί αντικείμενο χωριστής διαδικασίας (βλέπε την υπόθεση COMP/ECSC.1321 — VEBA/VIAG). Η εμπορία άλλων κατηγοριών προϊόντων (σωλήνων, στιλπνού χάλυβα, καλωδίων, ενισχυτικού χάλυβα, προϊόντων που προορίζονται για οροφές και τοίχους, αλουμινίου και μη σιδηρούχων μετάλλων) αποτελεί αντικείμενο της παρούσας διαδικασίας.

1. ***Σχετικές αγορές***

(200) Η εμπορία προϊόντων χάλυβα αποτελεί αυτοτελή σχετική αγορά όσον αφορά την παραγωγή των προϊόντων αυτών και την απευθείας πώλησή τους από τους παραγωγούς ([47]).

(201) Εξάλλου, η εμπορία προϊόντων χάλυβα είναι δυνατό να διαιρεθεί περαιτέρω ανάλογα με το είδος της εμπορίας (διανομή βάσει αντιπροσωπείας, αποθεματοποίηση, Streckengeschäft και εμπορία άνευ αποθεματοποίησης). Με τον όρο Streckengeschäft νοείται ένα ιδιαίτερο είδος διανομής το οποίο απαντά στη Γερμανία και στο πλαίσιο του οποίου ο τελικός αγοραστής συνάπτει σύμβαση με τον έμπορο, αλλά τα εμπορεύματα που παραγγέλλονται παραδίδονται απευθείας στον τελικό αγοραστή από τον παραγωγό. Δεν είναι αναγκαίο να ορισθεί επακριβώς η εξεταστέα αγορά, διότι δεν προκύπτουν προβλήματα με τον ανταγωνισμό, όποιος από τους δυνατούς ορισμούς και αν προκριθεί.

(202) Κατά το πρότυπο παλαιότερων αποφάσεων της Επιτροπής, τα διάφορα προϊόντα χάλυβα με τον μεγαλύτερο όγκο πωλήσεων πρέπει να κατανεμηθούν σε αυτοτελείς αγορές προϊόντος ([48]). Στην προκείμενη περίπτωση οι εξεταστέες κατηγορίες προϊόντος είναι: σωλήνες, ενισχυτικός χάλυβας, στιλπνός χάλυβας, καλώδια, προϊόντα που προορίζονται για στέγες και τοίχους, μη σιδηρούχα μέταλλα και αλουμίνιο.

(203) Σε παλαιότερη απόφαση της Επιτροπής ([49]), η εμπορία σωλήνων υποδιαιρέθηκε σε επιμέρους κατηγορίες ανάλογα με το είδος των σωλήνων. Εντούτοις, η έρευνα την οποία διεξήγαγε η Επιτροπή κατέδειξε ότι η συντριπτική πλειονότητα των πελατών και των ανταγωνιστών δεν θεωρούν ενδεδειγμένη μια τέτοια περαιτέρω διάκριση. Δεν είναι απαραίτητο να απαντηθεί το ερώτημα κατά πόσον οι επιμέρους κατηγορίες σωλήνων (εν προκειμένω: για εμπορικές εφαρμογές, για καυστήρες, δομικοί σωλήνες και σωλήνες ακριβείας) συγκροτούν αυτοτελείς αγορές προϊόντος, διότι όποιος από τους πιθανούς ορισμούς της αγοράς και αν προκριθεί, η υπό εξέταση συγκέντρωση δεν δίνει λαβή για επιφυλάξεις από τη σκοπιά του ανταγωνισμού.

([47]) Απόφαση της 21ης Δεκεμβρίου 1994, υπόθεση IV/M.484 — Krupp/Thyssen/Riva/Falck/Tadfin/AST· απόφαση της 20ής Αυγούστου 1996, υπόθεση IV/M.760 — Klöckner/ARUS· απόφαση της 4ης Φεβρουαρίου 1999, υπόθεση IV/M.1329 — Usinor/Cockerill Sambre· απόφαση της 7ης Απριλίου 1999, υπόθεση IV/M.1369 — Thyssen Handel/Mannesmann Handel.

([48]) Απόφαση της 4ης Φεβρουαρίου 1999, υπόθεση IV/ECSC.1268 — Usinor/Cockerill Sambre· απόφαση της 7ης Απριλίου 1999, υπόθεση IV/CECA.1292 — Thyssen Handel/Mannesmann Handel.

([49]) Απόφαση της 7ης Απριλίου 1999, υπόθεση IV/M.1369 — Thyssen Handel/Mannesmann Handel.

2. ***Γεωγραφικές αγορές αναφοράς***

(204) Κατά το πρότυπο παλαιότερων αποφάσεων ([50]), γίνεται δεκτό ότι οι γεωγραφικές αγορές που πρέπει να εξετασθούν όσον αφορά την εμπορία προϊόντων χάλυβα είναι τουλάχιστον εθνικών διαστάσεων. Κατά τη διερεύνηση των δεδομένων της παρούσας υπόθεσης δεν προέκυψε κανένα στοιχείο το οποίο να ανατρέπει το συμπέρασμα αυτό. Πάντως, δεν είναι απαραίτητο να αποσαφηνισθεί το κατά πόσο οι εξεταστέες αγορές υπερβαίνουν τα εθνικά μεγέθη, διότι όποια πιθανή οριοθέτηση και αν προκριθεί, η παρούσα συγκέντρωση δεν δίδει λαβή για επιφυλάξεις από την άποψη του ανταγωνισμού.

3. ***Αξιολόγηση από τη σκοπιά του ανταγωνισμού***

(205) Τα μέρη αναπτύσσουν δραστηριότητα μονάχα στον κλάδο της εμπορίας με αποθεματοποίηση και στον κλάδο της διανομής τύπου «Streckengeschäft ». Αντιθέτως, δεν διαθέτουν παρουσία στους κλάδους της εμπορίας βάσει αντιπροσωπείας και της διανομής άνευ αποθεματοποίησης. Σε ό,τι αφορά την κατηγορία των καλωδίων, οι δραστηριότητες των μερών δεν αλληλεπικαλύπτονται, δεδομένου ότι η Stinnes πραγματοποιεί μηδενικό κύκλο εργασιών στη συγκεκριμένη κατηγορία προϊόντων.

(206) Τα μέρη αναπτύσσουν κατά βάσει τη δραστηριότητά τους στη Γερμανία. Η παρουσία τους σε άλλα κράτη μέλη είναι ασήμαντη. Το συμπέρασμα αυτό ισχύει ιδίως για τη Stinnes, διότι το μερίδιο αγοράς της εν λόγω επιχείρησης εκτός Γερμανίας δεν ξεπερνά το [< 10]* % της συνολικής αγοράς προμήθειας χάλυβα του εκάστοτε κράτους μέλους, ενώ εκτός Γερμανίας δεν ασχολείται καθόλου με την εμπορία αλουμινίου και μη σιδηρούχων μετάλλων. Οι δραστηριότητες των μερών αλληλεπικαλύπτονται μονάχα στο Βέλγιο, τη Γαλλία, τη Βρετανία, τις Κάτω Χώρες, την Αυστρία και την Ισπανία, όπου το άθροισμα των μεριδίων αγοράς των μερών στη συνολική αγορά προμήθειας χάλυβα δεν ξεπερνά σε καμία περίπτωση το 7 %.

(1) *Σωλήνες*

(207) Στη γερμανική αγορά εμπορίας σωλήνων με αποθεματοποίηση, τα μέρη κατέχουν συνολικά από κοινού μερίδιο [< 20]* % (Stinnes: [< 10]* %· Klöckner: [< 20]* %). Αν η αγορά εμπορίας σωλήνων κατατμηθεί σε επιμέρους αγορές ανάλογα με το είδος των σωλήνων, το συνολικό μερίδιο των μερών στην αγορά εμπορίας σωλήνων με αποθεματοποίηση ανέρχεται στα εξής ποσοστά: [< 20]* % (Stinnes: [< 10]* %· Klöckner: [< 10]* %) για τους σωλήνες εμπορικών εφαρμογών· [< 20]* % (Stinnes: [< 20]* %· Klöckner: [< 10]* %) για τους σωλήνες καυστήρων· [< 30]* % (Stinnes: [< 10]* %· Klöckner: [< 20]* %) για τους δομικούς σωλήνες· και [< 30]* % (Stinnes: [< 20]* %· Klöckner: [< 10]* %) για τους σωλήνες ακριβείας.

(208) Το από κοινού μερίδιο των μερών στη γερμανική αγορά «Streckengeschäft» είναι [<10]*% στη συνολική αγορά σωλήνων (Stinnes: [< 10]* %· Klöckner: [< 10]* %). Αν η συνολική αγορά σωλήνων κατατμηθεί περαιτέρω ανάλογα με το είδος των σωλήνων, το άθροισμα των μεριδίων αγοράς των μερών έχει ως εξής: [< 10]* % για τους σωλήνες εμπορικών εφαρμογών (Stinnes: [< 10]* %· Klöckner: [< 10]* %)· [< 10]* % για τους σωλήνες καυστήρων (Stinnes: [< 10]* %· Klöckner: [< 10]* %)· [< 10]* % για τους δομικούς σωλήνες (Stinnes: [< 10]* %· Klöckner: [< 10]* %)· και [< 20]* % για τους σωλήνες ακριβείας (Stinnes: [< 10]* %· Klöckner: [< 20]*%).

(209) Στην αγορά εμπορίας σωλήνων τα μέρη έχουν να αντιμετωπίσουν μία πλειάδα ισχυρών ανταγωνιστών, μερικοί από τους οποίους έχουν προβεί μεταξύ τους σε κάθετη ολοκλήρωση (Carl Spaeter GmbH, Hoberg & Driesch GmbH & Co., Löwe & Jaegers GmbH, Röhren- und Stahllager GmbH & Co. KG, Salzgitter Stahlhandel GmbH, Thyssen Schulte GmbH, κ.λπ.). Με βάση τη συγκεκριμένη διάρθρωση της αγοράς, δεν θεωρείται πιθανό να αποκτήσουν τα μέρη δεσπόζουσα θέση στην αγορά.

(2) *Ενισχυτικός χάλυβας*

(210) Στη γερμανική αγορά εμπορίας ενισχυτικού χάλυβα η οποία συνοδεύεται από αποθεματοποίηση, τα μέρη κατέχουν από κοινού μερίδιο αγοράς [< 10]* % (Stinnes: [< 10]* %· Klöckner: [< 10]* %)· στον κλάδο «Στρεψκενγεσψηφτ» το από κοινού μερίδιο αγοράς των μερών φθάνει το [< 30]* % (Stinnes: [< 30]* %· Klöckner: [< 10]* %). Συνεπώς, η συγκέντρωση δεν πρόκειται να οδηγήσει στη δημιουργία ή ενίσχυση δεσπόζουσας θέσης στην αγορά ενισχυτικού χάλυβα.

(3) *Στιλπνός χάλυβας*

(211) Στη Γερμανία, το από κοινού μερίδιο των μερών στη συνολική αγορά εμπορίας στιλπνού χάλυβα είναι [< 20]* % (το μερίδιο αγοράς της Stinnes είναι [< 10]* %). Σύμφωνα με εκτιμήσεις των μερών, ο όγκος της αγοράς εμπορίας στιλπνού χάλυβα με αποθεματοποίηση είναι της τάξεως των 180 000 t. Το άθροισμα των μεριδίων αγοράς των μερών ανέρχεται εν προκειμένω σε [< 30]* % (Stinnes: [< 10]* %· Klöckner: [< 20]* %). Στον κλάδο εμπορίας στιλπνού χάλυβα «Streckengeschäft», η Klöckner κατέχει μερίδιο αγοράς [< 20]* %, ενώ ο όγκος της αγοράς αυτής υπολογίζεται σε 145 000 t, ενώ στον κλάδο «Streckengeschäft» της αγοράς στιλπνού χάλυβα η Stinnes […]*. Το από κοινού μερίδιο αγοράς των μερών δεν υπερβαίνει το 20 %, ανάλογα με την οριοθέτηση της αγοράς. Επιπλέον, υπάρχουν πολυάριθμοι ανταγωνιστές, μερικοί εκ των οποίων μάλιστα έχουν προβεί μεταξύ τους σε κάθετη ολοκλήρωση. Με βάση τα δεδομένα αυτά θεωρείται ότι τα μέρη δεν έχουν τη δυνατότητα να αποκτήσουν δεσπόζουσα θέση στην αγορά.

(4) *Προϊόντα για στέγες και τοίχους, αλουμίνιο και μη σιδηρούχα μέταλλα*

(212) Σε ό,τι αφορά την εμπορία προϊόντων για στέγες και τοίχους καθώς και αλουμινίου, η παρουσία της Stinnes στη Γερμανία είναι αμελητέα, δεδομένου ότι ο όγκος των πωλήσεών της υπολείπεται σαφώς των […]* t. Από την άλλη πλευρά, η Klöckner είναι σχεδόν απούσα στην αγορά μη σιδηρούχων μετάλλων (το 1998 πραγματοποίησε πωλήσεις της τάξεως των […]* t). Συνεπώς, το μερίδιο της

([50]) Απόφαση της 4ης Φεβρουαρίου 1999, υπόθεση IV/M.1329 — Usinor/Cockerill Sambre· υπόθεση IV/M.1369 — Thyssen Handel/Mannesmann Handel.

Stinnes στην αγορά εμπορίας προϊόντων για στέγες και τοίχους και το μερίδιο της Klöckner στην αγορά εμπορίας μη σιδηρούχων μετάλλων είναι ανάξια λόγου. Το άθροισμα των μεριδίων αγοράς των Klöckner και Stinnes δεν υπερβαίνει το 15 %, όποια οριοθέτηση της αγοράς και αν προκριθεί. Επομένως, και στους προαναφερθέντες κλάδους η υπό εξέταση συγκέντρωση δεν πρόκειται να οδηγήσει στη δημιουργία ή την ενίσχυση δεσπόζουσας θέσης.

4. *Συμπέρασμα*

(213) Λαμβανομένων υπόψη των σε ορισμένες περιπτώσεις εξαιρετικά περιορισμένων μεριδίων αγοράς ή αυξήσεων των μεριδίων αγοράς, καθώς και του έντονου ανταγωνισμού που τα μέρη αντιμετωπίζουν, ιδίως στη Γερμανία, η υπό εξέταση συγκέντρωση δεν δημιουργεί προβλήματα από την άποψη του ανταγωνισμού στον κλάδο της εμπορίας χάλυβα.

V. **ΠΕΡΙΛΗΨΗ**

(214) Για τους προεκτεθέντες λόγους, η προταθείσα συγκέντρωση, υπό την κοινοποιηθείσα μορφή της, θα οδηγούσε στη δημιουργία ή στην ενίσχυση δεσποζουσών θέσεων στους τομείς της ηλεκτρικής ενέργειας και των χημικών προϊόντων και θα ήταν ως εκ τούτου ασυμβίβαστη με την κοινή αγορά και με τη λειτουργία της συμφωνίας ΕΟΧ.

VI. **ΑΝΑΛΗΨΕΙΣ ΔΕΣΜΕΥΣΕΩΝ ΠΡΟΤΑΘΕΙΣΕΣ ΑΠΟ ΤΑ ΜΕΡΗ ΠΟΥ ΠΡΟΕΒΗΣΑΝ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ**

Α. *ΗΛΕΚΤΡΙΚΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑ*

1. *Αναλήψεις δεσμεύσεων*

(215) Προκειμένου να άρουν τις επιφυλάξεις της Επιτροπής για την προταθείσα συγκέντρωση, η VEBA και η VIAG προσφέρθηκαν να αναλάβουν τις ακόλουθες δεσμεύσεις:

Τα μέρη δεσμεύονται να εκποιήσουν τις μετοχές της VEAG τις οποίες κατέχουν. Η VEBA κατέχει το 26,25 % του μετοχικού κεφαλαίου της VEAG και η VIAG το 22,5 %. Στους υπόλοιπους μετόχους συγκαταλέγονται η RWE, η οποία κατέχει το 26,25 %, και η Energiebeteiligungs-Holding (που αποτελείται από τις BEWAG, HEW, VEW και EnBW), η συμμετοχή της οποίας ανέρχεται στο 25 %. Τα μέρη προσφέρονται επίσης να δεσμευθούν ότι θα εκποιήσουν τις συμμετοχές τους στην ανατολικογερμανική εταιρεία παραγωγής λιγνίτη LAUBAG, καθώς και ότι θα πουλήσουν στον αγοραστή των μετοχών της VEAG τα δικαιώματα εξόρυξης ανατολικογερμανικού λιγνίτη τα οποία τους ανήκουν. Η VEBA κατέχει το 30 % του μετοχικού κεφαλαίου της LAUBAG και η VIAG το 15 %. Η BBS Braunkohle-Beteiligungsgesellschaft mbH κατέχει το 55 % του μετοχικού κεφαλαίου της ίδιας εταιρείας. Στη BBS μετέχουν εξάλλου η Energiebeteiligungs-Holding κατά 18,2 %, η Rheinbraun AG (που ανήκει στην RWE) κατά 71,8 % και η RWE Energie AG κατά 10 %.

(216) Τα μέρη δεσμεύονται επίσης να εγγυηθούν τις πωλήσεις ηλεκτρικού ρεύματος της VEAG με τον εξής τρόπο: Από τη στιγμή που θα εγκριθεί η συγκέντρωση και μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2007 τα μέρη θα προμηθεύονται σε τιμές της αγοράς ηλεκτρικό ρεύμα από τη VEAG, στο μέτρο που οι ανάγκες τους δεν θα έχουν ήδη καλυφθεί από ανατολικογερμανικές προμηθεύτριες επιχειρήσεις που τους ανήκουν (TEAG, e.dis και Avacon-Ost (πρώην EVM)). Η εγγύηση πραγματοποίησης αγορών περιλαμβάνει μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2003 την υποχρέωση αγοράς του 100 % του όγκου πωλήσεων των προαναφερθεισών περιφερειακών προμηθευτριών επιχειρήσεων […]* και πρέπει επιπλέον να αντιστοιχεί στην κατανομή φορτίου […]*. Η δέσμευση αυτή ισοδυναμεί με την εγγύηση αγοράς ποσότητας της τάξεως των […]* TWh. Από 1ης Ιανουαρίου 2004, η υποχρέωση πραγματοποίησης αγορών ελαττώνεται κατά το 10 % της […]* εκάστοτε αγορασθείσας ποσότητας. Σε περίπτωση αύξησης του όγκου πωλήσεων των περιφερειακών προμηθευτριών επιχειρήσεων σε σύγκριση με τον όγκο πωλήσεων […]*, τα μέρη θα παρέχουν στη VEAG τη δυνατότητα να προμηθευτεί [το μεγαλύτερο μέρος]* του συγκεκριμένου επιπλέον όγκου από τη VEAG. Αν υπάρξει μείωση του όγκου πωλήσεων των περιφερειακών προμηθευτριών επιχειρήσεων, η υποχρέωση πραγματοποίησης αγορών δεν αμβλύνεται. Μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2001, ως αγοραία τιμή θα λογίζεται εγγυημένα η τιμή των [τιμή αντιστοιχούσα περίπου στην τρέχουσα τιμή της αγοράς]* (περιλαμβανομένου του στοιχείου της ενέργειας και της χρήσης του δικτύου). Από 1ης Ιανουαρίου 2002, για την τιμή του στοιχείου ενέργειας της [αγοραίας τιμής]* λαμβάνεται ως βάση […]*.

(217) Τα μέρη δεσμεύονται να πουλήσουν τις συμμετοχές τους στο κεφάλαιο της BEWAG. Η VIAG κατέχει το 26 % του κεφαλαίου και το 28,7 % των δικαιωμάτων ψήφου· η VEBA κατέχει το 23 % του κεφαλαίου και το 23,8 % των δικαιωμάτων ψήφου. Αυτό το τελευταίο ποσοστό, ωστόσο, περιορίστηκε σε 20 % βάσει της δέσμευσης που η VEBA ανέλαβε στις 17 Σεπτεμβρίου 1997 έναντι της Ομοσπονδιακής Υπηρεσίας Ανταγωνισμού της Γερμανίας (Bundeskartellamt). Η εταιρεία Southern Energy Holding κατέχει το 26 % του κεφαλαίου και το 28,7 % των δικαιωμάτων ψήφου.

(218) Η VIAG δεσμεύεται να πουλήσει την άμεση και έμμεση συμμετοχή της στο κεφάλαιο της VEW ή/και της RWE στην περίπτωση κατά την οποία η συγχώνευση των RWE και VEW ολοκληρωθεί πριν από την εκποίηση της συμμετοχής της VIAG στο κεφάλαιο της VEW. Η VIAG κατέχει σήμερα άμεσα το 11,13 % του κεφαλαίου και συγχρόνως μετέχει μέσω της θυγατρικής της Contigas κατά 30 % στο κεφάλαιο της Energie-Verwaltungsgesellschaft (EVG), η οποία κατέχει ένα επιπλέον 24,7 % του μετοχικού κεφαλαίου.

(219) Η VEBA δεσμεύεται να πουλήσει την άμεση συμμετοχή της στο κεφάλαιο της HEW. Η VEBA κατέχει άμεσα το 15,4 % του κεφαλαίου και το 14,2 % των δικαιωμάτων ψήφου στην HEW. Εκτός αυτού, η VEBA κατέχει μέσω της σουηδικής Sydkraft, στην οποία συμμετέχει κατά 17,6 %, το 15,4 % του κεφαλαίου της HEW.

(220) Η VEBA δεσμεύεται να θέσει τέλος στην τρέχουσα εταιρική της σχέση με την RWE σε ό,τι αφορά τη Rheinische Energie AG (RHENAG). Η RHENAG ανήκει στην RWE κατά 54,1 % και στη VEBA κατά 41,3 %.

(221) Τα μέρη δεσμεύονται επίσης να μεταβάλουν μέσα σε έναν μήνα από την έγκριση της πράξης τα τιμολόγια που εφαρ-

μόζουν για τη χρήση του δικτύου στο εσωτερικό της Γερμανίας κατά τέτοιον τρόπο ώστε η τιμή για το εγχώριο τέλος T-Komponente να είναι 0 Pf./kWh. Σε περίπτωση που κατά την έγκριση της συγχώνευσης των VEBA/VIAG οι RWE και VEW έχουν ήδη ανακοινώσει ότι παραιτούνται του εγχειρήματος, τα μέρη δεσμεύονται να προβούν και αυτά πάραυτα σε ανάλογη παραίτηση.

(222) Ακόμη, τα μέρη δεσμεύονται να δημοσιεύσουν εντός διμήνου από την έγκριση της μεταξύ τους συγκέντρωσης τα τιμολόγια που ισχύουν για τις πωλήσεις ηλεκτρικού ρεύματος στη δική τους περιοχή δικτύου, για τα 110 kV και τα υψηλότερα επίπεδα τάσης, όσον αφορά τους πελάτες για τους οποίους ισχύει ειδικό καθεστώς (περαιτέρω διανομείς και βιομηχανικοί πελάτες). Η δημοσίευση των τιμών πρέπει μάλιστα να γίνει χωριστά για το στοιχείο χρήσης του δικτύου, το στοιχείο ενέργειας, το στοιχείο της μέτρησης και για το στοιχείο «διάφορα» (π.χ. ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, συμπαραγωγή θερμότητας και ηλεκτρισμού, τέλη για δικαιώματα, φόρος κύκλου εργασιών, κ.ο.κ.). Για τους πελάτες για τους οποίους ισχύει ειδικό καθεστώς και στους οποίους παρέχεται ηλεκτρικό ρεύμα στην περιοχή δικτύου των μερών σε μεσαίο επίπεδο τάσης, τα μέρη θα υπέχουν την υποχρέωση αυτή από 1ης Ιανουαρίου 2001.

(223) Τα μέρη δεσμεύονται, εντός μηνός από την έγκριση της συγκέντρωσης, να μεταβάλουν τα τιμολόγια που εφαρμόζουν για την παροχή ενέργειας εξισορρόπησης κατά τέτοιον τρόπο ώστε είτε η τιμή ισχύος να χρεώνεται σε ημερήσια βάση είτε να χρεώνεται μόνο η τιμή της ενέργειας.

(224) Επιπλέον, τα μέρη δεσμεύονται να απελευθερώσουν πρόσθετη ικανότητα ύψους 400 MW στον αγωγό διασύνδεσης που διασχίζει τη γερμανοδανική μεθόριο. Η VEBA διαθέτει μεταξύ άλλων στον χερσαίο αγωγό από τη Δανία προς Γερμανία αναλογικό δικαίωμα μεταγωγής 400 ΜΨ, τη στιγμή που η σχετική συνολική ικανότητα μεταγωγής είναι καταρχήν 1 200 MW. Για να μπορεί να παρέχει σε τρίτες επιχειρήσεις πρόσθετη ικανότητα διόδευσης ύψους 400 MW, η VEBA αναλαμβάνει τη δέσμευση να συνάψει σύμβαση με τις Eltra και Statkraft η οποία θα προβλέπει τα ακόλουθα:

— η Eltra θα επαναγοράσει δικαίωμα μεταγωγής 400 MW,

— η σύμβαση προμήθειας 400 MW που έχει συναφθεί με τη Statkraft θα μετατραπεί σε οικονομική συμφωνία για την οποία δεν θα έχει σημασία το στοιχείο της αξίας

με τον τρόπο αυτό, οι τρίτοι θα μπορούν από την 1η Ιανουαρίου 2001 να επωφεληθούν της εν λόγω ικανότητας.

(225) Οι προταθείσες αναλήψεις υποχρεώσεων περιλαμβάνουν ακόμη τους ακόλουθους όρους (βλέπε το σημείο VIII. 4. του κειμένου των αναλήψεων υποχρεώσεων για τον τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας). Αναφορικά με την ανάληψη της υποχρέωσης εκποίησης της συμμετοχής της VEBA/VIAG στη VEAG και στη LAUBAG, η Επιτροπή και η VEBA/VIAG συμφωνούν ότι, για να θεωρηθεί ότι έχει τηρηθεί η υποχρέωση αυτή, πρέπει οπωσδήποτε η RWE/VEW να έχει ομοίως εκπληρώσει ανάλογη υποχρέωση η οποία προβλέφθηκε στο πλαίσιο της διαδικασίας B 8 — 309/99 της Ομοσπονδιακής Υπηρεσίας Ανταγωνισμού και η οποία αφορά την εκποίηση της συμμετοχής στο κεφάλαιο και των δικαιωμάτων ψήφου που κατέχει στη VEAG και στη LAUBAG, καθώς και των δικαιωμάτων εξόρυξης στα νέα ομόσπονδα γερμανικά κρατίδια. Επίσης, η Ομοσπονδιακή Υπηρεσία Ανταγωνισμού πρέπει να έχει καθορίσει τους όρους διασφάλισης των πωλήσεων της VEAG και τους όρους διατήρησης της ρευστότητας της εν λόγω επιχείρησης, και οι όροι αυτοί να εξακολουθούν να ισχύουν. Σε ό,τι αφορά τις αναλήψεις υποχρεώσεων που σχετίζονται με τη συμφωνία μεταξύ των ενώσεων επιχειρήσεων του κλάδου («Verbändevereinbarung» — βλέπε το σημείο VI 1.-3. περί ηλεκτρικής ενέργειας), η Επιτροπή και η VEBA/VIAG συμφωνούν ότι, για να θεωρηθεί ότι έχουν τηρηθεί οι εν λόγω υποχρεώσεις, πρέπει επιπλέον η Ομοσπονδιακή Υπηρεσία Ανταγωνισμού να καθορίσει τους όρους που προβλέπονται στο πλαίσιο της διαδικασίας B 8 — 309/99 και οι όροι αυτοί να εξακολουθούν να ισχύουν.

2. *Αξιολόγηση των δεσμεύσεων*

(226) Στόχος της προταθείσας δέσμης αναλήψεων δεσμεύσεων, η οποία όπως εξηγείται και πιο πάνω συναρτάται με τις υποχρεώσεις που η RWE έχει αναλάβει έναντι της Ομοσπονδιακής Υπηρεσίας Ανταγωνισμού, είναι να διασφαλισθεί ότι η VEBA/VIAG, αφενός, και η RWE ή η RWE/VEW, αφετέρου, δεν θα συναποτελέσουν δεσπόζον δυοπώλιο στη γερμανική αγορά παροχής ηλεκτρικής ενέργειας στο επίπεδο της διασύνδεσης. Με τις αναλήψεις υποχρεώσεων διασφαλίζεται η διάρρηξη των σπουδαιότερων επιχειρηματικών δεσμών που υφίστανται μεταξύ των μελών του δυοπωλίου. Με τον τρόπο αυτό εξαλείφεται ένα από τα στοιχεία που θα μπορούσαν να ενθαρρύνουν την εκδήλωση παράλληλης συμπεριφοράς. Κάποιες επιπλέον αναλήψεις υποχρεώσεων, οι οποίες αφορούν την εκποίηση συμμετοχών και άλλων δικαιωμάτων σε ανταγωνίστριες επιχειρήσεις διασύνδεσης, έχουν ως αποτέλεσμα να αυξάνεται ο αριθμός και η σημασία των ανταγωνιστριών επιχειρήσεων που δεν εξαρτώνται από τις VEBA/VIAG και RWE/VEW. Οι αναλήψεις υποχρεώσεων που αναφέρονται στις συνθήκες που επικρατούν στην αγορά και στην πρόσβαση στη γερμανική αγορά βελτιώνουν περαιτέρω τα δεδομένα εκκίνησης των υφιστάμενων και των δυνητικών ανταγωνιστών και των δύο ομίλων.

(227) Ήδη προ της υπό εξέταση συγκέντρωσης η γερμανική αγορά παροχής ηλεκτρικής ενέργειας στο επίπεδο της διασύνδεσης χαρακτηριζόταν από υψηλό βαθμό συγκέντρωσης. Η περαιτέρω αύξηση του βαθμού συγκέντρωσης εξαιτίας της υπό εξέταση συγχώνευσης θα είχε ως αποτέλεσμα να εκλείψει κάθε ουσιαστικός ανταγωνισμός μεταξύ των δύο εμπλεκόμενων επιχειρηματικών ομίλων. Η εκδήλωση παράλληλης συμπεριφοράς ευνοείται επίσης από ορισμένα θεμελιώδη χαρακτηριστικά της αγοράς, όπως είναι η ομοιογένεια του προϊόντος, η διαφάνεια της αγοράς, καθώς και η μηδαμινή αύξηση της ζήτησης. Η εκδήλωση παράλληλης συμπεριφοράς μπορεί να προβλεφθεί με επαρκή βεβαιότητα με βάση τη νέα διάρθρωση της αγοράς που θα προκύψει, ένα στοιχείο της οποίας είναι και οι επιχειρηματικοί δεσμοί μεταξύ των δύο επιχειρηματικών συγκροτημάτων.

(228) Η εκποίηση των μετοχών της VEAG θα έχει ως αποτέλεσμα τη διάρρηξη του σημαντικότερου δεσμού που υφίσταται μεταξύ της RWE και της VEBA/VIAG. Όπως έχει εξηγηθεί (βλέπε παραπάνω την αιτιολογικές σκέψη 57), η κατάσταση που έχει προκύψει αναφορικά με τη VEAG ευνοεί την εκδήλωση φιλικής παράλληλης συμπεριφοράς από πλευράς των δύο ομίλων, διότι εξυπηρετεί τα συμφέροντα

αμφοτέρων. Η κατάσταση αυτή έχει ιδίως ως αποτέλεσμα τη διακοπή της άσκησης ανταγωνισμού από μέρους των δυτικογερμανικών επιχειρήσεων διασύνδεσης (πρωτίστως των RWE, VEBA και VIAG) στην παραδοσιακή περιοχή πωλήσεων της VEAG (δηλαδή στα νέα ομόσπονδα γερμανικά κρατίδια, τα οποία και καλύπτει το δίκτυο μεταγωγής της VEAG). Από την άποψη αυτή, η εκποίηση των μετοχών της VEAG θα έχει ως συνέπεια να χάσουν οι δύο όμιλοι ένα σημαντικό πλεονέκτημα, που αποκλείει την ανάπτυξη ανταγωνισμού στο ανατολικό τμήμα της Γερμανίας, και συνεπώς θα μπορούσε συγχρόνως να συμβάλει στη διαφύλαξη της ισορροπίας στο δυτικό τμήμα αλλά και σε ολόκληρη, εν τέλει, τη γερμανική αγορά.

(229) Ταυτόχρονα, η εκποίηση των μετοχών της VEAG από μέρους της VEBA/VIAG και της RWE έχει ως αποτέλεσμα να αποκτήσει η VEAG την ιδιότητα του ανεξάρτητου ανταγωνιστή. Το ανταγωνιστικό δυναμικό της VEAG δεν πρέπει πλέον να συνυπολογίζεται στο δυναμικό των δύο ομίλων. Στην πράξη, η εκποίηση των μετοχών αυτών σημαίνει ότι ο βαθμός συγκέντρωσης της αγοράς δεν πρόκειται να μεταβληθεί ουσιαστικά συνεπεία της συγχώνευσης. Εξαιτίας της συγχώνευσης της VEBA και της VIAG, το μερίδιο αγοράς της VEBA πρόκειται να αυξηθεί κατά 12,2 % (χωρίς να συνυπολογίζεται η θέση της BEWAG και της VEAG). Ωστόσο, η VEAG, που κατέχει μερίδιο αγοράς 12,1 %, κατέχει στην αγορά θέση συγκρίσιμη με εκείνην της VIAG και αναμένεται να εισέλθει στην αγορά ως ανεξάρτητος ανταγωνιστής μετά την εκπλήρωση των αναλήψεων υποχρεώσεων.

(230) Η LAUBAG είναι ο μεγαλύτερος παραγωγός λιγνίτη της ανατολικής Γερμανίας και ως προμηθευτής της VEAG στα ανάντη της αγοράς αποτελεί μία οικονομική ενότητα από κοινού με τη VEAG. Για να μπορέσει η VEAG, η οποία δραστηριοποιείται στην υπόψη αγορά χωρίς να εξαρτάται από τους δύο ομίλους, να αξιοποιήσει πλήρως τις δυνατότητες που διαθέτει, απαιτείται να περιέλθει και ο έλεγχος της LAUBAG στα χέρια της νέας αυτής ανεξάρτητης και ενιαίας οντότητας.

(231) Λόγω της συμμετοχής της στη RHENAG, η VEBA εξαρτά συμφέροντα, σε βαθμό ανάλογο του ύψους της συμμετοχής της, από την επιτυχία της εν λόγω θυγατρικής της RWE. Η VEBA εκπροσωπείται στο εποπτικό συμβούλιο της RHENAG και είναι συνεπώς σε προνομιούχο θέση για να αντλεί πληροφορίες σχετικά με την επιχειρηματική πολιτική μίας θυγατρικής του έτερου μέλους του δυοπωλίου.

(232) Η εκποίηση της ρηθείσας συμμετοχής εξαλείφει τους ουσιώδεις επιχειρηματικούς δεσμούς που υφίστανται μεταξύ των δύο επιχειρηματικών ομίλων. Οι υπόλοιπες κοινές συμμετοχές περιλαμβάνουν τη συμμετοχή στη STEAG, καθώς επίσης σε δημοτικές επιχειρήσεις ηλεκτροδότησης στις οποίες κατέχουν μειοψηφικές συμμετοχές τόσο η ενωια, ως θυγατρική της RWE, όσο και η Thüga, η οποία ανήκει στον όμιλο της VEBA. Πάντως, οι δεσμοί αυτοί έχουν περιορισμένη σημασία από την άποψη του κινδύνου εκδήλωσης παράλληλης συμπεριφοράς από μέρους των δύο ομίλων στο επίπεδο της διασύνδεσης. Η STEAG είναι ουσιαστικά μία επιχείρηση η οποία παράγει ηλεκτρική ενέργεια για λογαριασμό της RWE, η οποία επιπλέον ανήκει κατά πλειοψηφία στην RAG.

(233) Η VEAG, μέσω της εκποίησης των συμμετοχών που κατέχει στο κεφάλαιο της VEBA/VIAG και της RWE/VEW, θα καταστεί ένας ανεξάρτητος προμηθευτής στην αγορά και θα μπορεί, χάρη στην εκτεταμένη παραδοσιακή περιοχή πωλήσεων που της αντιστοιχεί στα νέα ομόσπονδα κρατίδια, να ασκήσει εντονότερο ανταγωνισμό, περιορίζοντας με τον τρόπο αυτό την ελευθερία κινήσεων των μερών καθώς και της RWE. Οι υπόλοιπες αναλήψεις υποχρεώσεων έχουν ως βάση το δεδομένο ότι η VEAG δεν έχει προβεί μέχρι σήμερα σε κάθετη ολοκλήρωση στον τομέα της προσφοράς στα ανάντη της αγοράς, ούτε στον τομέα της ζήτησης. Οι εν λόγω αναλήψεις υποχρεώσεων διασφαλίζουν την ικανότητα της VEAG να ανταγωνισθεί από την αρχή και με αξιώσεις τους αντιπάλους της.

(234) Έπειτα, είναι απαραίτητη η εξασφαλισμένη δυνατότητα απόκτησης της πρώτης ύλης, δηλαδή του λιγνίτη, κύριος προμηθευτής του οποίου είναι η LAUBAG. Αντιστοίχως, ο όρος ότι πρέπει να πουληθούν στον ίδιο αγοραστή οι μετοχές της VEAG και οι μετοχές της LAUBAG, περιλαμβανομένων των δικαιωμάτων εξόρυξης που είναι απαραίτητα για την εξόρυξη του λιγνίτη, διασφαλίζει την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας της VEAG.

(235) Στο σκέλος της ζήτησης, η εγγύηση αγοράς συγκεκριμένων ποσοτήτων διασφαλίζει ένα μεγάλο, αν και σταδιακά μειούμενο, τμήμα των τρεχουσών πωλήσεων της VEAG σε περιφερειακές προμηθεύτριες εταιρείες για το χρονικό διάστημα μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2007. Μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2004, η εγγύηση πραγματοποίησης αγορών αφορά ποσοστό […]* % περίπου του σημερινού όγκου πωλήσεων ηλεκτρικής ενέργειας.

(236) Η Ομοσπονδιακή Υπηρεσία Ανταγωνισμού πρόκειται να θεσπίσει στο πλαίσιο της διαδικασίας Β 8 — 309/99 σχετικούς συμπληρωματικούς όρους με σκοπό τη θωράκιση της εγγύησης πραγματοποίησης αγορών (διαφορετικά οι προαναφερθείσες αναλήψεις δεσμεύσεων λογίζονται ως μη τηρηθείσες). Με τον τρόπο αυτό διασφαλίζεται για τα πρώτα χρόνια συνολικά η πραγματοποίηση ικανοποιητικού ποσοστού του έως τώρα όγκου πωλήσεων. Δεν λαμβάνονται υπόψη στο πλαίσιο αυτό οι υφιστάμενες σήμερα συμφωνίες προμήθειας που έχουν συναφθεί με άλλους περιφερειακούς προμηθευτές οι οποίοι δεν ανήκουν στους ομίλους της VEBA/VIAG ή της RWE/VEW. Οι πωλήσεις προς τους εν λόγω περιφερειακούς προμηθευτές (π.χ. ESAG και WEMAG), αλλά και προς την εταιρεία διασύνδεσης BEWAG, η οποία δεν παράγει σχεδόν καθόλου ηλεκτρική ενέργεια βασικού φορτίου, διευρύνουν ακόμη περισσότερο τη βάση πωλήσεων της VEAG. Επιπλέον, η VEAG είναι ελεύθερη να συνάψει άμεσες εμπορικές σχέσεις με τοπικούς προμηθευτές ή με βιομηχανικούς αγοραστές για τους οποίους ισχύει ειδικό καθεστώς.

(237) Η Επιτροπή θεωρεί ότι η διασφάλιση του όγκου πωλήσεων για μία επταετία, με την πρόβλεψη ότι η εγγυημένη ποσότητα θα αρχίσει να μειώνεται το έτος 2004, αρκεί για την υπερπήδηση των αρχικών δυσκολιών της VEAG. Οι ερωτηθέντες παράγοντες της αγοράς συμμερίζονται την άποψη αυτή της Επιτροπής. Κατά την επόμενη επταετία η θέση της VEAG επιβαρύνεται ακόμη από τις αυξημένες υποχρεώσεις, ιδίως για επενδύσεις στους σταθμούς παραγωγής ενέργειας της εταιρείας. Ωστόσο, οι σταθμοί αυτοί συγκαταλέγονται στους πλέον σύγχρονους της Ευρώπης και χάρη σε αυτούς

η VEAG θα εξασφαλίσει μία συμφέρουσα από πλευράς κόστους παραγωγική βάση, καθώς θα περιορίζονται τα δανειακά της βάρη και θα βαίνουν αυξανόμενες οι αποσβέσεις.

(238) Οι ανωτέρω αναλήψεις δεσμεύσεων μοιάζουν ενδεδειγμένες και επαρκείς προκειμένου να διασφαλισθούν, αφενός, η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας με πρώτη ύλη τον λιγνίτη από πλευράς VEAG και, αφετέρου, οι πωλήσεις της VEAG. Η ανάληψη της υποχρέωσης εκποίησης των μετοχών της VEAG και οι συμπληρωματικές αναλήψεις υποχρεώσεων σημαίνουν, εν περιλήψει, ότι διαρρηγνύεται ο δεσμός μεταξύ των δύο ομίλων ο οποίος δημιουργεί τον κίνδυνο εκδήλωσης παράλληλης συμπεριφοράς. Συγχρόνως, υπάρχει ένας καινούργιος, αξιόλογος έξωθεν ανταγωνιστής, ο οποίος είναι σε θέση να περιορίζει την ελευθερία των δύο ομίλων να καθορίζουν τις τιμές. Ειδικότερα, η συγχώνευση των VEBA και VIAG έχει μεν ως συνέπεια την εξάλειψη ενός ανταγωνιστή από την αγορά, αλλά οι αναλήψεις υποχρεώσεων θα οδηγήσουν στην είσοδο στην αγορά ενός επιπλέον ανεξάρτητου ανταγωνιστή, του οποίου η ανταγωνιστική ισχύς είναι συγκρίσιμη με εκείνην της VIAG, χωρίς να υπάρχει συμμετοχή στις BEWAG και VEAG. Οι σταθμοί παραγωγής ενέργειας της VEAG είναι υπερσύγχρονοι, ενώ η εν λόγω εταιρεία έχει τη δυνατότητα να πραγματοποιεί εισαγωγές μέσω των αγωγών διασύνδεσης μεταξύ Γερμανίας και Πολωνίας· ως εκ τούτου, δημιουργούνται νέες ευκαιρίες για τις επιχειρήσεις εμπορίας ηλεκτρικού ρεύματος.

(239) Η ανάληψη της δέσμευσης για εκποίηση των μετοχών της VEW αφαιρεί από τη VEBA/VIAG τη δυνατότητα να αντλεί πληροφορίες για την επιχειρηματική πολιτική της μεγάλης αυτής εταιρείας διασύνδεσης και, κατ' επέκταση, για την επιχειρηματική πολιτική της RWE, που είναι το έτερο μέλος του δυοπωλίου.

(240) Η εκποίηση των μετοχών της BEWAG, την οποία μέχρι σήμερα ελέγχει η VIAG από κοινού με τη Southern Energy, προσδίδει και στην εν λόγω επιχείρηση την ιδιότητα του ανεξάρτητου προμηθευτή στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας στο επίπεδο της διασύνδεσης. Συγχρόνως, η απώλεια των μετοχών της BEWAG, όπως συμβαίνει ήδη με την απώλεια των μετοχών της VEAG, περιορίζει τις δυνατότητες άσκησης ανταγωνισμού της VIAG, οι οποίες εξαιτίας της συγχώνευσης περιέρχονται στη VEBA.

(241) Η εκποίηση της άμεσης συμμετοχής στη HEW, στην οποία κατέχουν συμμετοχή τα μέλη του δυοπωλίου, ενισχύει ομοίως τη θέση που η εν λόγω τελευταία εταιρεία διασύνδεσης κατέχει ως αυτόνομος προμηθευτής. Η VEBA, μέσω της μειοψηφικής συμμετοχής που κατέχει στη σουηδική Sydkraft, κατέχει μειοψηφική συμμετοχή στην HEW, αλλά το στοιχείο αυτό δεν επηρεάζει ουδόλως την παρούσα αξιολόγηση υπό το πρίσμα του ανταγωνισμού. Η έμμεση μειοψηφική συμμετοχή δεν παρέχει δικαίωμα εκπροσώπησης στα συμβούλια της HEW, την οποία ελέγχουν από κοινού η σουηδική Vattenfall και ο Δήμος του Αμβούργου. Συνεπώς, η ιδιότητα του μειοψηφούντος μετόχου δεν παρέχει προνομιακή πρόσβαση σε πληροφορίες, ούτε δυνατότητα επηρεασμού της συμπεριφοράς της HEW.

(242) Οι αναλήψεις δεσμεύσεων που αφορούν εκποιήσεις συμμετοχών συνεπάγονται τη βελτίωση της διάρθρωσης της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας στο επίπεδο της διασύνδεσης. Με αυτές λύονται οι σημαντικότεροι επιχειρηματικοί δεσμοί μεταξύ των μελών του δυοπωλίου, δεσμοί οι οποίοι επηρεάζουν την ανταγωνιστική τους ισχύ. Συγχρόνως, οδηγούν στην εμφάνιση ενός ανταγωνιστή με αξιόλογες ανταγωνιστικές δυνατότητες, δηλαδή της VEAG, και απελευθερώνουν κάποιους άλλους ανταγωνιστές από την επιρροή της VEBA/VIAG. Η εκποίηση συμμετοχών που παρέχουν τη δυνατότητα άσκησης αποφασιστικής επιρροής σε επιχειρήσεις της ίδιας βαθμίδας της αγοράς θα έχει συγχρόνως ως αποτέλεσμα να μειωθεί ο βαθμός συγκέντρωσης της αγοράς, ο οποίος θα αυξανόταν συνεπεία της υπό εξέταση συγχώνευσης.

(243) Χάρη στις αναλήψεις δεσμεύσεων εκτιμάται ότι θα βελτιωθούν ακόμη περισσότερο οι γενικοί όροι που χαρακτηρίζουν τον ανταγωνισμό στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας στο επίπεδο της διασύνδεσης. Σήμερα, οι δύο επιχειρηματικοί όμιλοι VEBA/VIAG και RWE/VEW αντλούν ορισμένα πλεονεκτήματα από το γεγονός ότι διαθέτουν παρουσία και στους δύο τομείς εμπορίας τους οποίους προβλέπει η συμφωνία II μεταξύ των ενώσεων επιχειρήσεων του κλάδου. Με τον τρόπο αυτό, η VEBA/VIAG αλλά και η RWE/VEW έχουν τη δυνατότητα να συμψηφίζουν τις πωλήσεις ηλεκτρικής ενέργειας και κατ' επέκταση να παρακάμπτουν την υποχρέωση καταβολής του τέλους T-Komponente. Κάποιες άλλες εταιρείες διασύνδεσης, των οποίων η περιοχή πωλήσεων περιορίζεται στον έναν από τους δύο τομείς εμπορίας (το ίδιο ισχύει για τις επιχειρήσεις εμπορίας ηλεκτρικής ενέργειας), δεν διαθέτουν παρόμοια δυνατότητα συμψηφισμού στο εσωτερικού του ίδιου ομίλου. Αντ' αυτού είναι υποχρεωμένες να αναζητούν αποσπασματικά δυνατότητες συμψηφισμού με άλλους προμηθευτές ηλεκτρικής ενέργειας. Η παραίτηση της VEBA/VIAG και της RWE/VEW από την είσπραξη του τέλους T-Komponente συνεπάγεται την εξάλειψη του μειονεκτήματος αυτού για τους ανταγωνιστές των δύο επιχειρηματικών ομίλων. Οι ανταγωνιστές αυτοί θα μπορούν μελλοντικώς να πραγματοποιούν πωλήσεις στο μεγαλύτερο τμήμα της Γερμανίας, το οποίο περιλαμβάνει τους τομείς διασύνδεσης της VEBA/VIAG και της RWE/VEW, χωρίς να είναι αναγκασμένοι να καταβάλλουν το τέλος T-Komponente. Πέραν αυτού, πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι η παραίτηση από την είσπραξη του εν λόγω τέλους σε ένα τόσο μεγάλο τμήμα της Γερμανίας θα έχει ως αποτέλεσμα να μην επιβάλλεται το ίδιο τέλος ούτε στις υπόλοιπες ζώνες του δικτύου ηλεκτροδότησης

(244) Η υποχρέωση χωριστής αναγραφής των τιμών του ηλεκτρικού ρεύματος (τέλος χρήσης του δικτύου, τιμή της ενέργειας, μέτρηση/λήψη ένδειξης μετρητών και «λοιπά») θα ενισχύσει σημαντικά τη διαφάνεια των όρων διόδευσης. Αντιστοίχως, η χωριστή αναγραφή των στοιχείων κόστους θα περιορίσει τη δυνατότητα πραγματοποίησης σταυροειδών επιδοτήσεων στο πεδίο των τιμών ενέργειας από επιχειρήσεις οι οποίες συγχρόνως είναι ιδιοκτήτριες του δικτύου. Η χωριστή αναγραφή της τιμής χρήσης του δικτύου και της τιμής της ενέργειας επαυξάνει προπάντων τη δυνατότητα σύγκρισης των τιμολογίων των μερών και της RWE/VEW με τα τιμολόγια άλλων επιχειρήσεων του κλάδου οι οποίες δεν είναι ιδιοκτήτριες δικτύου. Με τον τρόπο αυτό διευκολύνεται η πρόσβαση ιδίως των τελευταίων αυτών προμηθευτών σε όλες τις βαθμίδες της αγοράς και ταυτοχρόνως παρεμποδίζεται η ενδυνάμωση της ανταγωνιστικής ισχύος των μερών στο επίπεδο της διασύνδεσης.

(245) Σε σχέση με τους πελάτες τους οποίους εφοδιάζουν εκτός της περιοχής που καλύπτει το δίκτυό τους, οι VEBA/VIAG θα λάβουν μέτρα ούτως ώστε η εκάστοτε επιχείρηση εκμετάλλευσης του δικτύου να παρέχει στις VEBA/VIAG τα σχετικά δεδομένα σε αναλυτική μορφή, προκειμένου και για τους πελάτες αυτούς να είναι δυνατή η κατάλληλη αναλυτική ενημέρωση.

(246) Επειδή τα μέρη εκμεταλλεύονται κάποιο δίκτυο μεταγωγής, αποκομίζουν πρόσθετα οφέλη από το γεγονός ότι προμηθεύουν την ενέργεια εξισορρόπησης. Καταρχήν, η ενέργεια εξισορρόπησης είναι δυνατό να παρασχεθεί μόνο από τις επιχειρήσεις που εκμετάλλονται τα δίκτυα μεταγωγής στην περιοχή ελέγχου της καθεμιάς ή από τους προμηθευτές εκείνους οι οποίοι εκμεταλλεύονται έναν σταθμό παραγωγής ενέργειας στην περιοχή ελέγχου όπου γίνεται η παροχή της ηλεκτρικής ενέργειας. Η τιμή που ισχύει για την παροχή ενέργειας εξισορρόπησης από τις επιχειρήσεις εκμετάλλευσης δικτύου είναι, σύμφωνα με δηλώσεις παραγόντων της αγοράς, ως επί το πλείστον υψηλότερες βάσει της συμφωνίας II από την αντίστοιχη τιμή που προκύπτει με βάση τους προβλεπόμενους στη συμφωνία I υπολογισμούς και ξεπερνά σημαντικά το κόστος παροχής της ενέργειας εξισορρόπησης. Ακόμη και μία μόνο υπέρβαση του περιθωρίου ανοχής 5 % οδηγεί στη χρέωση ποσών που στηρίζονται στην παραδοχή ότι η υπέρβαση διήρκεσε επί έναν μήνα. Αν γίνει δεκτή η πρόταση σύμφωνα με την οποία η τιμή παροχής της ενέργειας εξισορρόπησης θα υπολογίζεται είτε με βάση την τιμή παροχής σε ημερήσια βάση είτε με βάση την τιμή της ενέργειας, το ύψος των τιμών θα προσεγγίσει τα κόστη που προκύπτουν από τη ζήτηση ενέργειας εξισορρόπησης. Αντιστοίχως, σε περιπτώσεις διακυμάνσεων της ζήτησης, οι VEBA/VIAG δεν διαθέτουν πλέον κανένα αξιόλογο πλεονέκτημα έναντι των ανταγωνιστών τους που δεν εκμεταλλεύονται κάποιο δίκτυο μεταγωγής.

(247) Ο αγωγός διασύνδεσης των γερμανοδανικών συνόρων είναι δυναμικότητας 1 200 MW, εκ των οποίων σήμερα τα 700 MW προορίζονται βάσει σύμβασης αποκλειστικά για τη VEBA. Τα υπόλοιπα 500 MW παραχωρούνται στους ενδιαφερόμενους με δημοπρασία. Επειδή οι τιμές της ηλεκτρικής ενέργειας στη Σκανδιναβία είναι σε γενικές γραμμές πιο συμφέρουσες, ο αγωγός διασύνδεσης μεταξύ της Γερμανίας και της Δανίας είναι από τους λίγους στους οποίους παρατηρούνται προβλήματα συμφόρησης. Από την άποψη αυτή, η αποδέσμευση 400 MW διευκολύνει την πρόσβαση για τις εισαγωγές από τη Σκανδιναβία και συμβάλλει, λόγω του συμφέροντος επιπέδου των τιμών στη Σκανδιναβία, στην ενίσχυση των ανταγωνιστικών πιέσεων επί των μεγάλων γερμανικών εταιρειών διασύνδεσης.

(248) Επομένως, οι αναλήψεις δεσμεύσεων βελτιώνουν τις συνθήκες που επικρατούν στην αγορά παροχής ηλεκτρικής ενέργειας στο επίπεδο της διασύνδεσης κατά τέτοιον τρόπο ώστε οι όροι εκκίνησης να είναι συγκρίσιμοι για όλες τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην υπόψη αγορά.

Β. *ΧΗΜΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ*

1. ***Αναλήψεις δεσμεύσεων***

(249) Τα μέρη, προκειμένου να άρουν τις επιφυλάξεις της Επιτροπής για τις επιπτώσεις της προταθείσας συγκέντρωσης στις αγορές CC και NDC, προσφέρθηκαν να αναλάβουν τις ακόλουθες υποχρεώσεις:

(250) Τα μέρη προσφέρονται να δεσμευθούν να διαθέσουν προς πώληση μία εταιρεία στην οποία πρόκειται να μεταβιβασθούν οι μονάδες παραγωγής υδροκυανικού οξέος και CC της SKW Trostberg. Σε περίπτωση που δεν εξευρεθεί αγοραστής εντός προθεσμίας […]* από την έγκριση της συγκέντρωσης (πρώτη φάση), τα μέρη θα διαθέσουν εναλλακτικώς προς πώληση μία εταιρεία στην οποία θα έχουν μεταβιβασθεί μόνο οι μονάδες παραγωγής CC, ενώ η VEBA/VIAG θα κρατήσει την παραγωγή υδροκυανικού οξέος (δεύτερη φάση). Εάν δεν βρεθεί αγοραστής για καμία από τις δύο εναλλακτικές περιπτώσεις εντός συνολικού χρονικού διαστήματος […]* από την έγκριση της συγκέντρωσης, τα μέρη θα επιδιώξουν ως πρόσθετη εναλλακτική δυνατότητα την πώληση του τμήματος διανομής CC χωρίς όμως την παραγωγή (τρίτη φάση). Το τμήμα διανομής CC περιλαμβάνει το σύνολο της εμπορικής τεχνογνωσίας που αφορά το CC (π.χ. κατάλογοι πελατών, όροι προμήθειας). Η προαναφερθείσα επέκταση της προσφοράς στη δεύτερη και τρίτη φάση προϋποθέτει κάθε φορά την έγκριση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

(251) Επιπλέον, τα μέρη προσφέρονται να δεσμευθούν να διαθέσουν προς πώληση, εντός μίας πρώτης φάσης διάρκειας […]* από την έγκριση της συγκέντρωσης, μία εταιρεία στην οποία θα έχουν μεταβιβασθεί οι μονάδες παραγωγής NDC, καθώς και το σύνολο της εμπορικής και τεχνικής τεχνογνωσίας που σχετίζεται με την παραγωγή και διανομή NDC. Σε περίπτωση που δεν βρεθεί αγοραστής εντός της ανωτέρω προθεσμίας, θα διατεθεί εναλλακτικώς προς πώληση το τμήμα NDC, περιλαμβανομένου του συνόλου των καταλόγων πελατών και των όρων προμήθειας.

(252) Στο μέτρο που ο αγοραστής εξαρτάται από την προμήθεια υδροκυανικού οξέος ή κυανιούχου χλωρίου ή CC ή NDC, ο εφοδιασμός του θα διασφαλισθεί καταρχήν για χρονικό διάστημα […]* ετών. Θα προβλεφθούν περιορισμοί για την περίπτωση, ιδίως, μίας βάσει νόμου απαγόρευσης της παραγωγής υδροκυανικού οξέος και της δραστικής μείωσης των ποσοτήτων ενδιάμεσων προϊόντων ή CC ή NDC που προμηθεύονται οι αγοραστές.

2. ***Αξιολόγηση των αναλήψεων δεσμεύσεων***

(253) Οι προταθείσες αναλήψεις δεσμεύσεων εξαλείφουν με τον έναν ή τον άλλο τρόπο τις αλληλεπικαλύψεις δραστηριοτήτων που η υπό εξέταση συγκέντρωση θα προκαλούσε σε αντίθετη περίπτωση στις αγορές CC και NDC. Συνεπώς, οι εν λόγω αναλήψεις υποχρεώσεων είναι ικανές να αποτρέψουν την ενίσχυση δεσποζουσών θέσεων στις αγορές αυτές.

(254) Κατά συνέπεια, με τις αναλήψεις δεσμεύσεων που έχουν προταθεί για το CC διασφαλίζεται ότι οι πελάτες θα εξακολουθήσουν να έχουν εναλλακτικές πηγές εφοδιασμού οι οποίες να μπορούν να καλύψουν ένα τμήμα της ζήτησης τουλάχιστον εξίσου σημαντικό με εκείνο που καλύπτει σήμερα η SKW. Στο πλαίσιο αυτό, η μεταβίβαση του όλου συγκροτήματος στο οποίο παράγεται το υδροκυανικό οξύ και των συναφών εγκαταστάσεων περαιτέρω επεξεργασίας του με σκοπό την παραγωγή CC αποτελεί την καλύτερη λύση προκειμένου να αντιπαραταχθεί στην Degussa ένας αποτελεσματικός ανταγωνιστής, διότι με τον τρόπο αυτό κατοχυρώνεται στο μέγιστο δυνατό βαθμό η ανεξαρτησία

του εν λόγω ανταγωνιστή. Ως εκ τούτου, η λύση αυτή πρέπει να έχει το προβάδισμα σε σχέση με τις υπόλοιπες λύσεις που προτείνονται στις αναλήψεις δεσμεύσεων.

(255) Η εκποίηση της παραγωγής NDC ή του τμήματος διανομής NDC καθιστά αδύνατη τη συγχώνευση της SKW Trostberg με τον δυνητικό ανταγωνιστή Degussa και, κατ' επέκταση, την ενίσχυση της δεσπόζουσας θέσης της SKW. Η χρονική διαβάθμιση των αναλήψεων δεσμεύσεων επιτρέπει την εξεύρεση κατάλληλης λύσης ακόμη και σε περίπτωση που αποδειχθεί ανέφικτη η εκποίηση των περιουσιακών εκείνων στοιχείων που θεωρείται ότι πρέπει να διατεθούν προς πώληση κατά προτίμηση,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Η κοινοποιηθείσα συγχώνευση της VEBA AG με τη VIAG AG κηρύσσεται συμβιβάσιμη με την κοινή αγορά και με τη συμφωνία για τον ΕΟΧ υπό την προϋπόθεση ότι θα τηρηθούν οι προταθείσες από τα κοινοποιήσαντα μέρη αναλήψεις δεσμεύσεων, οι οποίες καθορίζονται σε παράρτημα της παρούσας απόφασης (με εξαίρεση την ανάληψη δέσμευσης που αφορά τον κλάδο ηλεκτρικής ενέργειας και μνημονεύεται στο κεφάλαιο VI. 2., τμήμα 2).

Άρθρο 2

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται:

Τα μέρη που υπέβαλαν την κοινοποίηση

Βρυξέλλες, 13 Ιουνίου 2000.

Για την Επιτροπή

Mario MONTI

Μέλος της Επιτροπής

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΛΕΓΧΟΥ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗΣ ΕΚ VEBA/VIAG

COMP/M.1673

ΑΝΑΛΗΨΕΙΣ ΔΕΣΜΕΥΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΟΝ ΚΛΑΔΟ Η ΗΛΕΚΤΡΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

I. **VEAG/Laubag**

Στην εταιρεία VEAG μετέχουν η VEBA (PE) κατά 26,25 % και η VIAG (BAG) κατά 22,5 %. Εξάλλου, η RWE κατέχει συμμετοχή ύψους 26,25 %, ενώ η Energiebeteiligungs-Holding (η οποία απαρτίζεται από τις Bewag, HEW, VEW και EnBW) κατέχει συμμετοχή ύψους 25 %.

Η LAUBAG παράγει λιγνίτη και προμηθεύει αυτή την πρώτη ύλη στη VEAG. Στη LAUBAG μετέχουν η VEBA (PE) κατά 30 % και η VIAG (BAG) κατά 15 %. Ένα επιπλέον 55 % των μετοχών της ανήκει στην BBS-Braunkohle-Beteiligungsgesellschaft mbH (BBS). Η BBS ανήκει στην Energiebeteiligungs-Holding (που απαρτίζεται από τις Bewag, HEW, VEW και EVS) κατά 18,2 %, στην Rheinbraun AG (ανήκει κατά 100 % στην RWE AG) κατά 71,8 % και στην RWE Energie AG κατά 10 %. Συνιδιοκτήτες των ορυχείων που εκμεταλλεύεται βάσει μίσθωσης η LAUBAG είναι οι δυτικογερμανοί μέτοχοι της LAUBAG σε βαθμό ανάλογο με το ποσοστό του μετοχικού κεφαλαίου της LAUBAG που κατέχει ο καθένας […]*.

1. Σε περίπτωση που η σχεδιαζόμενη συγχώνευση των VEBA και VIAG εγκριθεί με βάση τη νομοθεσία ανταγωνισμού και υλοποιηθεί, τα μέρη αναλαμβάνουν την υποχρέωση να εκποιήσουν στον ίδιο αγοραστή [βλέπε το στοιχείο α)] παρακάτω) εντός της προθεσμίας που καθορίζεται στο στοιχείο β) το σύνολο των μετοχών που κατέχουν, είτε άμεσα είτε μέσω άλλων εταιρειών του ίδιου ομίλου, στις εταιρείες VEAG και LAUBAG. Ταυτόχρονα με τις μετοχές της LAUBAG, τα μέρη θα πουλήσουν, είτε απευθείας στη LAUBAG είτε σε αυτόν που θα αγοράσει τις μετοχές της LAUBAG, τα δικαιώματα εξόρυξης λιγνίτη που κατέχουν είτε τα ίδια είτε άλλες εταιρείες του ίδιου ομίλου.

   Εάν πριν από την εκποίηση των μετοχών της LAUBAG υπάρξει συγχώνευση των LAUBAG και VEAG, οι VEBA/VIAG αναλαμβάνουν την υποχρέωση να εκποιήσουν τις μετοχές που θα αποκτήσουν με αυτόν τον τρόπο στον αγοραστή των μετοχών της VEAG εντός της προθεσμίας που καθορίζεται στο στοιχείο β).

   α) Ο αγοραστής πρέπει να είναι ανεξάρτητος από τις VEBA, VIAG και RWE και να μη συνδέεται μαζί τους, να έχει ήδη ή να μπορεί να αποκτήσει την ιδιότητα του υπολογίσιμου ανταγωνιστή και να διαθέτει σε βάθος χρόνου τα οικονομικά μέσα αλλά —αποδεδειγμένα— και τις γνώσεις για να είναι σε θέση να ανταγωνισθεί ενεργά σε όλες τις βαθμίδες της αγοράς τις VEBA και VIAG και να συγκροτήσει και αναπτύξει περαιτέρω το αντικείμενο της εκποίησης των VEAG και LAUBAG (που μπορεί να έχουν ήδη συγχωνευθεί σε ενιαία επιχείρηση). Ο αγοραστής πρέπει οπωσδήποτε να έχει εγκριθεί ρητώς και εκ των προτέρων από την Επιτροπή. Σε περίπτωση που ο αγοραστής είναι κοινοπραξία περισσοτέρων επιχειρήσεων, η Επιτροπή πρέπει να έχει εγκρίνει εκ των προτέρων το κάθε μέλος της κοινοπραξίας. Με βάση τις διατάξεις της σύμβασης ιδιωτικοποίησης της VEAG, και ιδίως το άρθρο 5 παράγραφος 1, μέχρι τις 30 Ιουνίου του 2013, οποιαδήποτε πλήρης ή μερική περαιτέρω εκποίηση ή μεταβίβαση των μετοχών της VEAG που κατέχουν τα μέρη, με τη μορφή της υποκατάστασης τρίτου σε ένα μέρος ή στο σύνολο των δικαιωμάτων, προϋποθέτει την προηγούμενη έγκριση της Treuhandanstalt ή του διαδόχου της νομικού προσώπου, δηλαδή της Bundesanstalt für vereinigungsbedingte Sonderaufgaben.

   β) Σε περίπτωση που η πώληση των μετοχών των VEAG και LAUBAG δεν πραγματοποιηθεί εντός προθεσμίας […]* από την έγκριση της υπό εξέταση συγκέντρωσης, οι VEBA και VIAG θα μεταβιβάσουν αμετάκλητα την εξουσία διαθέσεως του αντικειμένου ή των αντικειμένων της εκποίησης σε έναν καταπιστευτικό διαχειριστή (στο εξής: «καταπιστευτικός διαχειριστής εκποίησης»), ο οποίος θα κληθεί να προβεί στην εκποίηση εντός επιπλέον προθεσμίας […]* για λογαριασμό των VEBA και VIAG με βάση τους συνήθεις εμπορικούς όρους […]*. Ο καταπιστευτικός διαχειριστής εκποίησης υπέχει εκτός αυτού τις ίδιες υποχρεώσεις όπως και οι VEBA και VIAG, ιδίως σε σχέση με την επιλογή των υποψήφιων αγοραστών των μετοχών των VEAG και LAUBAG, και συμπίπτει με εκείνον που διορίστηκε από τις RWE και VEW κατ' εφαρμογή των όρων έγκρισης από τις αρχές ανταγωνισμού της συγκέντρωσης που αφορούσε την BKartA. Ο διορισμός του πρέπει να γίνει εντός προθεσμίας […]* από την έγκριση της συγχώνευσης VEBA/VIAG. Η επιλογή του καταπιστευτικού διαχειριστή εκποίησης και η εντολή του πρέπει να έχουν εγκριθεί προηγουμένως από την Επιτροπή. Ο καταπιστευτικός διαχειριστής εκποίησης επιβλέπει τις VEBA και VIAG όσον αφορά την εκπλήρωση των υποχρεώσεών τους να προβούν σε εκποιήσεις τις οποίες έχουν αναλάβει έναντι της Επιτροπής αναφορικά με τις VEAG και LAUBAG. Ενημερώνει [ανά τακτά χρονικά διαστήματα] την Επιτροπή σχετικά με την πρόοδο της διαδικασίας εκποίησης, συμμετέχει στις διαπραγματεύσεις που τα μέρη διεξάγουν με αντικείμενο τις εκποιήσεις και επιπλέον λαμβάνει θέση επί μεμονωμένων ζητημάτων εφόσον του ζητηθεί από την Επιτροπή. Ο καταπιστευτικός διαχειριστής εκποίησης υποβάλλει στους μετέχοντες στη διαδικασία εκποίησης προτάσεις για την επίσπευση της όλης διαδικασίας και καταρτίζει εγκαίρως σε συμφωνία με την Επιτροπή τον κατάλογο με τους δυνητικούς αγοραστές.

Η Επιτροπή δύναται ανά πάσα στιγμή εντός της πρώτης φάσης ([…]* από την έγκριση της συγκέντρωσης VEBA/VIAG) να εκχωρήσει αμετάκλητα την εξουσία διάθεσης των εκποιητέων μετοχών των VEAG και LAUBAG στον καταπιστευτικό διαχειριστή εκποίησης, υπό την προϋπόθεση ότι η εκποίηση των εν λόγω συμμετοχών δεν αναμένεται να πραγματοποιηθεί εντός προθεσμίας […]* εξαιτίας λόγων οι οποίοι είναι ανεξάρτητοι από τη θέληση των μερών. Πριν από τη λήψη μιας τέτοιας απόφασης τα μέρη καλούνται υποχρεωτικά να εκφράσουν τις απόψεις τους.

Τα μέρη δύνανται να ζητήσουν από την Επιτροπή να παρατείνει την προθεσμία εκποίησης, εφόσον τα μέρη αποδεικνύουν [τη συνδρομή εξαιρετικών περιστάσεων που δεν εξαρτώνται από η θέλησή τους]*. Στην περίπτωση αυτή η Επιτροπή αποφασίζει παράταση της προθεσμίας κατά διακριτική ευχέρεια και λαμβάνοντας υπόψη τις συναφείς υποχρεώσεις, πλην όμως η συνολική προθεσμία εκποίησης δεν μπορεί να υπερβεί […]*. Κάθε αίτηση για την παράταση μίας προθεσμίας πρέπει να υποβάλλεται στην Επιτροπή το αργότερο έναν μήνα πριν από την εκπνοή της εκάστοτε προθεσμίας.

2. Εντός ενός μήνα από την έγκριση της συγκέντρωσης, οι VEBA και VIAG θα παραιτηθούν από το σύνολο των δικαιωμάτων που απορρέουν από τη συμφωνία για τη σύσταση κοινοπραξίας της 22ας Αυγούστου 1990 μεταξύ της Bayernwerk, της PE και της RWE.

3. Οι VEBA και VIAG αναλαμβάνουν την υποχρέωση να διορίσουν εντός προθεσμίας […]* από την έγκριση της συγκέντρωσης και σε συνεννόηση με την Επιτροπή έναν επιπλέον καταπιστευτικό διαχειριστή (ο οποίος καλείται «καταπιστευτικός διαχειριστής εξασφάλισης»). Η εντολή του εν λόγω διαχειριστή πρέπει ομοίως να εγκριθεί εκ των προτέρων από την Επιτροπή. Θα του ανατεθεί η ευθύνη της άσκησης των δικαιωμάτων ψήφου των VEBA και VIAG στη VEAG και στη LAUBAG. Κατά την άσκηση των δικαιωμάτων ψήφου που του έχουν εκχωρηθεί, ο καταπιστευτικός διαχειριστής εξασφάλισης ενεργεί ανεξάρτητα και δεν υπόκειται σε εντολές. Παρόλα αυτά, στον βαθμό που εξετάζεται η λήψη μέτρων που συνεπάγονται σοβαρή οικονομική επιβάρυνση των VEBA/VIAG (π.χ. αύξηση μετοχικού κεφαλαίου), ο καταπιστευτικός διαχειριστής μπορεί να ασκεί τα δικαιώματα ψήφου του μόνο σε συνεννόηση με τις VEBA/VIAG. Εντός προθεσμίας […]* από την έγκριση, τα εποπτικά συμβούλια που οι VEBA και VIAG θα έχουν διορίσει στις VEAG και LAUBAG θα εκχωρήσουν την εντολή τους με εξαίρεση έναν αντιπρόσωπο ανά συμβούλιο. […]* Αφ' ης στιγμής εκποιηθούν οι μετοχές της VEAG ή/και της LAUBAG, τα εναπομένοντα μέλη των εποπτικών συμβουλίων θα εκχωρήσουν και αυτά την εντολή τους. Τα νέα μέλη του εποπτικού συμβουλίου της VEAG ή/και της LAUBAG διορίζονται αμελλητί, και στο πλαίσιο αυτό ασκούνται επίσης από τον καταπιστευτικό διαχειριστή διασφάλισης τα δικαιώματα υποβολής προτάσεων και ψήφου των VEBA/VIAG. Τα νεοεκλεγέντα μέλη του εποπτικού συμβουλίου δεν επιτρέπεται να είναι συγχρόνως μέλη του διοικητικού συμβουλίου ή εργαζόμενοι των VEBA/VIAG, ούτε της RWE, ούτε κάποιας συνδεόμενης με αυτές επιχείρησης. Επίσης, τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου της VEAG και της LAUBAG δεν επιτρέπεται να είναι συγχρόνως μέλη του διοικητικού συμβουλίου ή εργαζόμενοι των VEBA/VIAG, ούτε της RWE, ούτε κάποιας συνδεόμενης με αυτές επιχείρησης. Εξαίρεση ισχύει μόνο για την κτηματική εταιρεία BPR Energie Geschäftsbesorgung GmbH, που εδρεύει στο Βερολίνο.

4. Οι μέτοχοι της VEAG παρείχαν βάσει συμβάσεως δανείου που υπεγράφη τον Μάιο του 1999 στη VEAG κεφάλαια με σκοπό την εξασφάλιση της ρευστότητάς της, με αποτέλεσμα να είναι σήμερα εξασφαλισμένη η υγιής οικονομική κατάστασή της. Οι VEBA/VIAG πρόκειται να παραιτηθούν από τα ειδικά δικαιώματα καταγγελίας που τους αναγνωρίζει η προαναφερθείσα σύμβαση. […]*.

5. Οι VEBA/VIAG δηλώνουν ότι είναι διατεθειμένες να εγγυηθούν τις πωλήσεις ηλεκτρικού ρεύματος της VEAG επί τη βάσει των ακόλουθων ρυθμίσεων:

α) Στο βαθμό που οι αντίστοιχες πωλήσεις δεν πραγματοποιούνται ήδη μέσω των ανατολικογερμανικών περιφερειακών προμηθευτών τους TEAG, e.dis και Avacon-Ost (πρώην EVM), οι VEBA/VIAG θα αγοράζουν, είτε οι ίδιες είτε μέσω τρίτων, ηλεκτρικό ρεύμα από τη VEAG στην τιμή αγοράς από τη στιγμή που θα εγκριθεί η μεταξύ τους συγκέντρωση και μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2007 [βλέπε το στοιχείο γ) παρακάτω]. Η εγγυημένη ετήσια ποσότητα καθώς και η κατανομή της κατά τη διάρκεια του έτους καθορίζονται με βάση την παραγωγή των προαναφερθέντων περιφερειακών προμηθευτών […]*. Μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2003 τα μέρη εγγυώνται την αγορά του 100 % της παραγωγής των προαναφερθέντων ανατολικογερμανικών περιφερειακών προμηθευτών […]*. Κατά τα έτη που έπονται της ρηθείσας ημερομηνίας, αρχής γενομένης την 1η Ιανουαρίου του 2004, η υποχρέωση πραγματοποίησης αγορών — με την επιφύλαξη της ρύθμισης που προβλέπεται στο στοιχείο β) — μειώνεται κατά 10 % ετησίως σε σχέση με την αρχική ποσότητα […]*.

Οι ποσότητες ηλεκτρικού ρεύματος που η VEAG πωλεί στις επιχειρήσεις στο πλαίσιο της εξισορρόπησης φορτίου σύμφωνα με τον νόμο περί ανανεώσιμων πηγών ενέργειας δεν καταλογίζονται στους εγγυημένους βάσει της παρούσας ρύθμισης όγκους πωλήσεων.

β) Σε περίπτωση αύξησης των πωλήσεων των προαναφερθέντων περιφερειακών προμηθευτών σε σύγκριση με τις πωλήσεις του 1999, οι VEBA/VIAG θα παράσχουν στη VEAG τη δυνατότητα να τους πουλήσει [το μεγαλύτερο μέρος] της εν λόγω επιπλέον ποσότητας. Η επιπλέον αυτή πραγματοποίηση αγορών υπόκειται ομοίως στη διάταξη περί αναπροσαρμογής που εξηγείται πιο πάνω. Η συγκεκριμένη ρύθμιση ισχύει μόνο για τις αυξήσεις στις περιοχές στις οποίες εκμεταλλεύονταν μέχρι σήμερα δίκτυα ηλεκτρικής ενέργειας οι προαναφερθέντες ανατολικογερμανικοί περιφερειακοί προμηθευτές.

Σε περίπτωση μείωσης των πωλήσεων των προαναφερθέντων περιφερειακών προμηθευτών, η ρηθείσα υποχρέωση δεν αμβλύνεται αλλά παραμένει ως έχει.

γ) Τυχόν ανεπαρκής εκπλήρωση των υποχρεώσεων πραγματοποίησης αγορών προστίθεται στην ποσόστωση που ισχύει για τις αγορές του επόμενου τριμήνου.

δ) Η αγοραία τιμή προσδιορίζεται ως εξής:

i) Για το έτος 2000 και μέχρι τις 30 Ιουνίου 2001, ισχύει εγγυημένα τιμή ηλεκτρικού ρεύματος (κόστος της ενέργειας και κόστος χρήσης του δικτύου) [η οποία αντιστοιχεί εν πολλοίς στην τρέχουσα τιμή της αγοράς]. Η συγκεκριμένη τιμή του ηλεκτρικού ρεύματος ισχύει επίσης επί έξι μήνες μετά τη μεταβίβαση των μετοχών της VEAG σε έναν τρίτο, δηλαδή επί έξι μήνες τουλάχιστον από τη σύναψη της σχετικής σύμβασης πώλησης, αλλά πάντως όχι πέραν της 31ης Δεκεμβρίου 2001. Ωστόσο, η VEAG δεν έχει το δικαίωμα να χρεώνει εις διπλούν το στοιχείο του κόστους που αφορά τη χρήση του δικτύου. Η τιμή [η οποία αντιστοιχεί εν πολλοίς στην τρέχουσα τιμή της αγοράς]* αναπροσαρμόζεται στη συνέχεια με βάση το στοιχείο κόστους χρήσης του δικτύου, στο μέτρο που συναφείς δαπάνες της VEAG έχουν ήδη καταλογισθεί άλλως κατ' εφαρμογή της συμφωνίας ενώσεων επιχειρήσεων II για την παροχή ηλεκτρικής ενέργειας στις περιοχές των ανατολικογερμανικών περιφερειακών προμηθευτών.

Από τον χρόνο της μεταβίβασης της VEAG στο νέο της ιδιοκτήτη και μέχρι τη λήξη ισχύος της ρύθμισης που διέπει την τιμή αγοράς [η οποία αντιστοιχεί εν πολλοίς στην τρέχουσα τιμή της αγοράς]* ισχύουν επιπροσθέτως τα ακόλουθα:

Αν οι πωλήσεις των προαναφερθέντων περιφερειακών προμηθευτών στις περιοχές στις οποίες εκμεταλλεύονται σήμερα δίκτυα ηλεκτρικής ενέργειας μειωθούν σε επίπεδο χαμηλότερο από τις πωλήσεις του 1999 και η μείωση αυτή οφείλεται σε άμεσες ή έμμεσες πωλήσεις της VEAG ή των εταιρειών που συνδέονται με τη VEAG, η τιμή [η οποία αντιστοιχεί εν πολλοίς στην τρέχουσα τιμή της αγοράς]* αναπροσαρμόζεται για μία αντίστοιχη ποσότητα ηλεκτρικής ενέργειας με βάση τη ρύθμιση που προβλέπεται παρακάτω [βλέπε το σημείο ii)].

ii) Μετά την αρχική φάση [βλέπε το σημείο i)], ισχύουν τα εξής:

Η τιμή αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας υποδιαιρείται στο στοιχείο της ενέργειας και στο στοιχείο του κόστους χρήσης του δικτύου.

Η επιβάρυνση για το στοιχείο της χρήσης του δικτύου προσδιορίζεται με βάση τους δημοσιευμένους τιμοκαταλόγους της VEAG οι οποίοι ισχύουν κάθε φορά για τη χρήση του δικτύου της, ενώ η είσπραξή της γίνεται με βάση τις αρχές της συμφωνίας II και των τυχόν μεταγενέστερων συμφωνιών και με βάση τις εφαρμοστέες διατάξεις νόμου.

Η τιμή που αντιστοιχεί στο στοιχείο της ενέργειας υπολογίζεται ως εξής:

Για το χρονικό διάστημα μετά τη λήξη ισχύος της ρύθμισης που διέπει την τιμή [η οποία αντιστοιχεί εν πολλοίς στην τρέχουσα τιμή της αγοράς]* [βλέπε το σημείο i)] η τιμή που αντιστοιχεί στο στοιχείο της ενέργειας αναπροσαρμόζεται με βάση την αγοραία τιμή. [Στο εξής ισχύει πλέον η αγοραία τιμή.]*. Η εν λόγω τιμή [αγοραία τιμή]* πρέπει να κοινοποιείται κάθε φορά στη VEAG εντός του επόμενου τριμήνου. Η επιστροφή χρημάτων ή η επιπλέον επιβάρυνση που προκύπτει από τη μεταβολή της τιμής καταχωρείται εν συνεχεία στις λογιστικές καταστάσεις με αναδρομική ισχύ. Οι VEBA/VIAG υποχρεούνται να ζητούν από οικονομικό ελεγκτή να ελέγξει την ορθότητα της κοινοποιηθείσας τιμής.

Οι VEBA/VIAG δύνανται να αποκλίνουν από τις ανωτέρω ρυθμίσεις περί αναπροσαρμογής της τιμής εφόσον καταλήξουν σε διαφορετική συμφωνία με τον αγοραστή των μετοχών της VEAG ή της LAUBAG.

iii) Τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις συμψηφισμού και αντιμισθίας που προβλέπονται στο πλαίσιο της εφαρμογής των γερμανικών νόμων περί ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και περί συμπαραγωγής θερμότητας και ενέργειας παραμένουν σε ισχύ ως έχουν καθ' όλη τη διάρκεια της περιόδου προμηθειών. Κατά τον υπολογισμό της σταθμισμένης ανάλογα με τις ποσότητες μέσης τιμής δεν λαμβάνονται υπόψη οι πωλήσεις εξισορρόπησης που έχουν πραγματοποιηθεί βάσει του γερμανικού νόμου περί ανανεώσιμων πηγών ενέργειας.

II. **Bewag**

Η VIAG (BAG) κατέχει το 26 % του κεφαλαίου και το 28,7 % των δικαιωμάτων ψήφου της Bewag, ενώ η VEBA (PE) κατέχει το 23 % του κεφαλαίου και το 23,8 % (20 %) των δικαιωμάτων ψήφου. Το 26 % του κεφαλαίου και το 28,7 % των δικαιωμάτων ψήφου ανήκουν στη Southern Energy Holding (SEI). Ο περιορισμός των δικαιωμάτων ψήφου στο 20 % ισχύει βάσει της υποχρέωσης που η PE ανέλαβε με την επιστολή της με ημερομηνία 17 Σεπτεμβρίου 1997 έναντι της ομοσπονδιακής υπηρεσίας ανταγωνισμού. Η διασπορά του υπόλοιπου μετοχικού κεφαλαίου (25 %) και των υπόλοιπων δικαιωμάτων ψήφου (18,8 %) είναι ευρεία.

1. Σε περίπτωση που η σχεδιαζόμενη συγχώνευση VEBA/VIAG θεωρηθεί συμβιβάσιμη με τη νομοθεσία ανταγωνισμού και υλοποιηθεί, οι VEBA/VIAG υποχρεούνται να εκποιήσουν σε τρίτο [βλέπε το στοιχείο α) κατωτέρω] τις προαναφερθείσες συμμετοχές που κατέχουν στη Bεσαγ εντός της προθεσμίας που προβλέπεται στο στοιχείο β).

α) Ο αγοραστής πρέπει να είναι υφιστάμενη επιχείρηση, ανεξάρτητη από τις VEBA, VIAG και RWE και χωρίς δεσμούς με αυτές και να διαθέτει τα οικονομικά μέσα αλλά — αποδεδειγμένα — και την εμπειρογνωμοσύνη για να είναι σε

θέση να διατηρήσει και αναπτύξει την BEWAG ως ενεργό δύναμη η οποία θα ανταγωνίζεται τις VEBA και VIAG. Ο αγοραστής πρέπει οπωσδήποτε να εγκριθεί ρητώς και εκ των προτέρων από την Επιτροπή. Σε περίπτωση που ο αγοραστής είναι κοινοπραξία περισσοτέρων επιχειρήσεων, η Επιτροπή πρέπει να εγκρίνει εκ των προτέρων το κάθε μέλος της κοινοπραξίας.

β) Σε περίπτωση που η πώληση δεν πραγματοποιηθεί εντός προθεσμίας […]* από την έγκριση της συγκέντρωσης, οι VEBA και VIAG θα μεταβιβάσουν αμετάκλητα την εξουσία διαθέσεως του αντικειμένου της εκποίησης σε έναν καταπιστευτικό διαχειριστή (που καλείται «καταπιστευτικός διαχειριστής εκποίησης»). Η επιλογή του καταπιστευτικού διαχειριστή εκποίησης και η εντολή του πρέπει να εγκριθούν εκ των προτέρων από την Επιτροπή. Καθήκον του είναι να προβεί στην εκποίηση εντός προθεσμίας […]* για λογαριασμό των VEBA και VIAG με βάση τους συνήθεις εμπορικούς όρους […]*.

2. Οι VEBA και VIAG αναλαμβάνουν την υποχρέωση να διορίσουν εντός προθεσμίας […]* από την έγκριση της συγκέντρωσης και σε συνεννόηση με την Επιτροπή έναν καταπιστευτικό διαχειριστή (ο οποίος καλείται «καταπιστευτικός διαχειριστής εξασφάλισης»). Η εντολή του εν λόγω διαχειριστή πρέπει ομοίως να εγκριθεί εκ των προτέρων από την Επιτροπή. Θα του ανατεθεί η ευθύνη της άσκησης των δικαιωμάτων ψήφου των VEBA και VIAG στη BEWAG, αλλά για να γίνει αυτό απαιτείται βάσει της σύμβασης για τη σύσταση κοινοπραξίας η συγκατάθεση της SEI. Εκτός αυτού, οι VEBA και VIAG θα αναθέσουν στον καταπιστευτικό διαχειριστή εξασφάλισης, εφόσον συμφωνεί προς τούτο η SEI, να ασκεί τα δικαιώματα που τους αναγνωρίζονται βάσει της σύμβασης για τη σύσταση κοινοπραξίας. Κατά την άσκηση των δικαιωμάτων ψήφου που του έχουν εκχωρηθεί ο καταπιστευτικός διαχειριστής εξασφάλισης ενεργεί κατά βάση ανεξάρτητα. Παρόλα αυτά, στον βαθμό που εξετάζεται η λήψη μέτρων που συνεπάγονται σοβαρή οικονομική επιβάρυνση των VEBA/VIAG […]*, ο καταπιστευτικός διαχειριστής εξασφάλισης μπορεί να ασκεί τα δικαιώματα ψήφου του μόνο σε συνεννόηση με τις VEBA/VIAG. Η παροχή έγκρισης προς τούτο είναι υποχρεωτική όταν από αυτήν εξαρτάται η τήρηση της ανάληψης υποχρέωσης που προβλέπεται στην παράγραφο VIII.1. Εντός προθεσμίας […]*, τα εποπτικά συμβούλια που οι VEBA και VIAG θα έχουν διορίσει στη BEWAG θα καταθέσουν την εντολή τους με εξαίρεση έναν αντιπρόσωπο. […]* Αφ' ης στιγμής εκποιηθούν οι μετοχές της BEWAG, το εναπομένον μέλος του εποπτικού συμβουλίου θα καταθέσει και αυτό την εντολή του. Τα νέα μέλη του εποπτικού συμβουλίου διορίζονται αμελλητί, και στο πλαίσιο αυτό ασκούνται επίσης από τον καταπιστευτικό διαχειριστή εξασφάλισης τα δικαιώματα υποβολής προτάσεων και ψήφου των VEBA/VIAG. Τα νέα μέλη του εποπτικού συμβουλίου δεν επιτρέπεται να είναι συγχρόνως μέλη του διοικητικού συμβουλίου ή εργαζόμενοι των VEBA, VIAG και RWE, ούτε κάποιας συνδεόμενης με αυτές επιχείρησης. Επίσης, τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου της BEWAG δεν επιτρέπεται να είναι συγχρόνως μέλη του διοικητικού συμβουλίου ή εργαζόμενοι των VEBA/VIAG, ούτε κάποιας συνδεόμενης με αυτές επιχείρησης.

3. Τα μέρη δύνανται να ζητήσουν από την Επιτροπή να κάνει δεκτή τροποποίηση της ανάληψης υποχρέωσης που αφορά την εκποίηση των μετοχών της ΒΕΨΑΓ υπό την προϋπόθεση ότι αποδεικνύουν ότι η εκποίηση [είναι αδύνατη παρά την καταβολή κάθε δυνατής προσπάθειας]*. Πάντως, ακόμη και στην περίπτωση αυτή, ο διορισμός των νέων μελών του εποπτικού συμβουλίου πρέπει υποχρεωτικά να γίνει με τη διαδικασία που περιγράφεται πιο πάνω· κανένα μέλος του διοικητικού συμβουλίου της BEWAG δεν επιτρέπεται να είναι συγχρόνως μέλος του διοικητικού συμβουλίου ή εργαζόμενος των VEBA/VIAG, ούτε κάποιας από τις επιχειρήσεις που συνδέονται μαζί τους.

III. **VEW**

Η VIAG κατέχει σήμερα (μέσω της BAG/IAW) το 11,13 % των μετοχών της VEW και επίσης συμμετέχει μέσω της θυγατρικής της Contigas κατά 30 % στο κεφάλαιο μίας εταιρείας-προπέτασμα, της Energie-Verwaltungsgesellschaft (EVG), που με τη σειρά της κατέχει ένα επιπλέον 24,7 % των μετοχών της VEW. Στο πλαίσιο της EVG έχουν συμφωνηθεί αμοιβαία δικαιώματα προτίμησης προς όφελος των μετόχων ή της VEW.

1. Σε περίπτωση που η σχεδιαζόμενη συγχώνευση VEBA/VIAG θεωρηθεί συμβιβάσιμη με τη νομοθεσία ανταγωνισμού και υλοποιηθεί, οι VEBA/VIAG υποχρεούνται να εκποιήσουν σε τρίτο [βλέπε το στοιχείο α) κατωτέρω] την προαναφερθείσα άμεση και έμμεση συμμετοχή που κατέχουν στη VEW εντός της προθεσμίας που προβλέπεται στο στοιχείο β). Σε περίπτωση που πριν από την εκπνοή της καθοριζόμενης στο στοιχείο β) προθεσμίας η VEW απορροφηθεί από την RWE, τα μέρη είναι υποχρεωμένα να μεταβιβάσουν σε έναν αγοραστή [βλέπε το στοιχείο α) κατωτέρω] τις μετοχές που θα προκύψουν από την παραπάνω πράξη.

α) Ο αγοραστής πρέπει να είναι υφιστάμενη επιχείρηση, ανεξάρτητη από τις VEBA και VIAG και χωρίς δεσμούς με αυτές. Η επιλογή του αγοραστή προϋποθέτει την προηγούμενη ρητή έγκριση της Επιτροπής. Εν προκειμένω, η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη την ανάγκη να παραμείνει η VEW ένας ενεργός ανταγωνιστής σε περίπτωση που δεν συγχωνευθεί με την RWE.

β) Σε περίπτωση που η πώληση δεν πραγματοποιηθεί εντός προθεσμίας […]* από την έγκριση της συγκέντρωσης, οι VEBA και VIAG θα μεταβιβάσουν αμετάκλητα την εξουσία διαθέσεως του αντικειμένου της εκποίησης σε έναν καταπιστευτικό διαχειριστή (που καλείται «καταπιστευτικός διαχειριστής εκποίησης»). Η επιλογή του καταπιστευτικού διαχειριστή εκποίησης και η εντολή του πρέπει να εγκριθούν εκ των προτέρων από την Επιτροπή. Καθήκον του είναι να προβεί στην εκποίηση εντός προθεσμίας […]* για λογαριασμό των VEBA και VIAG με βάση τους συνήθεις εμπορικούς όρους […]*.

2. Εάν η εκποίηση πραγματοποιηθεί […]* από την έγκριση της συγκέντρωσης, οι VEBA και VIAG υποχρεούνται να εκχωρήσουν σε έναν καταπιστευτικό διαχειριστή (ο οποίος καλείται «καταπιστευτικός διαχειριστής εξασφάλισης») την άσκηση των δικαιωμάτων ψήφου που απορρέουν από την άμεση και την έμμεση συμμετοχή τους στη VEW. Η επιλογή του

καταπιστευτικού διαχειριστή εξασφάλισης και η εντολή του πρέπει να εγκριθούν από την Επιτροπή. Κατά την άσκηση των δικαιωμάτων ψήφου που του έχουν εκχωρηθεί ο καταπιστευτικός διαχειριστής εξασφάλισης ενεργεί κατά βάση χωρίς να δεσμεύεται από οδηγίες. Παρόλα αυτά, στον βαθμό που εξετάζεται η λήψη μέτρων που συνεπάγονται τη σοβαρή οικονομική επιβάρυνση των VEBA/VIAG, […]* ο καταπιστευτικός διαχειριστής εξασφάλισης μπορεί να ασκεί τα δικαιώματα ψήφου του μόνο σε συνεννόηση με τις VEBA/VIAG. Η παροχή έγκρισης προς τούτο είναι υποχρεωτική όταν από αυτήν εξαρτάται η τήρηση της ανάληψης υποχρέωσης που προβλέπεται στην παράγραφο VIII.1. Εντός προθεσμίας […]*, τα εποπτικά συμβούλια που η VIAG θα έχει διορίσει στη VEW θα καταθέσουν την εντολή τους. Τα αντίστοιχα νέα μέλη του εποπτικού συμβουλίου διορίζονται τότε αμελλητί, και στο πλαίσιο αυτό ασκούνται επίσης από τον καταπιστευτικό διαχειριστή εξασφάλισης τα δικαιώματα υποβολής προτάσεων και ψήφου των VEBA/VIAG. Τα νέα μέλη του εποπτικού συμβουλίου δεν επιτρέπεται να είναι συγχρόνως μέλη του διοικητικού συμβουλίου ή εργαζόμενοι των VEBA και VIAG, ούτε κάποιας συνδεόμενης με αυτές επιχείρησης. Επίσης, τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου της VEW δεν επιτρέπεται να είναι συγχρόνως μέλη του διοικητικού συμβουλίου ή εργαζόμενοι των VEBA/VIAG, ούτε κάποιας συνδεόμενης με αυτές επιχείρησης. Η ρύθμιση αυτή σχετικά με τη σύνθεση του διοικητικού και του εποπτικού συμβουλίου της VEW ισχύει ομοίως για την RWE σε περίπτωση που πραγματοποιηθεί η συγκέντρωση των RWE και VEW πριν από την εκποίηση των μετοχών της VEW.

IV. **HEW**

Η VEBA (ή η PreussenElektra/PE) κατέχει το 15,4 % του κεφαλαίου και το 14,2 % των δικαιωμάτων ψήφου της HEW.

1. Σε περίπτωση που η σχεδιαζόμενη συγχώνευση VEBA/VIAG θεωρηθεί συμβιβάσιμη με τη νομοθεσία ανταγωνισμού και υλοποιηθεί, οι VEBA/VIAG υποχρεούνται να εκποιήσουν σε τρίτο [βλέπε το στοιχείο α) κατωτέρω] την προαναφερθείσα συμμετοχή τους στο κεφάλαιο της HEW εντός της προθεσμίας που καθορίζεται παρακάτω.

   α) Ο αγοραστής πρέπει να είναι υφιστάμενη επιχείρηση, ανεξάρτητη από τις VEBA, VIAG και RWE και χωρίς δεσμούς με αυτές. Η επιλογή του αγοραστή προϋποθέτει την προηγούμενη ρητή έγκριση της Επιτροπής.

   β) Σε περίπτωση που η πώληση δεν πραγματοποιηθεί εντός προθεσμίας […]* από την έγκριση της συγκέντρωσης, οι VEBA και VIAG θα μεταβιβάσουν αμετάκλητα την εξουσία διαθέσεως του αντικειμένου της εκποίησης σε έναν καταπιστευτικό διαχειριστή (που καλείται «καταπιστευτικός διαχειριστής εκποίησης»). Η επιλογή του καταπιστευτικού διαχειριστή εκποίησης και η εντολή του πρέπει να εγκριθούν εκ των προτέρων από την Επιτροπή. Καθήκον του είναι να προβεί στην εκποίηση εντός προθεσμίας […]* για λογαριασμό των VEBA και VIAG με βάση τους συνήθεις εμπορικούς όρους […]*.

2. Εάν η εκποίηση δεν πραγματοποιηθεί […]* από την έγκριση της συγκέντρωσης, οι VEBA και VIAG υποχρεούνται να εκχωρήσουν σε έναν καταπιστευτικό διαχειριστή (ο οποίος καλείται «καταπιστευτικός διαχειριστής εξασφάλισης») την άσκηση των δικαιωμάτων ψήφου που απορρέουν από την άμεση συμμετοχή τους στη HEW. Η επιλογή του καταπιστευτικού διαχειριστή εξασφάλισης και η εντολή του πρέπει να εγκριθούν από την Επιτροπή. Επιπλέον, οι VEBA και VIAG θα εξουσιοδοτήσουν τον καταπιστευτικό διαχειριστή εξασφάλισης να ασκεί τα δικαιώματά τους που απορρέουν από τη σύμβαση για τη σύσταση κοινοπραξίας, υπό τον όρο ότι εξασφαλίζουν την έγκριση των αντισυμβαλλομένων τους HGV και Sydkraft. Κατά την άσκηση των δικαιωμάτων ψήφου που του έχουν εκχωρηθεί ο καταπιστευτικός διαχειριστής εξασφάλισης ενεργεί κατά βάση χωρίς να δεσμεύεται από οδηγίες. Παρόλα αυτά, στον βαθμό που εξετάζεται η λήψη μέτρων που συνεπάγονται τη σοβαρή οικονομική επιβάρυνση των VEBA/VIAG […]* ο καταπιστευτικός διαχειριστής εξασφάλισης μπορεί να ασκεί τα δικαιώματα ψήφου του μόνο σε συνεννόηση με τις VEBA/VIAG. Εντός προθεσμίας […]*, το εποπτικό συμβούλιο που η VIAG έχει διορίσει στη HEW θα καταθέσει την εντολή του. Το αντίστοιχο νέο μέλος του εποπτικού συμβουλίου διορίζεται τότε αμελλητί, και στο πλαίσιο αυτό ασκούνται επίσης από τον καταπιστευτικό διαχειριστή εξασφάλισης τα δικαιώματα υποβολής προτάσεων και ψήφου των VEBA/VIAG. Το νέο μέλος του εποπτικού συμβουλίου δεν επιτρέπεται να είναι συγχρόνως μέλος του διοικητικού συμβουλίου ή εργαζόμενος των VEBA, VIAG και RWE, ούτε κάποιας συνδεόμενης με αυτές επιχείρησης. Επίσης, τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου της HEW δεν επιτρέπεται να είναι συγχρόνως μέλη του διοικητικού συμβουλίου ή εργαζόμενοι των VEBA/VIAG, ούτε κάποιας συνδεόμενης με αυτές επιχείρησης.

V. **Rhenag**

Στη Rheinische Energie AG συμμετέχουν η RWE Energie AG κατά 54,1 % και η VEBA AG (μέσω της Thüga AG) κατά 41,3 %. Η συμμετοχή των RWE Energie AG και Thüga AG στη Rhenag διέπεται από σύμβαση που έχουν συνάψει μεταξύ τους για τη σύσταση κοινοπραξίας.

1. Σε περίπτωση που η σχεδιαζόμενη συγχώνευση VEBA/VIAG θεωρηθεί συμβιβάσιμη με τη νομοθεσία ανταγωνισμού και υλοποιηθεί, οι VEBA/VIAG θα μεριμνήσουν για τον τερματισμό του εταιρικού δεσμού που υφίσταται σήμερα μεταξύ της RWE Energie AG και της Thüga AG αναφορικά με τη Rhenag εντός προθεσμίας […]* από την έγκριση της συγκέντρωσης. Ο τερματισμός αυτός είναι δυνατό να πραγματοποιηθεί ακόμη και με την εξαγορά της συμμετοχής της RWE από τις VEBA/VIAG ή από την Thüga AG. Σε περίπτωση αυτούσιας διανομής ισχύει προθεσμία […]*. Εάν ο τερματισμός πραγματοποιηθεί με την εκποίηση σε τρίτον, ο αγοραστής πρέπει να είναι ανεξάρτητος από τις VEBA και VIAG και να μη συνδέεται καθόλου μαζί τους. Η επιλογή του αγοραστή πρέπει να εγκριθεί ρητώς και εκ των προτέρων από την Επιτροπή.

2. Εάν ο τερματισμός του εταιρικού δεσμού δεν πραγματοποιηθεί […]* από την έγκριση της συγκέντρωσης, η Επιτροπή δύναται να απαιτήσει από τις VEBA και VIAG να εκχωρήσουν σε έναν καταπιστευτικό διαχειριστή (ο οποίος καλείται «καταπιστευτικός διαχειριστής εξασφάλισης») την άσκηση των δικαιωμάτων ψήφου τους που απορρέουν από τη συμμετοχή τους στη Rhenag. Η επιλογή του καταπιστευτικού διαχειριστή εξασφάλισης και η εντολή του πρέπει να εγκριθούν από την Επιτροπή. Οι VEBA και VIAG θα αναθέσουν στον καταπιστευτικό διαχειριστή που θα έχει ενδεχομένως διορισθεί να ασκεί τα δικαιώματά τους που απορρέουν από τη σύμβαση για τη σύσταση κοινοπραξίας, υπό τον όρο ότι εξασφαλίζουν την έγκριση της RWE. Κατά την άσκηση των δικαιωμάτων ψήφου που του έχουν εκχωρηθεί ο καταπιστευτικός διαχειριστής εξασφάλισης ενεργεί κατά βάση χωρίς να δεσμεύεται από οδηγίες. Παρόλα αυτά, στον βαθμό που εξετάζεται η λήψη μέτρων που συνεπάγονται τη σοβαρή οικονομική επιβάρυνση των VEBA/VIAG […]* ο καταπιστευτικός διαχειριστής εξασφάλισης μπορεί να ασκεί τα δικαιώματα ψήφου του μόνο σε συνεννόηση με τις VEBA/VIAG. Εντός προθεσμίας […]* από τον διορισμό του καταπιστευτικού διαχειριστή εξασφάλισης, τα εποπτικά συμβούλια που η VEBA έχει διορίσει στη Rhenag θα καταθέσουν την εντολή τους. Τα αντίστοιχα νέα μέλη του εποπτικού συμβουλίου διορίζονται τότε αμελλητί, και στο πλαίσιο αυτό ασκούνται επίσης από τον καταπιστευτικό διαχειριστή εξασφάλισης τα δικαιώματα υποβολής προτάσεων και ψήφου των VEBA/VIAG. Τα νέα μέλη του εποπτικού συμβουλίου δεν επιτρέπεται να είναι συγχρόνως μέλη του διοικητικού συμβουλίου ή εργαζόμενοι των VEBA και VIAG, ούτε κάποιας συνδεόμενης με αυτές επιχείρησης. Επίσης, τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου της Rhenag δεν επιτρέπεται να είναι συγχρόνως μέλη του διοικητικού συμβουλίου ή εργαζόμενοι των VEBA/VIAG, ούτε κάποιας συνδεόμενης με αυτές επιχείρησης.

VI. **Συμφωνία των ενώσεων επιχειρήσεων II (συμφωνία II)**

1. Οι VEBA/VIAG δεσμεύονται να μεταβάλουν μέσα σε έναν μήνα από την έγκριση της μεταξύ τους συγκέντρωσης τα τιμολόγια που εφαρμόζουν για τη χρήση του δικτύου στο εσωτερικό της Γερμανίας κατά τέτοιον τρόπο ώστε το στοιχείο της τιμής για το εγχώριο τέλος T-Komponente (που είναι καταβλητέο σύμφωνα με τη συμφωνία II σε περίπτωση μετάβασης από τον έναν γερμανικό τομέα εμπορίας στον άλλον) να είναι 0 Pf./kWh. Οι VEBA/VIAG οφείλουν να ενημερώσουν σχετικά το κοινό με τον προσήκοντα τρόπο και εντός της προαναφερθείσας προθεσμίας. Σε περίπτωση που κατά την έγκριση της συγχώνευσης των VEBA/VIAG οι RWE και VEW έχουν ήδη ανακοινώσει ότι παραιτούνται του εγχειρήματος, οι VEBA/VIAG οφείλουν να προβούν και αυτές πάραυτα σε ανάλογη παραίτηση.

2. Οι VEBA/VIAG υποχρεούνται να γνωστοποιήσουν εντός διμήνου από την έγκριση της μεταξύ τους συγκέντρωσης τα τιμολόγια που ισχύουν για τις πωλήσεις ηλεκτρικού ρεύματος στη δική τους περιοχή δικτύου, για τα 110 kV και τα υψηλότερα επίπεδα τάσης, στους πελάτες για τους οποίους ισχύει ειδικό καθεστώς· η γνωστοποίηση των τιμών πρέπει μάλιστα να γίνει χωριστά για το στοιχείο χρήσης του δικτύου, το στοιχείο ενέργειας, το στοιχείο της μέτρησης και για το στοιχείο «διάφορα» (π.χ. ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, συμπαραγωγή θερμότητας και ηλεκτρισμού, τέλη για δικαιώματα, φόρος κύκλου εργασιών, κ.ο.κ.). Για τους πελάτες για τους οποίους ισχύει ειδικό καθεστώς και στους οποίους παρέχεται ηλεκτρικό ρεύμα στην περιοχή δικτύου των μερών σε μεσαίο επίπεδο τάσης (20 kV), η υποχρέωση αυτή ισχύει από 1ης Ιανουαρίου 2001. Οι VEBA/VIAG οφείλουν να προβούν σε σχετική προσήκουσα δημοσίευση εντός της ρηθείσας δίμηνης προθεσμίας.

   Σε ό,τι αφορά τους πελάτες που εφοδιάζουν εκτός της δικής τους περιοχής δικτύου, οι VEBA/VIAG θα μεριμνήσουν ούτως ώστε η επιχείρηση που εκμεταλλεύεται το εκάστοτε δίκτυο να διαθέσει στις VEBA/VIAG τα σχετικά στοιχεία σε αναλυτική μορφή, για να είναι δυνατή και για τους πελάτες αυτούς η αναλυτική παρουσίαση των στοιχείων.

3. Προκειμένου για το αντίτιμο που οφείλεται για την παροχή της καλουμένης «ενέργειας εξισορρόπησης», οι VEBA/VIAG οφείλουν, εντός μηνός από την έγκριση της μεταξύ τους συγκέντρωσης, να μεταβάλουν τα τιμολόγια που εφαρμόζουν κατά τέτοιον τρόπο ώστε είτε η τιμή ισχύος να χρεώνεται σε ημερήσια βάση είτε να χρεώνεται μόνο η τιμή της ενέργειας. Οι VEBA/VIAG οφείλουν να προβούν σε σχετική προσήκουσα δημοσίευση εντός της ρηθείσας προθεσμίας.

VII. **Αγωγός διασύνδεσης Γερμανίας/Δανίας**

Η VEBA (PE) κατέχει σήμερα στα χερσαία σύνορα της Δανίας με τη Γερμανία, μεταξύ άλλων, δικαίωμα μεταφοράς 400 MW (λαμβανομένων υπόψη και των απωλειών), ενώ η ικανότητα του αγωγού διασύνδεσης είναι 1 200 MW. Στους τρίτους μπορεί να προσφερθεί πρόσθετη ικανότητα διόδευσης εξ αυτών των 400 MW (επιπλέον της ικανότητας που έχει ήδη εκποιηθεί με πλειοδοτικό διαγωνισμό) μόνο εφόσον εγκαταλειφθεί η έως σήμερα υλική ανταλλαγή ηλεκτρικού ρεύματος από την εταιρεία ηλεκτρισμού Statkraft/PE και η ανταλλαγή αυτή αντικατασταθεί από έναν μηχανισμό συμψηφισμού.

Σε περίπτωση που η σχεδιαζόμενη συγχώνευση VEBA/VIAG θεωρηθεί συμβιβάσιμη με τη νομοθεσία ανταγωνισμού και υλοποιηθεί, οι VEBA/VIAG είναι υποχρεωμένες να συνάψουν σύμβαση με τις Eltra και Statkraft η οποία θα προβλέπει τα εξής:

— η Eltra έχει την ευχέρεια να επαναγοράσει το δικαίωμα μεταφοράς 400 MW, το οποίο έως τώρα χρησιμεύει για την εκτέλεση της σύμβασης για την παροχή ηλεκτρικής ενέργειας που έχει συναφθεί μεταξύ των Statkraft και PE·για την επαναγορά θα ισχύσει η τιμή που κατέβαλε κατά το παρελθόν η PE, με την αφαίρεση ενός ποσού που αντιστοιχεί στην άσκηση του δικαιώματος κατά το μεσολαβήσαν χρονικό διάστημα,

— το μέρος της συμφωνίας με τη Statkraft που αναφέρεται στα 400 MW θα μετατραπεί σε οικονομική συμφωνία χωρίς να θιγεί η αξία του,

ούτως ώστε τρίτοι να μπορούν [στο εγγύς μέλλον]* να χρησιμοποιήσουν τη συγκεκριμένη ικανότητα του δικτύου. Σε περίπτωση που η σύμβαση δεν συναφθεί μέχρι […]* για λόγους ανεξάρτητους από τη θέληση των VEBA/VIAG, οι VEBA/VIAG δικαιούνται να ζητήσουν από την Επιτροπή να κάνει δεκτή παράταση της προθεσμίας. Η Επιτροπή αποφασίζει σχετικά με την αίτηση με γνώμονα τη διαθεσιμότητα αντίστοιχης ικανότητας [στο εγγύς μέλλον]*.

VIII. **Κοινές συμπληρωματικές διατάξεις**

Ισχύουν οι ακόλουθες συμπληρωματικές διατάξεις:

1. Τα μέρη δεσμεύονται να διαφυλάξουν στο ακέραιο την οικονομική αξία του αντικειμένου της εκποίησης μέχρι την ολοκλήρωση της εκποίησης. Στην περίπτωση, ειδικότερα, των VEAG, LAUBAG και BEWAG, τα μέρη θα ενεργήσουν κατά τέτοιον τρόπο ώστε να μη μειωθεί μέχρι τον χρόνο της πώλησης η αξία του ενεργητικού των εταιρειών αυτών πέραν των συνεπειών που μπορεί να έχει η τρέχουσα διοίκησή τους. Η υποχρέωση αυτή ισχύει ιδίως για τη διατήρηση των πάγιων στοιχείων του ενεργητικού, της τεχνογνωσίας καθώς και των τεχνικών και εμπορικών δεξιοτήτων του προσωπικού.

   Ο καταπιστευτικός διαχειριστής εξασφάλισης ασκεί τα δικαιώματα ψήφου που του έχουν εκχωρηθεί σύμφωνα με τις προαναφερθείσες αρχές και μεριμνά ούτως ώστε τα μέρη να μη διατηρήσουν στην κατοχή τους στοιχεία εμπιστευτικού χαρακτήρα τα οποία έχουν αποκτήσει στο πλαίσιο της σχετιζόμενης με την αγορά εμπορικής δραστηριότητας των επιχειρήσεων στις οποίες κατέχουν συμμετοχές που πρέπει να αποτελέσουν αντικείμενο εκποίησης, εκτός αν οι σχετικές πληροφορίες είναι απαραίτητες για την τήρηση των ανωτέρω αναλήψεων υποχρεώσεων, π.χ. για τον καθορισμό της αξίας της εκάστοτε επιχείρησης ή για τις διαπραγματεύσεις σχετικά με την τιμή πώλησης4

2. Η Επιτροπή και οι VEBA/VIAG συμφωνούν ότι, για να θεωρηθεί ότι οι VEBA/VIAG έχουν τηρήσει τις προθεσμίες που τίθενται για τις υποχρεωτικές εκποιήσεις, πρέπει εντός της εκάστοτε προθεσμίας να έχει συναφθεί δεσμευτική σύμβαση με τον οικείο αγοραστή σχετικά με το αντικείμενο της εκποίησης.

3. Εάν στις παραπάνω αναλήψεις υποχρεώσεων δεν ορίζεται κάτι διαφορετικό, οι εν λόγω αναλήψεις υποχρεώσεων ισχύουν στο ακέραιο ακόμη και αν για την υλοποίηση της αναγκαίας πράξης απαιτείται οπωσδήποτε η έγκριση τρίτου […]*.

4. Σε ό,τι αφορά την ανάληψη υποχρέωσης για την εκποίηση των μετοχών των VEAG και LAUBAG, η Επιτροπή και οι VEBA/VIAG συμφωνούν επίσης ότι η υποχρέωση αυτή θα θεωρηθεί εκπληρωθείσα μόνο εφόσον οι RWE/VEW έχουν εκπληρώσει και αυτές την υποχρέωση που η ομοσπονδιακή υπηρεσία ανταγωνισμού τους επέβαλε στο πλαίσιο της διαδικασίας B 8-309/99 και η οποία συνίσταται στην εκποίηση των συμμετοχών στο κεφάλαιο και των δικαιωμάτων ψήφου που κατέχουν στις VEAG και LAUBAG, καθώς και των δικαιωμάτων εξόρυξης λιγνίτη τα οποία κατέχουν στα νέα ομόσπονδα γερμανικά κρατίδια· επιπλέον, η ομοσπονδιακή υπηρεσία ανταγωνισμού πρέπει να έχει επιβάλει υποχρεώσεις για τη διασφάλιση των πωλήσεων της VEAG και για τη διαφύλαξη της ρευστότητας της εν λόγω επιχείρησης και να εξακολουθούν να ισχύουν οι υποχρεώσεις αυτές. Αναφορικά με τις αναλήψεις υποχρεώσεων που σχετίζονται με τη «Συμφωνία των ενώσεων επιχειρήσεων» (βλέπε το σημείο VI.1.-3.), η Επιτροπή και οι VEBA/VIAG συμφωνούν ότι, για να θεωρηθεί ότι έχουν εκπληρωθεί οι υποχρεώσεις αυτές, πρέπει οπωσδήποτε η ομοσπονδιακή υπηρεσία ανταγωνισμού να έχει επιβάλει ανάλογες υποχρεώσεις στο πλαίσιο της διαδικασίας B 8-309/99 και να εξακολουθούν να ισχύουν οι υποχρεώσεις αυτές.

5. Το έργο του καταπιστευτικού διαχειριστή τερματίζεται με την ολοκλήρωση της εκποίησης του εκάστοτε εκποιητέου αντικειμένου.

ΑΝΑΛΗΨΕΙΣ ΔΕΣΜΕΥΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΟΝ ΚΛΑΔΟ ΧΗΜΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

I. **Κυανιούχο χλώριο**

Σε περίπτωση που η σχεδιαζόμενη συγκέντρωση θεωρηθεί συμβιβάσιμη με τη νομοθεσία ανταγωνισμού και υλοποιηθεί, οι VEBA/VIAG υποχρεούνται να εκποιήσουν σύμφωνα με τους παρακάτω όρους το τμήμα παραγωγής κυανιούχου χλωρίου που η SKW Trostberg AG διαθέτει σήμερα παγκοσμίως εντός προθεσμίας […]* από την έγκριση της συγκέντρωσης:

1. Οι VEBA/VIAG υποχρεούνται, σε μία πρώτη φάση […]* από την έγκριση της συγκέντρωσης να προσφέρουν προς πώληση αποκλειστικά και μόνο το αντικείμενο εκποίησης που καθορίζεται παρακάτω. Το αργότερο δύο εβδομάδες πριν από την παρέλευση […]* οφείλουν να υποβάλουν στην Επιτροπή έκθεση σχετικά με τις ενέργειες στις οποίες θα έχουν προβεί με σκοπό την πραγματοποίηση της εκποίησης, σχετικά με το στάδιο στο οποίο θα βρίσκονται οι διαπραγματεύσεις για την πώληση ή σχετικά με την έκβασή τους.

   Αντικείμενο εκποίησης είναι μία εταιρεία στην οποία προηγουμένως θα έχουν μεταβιβασθεί οι μονάδες παραγωγής υδροκυανικού οξέος και οι μονάδες παραγωγής κυανιούχου χλωρίου της SKW Trostberg, καθώς επίσης το αναγκαίο προσωπικό και όλες οι ειδικές τεχνικές γνώσεις που απαιτούνται για την παραγωγή υδροκυανικού οξέος, καθώς και το σύνολο των εμπορικών και τεχνικών ειδικών γνώσεων που απαιτούνται για την παραγωγή και εμπορία κυανιούχου χλωρίου. Ο αγοραστής θα λαμβάνει στη βιομηχανική ζώνη του Münchsmünster την υποστήριξη και τις υπηρεσίες (παροχή ηλεκτρικής ενέργειας και ατμού, ύδρευση, αποχέτευση, εργαστήρια, διάθεση αποβλήτων) τις οποίες παρέχει κοινοπραξία εταιρειών, και μάλιστα υπό όρους ίδιους με αυτούς που ισχύουν για τα υπόλοιπα μέλη της κοινοπραξίας. Οι VEBA/VIAG θα επιβάλουν στον εν λόγω αγοραστή την υποχρέωση να προμηθεύει χλωριούχο κυανούριο στον αγοραστή της μονάδας παραγωγής NDC σύμφωνα με όσα προβλέπονται στο σημείο II.1.. Εάν δεν πωληθεί η μονάδα παραγωγής NDC, η υποχρέωση αυτή συμφωνείται υπέρ των VEBA/VIAG.

2. Σε περίπτωση που οι VEBA/VIAG κατά την πρώτη φάση δεν καταφέρουν να βρουν αγοραστή για το αντικείμενο εκποίησης που καθορίζεται στο ανωτέρω σημείο 1 παρά την καταβολή κάθε δυνατής προσπάθειας προς τον σκοπό αυτό, οι VEBA/VIAG, με την έγκριση της Επιτροπής των ΕΚ, θα διαθέσουν προς πώληση εντός μιας δεύτερης φάσης διάρκειας […]* από την έγκριση της συγκέντρωσης και μέχρι την παρέλευση […]* από την έγκριση της συγκέντρωσης αποκλειστικά και μόνο τόσο το εκποιητέο αντικείμενο που καθορίζεται στο ανωτέρω σημείο 1 όσο και το εκποιητέο αντικείμενο που καθορίζεται παρακάτω:

Αντικείμενο εκποίησης είναι, εναλλακτικά, μία εταιρεία στην οποία προηγουμένως θα έχουν μεταβιβασθεί οι μονάδες παραγωγής κυανιούχου χλωρίου, καθώς επίσης το αναγκαίο προσωπικό και όλες οι ειδικές τεχνικές και εμπορικές γνώσεις που απαιτούνται για την παραγωγή και εμπορία κυανιούχου χλωρίου. Οι VEBA/VIAG υποχρεούνται να προμηθεύουν επί μία δεκαπενταετία υδροκυανικό οξύ στην εταιρεία αυτή, και μάλιστα στις ποσότητες που χρειάζονται για τη μέγιστη αξιοποίηση της διαθέσιμης ικανότητας παραγωγής CC· η τιμή που ισχύει εν προκειμένω ισούται με τον ετήσιο σταθμισμένο μέσο όρο του άμεσου κόστους των σημερινών […]* μονάδων παραγωγής κυανιούχου χλωρίου […]*, προσαυξημένο κατά […]*. Ο αγοραστής δικαιούται να αναθέσει σε ανεξάρτητο οικονομικό ελεγκτή να επαληθεύσει τα άμεσα κόστη· ο εν λόγω ελεγκτής γνωστοποιεί στον αγοραστή και στον πωλητή τον εξακριβωμένο σταθμισμένο ετήσιο μέσο όρο του άμεσου κόστους, αλλά υπέχει υποχρέωση τήρησης του απορρήτου έναντι του αγοραστή προκειμένου για τους συντελεστές του κόστους. Αν ο πωλητής ή ο αγοραστής αρνηθεί να αποδεχθεί την τιμή αυτή, ο προσδιορισμός της γίνεται με δεσμευτική ισχύ από διαιτητή, εφόσον κάποιο από τα μέρη υποβάλει, εντός τριών μηνών από τη γνωστοποίηση της τιμής από τον οικονομικό ελεγκτή, αίτηση για τον διορισμό διαιτητή στον πρόεδρο του Βιομηχανικού και Εμπορικού Επιμελητηρίου της Κολωνίας· η αίτηση πρέπει επιπλέον να κοινοποιηθεί από αυτόν που την υποβάλλει στο έτερο μέρος δύο εβδομάδες προηγουμένως. Ο διαιτητής αποφασίζει για την τιμή αμετάκλητα και δεν χωρεί άσκηση κανενός ένδικου μέσου. Αν δεν υποβληθεί αίτηση εντός της ρηθείσας προθεσμίας, η τιμή την οποία έχει γνωστοποιήσει ο οικονομικός ελεγκτής λογίζεται ως δεσμευτική για τα μέρη. Η υποχρέωση εφοδιασμού παύει να ισχύει μόνο σε περίπτωση που διακοπεί υποχρεωτικά η παραγωγή υδροκυανικού οξέος κατ' εφαρμογή νομοθετικών διατάξεων. Κατά τα λοιπά, η ίδια υποχρέωση παύει να ισχύει το ενωρίτερο μετά την παρέλευση […]* εάν οι ετήσιες αγορές υδροκυανικού οξέος του αγοραστή επί […]* συναπτά έτη δεν υπερβούν τους […]* τόνους και συγχρόνως το ποσοστό χρησιμοποίησης της μονάδας παραγωγής HCN μειωθεί κάτω του[…]* %. Ο αγοραστής αναλαμβάνει την υποχρέωση που προβλέπεται στο σημείοII.1 σχετικά με την προμήθεια χλωριούχου κυανουρίου στον αγοραστή της μονάδας παραγωγής NDC. Εάν δεν πωληθεί η μονάδα παραγωγής NDC, η υποχρέωση αυτή ισχύει υπέρ των VEBA/VIAG. Ο αγοραστής θα λαμβάνει στη βιομηχανική ζώνη του Münchsmünster την υποστήριξη και τις υπηρεσίες (παροχή ηλεκτρικής ενέργειας και ατμού, ύδρευση, αποχέτευση, εργαστήρια, διάθεση αποβλήτων) τις οποίες παρέχει κοινοπραξία εταιρειών, και μάλιστα υπό όρους ίδιους με αυτούς που ισχύουν για τα υπόλοιπα μέλη της κοινοπραξίας.

Οι VEBA/VIAG υποχρεούνται, το αργότερο εντός 2 εβδομάδων από την παρέλευση της δεύτερης φάσης, να υποβάλουν στην Επιτροπή έκθεση σχετικά με τις ενέργειες στις οποίες θα έχουν προβεί με σκοπό την πραγματοποίηση της εκποίησης, σχετικά με το στάδιο στο οποίο θα βρίσκονται οι διαπραγματεύσεις για την πώληση ή σχετικά με την έκβασή τους.

3. Σε περίπτωση που οι VEBA/VIAG, εντός προθεσμίας […]* από την έγκριση της συγκέντρωσης και παρά την καταβολή κάθε δυνατής προσπάθειας, δεν καταφέρουν να εξεύρουν αγοραστή για το εκποιητέο αντικείμενο που καθορίζεται στο σημείο 1 ή στο σημείο 2, αντικείμενο εκποίησης μπορεί επίσης να αποτελέσει, εφόσον συμφωνεί η Επιτροπή, το τμήμα παραγωγής κυανιούχου χλωρίου το οποίο ορίζεται ως εξής: περιλαμβάνει το σύνολο της εμπορικής τεχνογνωσίας που αφορά το κυανιούχο χλώριο, περιλαμβανομένων των καταλόγων πελατών και των όρων προμήθειας. Οι VEBA/VIAG αναλαμβάνουν την υποχρέωση να προμηθεύσουν στον αγοραστή δυνάμει συμβάσεως υπεργολαβίας, για χρονικό διάστημα […]* ετών, ετήσια ποσότητα έως […]* τόνους κυανιούχου χλωρίου, έναντι τιμής η οποία αντιστοιχεί στο κόστος παραγωγής συν […]*. Το κόστος του υδροκυανικού οξέος που χρειάζεται για την παραγωγή καθορίζεται με βάση τον σταθμισμένο ετήσιο μέσο όρο των άμεσων εξόδων για υδροκυανικό οξύ στις τρεις υπάρχουσες μονάδες παραγωγής της […]*. Ο αγοραστής δικαιούται να αναθέσει σε ανεξάρτητο οικονομικό ελεγκτή να επαληθεύσει τα κόστη παραγωγής· ο εν λόγω ελεγκτής γνωστοποιεί στον αγοραστή και στον πωλητή τον εξακριβωμένο σταθμισμένο ετήσιο μέσο όρο του άμεσου κόστους, αλλά υπέχει υποχρέωση τήρησης του απορρήτου έναντι του αγοραστή προκειμένου για τους συντελεστές του κόστους. Το εδάφιο 5 του σημείου I.2 εφαρμόζεται κατ' αναλογία. Η υποχρέωση εφοδιασμού παύει να ισχύει μόνο σε περίπτωση που διακοπεί υποχρεωτικά η παραγωγή υδροκυανικού οξέος ή CC κατ' εφαρμογή νομοθετικών διατάξεων. Κατά τα λοιπά, η ίδια υποχρέωση παύει να ισχύει το ενωρίτερο μετά την παρέλευση […]* εάν οι αγορές CC του αγοραστή δεν υπερβούν τους […]* τόνους και συγχρόνως το ποσοστό χρησιμοποίησης της μονάδας παραγωγής HCN μειωθεί συνολικά κάτω του […]* %.

II. **Δικυαναμίδη νατρίου**

Σε περίπτωση που η σχεδιαζόμενη συγκέντρωση θεωρηθεί συμβιβάσιμη με τη νομοθεσία ανταγωνισμού και υλοποιηθεί, οι VEBA/VIAG υποχρεούνται να εκποιήσουν σύμφωνα με τους παρακάτω όρους το υφιστάμενο τμήμα παραγωγής δικυαναμίδης νατρίου (NDC) της SKW Trostberg AG εντός προθεσμίας […]* από την έγκριση της συγκέντρωσης κατ' επιλογή του αγοραστή:

1. Οι VEBA/VIAG υποχρεούνται, σε μία πρώτη φάση […]* από την έγκριση της συγκέντρωσης να προσφέρουν προς πώληση αποκλειστικά και μόνο το αντικείμενο εκποίησης που καθορίζεται παρακάτω. Το αργότερο δύο εβδομάδες πριν από την παρέλευση […]* οφείλουν να υποβάλουν στην Επιτροπή έκθεση σχετικά με τις ενέργειες στις οποίες θα έχουν προβεί με σκοπό την πραγματοποίηση της εκποίησης, σχετικά με το στάδιο στο οποίο θα βρίσκονται οι διαπραγματεύσεις για την εκποίηση ή σχετικά με την έκβασή τους. Αντικείμενο εκποίησης είναι η μονάδα παραγωγής NDC καθώς και το σύνολο των εμπορικών και τεχνικών ειδικών γνώσεων που απαιτούνται για την παραγωγή και εμπορία της εν λόγω ουσίας. Εάν το

τμήμα παραγωγής χλωριούχου κυανουρίου δεν πωληθεί σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο σημείο I, οι VEBA/VIAG υποχρεούνται να προμηθεύουν στον αγοραστή της μονάδας παραγωγής NDC επί χρονικό διάστημα […]* ετών ποσότητα χλωριούχου κυανουρίου η οποία ισοδυναμεί με ποσοστό έως [...]* των αναγκών της σημερινής μονάδας παραγωγής NDC (και μάλιστα σε μορφή ίδια με αυτή που απαιτείται για την τρέχουσα παραγωγή NDC). Η τιμή που ισχύει εν προκειμένω ισούται με τον ετήσιο σταθμισμένο μέσο όρο του κόστους παραγωγής των σημερινών τριών μονάδων παραγωγής […]* της […]* με μία αναπροσαρμογή […]*. Ο αγοραστής δικαιούται να αναθέσει σε ανεξάρτητο οικονομικό ελεγκτή να επαληθεύσει το κόστος παραγωγής· ο ελεγκτής γνωστοποιεί στον αγοραστή και στον πωλητή τον εξακριβωμένο σταθμισμένο ετήσιο μέσο όρο του άμεσου κόστους, αλλά υπέχει υποχρέωση τήρησης του απορρήτου έναντι του αγοραστή προκειμένου για τους συντελεστές του κόστους. Το εδάφιο 5 του σημείου I.2 εφαρμόζεται κατ' αναλογία. Η υποχρέωση εφοδιασμού παύει να ισχύει μόνο σε περίπτωση που διακοπεί υποχρεωτικά η παραγωγή υδροκυανικού οξέος κατ' εφαρμογή νομοθετικών διατάξεων. Κατά τα λοιπά, η ίδια υποχρέωση παύει να ισχύει το ενωρίτερο μετά την παρέλευση […]* εάν οι ετήσιες αγορές χλωριούχου κυανουρίου του αγοραστή πέσουν κάτω από το […]* % της ποσότητας του 1999 και συγχρόνως το ποσοστό χρησιμοποίησης των εγκαταστάσεων παραγωγής HCN μειωθεί συνολικά κάτω του […]* %. Ο αγοραστής θα λαμβάνει στη βιομηχανική ζώνη του Münchsmünster την υποστήριξη και τις υπηρεσίες(παροχή ηλεκτρικής ενέργειας και ατμού, ύδρευση, αποχέτευση, εργαστήρια, διάθεση αποβλήτων) τις οποίες παρέχει κοινοπραξία εταιρειών, και μάλιστα υπό όρους ίδιους με αυτούς που ισχύουν για τα υπόλοιπα μέλη της κοινοπραξίας.

2. Σε περίπτωση που οι VEBA/VIAG κατά την πρώτη φάση δεν καταφέρουν να βρουν αγοραστή για το αντικείμενο εκποίησης που καθορίζεται στο σημείο 1, παρά την καταβολή κάθε δυνατής προσπάθειας για τον σκοπό αυτό, οι VEBA/VIAG, με την έγκριση της Επιτροπής των ΕΚ, έχουν το δικαίωμα να διαθέσουν εν συνεχεία προς πώληση τόσο το εκποιητέο αντικείμενο που καθορίζεται στο ανωτέρω σημείο 1 όσο και το εκποιητέο αντικείμενο που καθορίζεται παρακάτω:

Αντικείμενο εκποίησης είναι, εναλλακτικά, το σύνολο της εμπορικής τεχνογνωσίας που αφορά την εμπορία NDC, περιλαμβανομένων όλων των καταλόγων πελατών και των όρων προμήθειας. Η SKW Trostberg αναλαμβάνει την υποχρέωση να προμηθεύσει στον αγοραστή δυνάμει συμβάσεως υπεργολαβίας, για χρονικό διάστημα […]* ετών, ετήσια ποσότητα έως […]* τόνους NDC, έναντι τιμής η οποία να αντιστοιχεί στο κόστος παραγωγής συν […]*. Το κόστος του υδροκυανικού οξέος που χρειάζεται για την παραγωγή καθορίζεται με βάση τον σταθμισμένο ετήσιο μέσο όρο του κόστους παραγωγής υδροκυανικού οξέος στις […]* υπάρχουσες μονάδες παραγωγής της […]*. Ο αγοραστής δικαιούται να αναθέσει σε ανεξάρτητο οικονομικό ελεγκτή να επαληθεύσει τα άμεσα κόστη· ο ελεγκτής γνωστοποιεί στον αγοραστή και στον πωλητή τον εξακριβωμένο σταθμισμένο ετήσιο μέσο όρο του άμεσου κόστους, αλλά υπέχει υποχρέωση τήρησης του απορρήτου έναντι του αγοραστή προκειμένου για τους συντελεστές του κόστους. Το εδάφιο 5 του σημείου I.2 εφαρμόζεται κατ' αναλογία. Η υποχρέωση εφοδιασμού παύει να ισχύει μόνο σε περίπτωση που διακοπεί υποχρεωτικά η παραγωγή υδροκυανικού οξέος ή δικυαναμίδης νατρίου κατ' εφαρμογή νομοθετικών διατάξεων ή σε περίπτωση που οι ετήσιες αγορές NDC του αγοραστή πέσουν κάτω από τους […]* τόνους.

3. Ο αγοραστής επιτρέπεται να είναι εταιρεία συσταθείσα με σκοπό την εξαγορά του μάνατζμεντ άλλης εταιρείας.

III.

Τα αντικείμενα εκποίησης που καθορίζονται στα σημεία I και II επιτρέπεται να πωληθούν στον ίδιο αγοραστή.

IV.

1. Οι VEBA/VIAG αναλαμβάνουν την υποχρέωση να λάβουν μέριμνα ούτως ώστε η διαχείριση των εκποιητέων αντικειμένων που καθορίζονται στα ανωτέρω σημεία I και II να γίνεται κατά τον ίδιο τρόπο όπως και πριν από την ολοκλήρωση της συγκέντρωσης. Επίσης, Οι VEBA/VIAG αναλαμβάνουν την υποχρέωση να λάβουν μέριμνα ούτως ώστε τα στοιχεία ενεργητικού που ανήκουν στα εν λόγω εκποιητέα αντικείμενα να μη μειωθούν κατ' αξία μέχρι την εκποίηση πέραν των συνεπειών που μπορεί να έχει η τρέχουσα διαχείρισή τους. Η υποχρέωση αυτή ισχύει ιδίως για τη διατήρηση των πάγιων στοιχείων του ενεργητικού, της πελατείας της τεχνογνωσίας καθώς και των τεχνικών και εμπορικών δεξιοτήτων του προσωπικού. Οι VEBA/VIAG θα προβούν σε συνεννόηση με την Επιτροπή και εντός προθεσμίας […]* στον διορισμό ανεξάρτητου καταπιστευτικού διαχειριστή, η εντολή του οποίου πρέπει υποχρεωτικά να εγκριθεί από την Επιτροπή. Καθήκον του θα είναι ο έλεγχος της τήρησης των προαναφερθεισών αναλήψεων υποχρεώσεων για λογαριασμό της Επιτροπής. Ο καταπιστευτικός διαχειριστής θα λάβει, ειδικότερα, μέριμνα προκειμένου τόσο το τμήμα CC όσο και το τμήμα δικυαναμίδης νατρίου να εξακολουθήσουν να λειτουργούν κατά τρόπο ανεξάρτητο και ίδιο ακριβώς με τον προ της συγκέντρωσης αλλά ξεχωριστά από τις δραστηριότητες στις αγορές CC και δικυαναμίδης νατρίου που πρόκειται να διατηρήσουν οι VEBA/VIAG· επίσης θα φροντίσει για τη μη άσκηση καμίας επιρροής από πλευράς VEBA/VIAG. Για τον σκοπό αυτό, ο καταπιστευτικός διαχειριστής θα προσκαλείται να συμμετάσχει σε όλες τις γενικές συνελεύσεις και συνεδριάσεις του εποπτικού και του διοικητικού συμβουλίου της SKW Trostberg, καθώς και των διαδόχων της στους οποίους θα περιέλθουν οι δραστηριότητες της SKW Trostberg στους τομείς του CC και της δικυαναμίδης νατρίου. Ο καταπιστευτικός διαχειριστής υποβάλλει αναφορά στην Επιτροπή, είτε εάν του το ζητήσει η Επιτροπή είτε εφόσον το κρίνει ο ίδιος σκόπιμο, σχετικά με τα πράγματα που έχουν υποπέσει στην αντίληψή του και εισηγείται, εάν το κρίνει αναγκαίο, τη λήψη πρόσθετων μέτρων.

2. Σε περίπτωση που δεν τηρηθούν όλες οι μέχρι τούδε υποχρεώσεις που έχουν αναληφθεί σε σχέση με τις ουσίες CC και NDC, οι VEBA/VIAG θα προβούν, εντός προθεσμίας […]* από την έγκριση της συγκέντρωσης και σε συνεννόηση με την Επιτροπή των ΕΚ, στον διορισμό ανεξάρτητου καταπιστευτικού διαχειριστή, του οποίου η εντολή πρέπει υποχρεωτικά να εγκριθεί από την Επιτροπή. Οι VEBA/VIAG θα τον τηρούν ενήμερο σχετικά με τις προσπάθειες που καταβάλλουν για την εκποίηση των αντικειμένων που αναφέρονται στα σημεία I και II. Ο καταπιστευτικός διαχειριστής οφείλει να υποβάλει […]* από την έγκριση της συγκέντρωσης στην Επιτροπή σχετική έκθεση. Ο καταπιστευτικός διαχειριστής μπορεί να συμπίπτει με αυτόν που διορίζεται κατ' εφαρμογή του σημείου IV.1.

3. Σε περίπτωση που δεν πραγματοποιηθεί εντός προθεσμίας […]* η πώληση των εκποιητέων αντικειμένων που καθορίζονται στα σημεία I και II, οι VEBA/VIAG θα φροντίσουν να εκχωρηθεί αμετάκλητα η εξουσία διαθέσεως των εναπομενόντων εκποιητέων αντικειμένων στον καταπιστευτικό διαχειριστή που θα έχει διορισθεί δυνάμει του σημείου IV.2. Καθήκον του καταπιστευτικού διαχειριστή είναι να προβεί υπό τους καλύτερους δυνατούς όρους, εντός προθεσμίας […]* και για λογαριασμό του ιδιοκτήτη, στην εκποίηση των υπόψη αντικειμένων σύμφωνα με τις συνήθεις εμπορικές αρχές. Στο πλαίσιο αυτό, ο καταπιστευτικός διαχειριστής ενεργεί χωρίς να δεσμεύεται από εντολές, ούτε από κάποια προκαθορισμένη ελάχιστη τιμή.

4. Ο αγοραστής πρέπει να είναι ανεξάρτητος από τις VEBA/VIAG και να μη συνδέεται καθ' οιονδήποτε τρόπο με αυτές. Η επιλογή του πρέπει υποχρεωτικά να εγκριθεί από την Επιτροπή των ΕΚ.

5. Η Επιτροπή και οι VEBA/VIAG συμφωνούν ότι, για να θεωρηθεί ότι οι VEBA/VIAG έχουν τηρήσει τις προθεσμίες που τίθενται για τις υποχρεωτικές εκποιήσεις, πρέπει εντός της εκάστοτε προθεσμίας να έχει συναφθεί δεσμευτική σύμβαση με τον οικείο αγοραστή σχετικά με το αντικείμενο της εκποίησης.

6. Το έργο του καταπιστευτικού διαχειριστή τερματίζεται με την ολοκλήρωση της εκποίησης του εκάστοτε εκποιητέου αντικειμένου.